

ACADEMIA MILITARĂ A FORTELOR ARMATE

ȘCOALA DOCTORALĂ „ȘTIINȚE MILITARE ȘI DE SECURITATE NAȚIONALĂ”

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 355.4(043.3)

OCTAVIAN, DACIN

MODALITĂȚI DE ORGANIZARE ȘI ÎNTREBUINȚAREA FORTELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE ÎN RĂZBOIUL HIBRID

SPECIALITATEA 581.01 – ARTĂ MILITARĂ

Teză de doctor în științe militare

Conducător științific: STANCU, Marian, colonel, prof.univ., dr.

Autor: DACIN Octavian

CHIȘINĂU, 2022

© DACIN, Octavian, 2022

Cuprinsul

ADNOTARE (în română, rusă și engleză).....	5
LISTA ABREVIERILOR	8
INTRODUCERE	14
1.ABORDĂRI CONCEPTUALE PRIVIND CONFLICTELE DE TIP HIBRID	22
1.1 Considerații privind conceptul de „conflict de tip hibrid”.....	22
1.2 Operațiile speciale în contextul războiului hibrid.....	29
1.3 Organizarea forțelor pentru operații speciale din unele armate moderne.....	37
1.4 Concluzii.....	52
2.SCENARII DE ÎNTREBUINȚARE A FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE ÎN CONFLICTELE MODERNE	55
2.1 Scenarii de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale în conflictele moderne.....	55
2.2 Acțiunile forțelor pentru operații speciale în Ucraina, anexarea peninsulei Crimeea.....	57
2.3 Modalități noi de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale.....	62
2.4 Scenariu operativ-tactic de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale din Armata Națională.....	68
2.5 Concluzii.....	82
3.MODALITĂȚI DE UTILIZARE A FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE DIN ARMATA NAȚIONALĂ	83
3.1 Modele noi de organizare a forțelor speciale din Armata Națională.....	84
3.2 Doctrina pentru întrebuințarea forțelor pentru operații speciale din Armata Națională a Republicii Moldova (proiect).....	88
3.3 Manualul de selecție și antrenare a candidaților pentru structurile SOF (proiect).....	105
3.4 Concluzii.....	127
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	129
BIBLIOGRAFIE	132
ANEXE	147
Anexa 1. Rolul și misiunile forțelor pentru operații speciale.....	147
Anexa 2. Activitățile de bază în Operațiunile Speciale.....	148
Anexa 3. Relația dintre Operațiunile Speciale și Războiul Asimetric.....	149
Anexa 4. Misiunile Forțelor pentru Operații Speciale „Asistență Militară”.....	150
Anexa 5. Acțiunilaterale specifice operațiilor speciale	151
Anexa 6. Sprijinul Forțelor pentru Operații Speciale în operații de contra insurgență.....	152

Anexa 7. Comandamentul Operațiilor Speciale al SUA.....	153
Anexa 8. Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA.....	154
Anexa 9. Comandamentul Operațiilor Speciale Navale.....	155
Anexa 10. Comandamentul Operațiilor Speciale Aeriene.....	156
Anexa 11. Comandamentul pentru Operații Speciale al Infanteriei Marine.....	157
Anexa 12. Forțele Speciale ale Regatului Unit (UKSF).....	158
Anexa 13. Comandamentul pentru Operațiile Speciale al Republicii Federale Germania.....	159
Anexa 14. Comandamentul pentru Operațiuni Speciale al Franței.....	160
Anexa 15. Criterii ale misiunilor forțelor pentru operații speciale.....	161
Anexa 16. Organizarea grupării de forță „BUCOVIȘNA”	162
Anexa 17. Gruparea forțelor întrunite „ART”.....	163
Anexa 18. Semnale de înștiințare.....	166
Anexa 19. Delimitarea geografică a Europei de SUD-EST.....	167
Anexa 20. Harta conflictelor înghețate din Europa de SUD-EST.....	168
Anexa 21. Poziția geostrategică a Europei de SUD-EST.....	169
Anexa 22. Sistemul de comandă al SOF din REPUBLICA MOLDOVA.....	170
Anexa 23. Structura de comandă a componentei naționale SOF.....	171
Anexa 24. Structura organizatorică a B.1 „ALFA”/ B.2 „BRAVO”.....	172
Anexa 25. Harta zonelor de operații în REPUBLICA MOLDOVA.....	173
Anexa 26. Chestionarul de personalitate FPI. Forma B.....	174
Anexa 27. Testul de autoapreciere a stării psihice Eysenck.....	183
DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII.....	184
CV-ul AUTORULUI.....	185

ADNOTARE

la teza de doctor în științe militare „Modalități de organizare și întrebuințare a Forțelor Pentru Operații Speciale în Războiul Hibrid”, autor Octavian DACIN.

Specialitatea 581.01 – Artă militară.

Chișinău, 2022.

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 200 titluri, 27 anexe, 117 pagini de text de bază. Rezultatele tezei au fost expuse în 19 articole publicate în culegeri și reviste de specialitate din Republica Moldova și străinătate.

Cuvintele-cheie: război hibrid, amenințări și vulnerabilități, război iregular, conflicte netradiționale, forțe speciale, forțe pentru operații speciale, Forțele Armate, Armata Națională, forțe neregulate, actori non-statali, teatrul de operații, operații speciale.

Domeniul de studiu: Științe militare.

Scopul lucrării: constă în analiza confruntărilor militare în care s-au utilizat tactici și tehnici de luptă hibride; necesității dezvoltării, instituirii și întrebuințării SOF dictate de mediul de securitate internațional actual; schimbărilor radicale în ducerea acțiunilor de luptă și folosirii pe scară largă a actorilor non-statali în TO. Acest scop este îndreptat spre identificarea unor metode noi pentru îmbunătățirea instruirii SF din cadrul Armatei Naționale atât sub aspect teoretic, dar mai ales al celui practic, pentru a fi în măsură să desfășoare cu succes întregul spectru de operații militare atât în cadrul sistemului național, cât și în cadrul unor coaliții de forțe.

Noutatea științifică și originalitatea rezultatelor obținute: constituie cercetarea analitico-comparativă privind noțiunile de război de generație nouă, care generează noi forme și metode de acțiuni, cu întrebuințarea pe scară largă a unei structuri noi de forțe și anume Forțe pentru Operații Speciale (SOF) în contextul transformărilor paradigmatică ale sistemului internațional și a mediului de securitate internațional contemporan, care continuă să producă efecte nemijlocit asupra statelor și politicilor de securitate și apărare a acestora. Demersul nostru științific are ca finalitate identificarea următoarelor: o structură SOF corespunzătoare cerințelor Republicii Moldova, o doctrină de întrebuințare a structurilor SOF a Armatei Naționale și o programă pentru selectarea, instruirea și monitorizarea structurilor SOF din cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

Noutatea științifică și valoarea tezei sunt determinate de scopul și obiectivele ei, de rezultatele, concluziile și recomandările înaintate.

Problema științifică importantă soluționată: o constituie determinarea modalităților de organizare și perspectivelor de funcționalitate a forțelor speciale ale Armatei Naționale a Republicii Moldova prin prisma performanței și incertitudinilor SOF din armatele moderne în mediul contemporan al securității internaționale care pot servi drept considerente strategice pentru asigurarea politicii naționale de securitate și apărare a Republicii Moldova.

Semnificația teoretică: derivă din contribuția autorului la dezvoltarea studiilor ce privesc conflictele de generație nouă, amenințările și vulnerabilitățile ce pot genera astfel de conflicte și aprofundarea studiului referitor la structurile SOF, atât la nivel național, cât și multinațional.

Valoarea aplicativă a lucrării: Sub aspect aplicativ, investigația s-a finalizat cu elaborarea unui model de structură a Forțelor pentru Operații Speciale în cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova, un model de doctrină pentru întrebuințarea acestora și elaborarea unei programe pentru selectarea, instruirea și monitorizarea luptătorilor SOF.

Implementarea rezultatelor științifice: sunt reflectate în cadrul a șapte conferințe și foruri internaționale și a zece conferințe naționale, în articolele publicate în reviste naționale de specialitate și internaționale, în lecțiile susținute, precum și în activitatea în calitate de lector universitar la Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

АННОТАЦИЯ

к диссертации на соискание ученой степени доктора военных наук „Способы организации и применения Сил Специальных Операций в Гибридной Войне”, автор Октавиан ДАЧИН. Специальность: 581.01 – Военное искусство.

Кишинев, 2022.

Структура работы: введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 200 источников, 27 приложений, 117 страниц основного текста. Результаты диссертации были изложены в 19 статьях в различных научных журналах.

Ключевые слова: гибридная война, угрозы и уязвимости, иррегулярная война, нетрадиционные конфликты, спецназ, силы специальных операций (ССО), Вооружённые Силы, Национальная Армия, иррегулярные войска, негосударственные актёры, театр военных действий, специальные операции.

Область исследования: Военное искусство.

Цель работы: состоит в анализе военных конфликтов, в которых использовались тактики гибридных военных действий; необходимость развития и боевого применения ССО в условиях роста дестабилизации международной обстановки; широкого использования негосударственных актёров в вооружённых конфликтах государствами в решении обширного спектра военно-политических задач. Данный опыт следует учитывать военно-политическому руководству нашей страны для модернизации сил специального назначения Национальной Армии.

Научная новизна и оригинальность: полученных результатов заключаются в аналитическом и сравнительном исследовании концепции войн нового поколения, которые характеризуются нетрадиционными методами использования сил и средств; детально рассматривающие современные методы ответа на такие угрозы путём использования ССО; представлены теоретические концепции, подтвержденные фактической реальностью для решения и генерирования ответов на необходимость создания структур ССО в Национальной Армии, как инструмент для разрешения возможных сценариев использования гибридной тактики в вооружённых столкновениях; также разработан проект доктрины использования ССО и программа селекции, обучения и мониторинга структур ССО в Министерстве Обороны Республики Молдова.

Научная новизна и ценность дипломной работы определяются ее целью и задачами, результатами, выводами и представленными рекомендациями.

Важная решенная научная проблема: заключается в определении организационных форм и функциональных перспектив Сил Специальных Операций Национальной Армии Республики Молдова, с точки зрения эффективности применения структур ССО в современных условиях для обеспечения международной безопасности в развитых государствах, которые могут послужить как стратегическими критериями в обеспечении политики национальной безопасности Республики Молдова.

Теоретическое значение работы: вытекает из вклада автора в разработку исследования конфликтов нового поколения, угроз и уязвимостей, которые могут породить такие конфликты и углубленное изучение структур ССО как на национальном, так и на многонациональном уровне.

Практическая значимость исследования: состоит в разработке структурной модели сил специальных операций, которая соответствовала требованиям Национальной Армии Республики Молдова, моделью доктрины для их использования и разработкой программы отбора, обучения и мониторинга бойцов ССО.

Внедрение научных результатов: представлено в тезисах на национальных и международных конференциях, в научных статьях, а также в работе в качестве преподавателя Военной Академии Вооружённых Сил имени „Alexandru cel Bun”.

ANOTATION

to the doctor thesis in military science „Ways of organizing and using the Special Operations Forces in hybrid warfare”, author Octavian DACIN.

Specialty 581.01–Military art.

Chisinau, 2022.

Thesis structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography consisting of 200 titles, 27 appendixes, 117 pages of main text. The results of thesis were shown in 19 published articles, collections and specialized magazines from Republic of Moldova and outside the country.

Key words: hybrid warfare, treats and vulnerabilities, irregular warfare, non-traditional conflicts, special forces, special operation forces, armed forces, National Army, irregular forces, non-state actors, operation theatre, special operations.

Study domain: Military Science.

Scope of the work: consist in the study of military confrontations in which were used hybrid tactics and techniques; the necessity in the development, institution and use of SOF inspired by the actual international security environment; radical changes in the warfare and the use of non-state actors in TO. This scope is used to identify new methods for the improving of SF training in National Army from theoretical and practical aspect, for this forces to be able to conduct the whole spectrum of military operations in national and coalition security system forces.

Scientific newness and the originality of the obtained results: constitutes the analytic-comparative research of the notion „new generation war”, that gives rise to new forms and methods of action, with the widespread use of a new force structures, namely the Special Operations Forces (SOF) in the context of paradigmatic transformations of the international system and the modern international security environment, which continues to produce direct effects on the States and their security and defense policies.

The scientific novelty and value of the thesis is determined by its purpose and objectives, results, conclusions and recommendations.

The important scientific issue that was solved: consist from the determination of the organizational methods and perspectives for the functionality of the special forces of the National Army of the Republic of Moldova in terms of performance and uncertainty from modern armies SOF structures in the contemporary international security environment that can serve as strategic considerations to ensure the national security policy and defense of the Republic of Moldova.

Theoretical significance: derives from the author`s contribution to the development of study about the new generation conflicts, threats and vulnerabilities that can be generated by this type of conflicts and the improvement of study about SOF structure, on national and international level.

The applicative valor of the thesis: Under applicative aspect, the study was finished with the elaboration of a model of SOF structure in the Republic of Moldova`s Armed Forces, a doctrine model for the use of this forces and the elaboration of a program for the selection, training and monitoring the SOF war fighters.

The implementation of scientific results: are reflected in seven international conferences and forums, ten national conferences, in articles published in national and international specialized magazines, lessons and the activity as a university lector at Armed Force Military Academy „Alexandru cel Bun”.

Lista cu abrevieri

Abrevierea	În limba română	În original
AC	Componentă activă	Active component
ADMICBRN	Arme de distrugere în masă chimice, biologice, radiologice și nucleare	-
AFO	Operații a Forțelor de Înaintare/Angajare	Advance Force Operations
AFSOC	Comandamentul SO a Forțelor Aeriene	Air Force Special Operations Command
AFSOF	Forțele Operației Speciale a Forțelor Aeriene	Air Force special operations forces
ANCOS	Comandamentul pentru operații speciale a Armatei Naționale	-
AO	Zona de Operații	Area of Operation
ARSOF	Forțe Operațiuni Speciale a Armatei	Army special operations forces
BFST	Brigada de Forțe speciale a Forțelor terestre	-
BDA	Evaluarea Pagubelor Luptei	Fight Damage Assessment
BICES	Sistem de Colectare și Exploatare a Informațiilor de pe Câmpul de luptă	System for Collecting and Exploiting Information on the Battlefield
C2	Comandă și Control	Command and Control
CAO	Operațiuni afaceri civile	Civil affairs operations
CBRN	Chimic Biologic Radiologic Nuclear	-
CCO	Forțe pentru Operații Speciale	Силы Специальных Операции
CDRTSOC	Comandantul Comandamentului Teatrului de Operațiuni Speciale	Commander, Theater Special Operations Command
CDRJSOTF	Comandant, Grupului Operativ Întrunit Pentru Operațiuni Speciale	Commander, Joint Special Operations Task Force
CF	Forțe Convenționale	Conventional Forces

CIA	Agenția Centrală de Informații	Central Intelligence Agency
CIMIC	Cooperarea Civil Militară	Civil Military Cooperation
CIS	Sistemului de Comunicații și Informatică	Communication Information System
CJCS	Președintele Șefilor Statelor Majore Întrunite	Chairman of the Joint Chiefs of Staff
CMO	Operații civil-militare	Civil-Military Operations
COCOM	Conducerea De Luptă (Autoritatea Comandantului)	Combatant Command (Command Authority)
COFUSCO	Comandamentului Pușcași Marini și unităților speciale	Commandement des fusiliers, Marins commandos
COIN	Contra Insurgență	Counterinsurgency
COM	Șeful Misiunii	Chief Of Mission
CONOPS	Concepția Operațiilor	The Concept of Operations
COS	Comandamentul pentru Operații Speciale	-
CNO	Operațiile în Rețeaua Informatică	Operations in the Computer Network
CPA 10	Unitatea 10 de Comando Parașutiști	Commando parachutiste de l'air no 10
CT	Contraterorism	Counterterrorism
CWC	Convenției pentru Interzicerea Armelor Chimice	Chemical Weapons Convention
CWMD	Contracurare a Armelor de Distrugere în Masă	Countering Weapons Of Mass Destruction
DA	Acțiuni Directe	Direct Actions
DOS	Divizia Aeriană Operațiuni Speciale	Division des operations speiales
DS	Departament Statal	Department of State
DSO	Divizia pentru Operațiuni Speciale	Division Spezielle Operationen
DSK	Divizia de Reacție Rapidă	Division Schnelle Kräfte
EEFI	Elementele Esențiale de	Essential Elements of Own

	Informații despre Forțele Proprii	Force Information
EHS	Escadrila Elicoptere Operațiuni Speciale	Escadrille des helicopteres speciaux
EIA	Zonele Industriale Considerate Pericole Industriale și de Mediu	Environmental Impact Assessment of the Industrial Estate
FID	Apărarea Internă Străină	Foreign Internal Defense
FHA	Ajutor Umanitar Străin	Foreign Humanitarian Assistance
FR	Federația Rusă	Российская Федерация-
FSB	Serviciu Federal de Pază	Федеральная Служба Безопасности
GCC	Comandamentul de Luptă Geografic	Geographic Combatant Commander
GCOS	Comandamentul Operațiuni Speciale Franceze	Commandement des operations speciales
GIGN	Grupa de Intervenție a Jandarmeriei Naționale	Groupe d'Intervention de la Gendarmerie Nationale
GRU	Departament General de Cercetare	Генеральное Развед Управление
GSA	Unități separate de comandă specială	Groupment Speciale Autonom
GSG 9	Subunitate Specială a Poliției Germane	Grenzschutzgruppe 9
HN	Națiune gazdă	Host nation
HNS	Sprijin a națiunii gazdă	Host-Nation Support
HQ	Sediu	Headquarters
HRO	Salvarea și Recuperarea Ostaticilor	Hostage Rescue Operation
HT	Amenințări Hibrice	Hybrid Threats
HUMINT	Cercetarea Umană	Human Intelligence
HFP	Poziții de Luptă Hibrice	Hybrid Fighting Positions
ICT	Tehnologia Informației și Comunicațiilor	Information and Communication Technology

IGO	Organizații interguvernamentale	Intergovernmental Organization
INFOOPS	Operații Informaționale	Informational Operations
INFOSEC	Securitatea Informațională	Informational Security
IPB	Pregătire Informativă a Câmpului de Luptă	Informative training of the Battlefield
ISR	Inteligență, Supraveghere și Recunoaștere	Intelligence, Surveillance and Reconnaissance
IT	Tehnologia informației	Information technology
IW	Război Iregular	Irregular Warfare
JSAW	Forțele speciale Aeriene	Joint Special Air Wing
KSK	Forțe Speciale a Bundeswehr	Kommando Spezialkräfte
MA	Ministrul Apărării	Ministry of Defense
MA FR	Forțele Armate a Federației Ruse	Russian Ministry of Defense
MARSOC	Comandamentul SO A Forțelor Corpului De Marină A US	Marine Corps Forces Special Operations Command
MARSOF	Forțele Operații Speciale a Corpului de Marină	Marine Special Operations Forces
MI 6	Serviciu Secret de Inteligență	Secret Intelligence Service
MISO	Operații de suport informațional militar	Military Information Support Operations
MSOR	Regiment Operații Speciale ale Marinei	Marine Special Operations Regiment
MTI	Materiale Toxice Industriale	Industrial Toxic Materials
NATO	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord	Nord Atlantic Treaty Organization
NAVSPECWARCOM	Comandamentul Naval de Război Special	Naval Special Warfare Command
NAVSO	Forțe Operațiuni Speciale Navale	Navy Special Operations Forces
NEO	Operație de Evacuare a Non-comatanților	Noncombatant Evacuation Operation

NSW	Război special naval	Naval Special Warfare
ONU	Organizația Națiunilor Unite	United Nations
OPE	Pregătirii Operaționale a Mediului	Operational Preparation of The Environment
OPCON	Control operațional	Operational Control
OPLAN	Plan Operațional	Operation Plan
OPSEC	Securitatea Operațională	Operational Security
PE	Pregătirea Mediului	Preparation Of The Environment
PN	Națiune Partener	Partner Nation
PR	Recuperarea Personalului	Personnel Recovery
PSYOPS	Operații Psihologice	Psychological Operations
RC	Componentă de Rezervă	Reserve Component
RSOI	Receptarea, Înscenarea, Mișcarea Continuă Și Integrarea	Reception, Staging, Onward Movement, And Integration
SAS	Serviciul Aerian Special	Special Air Service
SBS	Serviciul Naval Special	Special Boat Service
SEAL	Forțe Speciale Maritime	Sea Air Land
SF	Forțe Speciale	Special Forces
SFA	Asistența forțelor de securitate	Security Force Assistance
SFSG	Gruparea suport Forțe Speciale	Special Forces Support Group
SIGINT	Cercetarea Transmisiuni	Signals Intelligence
SMU	Unitate De Misiuni Speciale	Special Mission Unit
SO	Operații Speciale	Special Operations
SOA	Aviația Operații Speciale a Armatei	Special Operations Aviation (Army)
SOF	Forțe Operațiuni Speciale	Special Operations Forces
SR	Cercetarea Specială	Special Reconnaissance
SRR	Regimentul Recunoaștere specială	Special Reconnaissance Regimental

TO	Teatrul de Operații	Theater of Operations
TOC	Centrul de Operații Tactice	Tactical Operations Center
TTL	Identificarea, Urmărirea, Localizarea	Tagging, Tracking, And Locating
TSOC	Comandamentul Teatrul de Operațiuni Speciale	Theater Special Operations Command
UKSF	Forțele Speciale a Regatului Unit	United Kingdom Special Force
USASOC	Comandamentul Operațiuni Speciale a Armatei Statelor Unite ale Americii	United States Army Special Operations Command
USJFC	Comandamentul Forțelor Întrunite a Statelor Unite ale Americii	United States Joint Force Command
USSOCOM	Comandamentul Operațiunilor Speciale a Statelor Unite ale Americii	United States Special Operations Command
US	Statele Unite	United States
USG	Guvernul Statelor Unite	United States Government
UW	Război Neconvențional	Unconventional Warfare
WMD	Armele De Distrugere În Masă	Weapons Of Mass Destruction

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei. Progresul științific și tehnologic al secolului al XX-lea continuă să exercite vădite influențe asupra fenomenului militar, în toate formele de manifestare ale acestuia. Astfel, a devenit banală afirmația că războaiele din zilele noastre nu mai sunt asemănătoare cu cele de acum câteva zeci de ani. Nici militarii nu mai sunt aceiași, indiferent de modelul uniformei sau culorile ecusonului național pe care-l poartă. Pe fundalul transformărilor majore determinate de cunoaștere, războiul își schimbă forma, concepția, tipologia, paradigma strategică, doctrina acțiunii (pregătirea trupelor, armamentul și tehnică, conducerea acțiunilor de luptă, formele și procedeele de luptă).

Evenimentele ultimului deceniu al secolului al XX-lea și începutului secolului al XXI-lea au confirmat faptul că lupta armată continuă să fie mijlocul de soluționare a diferendelor dintre comunitățile umane aflate în conflict. Analizând sursele de cercetare în domeniu, conflictul militar reprezintă punctul de maximă intensitate al confruntării, fiind precedat de un drum ascendent, marcat de etape distincte de încordare a relațiilor dintre oponenți (fiecare dintre aceste etape cu dublu sens în ceea ce privește exprimarea voinței și deciziei politice pentru evoluția conflictului într-un sens sau altul), urmat de o etapă descendentă, de revenire la o „normalitate” redefinită și redobândită în mod treptat. Teoreticianul militar Carl von Clausewitz afirma, pe bună dreptate, că „fiecare epocă își are propriul tip de război, propriile condiții și limitări, și propriile preconcepții neobișnuite” [97, p.184].

Evoluțiile recente din mediul de securitate global, precum criza din Ucraina și resurgența fenomenului terorist de origine islamică, au reaprins dezbaterile în mediile de analiză specializate în domeniul relațiilor internaționale, militare și studiilor de securitate pe tema reconfigurării sistemului internațional și apariției unor schimbări revoluționare în practica războiului contemporan.

Caracterul armat al conflictelor va fi caracterizat în continuare de întrebuițarea forțelor militare convenționale profesioniste și înalt tehnologizate, însă din analiza confruntărilor încheiate recent și a celor în curs de desfășurare, accentul s-a pus pe modalitatea de angajare a Forțelor pentru Operații Speciale (SOF), Forțelor Neconvenționale și Asimetrice (Neregulate) (FN). Acest fapt diversifică și extinde extrem de mult teatrul de manifestare și intensitatea amenințărilor în cadrul mediului operațional actual de securitate și tinde să estompeze limitele dintre confruntarea armată și non-militară, într-o situație conflictuală și una non-conflictuală, între starea de pace și starea de război.

În ultimii ani, în mass-media și în notele informative provenite din diferite regiuni în care se desfășoară operații militare, tot mai des întâlnim abrevierea „Forțe pentru Operații Speciale”. Experți militari din diferite țări afirmă că, de fapt, comunitatea internațională intră într-o perioadă a războiului de o nouă generație și un tip nou, care va fi caracterizat prin metode netradiționale de utilizare a forțelor și mijloacelor. În acest context, va spori dorința părților beligerante nu pentru distrugerea fizică a inamicului, ci pentru asigurarea descurajării puterii militare a acestuia. În asemenea condiții, rolul primordial va fi destinat trupelor cu destinație specială – în competența cărora, de obicei, sunt atribuite sarcini de distrugere a țintelor strategice de importanță majoră în teatrul de operații.

Istoria reflectă o mulțime de exemple, atunci când utilizarea unor Forțe pentru Operații Speciale, atât înainte, cât și în timpul conflictului, au contribuit la succesul campaniei. De asemenea, amplificarea fenomenului terorist în lume a permis specialiștilor militari din țara noastră și din străinătate să extindă funcțiile Forțelor pentru Operații Speciale în sprijinul operațiilor antiteroriste.

Din experiența războaielor și conflictelor locale, principalele caracteristici ale forțelor speciale sunt: structura relativ mică, pregătire de luptă performantă, acțiuni îndrăznețe și prin surprindere, inițiativă, viteză, coerență, utilizarea profesionistă a armamentului, tehnicii militare și a echipamentului din dotare, precum și folosirea pe larg a proprietăților terenului, timpului, condițiilor meteorologice. Forma principală de aplicare a acestora sunt operațiile speciale. Termenul „Operații Speciale” (SO) se referă la un set de măsuri de implicare și utilizare a formațiunilor și unităților cu destinație specială.

Forțele pentru Operații Speciale pot opera independent sau în cooperare cu alte Forțe Convenționale (CF), pentru executarea misiunilor cu caracter dinamic, „în scopul atingerii obiectivelor politice, economice, informaționale, psihologice, prin mijloace neconvenționale, în raioane ostile, interzise sau sensibile din punct de vedere politic” [141, p.1-9], ce demonstrează întrebuițarea unor abilități de răspuns la noile provocări ale secolului XXI.

Creșterea imensă a luptei armate în spatele inamicului din ultimele decenii este corelată cu progresul tehnico-științific, datorită căruia, la înzestrarea grupelor de cercetare-diversiune și a altor servicii speciale, au fost dispuse tipuri de armament special, muniții nucleare de dimensiuni mici, mine și dispozitive de distrugere, precum și echipament special, care au sporit esențial capacitățile de luptă ale acestora. Drept rezultat, daunele imense cauzate obiectivelor militare și economice ale inamicului în Teatrele de Operații (TO), de zeci de asemenea grupe, se egalează cu pierderile aduse de metodele clasice ale războiului.

Creșterea rolului forțelor speciale într-un context prospectiv, precum a fost menționat mai sus, urmează să aibă loc în ultimii ani concomitent cu schimbările în puterea politică și militară la nivel internațional.

Scopul și obiectivele tezei de doctorat. Teza de doctorat elaborată vizează analiza confruntărilor militare în care s-au utilizat tactici și tehnici de luptă hibride, modalități de organizare și de instituire a structurilor SOF, determinate de condițiile actualului mediu de securitate internațional, de schimbările radicale în modul de ducere a acțiunilor de luptă, de utilizarea pe scară largă în teatrul de operații a actorilor non-statali, în vederea identificării de noi metode pentru îmbunătățirea instruirii structurilor SOF din cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova, atât sub aspectul teoretic privind adaptarea la noul mediu de securitate, dar și la nivelul aplicabilității, astfel, pentru a fi în măsură să desfășoare cu succesul scontat întregul spectru de operații militare, atât în sistem național, cât și în cadrul unor coaliții de forțe.

Pentru realizarea scopului enunțat, au fost conturate următoarele obiective:

- completarea procesului de realizare a bazei teoretice a cadrului conceptual existent cu privire la războiul hibrid (neconvențional);
- identificarea amenințărilor și vulnerabilităților care pot genera conflicte de tip hibrid;
- analiza structurilor SOF din cadrul unor armate moderne, ca instrument de răspuns la crize și amenințări la adresa securității naționale și internaționale;
- determinarea și analiza principiilor de angajare în operații a structurilor SOF și misiunile acestora;
- reflectarea modului de aplicare a structurilor SOF de către unele state, coaliții și alianțe de state în confruntarea cu adversari, care au utilizat în luptă tehnici și tactici de tip hibrid;
- sintetizarea și implementarea lecțiilor învățate în Armata Națională a Republicii Moldova ca urmare a experienței partenerilor săi, participanți la misiuni în teatrul de operații;
- formularea de propuneri și recomandări asupra formei, modalității de organizare și întrebuințare a structurilor SOF din cadrul Armatei Naționale;

Ipoteza tezei de doctorat. Modificarea formelor și metodelor de ducere a operațiilor militare, cu evidențierea rolului determinant al operațiilor speciale (SO) în tactica armatelor unor țări privind soluționarea problemelor în situații de criză și conflicte militare, au dus la implementarea activă, în prim plan, a structurilor SOF, fapt cu o necesitate vădită de implementare în practica forțelor speciale din Armata Națională. Republica Moldova constată necesitatea unei armate moderne, cu un potențial militar adecvat, într-un context defensiv.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute rezidă în cercetarea și analiza comparativă a subsistemelor unui război de generație nouă, care generează noi forme și metode de acțiuni și amenințări cu caracter militar, precum și a riscurilor asociate acestora. Acestea, la rândul lor, pot afecta sistemul de securitate și apărare a Republicii Moldova, în următoarele contexte: probabilitatea întrebuițării ostile a forțelor militare și para-militare ale regimului separatist de la Tiraspol; posibilitatea extinderii către frontiera Republicii Moldova a conflictului armat din Ucraina; pericolul atacurilor informaționale, cibernetice și teroriste; traficul ilicit de armament; migrația ilegală. Analiza și studierea modalităților noi de întrebuițare a forței militare, constituirea și utilizarea structurilor noi de forțe destinate executării unor misiuni cu caracter specific și anume Forțelor pentru Operații Speciale, precum și posibilitatea de a institui un atare gen de forțe în Armata Națională, selectând și argumentând modelul corespunzător pentru Republica Moldova. Așadar, **problema științifică importantă soluționată** o constituie determinarea modalităților noi de organizare și perspectivele de funcționalitate a forțelor speciale ale Armatei Naționale a Republicii Moldova, prin prisma performanței și a incertitudinilor structurilor SOF din armatele moderne, funcționale în mediul contemporan al securității internaționale, care pot servi drept repere, considerente strategice pentru asigurarea politicii naționale de securitate și apărare a țării.

Demersul nostru științific are ca finalitate identificarea următoarelor soluții: o structură de Forțe pentru Operații Speciale corespunzătoare necesităților Republicii Moldova, o doctrină de întrebuițare a structurilor SOF a Armatei Naționale și o programă privind selectarea, instruirea și monitorizarea luptătorilor SOF din cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova.

Noutatea științifică și valoarea tezei sunt determinate de scopul și obiectivele ei, de rezultatele, concluziile și recomandările înaintate.

Semnificația teoretică a lucrării constă în elaborarea cadrului conceptual-metodologic necesar realizării investigațiilor științifice racordat la realitățile în evoluție și la tendințele de dezvoltare a științei militare. Este evidențiat rolul organizațiilor internaționale în contextul în care acestea au devenit actori principali, în procesul de consolidare a securității internaționale, dar și formatori de sistem. Astfel lucrarea poate constitui punct de reper în inițiativele și proiectele actuale de reformare a Armatei Naționale a Republicii Moldova. Construirea unor noi structuri SOF la nivelul Armatei Naționale fac utilă și chiar dezirabilă aprofundarea studiului referitor la structurile SOF, atât la nivel național, cât și multinațional.

Valoarea aplicativă a lucrării. Sub aspect aplicativ, investigația finalizează cu elaborarea unui model de structură a Forțelor pentru Operații Speciale în Armata Națională a Republicii

Moldova, un model de doctrină pentru întrebuințarea acestora și elaborarea unei programe pentru selectarea, instruirea și monitorizarea luptătorilor SOF.

Materialele tezei au o importanță de ordin didactic. Acestea pot fi utilizate la predarea cursurilor normative și speciale desfășurate la Academia Militară a Forțelor Armate, în procesul de instruire a licențiaților, masteranzilor și doctoranzilor în cadrul instituțiilor de învățământ superior.

Studiul poate fi util în procesul de elaborare a literaturii didactice pentru învățământul universitar, a lucrărilor de sinteză în domeniul artei militare, poate fi de real folos, cadrelor didactice, studenților, politicienilor, tuturor celor interesați de problemele securității naționale și internaționale.

De asemenea, materialele tezei pot fi utilizate de către Marele Stat Major și angajații structurilor SOF, ca suport pentru elaborarea doctrinei militare, a doctrinelor și regulamentelor ce reglementează activitățile SOF a Armatei Naționale. Recomandările sunt argumentate și sunt cu atât mai valoroase, cu cât autorul prezentului studiu nu este un simplu observator al evenimentelor, ci un participant direct și avizat, activând pe parcursul a 15 ani în subdiviziunile specializate din cadrul Forțelor Armate a Republicii Moldova.

Aprobarea rezultatelor. Rezultatele științifice obținute au fost reflectate în cadrul a șapte conferințe și foruri internaționale și a șase conferințe naționale, printre care: Conferința științifică cu participare internațională „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova, 14 aprilie 2016; Conferința internațională „Republic of Moldova within the new architecture of regional security”, Chișinău, Republica Moldova, 19 mai 2016; Conferința științifică „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova, 15 decembrie 2016; Conferința științifică cu participare internațională „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova, 01 martie 2017; Sesiunea de comunicări științifice TAOFT 2017, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, România, 24-28 aprilie 2017; Conferința internațională „Security strategic environment: trends and challenges”, Chișinău, Republica Moldova, 18 mai 2017; Conferința internațională „The complex and dynamic nature of the security environment”, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, România, 07-08 decembrie 2017; Conferința științifică „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova, 21 decembrie 2017; Conferința inter-universitară „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova, 01 martie 2018; Conferința internațională „Security strategic

environment: trends and challenges”, Chişinău, Republica Moldova, 17 mai 2018; Conferinţa internaţională STRATEGII XXI „The complex and dynamic nature of the security environment”, Universitatea Naţională de Apărare „Carol I”, Bucureşti, România, 27-28 noiembrie 2018.

Rezultatele cercetării au fost expuse în 25 articole şi rezumate ştiinţifice din cadrul ediţiilor tematice şi revistelor ştiinţifice naţionale şi internaţionale.

Lucrarea este elaborată pe baza unei ample bibliografii, identificate, studiate, selectate, în special autori străini, care ne-a permis să răspundem problematicii abordate (34 articole, 37 lucrări de autori români, 91 lucrări de autori străini, 39 surse internet). Sursele internet conţin lucrări de specialitate, aparţinând unor autori autohtoni, români şi străini, documente oficiale elaborate de instituţii de stat sau organizaţii internaţionale, studii sau documente aflate în fonduri arhivistice sau biblioteci ale unor universităţi din străinătate.

Investigaţia se înscrie în direcţiile de cercetare aprobate în cadrul şcolii doctorale a Academiei Militare a Forţelor Armate „Alexandru cel Bun”. Teza a fost discutată la Şcoala doctorală „Ştiinţe militare şi de securitate naţională” în cadrul CŞS D34.08.00.14-32. Drept aprobare a rezultatelor tezei serveşteşi activitatea autorului în calitate de lector universitar la Academia Militară a Forţelor Armate „Alexandru cel Bun” din 2012 până-n prezent, în calitate de ofiţer din forţele speciale a Ministerului Apărării al Republicii Moldova pe parcursul a şapte ani, în calitate de ofiţer al serviciului special al Serviciului Protecţie şi Pază de Stat din Republica Moldova pe parcursul a cinci ani şi absolvirea şcolii militare de desant aerian oraşul Ryazan Federaţia Rusă.

Volumul şi structura tezei. Teza este constituită din adnotări (în limba română, engleză şi rusă), lista abrevierilor utilizate în teză, introducere, trei capitole, treisprezece paragrafe, concluzii generale şi recomandări, bibliografie, anexe, declaraţia privind asumarea răspunderii, CV-ul autorului.

În **Introducere** se pune în evidenţă actualitatea şi importanţa problemei abordate, scopul şi obiectivele tezei de doctorat, noutatea ştiinţifică a rezultatelor obţinute, problema ştiinţifică importantă soluţionată, semnificaţia teoretică şi valoarea aplicativă a lucrării, aprobarea rezultatelor ştiinţifice şi sumarul compartimentelor tezei.

În **capitolul 1** intitulat „**Abordări conceptuale privind conflictele de tip hibrid**” se realizează un studiu detaliat asupra materialelor ştiinţifice publicate în ţară şi peste hotare, dedicate problemelor privind conflictele de tip hibrid în noul context strategic şi evaluarea impactului potenţial al acestuia asupra instruirii Armatei Naţionale.

Analiza publicațiilor științifice în domeniu ne oferă o imagine de ansamblu asupra istoricului conceptelor războiului hibrid, care este considerat o problemă globală la adresa securității naționale și internaționale.

Studiul a cuprins analiza structurilor SOF ale armatelor moderne, caracteristicile și modul de manifestare a acestora în situații de ciocniri directe și crize din cadrul confruntărilor armate moderne: au fost studiate structurile SOF din componența armatelor Statelor Unite ale Americii (SUA), Marelui Britanii, Franței, Republicii Federative Germană, Israelului, Federației Ruse (FR) și a Elveției. Am efectuat o analiză profundă a noțiunii de operație specială, mediile de desfășurare a acestora în diferite confruntări militare în care s-au utilizat tactici și tehnici de luptă hibride, concomitent cu mijloace de luptă convenționale. Apoi am analizat caracteristicile și modul de manifestare a aspectelor hibride din cadrul principalelor confruntări armate moderne: conflictele din Irak, Afganistan, Libia, Siria și Ucraina. Am delimitat din punct de vedere doctrinar și conceptual principiile de angajare a Forțelor pentru Operații Speciale în Operațiile Speciale, sarcinile specifice precum și misiunile principale și colaterale.

În *capitolul 2* intitulat „**Scenarii de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale în conflictele moderne**”, am analizat rolul și locul SOF în diferite scenarii din cadrul confruntărilor militare în care s-au utilizat tactici și tehnici de luptă hibride. În cadrul capitolului am realizat identificarea și analiza caracteristicilor, cerințelor, principiilor și misiunilor SOF și impactul aplicării acestora asupra instruirii și pregătirii a forțelor speciale din cadrul Armatei Naționale.

În urma analizei oportune, ne-am propus să prezentăm un scenariu operativ-tactic de întrebuințare a Forțelor pentru Operații Speciale din cadrul Armatei Naționale, corespunzător situației reale cotidiene din Republica Moldova.

Conceptele teoretice pe care le-am prezentat sunt validate de realitatea faptică cu scopul de a desprinde soluții și de a genera răspunsuri la necesitatea instituirii structurilor SOF în cadrul Armatei Naționale, drept instrument în soluționarea scenariilor posibile de utilizare a tacticilor hibride în confruntările armate. Răspunsurile identificate au menirea de a pregăti Forțele Armate să contracareze amenințările, tacticile și mijloacele hibride în cadrul confruntărilor pe care ar putea fi obligate să le desfășoare.

În cadrul celui de-al *3-lea capitol* intitulat „**Modalități noi de utilizare a Forțelor pentru Operații Speciale din Armata Națională**” în baza identificării și analizei profunde a lecțiilor învățate în urma desfășurării unui război de tip hibrid și principiilor de angajare a SOF în vederea ducerii operațiilor în aceste conflicte, am venit cu propunerea să facem o analiză costuri-beneficii și să examinăm utilitatea unor structuri noi ale Forțelor pentru Operații Speciale din cadrul Armatei Naționale, pentru a conștientiza factorul politico-militar să înțeleagă de ce o

unitate mică de SOF, cu un nivel corespunzător de deprinderi, capabilități și experiență, este preferată unei forțe mult mai mari, de calitate inferioară.

Analiza oportună și pertinentă a informațiilor și datelor colectate, ne-au permis să elaborăm un proiect de acte normative și anume o doctrină pentru întrebuințarea forțelor pentru operații speciale și un manual de selectare și antrenare a candidaților pentru structurile SOF, ce ar putea să reglementeze activitățile Forțelor pentru Operații Speciale noi formate în cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova.

Republica Moldova este o entitate importantă a sistemului de securitate internațională. Rolul acesteia va crește, însă, în urma asigurării stabilității politice interne a țării, lichidării corupției, asigurării ordinii sociale și diminuării tendințelor separatiste. Soluționarea problemelor actuale ale securității presupune o participare activă în crearea sistemului internațional de securitate colectivă, o atenție deosebită fiind acordată colaborării bilaterale și multilaterale în domeniul militar în baza principiului egalității priorităților, relațiilor în sfera politico-militară cu statele vecine, cu alte țări și grupe de state.

În compartimentul „**Concluzii generale și recomandări**” sunt prezentate generalizările teoretice; rezultatele cercetărilor analitico-aplicative pentru experți; elaborate recomandările pentru Republica Moldova; perspectivele de cercetare ale problemei științifice.

1. ABORDĂRI CONCEPTUALE PRIVIND RĂZBOIUL DE TIP HIBRID

Realitatea evidențiată de conflictele recente demonstrează faptul că în mediul actual de securitate, operațiile militare au un caracter întrunit și multinațional, iar acțiunile convenționale se întrepătrund cu cele neconvenționale și asimetrice. Indiferent că vorbim de adversari de tipul actorilor statali, actorilor non-statali sau o combinație dintre aceștia, într-un eventual conflict de tip hibrid vor utiliza o paletă largă de acțiuni asimetrice pentru a exploata vulnerabilitățile oponentului. În această categorie sunt incluse acțiunile teroriste, insurgente, separatiste și cele ale criminalității organizate, ca parte a unei mixturi dinamice și diversificate, sintetizate de către analiștii fenomenului militar în conceptul de „conflict hibrid”.

Angajarea capacităților specifice fiecărui tip de operații se va produce sub influența unui set de factori, condiții, conjuncturi și presiuni particulare care definesc mediul de securitate actual. Acesta cuprinde beligeranții și actorii neutri, mediul fizic și mediul informațional (virtual). Astfel, se regăsesc mai multe concepte care exprimă fenomenul de hibriditate, reliefându-se în acest sens noțiunile de război multimod, multidimensional, mozaic și război ambiguu.

Din studiul unor documente de specialitate rezultă faptul că în noul context geopolitic și geostrategic se acordă o atenție deosebită războiului de tip hibrid, care generează noi forme și metode de acțiuni, cu întrebuintarea pe scară largă a unei structuri noi de forțe și anume Forțe pentru Operații Speciale (SOF). Forțele pentru operațiuni speciale ocupă în mod tradițional un loc important în structura Forțelor Armate ale statelor moderne și joacă întotdeauna un rol semnificativ în implementarea strategiei militare naționale a țării. Odată cu schimbarea caracterului și indicilor de acțiune în timp și spațiu a structurilor SOF în conflicte de diferite proporții, parvine necesitatea de a îmbunătăți formele existente și aprobarea unor noi modalități de utilizare a acestora. Un studiul profund a conflictelor militare din ultima perioadă, ne permite să concluzionăm că dezvoltarea componentei SOF este îndreptată spre direcția îmbunătățirii în continuare a posibilităților de integrare a acțiunilor acestora cu toate tipurile de forțe generale.

1.1 Considerații privind conceptul de „conflict de tip hibrid”

Termenul „*conflict*” își are originea în cuvântul latin „*conflictus*”, cu semnificația de „șoc, lovire”, preluat ulterior de limba franceză sub forma cuvântului „conflict”. Termenul definește o stare de tensiune (antagonism, ceartă, discuție), cu o intensitate anumită (violență), manifestată sub forma unui dezacord sau a unei confruntări, stare generată ca urmare a unei neînțelegeri, ciocniri de interese, dezacord, divergențe de idei sau principii[50, p.438]. Atunci

când starea de tensiune dintre actorii implicați escaladează și atinge cote maxime de manifestare a violenței, vorbim despre conflict armat, sintagmă care exprimă un diferend dintre doi sau mai mulți actori (state sau non-state), adică o ciocnire dintre două forțe armate, posibil ale unor state diferite și atunci conflictul armat capătă caracter internațional de luptă, bătălie sau război.

Conflictul apare atunci când fiecare dintre părțile implicate urmăresc atingerea unui obiectiv material sau subiectiv, comun sau diferit, pentru a cărui îndeplinire acestea intră într-o situație de competiție sau incompatibilitate. [129, p.5]. De aceea, apreciem faptul că starea conflictuală presupune cel puțin două părți antrenate, aflate pe poziții conștient opuse și care implică un contact fizic, virtual sau de altă natură.

Noțiunea de *război hibrid* a fost introdusă în terminologia specifică teoriei conflictelor la începutul anilor 2000, însă a intrat în atenția publicului larg abia în 2014, odată cu izbucnirea crizei de securitate din sudul și estul Ucrainei.

Termeni precum *amenințare / conflict/ război hibrid* și-au găsit ecou în literatura de specialitate în anii '90, în încercarea strategilor militari americani de a caracteriza pericolele care nu se încadrau în nici o categorie cunoscută și de a găsi răspunsuri la acțiunile ofensive din ce în ce mai complexe ale actorilor statali și non-statali, menite să proiecteze și să impună propriile obiective și interese asupra altor entități.

Termenul „*hibrid*” provine din latinescul „hybrida”, preluat ulterior în limba franceză sub forma „hybride” și este utilizat în biologie, în special în silvicultură, pentru a descrie un produs obținut prin încrucișarea a două soiuri diferite de organisme vii. Termenul a fost preluat și în alte domenii de activitate cu sens figurativ, pentru a defini noțiuni (concepție, idee, faptă) rezultate din elemente disparate, nelegate organic[46, p.563].

Utilizat ca adjectiv, termenul „hibrid” caracterizează un concept lipsit de armonie, care este rezultat din elemente diferite, aparținând mai multor categorii, clase diferite, din elemente eterogene, disparate[43, p.425].

Promovarea conceptului de „hibriditate” propus de experții militari în discursurile publice ale oficialilor Armatei SUA Frank Hoffman, James Norman Mattis [150, p.18-19], a potențat pătrunderea sa în spațiul public, în paralel cu alte perspective relativ similare asupra „războaielor prezentului și viitorului”. În timp ce existența unui adversar inovativ nu este o chestiune nouă, abordarea din „perspectiva hibridă” a conflictelor recent încheiate și a celor în derulare obligă structurile militare să se pregătească pentru o gamă mai largă de provocări, care impun realizarea unor cerințe care până nu demult nu erau specifice domeniului militar.

În încercarea de a descrie dinamica, fizionomia și tendințele de evoluție a conflictelor, literatura militară abundă în încercări de definire a „conflictului hibrid” sau a „războiului hibrid”.

Această abordare a conflictelor din perspectivă hibridă a apărut ca o necesitate de a explica multitudinea pericolelor, riscurilor, amenințărilor și actorilor care se manifestă astăzi în mediul operațional de securitate, situație care impune un răspuns pe măsură, adaptabil și flexibil.

Sintagma „*conflict hibrid*” („*război hibrid*”) este utilizată în literatura militară pentru a defini o strategie militară în care se întâlnesc elemente specifice războiului convențional, celui neconvențional și asimetric.

Colonelul John Jack McCuen (Armata SUA) definește războiul hibrid ca fiind chintesența războiului asimetric, dus pe trei câmpuri de bătălie decisive:

- în rândul populației din zona de conflict;
- în fața națiunii proprii;
- a comunității internaționale[172, p.107-113].

Locotenent-colonelul Bill Nemeth (Corpul de infanterie marină al SUA) definește războiul hibrid ca fiind „forma contemporană a războiului de gherilă, care „utilizează atât tehnologia modernă, cât și metode moderne de mobilizare”[175, p.24-29].

David Kilcullen, autorul cărții „*Accidental guerrilla: Fighting small wars in the midst of a big one*”, afirma în cadrul unui interviu de lansare a cărții sale că războiul hibrid este cea mai bună explicație pentru conflictele moderne, dar subliniază că acesta include o combinație de război neregulat, război civil, insurgență și terorism[165]. Autorul analizează conflictele de astăzi ca reprezentând un complex de elemente asociate:

- rețele sociale locale;
- mișcări la nivel mondial;
- culturi tradiționale și postmoderne;
- insurgențe locale care doresc autonomie și o campanie amplă pan-islamică.

Conflictele devin un „hibrid complex de tendințe” ce diluează distincția dintre „local” și „global” și astfel amplifică și complică exponențial provocările din mediul operațional.

Cercetătorul Frank G. Hoffman (Institutul pentru Studii Strategice Naționale) definește războiul hibrid ca fiind orice inamic care folosește simultan și adaptiv combinația complexă de arme convenționale, război neregulat, terorism și comportament criminal în spațiul de luptă, pentru a-și îndeplini obiectivele politice[152, p.34-39].

Alianța Nord-Atlantică (NATO) a formulat, de asemenea, o definiție de lucru pentru amenințarea hibridă: aceasta este creată de orice adversar actual sau potențial, inclusiv state, actori non-statali sau entități teroriste, cu abilitatea demonstrată sau verosimilă de a angaja simultan și adaptativ mijloace convenționale sau neconvenționale în atingerea obiectivelor lor.

Definițiile propuse pentru a individualiza amenințarea hibridă sunt însă supuse unor dezbateri ample, nefiind suficient de puternice pentru a face diferența față de amenințările asimetrice.

De-a lungul timpului, comandanții militari și liderii politici au inclus în permanență mijloacele și metodele cele mai noi de luptă pentru a câștiga conflictele în care erau implicați, ceea ce face ca fiecare epocă istorică să aibă conflictele sale „hibride”. De la Sun Tzu până în prezent, strategii militari au combinat tacticile și instrumentele de luptă convenționale cu cele neconvenționale, menite să distrugă fizic și mai ales psihic adversarul, pentru a distruge lanțurile de comandă și control. De fiecare dată, mijloacele folosite au fost cele inventate în perioada respectivă – de la Calul troian la bomba atomică, de la propagandă și manipulare la operații psihologice.

Termenul de *conflict nerestricționat* a fost introdus în circuitul ideatic de strategii de militarii chinezi Qiao & Wang [184], drept o schimbare potențială de paradigmă în modul în care actorii non-statali intenționează să contracareze avantajul tehnologic militar al SUA, respectiv, o metodă grandioasă de luptă care combină toate dimensiunile și metodele din zona militară și non-militară, astfel încât să ducă la capăt lupta. Aceștia au exemplificat războiul dus de SUA împotriva terorismului global drept *„război național terorist + război prin informație + război financiar + război rețea + război regulat”*.

Analizând conflictul dintre Hezbollah și Israel din 2006 am conceptualizat războiul hibrid, extrăgând elementele esențiale care au creat „superioritatea” tactică a organizației șiiite: fuziunea dintre unități de miliție, luptători instruiți special și echipe de operare a rachetelor antitanc, elaborarea operațiilor informaționale moderne, utilizarea spionajului radioelectronic – (SIGINT), a rachetelor tactice și operaționale, a dronelor și a rachetelor antinavale. Pentru a diferenția conflictul complex de cel hibrid, pe bună dreptate argumentam că, în primul caz, forțele regulate și cele neregulate sunt utilizate distinct și complementar în teatre de operațiuni diferite, în timp ce în cel de-al doilea caz, gradul de fuziune este atât de ridicat, încât nu se poate face distincție dintre cele două componente.

În viziunea lui Sean McWilliams *Războiul hibrid a mai fost definit ca război complex*, cu dimensiune deopotrivă fizică și conceptuală: prima vizează lupta împotriva unui inamic înarmat, iar cea din urmă o luptă mai complexă pentru controlul și susținerea populației indigene din zona combatantă, susținerea fronturilor interne ale națiunilor interveniente și a comunității internaționale. Pentru securizarea și stabilizarea populației autohtone, forțele interveniente trebuie să restabilească sau să reconstruiască imediat securitatea, serviciile de bază, guvernarea locală, forțele de autoapărare și elementele esențiale ale economiei [173, p.107-113].

Doctrina militară britanică a reținut, de asemenea, încă din 2011, elementele care caracterizează noțiunea de conflict hibrid: violență, concurență intercomunală, terorism, insurgență, criminalitate generalizată și dezordine la scară largă; convergența tacticilor, tehnicilor și tehnologiilor adversarilor, care se adaptează rapid pentru a obține avantaj și influență, inclusiv prin mijloace economice, financiare, legale și diplomatice. Pentru Armata Britanică, „hibriditatea vizează o schimbare a modului de gândire al adversarilor, care doresc să exploateze slăbiciunile noastre, utilizând o varietate largă de tehnici asimetrice sofisticate și rudimentare”[197].

Frank G. Hoffman [151, p.23], a exemplificat activitățile criminale posibil de a fi realizate pentru destabilizarea guvernelor ori instigarea insurgenței și obținerea resurselor în astfel de conflicte: trafic ilegal, contrabandă, narco-terorism, exploatarea rețelelor urbane de bande criminale. În prezentul articol, termenii de „conflict” și „război” sunt tratați ca fiind materializarea cea mai gravă a crizei de securitate, reflectând dezechilibre majore în starea de echilibru intern și/sau extern a unui stat, în fiecare ori în toate aspectele sale - social, politic, economic, militar, diplomatic etc.

Eric Brahm [134], punctează fazele de evoluție a conflictelor, similare cu cele proprii crizelor de securitate: stabilitate; conflict latent – existența unui potențial de conflict, ca urmare a apariției de nevoi, valori, interese diferite ale părților; urgența – apariția unui eveniment declanșator ce poate genera un conflict; escaladare; impas – situație în care niciuna dintre părți nu câștigă; de-escaladare; stabilizare/rezoluție reconciliere/construirea păcii post-conflict.

În viziunea noastră specificul unui *războiul hibrid* este că lupta se duce nu pentru teritorii, ci pentru mințile și atitudinile cetățenilor altor state.

David Sadowski [188], a remarcat în mod obiectiv, că noțiunea de amenințare hibridă a fost utilă la impulsivitatea gândirii militare dincolo de „zona de confort” în abordarea constructului de victorie în majoritatea teatrelor de război împotriva adversarilor statali, însă nu a reprezentat o revoluție în doctrine ori strategiile militare. Aceasta are însă meritul de a explica amenințări de tip asimetric și de a evidenția complexitatea viitoarelor amenințări.

Specialiștii militari americani sunt de părere că în prezent, cât și în viitor, este probabil ca un adversar potențial să utilizeze tactici specifice războiului hibrid pentru a contracara superioritatea militară, o abordare complexă sub forma unei combinații de război convențional și asimetric (neregulat), elemente care fuzionează între ele. Cu toată convingerea noi susținem totalmente părerea specialiștilor militari din occident.

În viziunea noastră, amenințările hibride apar acolo unde amenințările convenționale, neregulate și asimetrice se suprapun în timp și spațiu. Conflictul poate implica participanți la

nivel individual, grupuri sau state care operează la nivel local, trans-național sau global. Astfel de conflicte pot include acte de violență în cadrul comunităților, acte de terorism, atacuri cibernetice, insurgență, criminalitate sau generator de dezordine.

Din analiza celor prezentate anterior, putem sintetiza faptul cu privire la conceptul de „amenințare hibridă”, că în abordarea teoreticienilor militari americani, acesta exprimă combinația dintre forțele militare convenționale, înzestrate cu arme sofisticate, sisteme de comandă și control (C2) complexe, tactici combinate ale armelor și acțiunile forțelor neregulate de tipul celor insurgente sau organizații criminale. Această combinație de convențional și neregulat, capacitatea acestor forțe de a migra, de a se transforma în ambele sensuri și avea drept rezultat violența nerestricționată îndreptată împotriva punctelor slabe, fac din amenințarea hibridă una extrem de eficientă. Pentru a determina caracterul „hibrid”, aceste entități (unități militare, facțiuni rebele, grupuri criminale, gherile, teroriști, insurgenți, partizani) vor coopera în contextul îndeplinirii intereselor proprii. De aceea, se consideră că viitoarele conflicte nu pot fi privite separat, pe tipuri de amenințări sau provocări separate. Cel mai probabil, armatele trebuie să fie în măsură să facă față simultan tuturor tipurilor de amenințări, să poată opera cu succes împotriva tuturor tipurilor de adversari, în cadrul unor conflicte complexe, în toate mediile posibile. Această sinteză constituie, în opinia autorilor, esența războiului hibrid[15].

Potrivit profesorului Pavel Țăgankov, unul dintre elementele „războiului hibrid”, care deferă semnificativ de cele ale războiului convențional sunt bazate pe capabilitățile tehnologiilor informaționale, ce devin mijloace de denaturare deliberată a informațiilor, falsificarea istoriei, difuzare de informații false, precum și utilizării tehnologiilor sociale murdare. Acestea manifestă orientarea multidimensională a fenomenului: „... războiul hibrid atrage în antagonism toată populația și acoperă toate sferele vieții sociale, politice, economice, dezvoltarea socială și culturală” [117, p.15].

Mihail Deleaghin subliniază, de asemenea, orientarea geopolitică a „războiului hibrid” care, în opinia sa, este un eufemism folosit pentru acoperirea fenomenului concurenței globale: „Este o luptă pentru a distruge inamicul, pentru a elimina complet autonomia sistemului de management și controlul deplin al acestuia. Drept rezultat, se obține controlul deplin al statului care se transformă treptat în teritoriu. Acesta subliniază complexitatea fenomenului, care include: propagandă, luarea de mită, activități politice, recunoaștere, omoruri atunci când este necesar și organizarea revoltei în masă, dacă acest lucru este cel mai eficient [88].

Savantul rus O. Belikov argumentează că termenul de „război hibrid” „... nu este un concept operațional. Această formă caracteristică a războiului nu conține indicatori clari și lipsiți de ambiguitate, care să dezvăluie specificul său” [79, p. 139]. Prin urmare, potrivit autorului, este

imposibil de planificat pregătirea țării și a forțelor armate numai de un eventual „război hibrid”, planul ar trebui să fie cuprinzător și să țină cont de întreaga gamă de conflicte posibile, „revoluții colorate” și un războiul nuclear total.

Conflictul din estul și sudul Ucrainei a impus în spațiul public, mai repede decât oricând, noțiunea de „război hibrid”. Vizibilitatea sa a fost maximă, pentru că a fost primul conflict din spațiul european care întrunește elemente de criză hibridă, actorii fiind, pe de o parte, statul ucrainean și, pe de altă parte, separatiștii proruși sprijiniți din umbră de statul rus. Mark Galleoti (2014) a susținut că operațiunile Rusiei în Crimeea, în estul și sudul Ucrainei sunt subsumate conflictelor de tip hibrid, noile tactici ale Moscovei având ca scop focalizarea pe vulnerabilitățile inamicului și evitarea confruntării directe și deschise. Strategia Rusiei față de Ucraina se bazează, potrivit lui Galleoti, pe „doctrina” lansată de șeful Statului Major General rus, Valerii Gherasimov, care a menționat că „... regulile de angajare s-au schimbat semnificativ. Utilizarea metodelor non-militare pentru îndeplinirea obiectivelor politice sau strategice s-au dovedit în anumite cazuri, de departe, mult mai eficiente decât utilizarea forței. [...] Utilizarea largă a mijloacelor asimetrice poate ajuta la neutralizarea superiorității militare a inamicului. Aceasta include utilizarea forțelor speciale și opoziția internă pentru crearea unui front permanent în interiorul unui stat inamic, precum și impactul instrumentelor de propagandă, forme și metode care sunt îmbunătățite constant”[85].

În Republica Moldova preocuparea pentru fenomenul „războiului hibrid” este una reală, odată ce implicațiile sale negative datorate prezenței conflictului transnistrean, corupției, spălării de bani, traficului de droguri, ființe umane și armament, dețin un rol semnificativ în dezvoltarea terorismului internațional. În țara noastră, la etapa actuală, cercetarea „războiului hibrid” este realizată în cadrul centrelor academice și de cercetare, inclusiv prin organizarea diferitelor conferințe naționale și internaționale, mese rotunde, simpozioane internaționale, dar și publicații.

Se pot evidenția astfel de instituții precum: Academia de Științe a Moldovei, Academia Militară „Alexandru cel Bun”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Institutul de Relații Internaționale din Moldova, Institutul Național de Informații și Securitate, Centrul de Informare și Documentare NATO, Institutul de Politici Publice, Asociația pentru Politică Externă, Institutul de Politici și Reforme Europene, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale IDIS „Viitorul”, Centrul Pro-Marshall în Republica Moldova etc.

Istoriografia pe segmentul mai multor medii academice și perioade istorice a demonstrat că explicarea și definirea „războiului sau conflictului hibrid” este o strategie de luptă, care include atât o multitudine de actori diferiți (actorii statali, non-statali, state sponsor), cât și

pericole, riscuri și amenințări multiple, care se manifestă în mediul fizic, de natură convențională (forțe militare convenționale, aflate în serviciul legitim al statului), neconvențională (forțe nucleare, forțe pentru operații speciale, arme de distrugere în masă chimice, biologice, radiologice și nucleare (ADM CBRN) și materiale toxice industriale, dispozitive explozive improvizate și asimetrice (gherile, grupuri insurgente și separatiste activate, organizații teroriste și criminale), cât și în mediul cibernetic virtual (informațional), toate acestea fiind angajate combinat și coordonat în lupta împotriva unui adversar superior în forțe și mijloace militare.

1.2 Operațiile speciale în contextul războiului hibrid

Percepția comună a instituțiilor, organizațiilor și sistemelor de apărare și securitate din lumea întreagă este că natura mediului actual și viitor de securitate prezintă provocări complexe și neregulate, a căror aparențe sunt destul de greu de definit și anticipat. Guvernele se confruntă cu amenințări „neobișnuite” sau „hibride”, pe de o parte, și „neconvenționale” sau „asimetrice”, pe de altă parte, iar încercarea de a le gestiona domină atenția liderilor politici și ai instituțiilor de apărare.

Operațiile speciale necesită metode de angajare, tactici, tehnici, echipament și procedee unice (potrivit Anexei 1). Aceste operații sunt desfășurate în medii ostile, aspre și sensibile politic sau diplomatic, caracterizate de unu sau mai mulți factori: limitate în timp, clandestine sau sub acoperire, de vizibilitate redusă, cu sau prin forțe băștinașe, cu necesități sporite privind orientarea regională și expertiza culturală și cu un nivel ridicat de risc. Operațiile Speciale asigură cu opțiuni discrete, precise și scalare, ce pot fi sincronizate cu acțiunile altor parteneri, pentru satisfacerea obiectivelor factorilor de decizie. Aceste operații sunt desfășurate într-o manieră ajustată cultural, pentru a crea efecte imediate și durabile, pentru prevenirea, stoparea conflictului sau obținerea superiorității în război, evoluează și modifică mediul politico-militar străin într-o manieră unilaterală ori în comun cu Națiunea Gazdă (HN). Reieșind din cele expuse, operațiile speciale pot fi desfășurate independent, însă majoritatea acestora sunt coordonate cu forțele convenționale și partenerii multinaționali, fiind posibilă o conlucrare cu forțele locale, insurgente și iregulate.

Operațiile Speciale diferă de operațiile convenționale prin:

- nivelul riscurilor strategice, fizice, politice și diplomatice;
- tehnici operaționale;
- metode de angajare și dependența de datele de cercetare și activele locale.

Această diferență se datorează următorilor factori:

- nu sunt atât de mult militare, cât politice. Însă, pentru a atinge obiectivele politice de multe ori trebuie de recurs la formele specifice de utilizare a forței, în special în ceea ce privește acțiunile SOF;
- unul din principiile operaționale este utilizarea rațională și rezerva mijloacelor și forței;
- sunt caracterizate de așa elemente, cum ar fi surprinderea, viteza, localizarea zonei de operare;
- necesită suport de recunoaștere de lungă durată în timpul pregătirii și desfășurării acestora;
- folosirea angajamentului direct al forței militare ar trebui să fie selectivă, dar de dorit limitată sau exclusă.

Operațiile Speciale necesită o planificare precisă la nivel tactic, studierea detaliată și cunoștințe privind cultura și limbile vorbite în zona operațională. Antrenamentul riguros și repetiția misiunii sunt integrale pentru succesul operațiilor speciale. Operațiile Speciale desfășurate de unități mici SOF, cu capacități unice și autonomie (pe o perioadă scurtă de timp), asigură conducerea politică cu un spectru larg de opțiuni militare. Aceste opțiuni generează mai puține responsabilități sau riscuri de escaladare, specifice în cazul întrebuirii forței convenționale mai mari și mai vizibile. Partenerii străini doresc să colaboreze cu SOF, deoarece prezența acestora este vizibilă mai puțin în mediile politice sau diplomatice sensibile. Este critic să revizuim și probabil să utilizăm lecțiile întrunite învățate și experiența pozitivă din operațiile precedente pentru a evalua și planifica SO viitoare.

Definiția NATO pentru „operații speciale”, prezentată în „Glosarul de termeni și definiții NATO”, pare a fi termenul de referință după care majoritatea țărilor NATO caracterizează sau definesc conceptul de SO:

„.....activități militare desfășurate de forțe special selecționate, organizate, instruite și echipate, utilizând tehnici, tactici operaționale și modalități ce nu sunt standard (proprii) forțelor convenționale. Aceste activități sunt conduse în întregul spectru al acțiunilor militare independente ori în coordonare cu forțele convenționale, pentru a atinge anumite obiective politice, militare, psihologice sau economice. La realizarea dezideratelor politico-militare pot fi folosite tehnici ascunse, clandestine sau sub acoperire, iar din punct de vedere politic sau diplomatic, gradul de risc al unei asemenea operații este mult mai mare față de o acțiune convențională”[122, p.704].

Misiunile ce caracterizează operațiile speciale variază de la acțiuni unilaterale, de mică amploare, până la activități întrunite, multinaționale, pe scară largă. Operațiile Speciale sunt materializate prin îndeplinirea misiunilor de bază de către luptătorii SOF (potrivit Anexa 2), în întreg spectru al conflictului. În cadrul Alianței, acestea pot fi desfășurate ca parte a operațiilor de apărare colectivă Articolul 5 sau ca operații „non - Articolul 5” de răspuns la criză (NA5CROs)[121, p.1-2], astfel:

- *angajarea militară pe timp de pace* poate fi eficientă când sunt desfășurate în contextul unor activități specifice pe timp de pace și pot contribui direct la întărirea colaborării, asigurarea identificării și evaluării timpurii a unei situații de criză, antrenarea forțelor prietene și dezvoltarea legăturilor militare;

- *operații în sprijinul păcii.* În funcție de natura operației de sprijin a păcii, SOF pot desfășura următoarele activități de bază: Cercetare Specială (SR), Acțiuni Directe (DA) sau Asistență Militară (MA). Asistența militară poate oferi sprijin specific în prevenirea conflictului și în acțiunile de asistență umanitară, în timp ce cercetarea specială și pot materializa eforturi de creare a condițiilor de pacificare, impunere sau menținere a păcii;

- *operații de contracarare a amenințărilor neregulare.* Pe parcursul pregătirii pentru operațiile de contracarare a amenințărilor asimetrice, SOF pot furniza evaluări ale zonei și capabilităților imediate de comandă, control și comunicații. De asemenea, pot sprijini opțiunile de răspuns ce vizează folosirea instrumentului de putere militară conform reglementărilor NATO.

- *operații majore specifice luptei armate.* În timpul desfășurării operațiilor specifice luptei armate, SOF se concentrează în principal pe misiunile de cercetare specială și acțiuni directe. După finalizarea ostilităților, SOF pot desfășura misiuni de asistență militară în sprijinul națiunii gazdă.

Deși SOF folosesc cel mai adesea echipamente și metode unice și sofisticate, elementul esențial care asigură succesul misiunilor este legat direct de operatorul individual. Prin urmare, este esențial ca planurile și procedurile care dirijează angajarea SOF să fie simple și directe, astfel încât intenția comandantului să fie înțeleasă.

Pentru angajarea optimă a structurilor SOF în operații este esențială o înțelegere profundă a principiilor de întrebuințare a acestora[160, p.1-8]:

- *Obiective de valoare mare.* SOF trebuie direcționate spre îndeplinirea unor obiective critice, de mare valoare, ce pot implica un risc major, dar în același timp și o valoare deosebită. Cantitativ, SOF sunt limitate și nu pot fi regenerate rapid. Acestea nu pot fi angajate

asemenea forțelor convenționale, a căror acțiuni se bazează în general pe manevră și raport de forțe favorabil. SOF își concentrează puterea de luptă, direct și indirect, în momente și locuri decisive. O atenție sporită trebuie acordată folosirii neajustate a eforturilor SOF împotriva unor ținte atractive, care probabil sunt mult mai potrivite pentru forțele convenționale. Este necesar ca SOF să fie alocate pentru desfășurarea unor misiuni, ce duc direct la îndeplinirea obiectivelor de nivel militar-strategic sau operativ.

- *Accesul la informații.* În mod normal, acțiunile SOF sunt planificate la un nivel de detaliere considerabilă și se bazează pe informații precise și absolut recente, pentru a se asigura că planurile sunt în consens deplin cu situația din zonele planificate pentru acțiunii. Accesul la informații oportune, detaliate și precise, ce parvin de la toate sursele integrate de informații, este esențială pentru succesul unei operații.

- *Relații de Coandă și Control (C2).* Datorită tipului de misiuni, lanțul de comandă este esențial în așa fel încât, din punctul de vedere al comunicațiilor, cerințele de securitate ale SOF necesită o atenție specială pentru asigurarea integrării depline în sistemul C2 al forței întrunite multinaționale, prin legături specifice și interfețe ale sistemului de comunicații și informatică.

Luarea oportună a deciziilor este esențială principiului clarității relațiilor C2. În acest sens, statele majore ale comandamentelor multinaționale întrunite trebuie să aibă expertiza SOF necesară pentru a facilita luarea oportună a deciziei. Din acest motiv, elementele SOF, care asigură interacțiunea cu forțele convenționale multinaționale în efortul de integrare necesar desfășurării unei misiuni, trebuie să-l consilieze pe comandantul forței întrunite multinaționale și statul major al acestuia asupra opțiunilor, capacităților, limitărilor și modului optim de întreținere a SOF.

- *Directivele misiunii.* Conceptul de bază al SOF formulează cerința planificării centralizate și executării descentralizate a operațiilor. Acesta este unul dintre motivele pentru care directivele SOF pentru misiune trebuie să permită elementelor operaționale flexibilitate suficientă de a reacționa la acțiunile adversarului și pentru a oferi autoritatea necesară în ajustarea planului SOF conform cerințelor dictate de schimbările de situație în timpul desfășurării misiunii.

- *Securitatea Operațiilor.* Securitatea are o importanță majoră în desfășurarea acțiunilor SOF. Informațiile, contrainformațiile și operațiile informaționale trebuie integrate pe toată durata planificării și executării misiunilor, pentru a consolida securitatea și a îndeplini condiția de realizare a surprinderii. Securitatea Operațiilor (OPSEC) este folosită pentru

identificarea și protejarea informațiilor critice pentru succesul operației, cum ar fi elementele esențiale ale informației despre forțele proprii.

În plus, SOF oferă o capabilitate unică de a îndeplini obiective și a executa sarcini, pe care nici un alt tip de forțe nu sunt în măsură să le desfășoare, într-un context de creare a efectelor strategice. Totuși, dacă SOF sunt implicate în misiuni, care pot fi executate și de alte forțe, atunci acestea vor fi îndeplinite în niște condiții și la standarde unice.

Operațiile Speciale pot fi de o singură angajare, cum ar fi:

- acțiuni directe împotriva țintelor vitale;
- operații prelungite sau o serie de activități, precum sprijinul forțelor insurgente într-un Război Neconvențional (UW) (potrivit Anexei 3);
- sprijinul forțelor națiunii gazdă, prin Apărarea Internă Străină (FID) și Asistența Forțelor de Securitate (SFA).

Operațiile de Sprijin Informațional Militar (MISO) pot fi întrebuințate în timpul SO pentru a influența comportamentul și acțiunile audienței țintă. Operațiile de Afaceri Civile (CAO) asigură sprijin esențial a forțelor convenționale sau a echipelor statale.

În contextul Operațiilor Întrunite, SOF desfășoară trei sarcini principale: SR, DA și MA[121, p.2].

Supraveghere și Cercetare Specială (SR) completează efortul și sistemul de colectare a informațiilor la nivel național și al teatrelor de operații, prin obținerea la nivel strategic și operativ a unor date și informații semnificative, specifice, foarte bine definite și încadrate în timp. Misiunile de supraveghere și cercetare pot completa alte metode de colectare, atunci când se manifestă anumite constrângeri dictate de condiții meteo, teren dificil, măsuri ostile de contracarare etc. Supravegherea și cercetarea specială este o funcție predominantă a Informației Umane (HUMINT), care are abilitatea de a plasa „ochii pe țintă” într-un teritoriu ostil, interzis sau sensibil din punct de vedere politic. Forțele pentru Operații Speciale pot oferi analize oportune prin utilizarea inițiativei și a modului propriu de evaluare, într-un mod în care alte elemente tehnice nu au posibilitate. Desfășoară aceste misiuni independent, sprijinite sau în conjuncție cu/în folosul altor categorii de forțe/comenzi de componente. Pot folosi tehnici de cercetare și supraveghere, echipamente și metode avansate cu scopul culegerii datelor și informațiilor, uneori suplimentate de mijloace indigene. Activitățile specifice SR includ următoarele:

- *Cercetarea mediului natural în zona de operații.* Acestea sunt operații desfășurate pentru culegerea și raportarea datelor și informațiilor critice geospațiale, incluzându-le pe cele hidrografice, geologice, geografice și meteorologice.

- *Evaluarea amenințării.* Evaluarea amenințării trebuie să aibă la bază informații precise și oportune ori de câte ori este posibil.

- *Evaluarea țintei.* Acestea sunt operații desfășurate pentru detectarea, identificarea, localizarea și evaluarea unei ținte, pentru a determina cea mai mare eficiență în utilizarea diferitelor sisteme de armament. Acest tip de operații pot include și evaluarea efectelor potențiale (inclusiv a daunelor colaterale) ale angajării țintei.

- *Cercetarea post-lovitură.* Aceste operații sunt întreprinse cu scopul culegerii informațiilor pentru evaluarea Pagubelor Rezultate în Urma Luptei (BDA) și determinarea efectelor munițiilor întrebuințate, cu finalitate în măsurarea rezultatelor unui atac.

Acțiuni Directe (DA) sunt operații de mare precizie, limitate în scop și durată [121, p.2]. Acțiunile directe implică, în mod normal, o retragere planificată din zona din vecinătatea imediată a obiectivului; se concentrează asupra unor ținte specifice, bine definite, de valoare strategică sau operativă sau în contextul unor operații tactice decisive. Forțele pentru Operații Speciale pot desfășura aceste tipuri de misiuni independent sau cu sprijinul forțelor convenționale.

Acțiunile Directe includ următoarele:

- *Raiduri, ambuscade, asalturi directe.* Aceste operații sunt destinate pentru obținerea unor rezultate specifice, bine definite și deseori sensibile din punct de vedere al timpului. Ele sunt uneori dincolo de capacitățile efective de lovire a elementelor forțelor convenționale. Astfel de operații implică, în mod tipic, atacul țintelor critice, Dezorganizarea Liniiilor de Comunicații (LOC), capturarea personalului, modelelor de tehnică militară și armament, cucerirea, distrugerea/neutralizarea capacităților sau facilităților inamicului.

- *Operații de dirijare pentru angajarea țintelor.* Acestea sunt operații desfășurate pentru identificarea și raportarea locației precise a țintelor, pentru a permite platformelor non-organice SOF să folosească sistemele de armament cu precizie înaltă. Acest aspect include orice tip de comunicare electronică, mecanică sau vocală, care oferă aeronavei/sistemului de armament ce urmează a fi folosit, informații adiționale în legătură cu locația specifică a unei ținte.

- *Operații de recuperare a personalului.* Acestea sunt operații desfășurate pentru căutarea, localizarea, salvarea și aducerea înapoi în dispozitivul propriu a personalului, echipamentelor sensibile sau elementelor critice pentru securitatea unui stat din zone de luptă sau

controlate de inamic. Misiunile SOF de recuperare sunt caracterizate de o planificare detaliată, repetiții numeroase și o analiză informativă minuțioasă. În aceste tipuri de operații se utilizează tactici și tehnici neconvenționale, o scotocire discretă și folosirea frecventă a echipelor terestre.

- *Distrugerile de precizie* reprezintă operații în care daunele colaterale trebuie minimizate. În acest tip de operații se folosește armament de precizie deosebit de sofisticat sau inițierea programată a unor cantități și tipuri specifice de substanțe explozive, amplasate în locații exacte pentru îndeplinirea obiectivelor misiunii. Operațiile de executare a distrugerilor de precizie pot fi desfășurate împotriva unor ținte asupra cărora sistemele de armament ce folosesc muniție ghidată de mare precizie nu garantează succesul de la prima lovire sau când ceea ce conține o anumită facilitate trebuie distrusă fără a produce pagube facilității întregi.

Asistența Militară (MA) reprezintă un ansamblu larg de măsuri în sprijinul forțelor prietene în tot spectrul conflictului [121, p.2]. Asistența militară poate fi desfășurată de, cu sau prin forțele prietene care sunt antrenate, echipate, sprijinite sau întrebuințate într-o măsură variabilă de SOF. Amploarea asistenței militare este considerabilă și poate varia de la oferirea instruirii în domeniul militar până la sprijinul material acordat angajării forțelor indigene active în operații majore. Activitățile de asistență militară (schematic reprezentate în Anexa 4), pot include următoarele:

- *Instruire.* Aceasta reprezintă un complex de activități de pregătire a militarilor și unităților Forțelor Armate ale națiunii gazdă în întrebuințarea la nivel tactic, de susținere și integrare a deprinderilor de luptă; oferă consiliere, asistență și pregătire specifică liderilor militari în utilizarea tacticilor, tehnicilor și procedurilor pentru consolidarea potențialului națiunii gazdă de a se proteja de sine stătător împotriva amenințărilor și de a-și dezvolta deprinderile individuale și organizaționale necesare.

- *Consiliere.* Acestea sunt activități care întăresc securitatea populației, prin oferirea unei participări active în operații de nivel tactic, desfășurate de unitățile militare ale națiunii gazdă cu scopul neutralizării amenințărilor insurgente, izolării insurgenților de populația civilă și protejării acesteia.

Misiunile colaterale ale Forțelor pentru Operații Speciale sau adiționale sunt prezentate (potrivit Anexei 5), pornesc de la cele convenționale: combaterea terorismului, operații de salvarea a ostaticilor, contracararea armelor CBRN și cele neconvenționale, cum ar fi misiuni contra insurgenților, gherilă, de capturare/eliminare a liderilor inamici etc.

Vom analiza doar cele mai importante dintre misiunile adiționale [136, p.II-11]:

- *Combaterea Terorismului (CT)* reprezintă totalitatea măsurilor ofensive destinate reducerii vulnerabilității la terorism a intereselor unui stat, forțelor, personalului și proprietăților acestuia. Acest ansamblu include măsuri represive desfășurate prin intermediul forțelor armate și agențiilor civile. Operațiile de Contrainsurgență (COIN) sunt acele acțiuni militare, paramilitare, politice, psihologice și civile întreprinse pentru înfrângerea unei insurecții. Combaterea terorizmului și operațiile de contra insurecție nu sunt misiuni exclusiv pentru structurile SOF, însă luptătorii acestor structuri pot să completeze eficient desfășurarea operațiilor de natură diplomatică, economică, informațională și militară, aplicate cu un scop specific (schematic reprezentate în Anexa 6). O amenințare neregulată, chiar prin natura ei, va implica SOF în vederea executării unor acțiuni de combatere a terorismului în contextul operațiilor contra insurecției, la toate nivelurile operaționale.

- *Contracurarea Armelor CBRN*. Activitățile destinate pentru proliferarea armelor CBRN sunt inerent activități complexe ce implică proceduri OPSEC restrictive și, în general, necesită întrebuințarea unui personal special antrenat și echipat. În contextul unei operații, în acțiuni de interdicție, capturare sau securizare a armelor CBRN, va fi în general preluată de subunități ce dețin capacitățile specializate necesare.

În situații extreme, acolo unde forțele specializate nu pot fi implicate în preluarea sarcinii în timp util, cu scopul prevenirii întrebuințării armelor CBRN sau sunt necesare acțiuni de interdicție imediată, pot fi utilizate alte tipuri de forțe, inclusiv SOF, cu scopul de a captura, preveni, securiza sau acorda asistență în procesul de preluare sigură a controlului asupra armelor CBRN, facilităților și a forțelor inamice asociate.

- *Operații de Eliberare a Ostaticilor (HRO)* se desfășoară în condiții de siguranță, în care sunt întrebuințate tehnici și metode de pregătire specializate similare. Termenul de „ostatic” poate avea semnificații multiple, de la un singur individ ținut în captivitate până la grupuri mai mari de indivizi, în izolare, sub controlul unor grupări înarmate sau a unor elemente criminale. Operații de eliberare a ostaticilor pot include: acțiuni deliberate (planificate din timp) sau în extremis (în cazuri de forță majoră). Operații de eliberare a ostaticilor *deliberate* sunt complexe, multi-agenții, desfășurate în general sub conducere civilă guvernamentală. Operațiile de eliberare a ostaticilor în extremis pot fi necesare în condițiile în care operațiile deliberate nu permit executarea oportună a acțiunilor de eliberare, iar viața ostaticului/ostaticilor este considerată a fi într-un pericol iminent. Acestea sunt conduse de structuri SOF, mai ales când trebuie desfășurate într-o zonă incertă, ostilă sau interzisă.

Concluzionăm acest subcapitol, subliniind faptul că operațiile speciale reprezintă activități militare desfășurate de structuri SOF, organizate, instruite și echipate, ce folosesc

tactici operaționale, tehnici și modalități de angajare diferite de cele ale forțelor convenționale. Aceste activități sunt desfășurate, independent, integrat sau coordonat cu operațiile forțelor convenționale în tot spectrul conflictului, pentru a îndeplini obiective de natură politică, militară, informațională sau economică.

1.3 Organizarea forțelor pentru operații speciale din unele armate moderne

Problematika forțelor pentru operații speciale este una complexă atât din punct de vedere al constituirii acestora cât mai ales, al întrebuințării lor în operațiile militare. Forțele pentru operații speciale, din punctul nostru de vedere, nu mai reprezintă un lux, un moft, ci o necesitate, o realitate a fenomenului militar contemporan. În unele armate, considerate moderne, forțele pentru operații speciale, au căpătat un rol atât de important încât, sunt considerate categorie de forțe de sine stătătoare. În acest subcapitol, ne propunem să prezentăm, organizarea și structura forțelor pentru operații speciale din unele armate pe care, le considerăm avansate, din perspectiva dotării și experienței întrebuințării acestora în operații.

Forțele pentru Operații Speciale ale SUA

În procesul studierii actelor normative referitoare la forțele armate SUA, am constatat că Statele Unite ale Americii posedă, fără posibilitate de tăgadă, cel mai complex și specializat sistem de Forțe pentru operații speciale destinat pentru soluționarea problemelor specifice, cu scopul atingerii obiectivelor politico-militare, economice și psihologice pe teritoriul țărilor străine și în zone geografice de interes politic deosebit pentru acesta.

Aceste structuri reprezintă unități special create, instruite și echipate, care se află în stare de luptă permanentă, gata pentru utilizare imediată în pregătirea și efectuarea operațiilor diverse pe timp de pace și de război, sunt capabile să rezolve sarcini împreună cu forțele regulate și independent. De multe ori, acțiunile SOF sunt nonconvenționale, cu caracter secret, efectuate sub controlul direct al conducerii politico-militare a SUA.

Capacitățile de luptă ale SOF diferă semnificativ de capacitățile altor componente din cadrul forțelor regulate. Componenta SOF reprezintă unități mici cu flexibilitate și manevrabilitate înaltă, dotate cu armament, tehnică și echipament militar special. Acestea sunt capabile să desfășoare operații independente, fără un sprijin suplimentar într-un mediu complex, incert și dinamic. Personalul SOF are o preselecție severă. În conformitate cu rezultatele obținute, candidații sunt orientați spre cursuri de formare specializată pentru a stăpâni aptitudini speciale. De regulă, în componența SOF sunt încadrați militari experimentați, majoritatea dintre care dețin două sau mai multe specialități militare profesionale. Personalul înrolat în rândurile

SOF are un nivel ridicat de aptitudini fizice, cunoștințe vaste și competențe deosebite în domeniul tehnico-militar, cu perfecționarea permanentă a nivelului de pregătire culturală și lingvistică. O atenție deosebită se acordă studierii aprofundate a limbilor străine, dobândirii și îmbunătățirii abilităților de comunicare interculturală, acestea fiind părți integrante din pregătirea personalului SOF.

Reieșind din situația economică benefică, SUA posedă structuri SOF proprii fiecărei categorii de forțe, cu unități de luptă și capacități de comandă și sprijin, dar și capacități de conducere a structurilor întrunite cum ar fi:

Comandamentul Operațiilor Speciale al SUA (USSOCOM)[199, p.11], (potrivit Anexei 7), reprezintă un comandament de luptă unificat, deoarece îndeplinește funcții asemănătoare unui serviciu și deține responsabilități și autorități similare cu cele a unui Departament Militar. Aceste funcții, responsabilități și autorități unice oferă posibilitatea de programare, bugetare, achiziționare, organizare, pregătire, echipare și asigurarea cu SOF gata de luptă, precum și dezvoltarea strategiei, doctrinei, tacticilor și procedeelelor pentru SOF. SOF sunt pregătite pentru a opera de sine stătător, sub conducerea misiunii, folosind echipament special/modificat și tactici, tehnici și proceduri iregulare; acestea sunt antrenate pentru realizarea unor misiuni esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor, strategice și operaționale. Structurile SOF de bază și cele auxiliare sunt numite de Secretarul Apărării sau de Conducerea Întrunită a Planului Comun de Capabilități Strategice. Componenta Activă (AC) și Componenta de Rezervă (RC) a Serviciului sunt organizate, antrenate și echipate special pentru a conduce și asigura SO. Comandantul Comandamentului Operațiilor Speciale al SUA exercită conducerea de luptă pentru toate SOF, în caz contrar sunt denumiți de Secretarul Apărării. Comandamentul Operațiilor Speciale al SUA este o structură pe funcțiuni J1-J9, comandată de un general cu trei stele și subordonează comandamentele SOF ale categoriilor de forțe, Universitatea Întrunită de Operații Speciale (JSOU) și un comandament de operații speciale pentru capabilități întrunite.

Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA (USASOC)[199, p.19], (schematic reprezentat în Anexa 8), are ca misiune menținerea și dezvoltarea stării de operativitate a SOF din armata SUA.

Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA reprezintă un comandament component al Armatei, destinat pentru Comandamentul Operațiilor Speciale al SUA care oferă resurse umane antrenate și echipate din SOF a Armatei (ARSOF). Acest comandament reprezintă o varietate de organizații ale Armatei, precum Centrul și Școala de Război Special ale Armatei SUA „John F. Kennedy”, Gruparea 1 de Antrenare a Războiului Special, Gruparea Medicală de Război Special, Comandamentul Forțelor Speciale ale Armatei SUA (aeropurtate),

grupuri de forțe speciale (SF), Regimentul 75 Rangers, Comandamentul aviației SO al Armatei (Special Operations Aviation – SOA), Comandamentul Operațiunilor de Suport cu Informație Militară, Brigada 95 de Afaceri Civile (aeropurtată) și Brigada 528 de Susținere a SO (aeropurtată).

Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA și structurile subordonate cumulează un număr aproximativ de 28500 de militari și civili.

Comandamentul Naval de Război Special (NAVSPECWARCOM)[199, p.23],(schematic reprezentat în Anexa 9), reprezintă comandamentul componentei navale, destinată pentru Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA, ce recrutează, antrenează, echipează și asigură cu trupe *Sea Air Land* (SEAL).

Forțele pentru Operații Speciale Navale (NAVSOF) includ 8 echipe: o echipă de transport, 3 echipe pe bărci și componente de sprijin. Forțele de sprijin includ în sine cercetarea, supravegherea, recunoașterea, angajare culturală, suport logistic și mobilitate tactică. Forțele de mobilitate includ ambarcațiuni de luptă, submersibile de luptă (submarine mici lansate sub apă) și vehicule tactice de mobilitate terestră. Aceste forțe se combină într-o structură orientată spre acțiuni directe, focusate maritim, scalare și adaptate, ce integrează cercetarea, procurarea și analiza, un portofoliu extensibil de tehnici de infiltrare și extracție, suport logistic, opțiuni C2 flexibile și densitate înaltă de capabilități speciale. Echipele Comandamentului Naval de Război Special și componentele de sprijin sunt organizate în șase grupări navale de război special (NSW), Centrul Naval de Război Special (de antrenament) și Gruparea Navală de Dezvoltare a Războiului Special (dezvoltare și evaluare tactică). Acesta are în subordine aproximativ 8900 de militari

Comandamentul Operațiilor Speciale Aeriene (AFSOF)[199, p.27], (schematic reprezentat în Anexa 10), reprezintă un comandament componentă a Forțelor Aeriene, destinat pentru *Comandamentul Operațiilor Speciale al Armatei SUA*, ce organizează, antrenează, echipează și asigură cu SOF al Forțelor Aeriene. Acest comandament livrează puterea aeriană specializată, prin intermediul aeronavelor unice cu aripi fixe și rotative; echipe tactice speciale, ce includ dispeceri combatanți, para-salvatori, echipe meteo SO, unități selecte de control aerian întărite cu echipe SO medicale și evacuare; consilieri de aviație de luptă ce apreciază, antrenează, consultă și ajută forțele aeriene ale națiunilor partenere; personal și capabilități de cercetare, supraveghere, recunoaștere ce furnizează informația aproape în timp real din toate sursele posibile. AFSOF este compus din Statul Major al Centrului de Comandă SO al Forțelor Aeriene, Centrul SO Război Aerian al Forțelor Aeriene, Regimentul SO 1, 24, 27, 193 (Garda

Aeriană Națională) și 919 (Rezervele Forțelor Aeriene), Gruparea SO 352 și 353.. SOF aeriene au un număr de aproximativ 16000 de militari.

Comandamentul pentru Operații Speciale al Infanteriei Marine (MARSOC) [199, p.31], (schematic reprezentat în Anexa 11), reprezintă un comandament component al Corpului de Infanterie Marină destinat pentru *Comandamentul Operațiilor Speciale al SUA*, ce antrenează, echipează și asigură cu SOF al Corpului de Infanterie Marină. Acesta asigură echipe SO de infanterie marină ce operează independent sau ca parte a marilor unități. Batalionul Special de Infanterie Marină poate fi organizat pentru îndeplinirea unei misiuni SO specifice în sprijinul *Comandamentului Operațiilor Speciale al SUA* sau unui centru generic de comandă (GCC). MARSOC este compus din Regimentul Special SO al Infanteriei Marine (MSOR), Batalionul 1, 2, 3 SO al Infanteriei Marine, Gruparea de Sprijin SO al Infanteriei Marine și Școala SO a Infanteriei Marine. Cu un total de 2600 de oameni, este cea mai mică dintre componentele operațiilor speciale americane.

Fiecare comandament geografic are în subordine o componentă de comandă pentru operații speciale, cu sarcina de planificare și conducere a operațiilor speciale întrunite în respectivele arii geografice. În structurile militare americane, comandantul elementelor de operații speciale se află la același nivel ierarhic cu comandanții forțelor aeriene, navale, terestre și ale infanteriei marine. Deși în doctrinele unor SOF din forțele armate americane este specificată combaterea terorismului ca misiune, este de remarcat faptul că acestea nu execută misiuni de acest gen pe teritoriul SUA. Această sarcină revine unui sistem cu două niveluri: la nivel de stat și la nivel federal, iar forțele implicate aparțin serviciilor federale și poliției. Există, totuși, o categorie de SOF, subordonate *Comandamentului Operațiilor Speciale al SUA*, care participă la efortul de combatere a terorismului pe teritoriul național, însă nu fac obiectul unei cercetări din surse deschise. Conducerea politico-militară a SUA acordă o atenție deosebită dezvoltării în continuare a forțelor pentru operații speciale. Potrivit conceptul „Comandamentul întrunit SOF – 2020”, care presupune crearea unui sistem global de comandă și control, a subdiviziunilor SOF le vor fi consolidate și integrate surse organizatorice, informaționale și de cercetare pentru Comandamentul Operațiilor Speciale (SOCOM), dislocat atât în SUA, cât și în străinătate, centre de coordonare SOF a Forțelor Armate SUA și a aliaților din zone avansate. Se planifică desfășurarea unor noi rețele de informare, control și sisteme de telecomunicații, mijloace automate de confirmare a țintelor și direcționarea armamentului de precizie înaltă, colectarea, prelucrarea, stocarea și transmiterea informațiilor. Adoptat în 2017, conceptul de dezvoltare al SOF presupune mărirea numărului de efectiv, reutilizarea tehnică, îmbunătățirea

instruirii și formării acestora și asigurarea cuprinzătoare la toate etapele de îndeplinire a misiunilor operaționale până în anul 2020 [198].

Din punctul de vedere al conducerii militare americane, rolul și locul SOF de a răspunde amenințărilor parvenite la adresa securității naționale a statului va crește. Astfel, Forțele pentru Operații Speciale sunt considerate ca fiind cel mai eficient instrument american de răspuns la situații de criză în diferite regiuni ale lumii și un mijloc eficient de a crea condiții favorabile pentru realizarea intereselor naționale ale SUA.

Fiind contributorul principal al NATO, SUA și-au asumat rolul de națiune pentru asigurarea structurilor NATO cu SOF de nivel strategic, în dezvoltarea cărora s-a făcut uz de experiența vastă și *know-how*-ul american. Astfel, se pot observa similarități semnificative între sistemul SOF al forțelor armate americane și cel al NATO.

Forțele pentru Operații Speciale ale Marii Britanii

Din sursele deschise studiate Forțele Speciale Britanice au fost înființate în 1987, când a fost creat grupul pentru scopuri speciale din componența Serviciului Special de Aviație (SAS) și Escadrei Speciale de Bărci (SBS)[72, p.72]. La momentul actual, Forțele cu Destinație Specială din Marea Britanie sunt reorganizate în Forțele Speciale ale Regatului Unit (UKSF) [197, p.15], (schematic reprezentate în Anexa 12), care se află sub conducerea strategică a Șefului Statului Major al Apărării și cea operațională a Șefului Forțelor Speciale. De asemenea, la necesitate, gestionarea operațională a anumitor unități și subunități poate fi transmisă pe seama comandanților forțelor operaționale și tactice ale forțelor armate.

În prezent, componenta Forțelor Speciale ale Regatului Unit include:

- Serviciul Special de Aviație (SAS);
- Regimentul de Recunoaștere Specială (SRR);
- Escadra Specială de Bărci (SBS);
- Grupul de Suport al Forțelor Speciale (SFSG);
- Regimentul 18 Comunicații al UKSF (Signal Regiment);
- Aripa de Aviație Specială Întrunită (JSAW).

Numărul total al forțelor active și de rezervă al Forțelor Speciale ale Regatului Unit cuprinde aproximativ 4,5 mii de militari.

Serviciul Special de Aviație (SAS) execută misiuni de colectare a informațiilor în spatele adânc al inamicului; acte de sabotaj și raiduri ofensive la distanțe mijlocii și îndepărtate în spatele liniilor inamice, cu scopul pregătirii zonei de luptă viitoare pentru forțele regulate;

desfășurarea operațiilor de combatere a terorismului atât pe teritoriul Regatului Unit (împreună cu forțele de poliție), cât și în afara acestuia; instruirea formațiunilor pentru operații speciale ale țărilor străine; desfășurarea activităților militare antirevoluționare în sprijinul politicii externe a guvernului britanic; paza și protecția demnitarilor de stat și oficialilor britanici importanți.

În prezent, în componența SAS intră trei regimente independente 21, 22 și 23, formate în 1947, 1952 și 1959, dintre care regimentul 22 SAS este parte componentă a forțelor regulate, iar regimentul 21 și respectiv 23 sunt în rezervă, utilizate doar în cazul unei amenințări militare.

Regimentele SAS de nivel batalion sunt compuse din Statul Major central și secțiunile acestuia: secția planificare, informații, cercetare operațională și analiza informațiilor; trei sau patru escadroane de cercetare-sabotaj „Sabre”, precum și aripa războiului antiterorist (Counter Revolutionary Warfare Wing) și o aripă de instruire-antrenament.

Regimentul 22 SAS este completat 100% cu efectiv prin contract, are un personal de aproximativ 700 de oameni, unul din componența unităților în stare de luptă permanentă. Acesta este destinat pentru efectuarea acțiunilor de cercetare, supraveghere și distribuirea informațiilor despre ținte, combaterea terorismului, desfășurarea activităților antirevoluționare, protejarea și apărarea misiunilor diplomatice.

Structura organizatorică a regimentului include patru escadroane operaționale (companii) A, B, D, G, fiecare cu un personal de 100 de militari. Compania are un grup de control și patru plutoane a câte 16 militari. Fiecare pluton îndeplinește anumite funcții: desant aerian, amfibiu-desant, mobile și de vânători de munte [72, p.79].

Personalul plutonului aeropurtat (Air Troop) este specializat în aterizare cu parașuta din avioane și elicoptere în spatele liniilor inamice.

Personalul plutonului amfibiu-asalt (Boat Troop) este specializat în aterizare pe suprafața apei, prin înot, în costume specializate, de pe instalații plutitoare mici și sub apă, cu misiuni de minare a teritoriului pe uscat și a obiectivelor plutitoare. Personalul acestor plutoane se antrenează împreună cu cel al SBS.

Personalul plutonului mobil (Mobility Troop) este specializat în utilizarea armamentului greu și pătrunderea sub acoperire pe vehicule de luptă în spatele liniilor inamice, fiind similar cu echipele de recunoaștere cu rază lungă (Long Range Desert Group) folosite în cel de-al doilea război mondial. Utilizarea vehiculelor permite patrulelor de pluton să acționeze în spatele inamicului pe raze mijlocii și îndepărtate, însă necesită crearea unui sistem de aprovizionare și protecție. Personalul plutonului are aptitudinile profesionale necesare pentru menținerea și deservirea tehnicii, precum și pentru sprijinirea cu foc limitat.

Personalul plutonului vânători de munte (Mountain Troop) se specializează în efectuarea operațiilor pe teren muntos, la altitudini mari, pe trecerile de pe ghețari prin intermediul schiurilor. Aceștia au o pregătire perfectă de alpinism și pot supraviețui la temperaturi scăzute. Antrenamentele se desfășoară în pustiuri și teritoriile muntoase din lumea întreagă. O mulțime de expediții de formare sunt organizate pentru personalul plutonului.

Trebuie de remarcat faptul că întregul personal al tuturor escadroanelor regimentelor SAS au pregătire și abilități practice pentru a fi utilizați în caz de necesitate, în orice pluton [72, p.82].

Personalul aripii antiteroriste/antirevoluționare (CRW Wing) este selectat din escadroanele operaționale ale regimentului. De obicei, din punct de vedere organizatoric, acesta constă dintr-un singur escadron, numit „Panda” și efectuează rotația la fiecare 6-9 luni. Escadronul se împarte în două plutoane combinate („roșu” și „albastru”), în componența cărora este inclus grupul de monitorizare, de luptă și o echipă de lunetiști. Plutonul „roșu” se află în stare de alertă „Ridicată”.

Secțiunea operațională este destinată cercetării științifice și evaluării experte a elementelor tactice de utilizare a unităților și a mijloacelor cu destinație specială, testării și verificării noilor modele de arme, muniții și echipamente pentru dotarea forțelor speciale, precum și efectuarea cercetărilor inovatoare în industria tehnică pentru crearea echipamentului necesar UKSF.

Secțiunea analitico-informațională colectează și analizează informația obținută despre zonele posibile de activitate a forțelor speciale, condițiile fizico-geografice, istorie, religie, cultură, precum și alte date; colectează informații despre forțele armate ale unui inamic potențial și despre forțele de contra-sabotaj. Secțiunea are o bază de date completă a tuturor organizațiilor teroriste cunoscute în lume și studiază minuțios experiența în utilizarea forțelor speciale și a unităților antiteroriste din alte țări.

Aripa de formare profesională (Training Wing) răspunde de recrutarea candidaților pentru satisfacerea serviciului în SAS, efectuarea formării primare (de bază) a efectivului înrolat în unitățile de luptă și rezervă și perfecționarea pregătirii personalului SAS.

Regimentul de Recunoaștere Specială (SRR). Acest regiment a fost format în aprilie 2005, în baza companiei 14 de recunoaștere, staționată în Irlanda de nord, cu misiuni de infiltrare a agenților împotriva IRA (Armatei Republicane Irlandeze). Scopul principal al regimentului constă în colectarea informației și efectuarea operațiunilor de supraveghere în războiul de combatere a terorismului. Regimentul este completat cu soldați din Marea Britanie, atât bărbați, cât și femei, cu aspect de imigranți din Orientul Mijlociu. Numărul total al regimentului este mai mult de 500 personal. Instruirea personalului se efectuează în aripa de învățământ a regimentului 22 SAS în două etape. În prima fază, de șase luni, se desfășoară pregătirea specială:

supraveghere sub acoperire, utilizarea mijloacelor de comunicare, conducerea vehiculelor, tehnici de luptă corp la corp, precum și acordarea primului ajutor medical. Cea de a doua etapă include studierea limbilor străine în școala de traducători militari din Bakersfield. În SRR, trec stagiul militarilor regimentelor SAS și SBS. De asemenea, regimentul interacționează cu serviciile de informații ale Regatului Unit (MI 6), Statelor Unite și Israel [72, p.94].

Escadra Specială de Bărți (SBS) este reprezentată în principal de pușcașii marini, însă aceasta este o combinație a trei servicii – Flota Marină, pușcașii marini și armată. Escadra include detașamente ale forțelor speciale marine, pușcașilor marini destinați pentru protecția obiectivelor marine de importanță majoră și centrul de instruire. Componenta SBS constituie trei escadroane, cu un personal de aproximativ 200 de militari.

Escadronul „C” este o diviziune pentru desfășurarea activităților de recunoaștere-sabotaj de-a lungul țărmului, râurilor și fâșiei coastei maritime la o adâncime de 40 de mile. Escadronul „M” este o diviziune anti-sabotaj marin, care protejează navele civile de pasageri și mărfuri, petrolierele și câmpurile petroliere maritime. Escadronul „S” este o diviziune a sabotajului subacvatic, a căror sarcină principală este de a se infiltra, sub acoperire, în porturi, locuri de ancorare, pentru a mina vasele marine aflate în acvatoriu cu ajutorul submarinelor mici, echipamentului special submarin și de remorcare subacvatică.

Detașamentul SBS poate genera până la 20 de grupuri de recunoaștere-sabotaj, cu o componentă de până la 10 militari fiecare.

Grupul de Suport al Forțelor Speciale (SFSG). Fișele de istorie ale activității SFSG încep în aprilie 2005 la baza Saint Ethan (Țara Galilor) și a trebuit să finiseze formarea până la începutul anului 2007. În prezent, acesta asigură funcționarea forțelor speciale britanice în Irak și Afganistan. Grupul este destinat să pună la dispoziție forțe de infanterie, sprijin specializat și foc pentru diviziunile SAS și SBS. Uneori, SFSG este asociat cu regimentul „Rangers” din SUA.

Se presupune că SFSG, componența căruia variază de la 700 la 1.200 de militari, va fi constituit din cinci companii: desant aerian, desant și asalt, comando marin, de căutare și salvare, protecție împotriva armelor de distrugere în masă, inginerie și construcții, plutoane medicale.

Regimentul 18 de Comunicații (Signal Regiment) a fost format în perioada anilor 2005-2006 în zona Hereford și este destinat să asigure comunicarea dintre unitățile SAS, SBS, SSR, SFSG, precum și să efectueze cercetarea radio (SIGINT) și cea electronică (ELINT) pentru toate regimentele Forțelor Speciale ale Regatului Unit.

Componenta regimentului ar trebui să includă cinci companii: de comunicare radio la distanțe lungi, două sau trei de comunicare radio tactică, cercetare radio-electronică și escadronul

SAS 63 de comunicare radio din componența armatei teritoriale. Componenta regimentului ar trebui să includă mai mult de 400 de militari.

Aripa de Aviație Specială Întrunită(JSAW) este destinată să ofere un sprijin aerian nemijlocit forțelor pentru operații speciale. Componenta JSAW include subunități pentru operațiuni speciale ale Forțelor Aeriene, Corpului de Armată Aeriană (AAC) și Aviației Maritime (FAA).

Forțele speciale britanice reprezintă unitățile cele mai instruite, aflate în pregătire constantă de luptă și sunt o componentă importantă a SOF din țările membre NATO, capabile să îndeplinească misiuni importante în orice parte, de sine stătător sau în colaborare cu forțe similare ale aliaților săi.

Forțele pentru Operații Speciale ale Republicii Federative Germane

Statul german are una dintre cele mai vechi școli naționale pentru forțe speciale cu o istorie extensivă a aplicării practice a acestora în conflictele reale și în operații unice desfășurate pe scară largă.

Începând cu luna septembrie 1973, forțele speciale germane contemporane înființează o unitate federală antiteroristă de poliție (Grenzschutzgruppe 9) GSG 9[72, p.104].

În scopul sporirii capacităților Forțele Armate Germane, în operațiuni militare, în situații de criză, conflicte locale și activități de menținere a păcii, la începutul anului 1996 toate forțele speciale a Bundeswehr-ului au fost subordonate Comandamentului Operațiuni Speciale KSK.

Comandamentului Operațiuni Speciale sunt stabilite următoarele sarcini și misiuni:

- ducerea cercetării în adânc în spatele liniilor inamice;
- supravegherea și sabotarea obiectelor importante în adânc în spatele liniilor inamice;
- colectarea informației în raioanele de crize și conflicte;
- lupta împotriva terorismului în afara Germaniei;
- operațiunile de evacuare și salvare;
- protecția cetățenilor germani și cetățenilor altor state în zonele de amenințare;
- asigurarea protecției și pazei persoanelor importante a statului, politice și militare din Germania în străinătate.

La începutul anilor 2000 Forțele Armate Germane au ajuns la următoarea etapă a reformei. Pe ordinea de zi să discuta crearea Forțelor de Reacție Rapidă a NATO, în componența cărora, a fost luată decizia de a include forțele aeromobile germane și KSK sub o structură

organizatorică unică. Ca urmare, în aprilie 2001, ca parte a Bundeswehr-ului a apărut Divizia pentru Operațiuni Speciale (DSO), în componența căreia , în afară de KSK au intrat Brigada aeropurtată 26 și 31.

În 2011, când Bundeswehr-ul a trecut la următoarea etapă a reformei Forțelor Armate, a apărut necesitatea creării unei noi unități, Divizia de Reacție Rapidă (Division Schnelle Kräfte) DSK, în componența căreia au mai intrat și unități de aviație de armată. În luna iunie 2014, în componența DSK a fost inclusă brigada 11 aeromobile a armatei din Țările de Jos. Numărul de personal al diviziei circa 11,3 mii. oameni, inclusiv 2,1 mii. Olandez.

După toate modificările DSK include: Comandamentul pentru Operațiuni Speciale, Brigada 1 aeropurtată Germană, Brigada 11 aeromobile Olandeză, două regimentele 10 și 30 de elicoptere de transport și regimentul 36 elicoptere de luptă.

Operațional, KSK este în supunere directă nou creatului în anul 2012 Departament pentru operațiuni speciale (Abteilung Spezialoperationen), din cadrul Comandamentului operațional întrunit al Bundeswehr-ului. Structura de comandă militară include patru companii cu destinație specială și o companie specială pentru lupta radio-electronică instituită în urma experienței de luptă acumulate din deplasările în Afganistan. Componenta companiei constituie aproximativ o sută de luptători repartizați în cinci plutoane. Fiecare pluton include patru grupe.

Comandamentul pentru Operațiunile Speciale[19],(schematic reprezentat în Anexa 13), include în componența sa:

- statul major;
- compania de comunicații;
- compania de cercetare profundă;
- patru companii cu destinație specială;
- compania de sprijin;
- centrul de instruire.

Datorită faptului că în prezent SOF, ca și Forțele Armate ale Germaniei în ansamblu, trec printr-o perioadă de reorganizare, cu scopul de a îmbunătăți capacitățile de luptă, la acest capitol viziunile sunt concentrate pentru crearea unei structuri perspective a SOF, care va dobândi un aspect finit numai pentru anul 2017.

Forțele pentru Operații Speciale ale Republicii Franceze

Din sursele deschise avute la dispoziție, la începutul anilor 1970, în Franța au fost formate unități antiteroriste specializate, odată cu pierderea coloniilor franceze din partea arabă a

continentului african, fapt ce a adus la amenințări serioase la adresa securității interne a țării[72, p.380].

Potrivit surselor, Franța, urmând exemplul Statelor Unite și a Regatului Unit, la începutul anului 1992, creează **Comandamentul pentru Operații Speciale (GCOS)**, ca parte componentă a Forțelor Armate. Comandamentul pentru Operații Speciale a întrunit sub comanda sa unitățile și formațiunile Forțelor Armate destinate pentru recunoaștere în spatele liniilor inamice, efectuarea actelor de sabotaj, a altor misiuni speciale și de asigurare a unităților de luptă. Această combinație a permis o coordonare mai eficientă a acțiunilor, efectuarea planificării unificate de aplicare, instruire și dotare a acestor unități. Până la formarea Comandamentului pentru Operații Speciale, unitățile cu destinație specială și aeromobile ale Forțelor Terestre, Marinei și Aeriene făceau parte din Forțele de Reacție Rapidă (*Forces de Réaction Rapide*).

Componenta unităților de elită ale Comandamentului pentru Operații Speciale, numite colocvial prima rundă, o constituie:

1. Unități separate de comandă specială (GSA):
 - Regimentul 1 de Parașutiști Marini (*1er Régiment de parachutistes d'infanterie de marine*).
 - Detașamentul de Aviație pentru Operații Speciale (*Detachment Aerien des Operation Speciales*). Detașamentul asigură operațiunile cu aviație, efectuate de subunitățile primului regiment.
2. Cinci unități de comando naval din componența Comandamentului de Pușcași Marini și unităților speciale (COFUSCO).
3. Subunități din componența Grupului de Comando al Forțelor Aeriene:
 - Unitatea 10 de Comando Parașutiști (CPA 10);
 - Escadrila de Elicoptere pentru Operații Speciale (EHS);
 - Divizia Aeriană pentru Operații Speciale (DOS).

Unitățile componente ale Comandamentului pentru Operații Speciale sunt destinate pentru:

- acordarea asistenței militare în instruirea și formarea personalului militar din străinătate. Acest lucru se referă în principal la statele din Africa, ce au semnat un acord cu Franța pentru asistență militară. De asemenea, aceasta poate include operațiunile umanitare desfășurate de armată.
- desfășurarea operațiunilor militare de sprijin, folosind experiența raidurilor în spatele inamicului, debarcarea grupelor pentru căutarea și salvarea, inclusiv a piloților de

avioane doborâte, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, misiuni de menținere a păcii și de comunicare.

- lupta împotriva terorismului. Aceste acțiuni includ eliberarea ostaticilor, precum și evacuarea cetățenilor francezi aflați pe teritoriul străin, unde viața acestora este în pericol.
- executarea operațiilor de influență. Acestea presupun efectuarea operațiilor psihologice, precum și participarea la organizarea activității administrației civile în teritoriul eliberat.

Unitățile SOF ale Armatei franceze pot avea un rol de sprijin în efortul antiterorist pe teritoriul propriu, unde autoritatea îi revine Prefecturii de poliție a Parisului ,care coordonează inclusiv unitatea specială a jandarmeriei (GIGN).

Forțele pentru Operații Speciale ale Israelului

Forțele cu Destinație Specială ale Israelului sunt o componentă a forțelor de apărare. Există forțe speciale ca parte a serviciului de contra-spionaj Shabak și de cercetare Mossad. „*Tanhan-ul*” israelian („parașutist“ în limba ebraică) se bucură de o popularitate enormă în țară, eclipsând faima altor genuri de arma, nu mai puțin demne ale Israelului[72, p.118].

Prima unitate de desant aerian a fost formată în anul 1948, în timpul războiului dus de coloniștii evrei cu arabii și administrația britanică. Triumful real al parașutiștilor a devenit ziua de 7 iunie 1967, atunci când aceștia au ocupat Ierusalimul de est. La data de 3 iulie 1976 „beretele roșii” au eliberat ostaticii din aeroportul Entebbe din Uganda - pasagerii și echipajul unui avion francez A-300, capturat de teroriștii palestinieni. Israelul are acum la dispoziție cinci brigăzi de desant aerian.

Originea comandorilor Marinei israeliene datează din anul 1943, cu 5 ani înainte de formarea statului Israel, atunci când în cadrul formațiunilor paramilitare evreiești au fost create unități marine *Palyam*, care recrutau locuitorii din satele de pescuit. În 1948, unitățile navale au devenit parte a Marinei Israeliene, iar unitățile de comando au fost constituite în baza acestora. Comandorii marini au efectuat sute de operațiuni împotriva Egiptului, Siriei și Libanului. În prezent, există o unitate de comando a marinei și un grup de scafandri de luptă.

Sayeret Matkal este o unitate specială sub comanda Statului Major General. Aceasta se specializează în operațiuni desfășurate în străinătate, dar este folosită, potrivit rapoartelor de presă și în operațiuni antiteroriste pe teritoriul Israelului.

Unitatea *Duvdevan* (vișină) este cunoscută și ca „unitatea 217”. Scopul principal al acesteia este de a distruge teroriștii de pe teritoriile ocupate.

Unitatea *YAMAS* (prescurtare de la *ehidat mistaravim*) este o unitate de „arabi imaginari”. Scopul principal, ca în cazul *Duvdevan* este distrugerea teroriștilor în teritoriile ocupate.

Serviciul secret *Mossad* [72, p.126](vine de la acronimul în limba ebraică a „Institutului de siguranță și sarcini speciale”). Istoria formării serviciului este o parte integrantă și foarte semnificativă a istoriei constituirii statului național Israel. În lume nu a existat nici o organizație de spionaj, care ar fi influențat atât de mult dezvoltarea meseriei de inteligență. Aceste realizări sunt considerabile, având în vedere posibilitatea serviciului de informații israelian. *Mossad*-ul este inteligența și monstrul antiterorist, mușchii cărui pot fi comparabili doar cu ai *FSB*-ului, *CIA*-ului și *MI-6*.

Direcțiile principale de activitate ale *Mossad*-ului sunt:

- colectarea secretă a informațiilor în străinătate;
- prevenirea acțiunilor teroriste împotriva obiectivelor israeliene și evreiești din străinătate;
- dezvoltarea și întreținerea legăturilor secrete speciale, politice sau de altă importanță în străinătate;
- prevenirea dezvoltării și achiziționarea stocurilor de arme neconvenționale de către țările ostile;
- punerea în aplicare a repatrierii evreilor din țările din care plecarea oficială în Israel este imposibilă;
- obținerea informațiilor strategice, politice și operaționale;
- desfășurarea tuturor operațiunilor speciale în afara statului Israel.

Forțele pentru Operații Speciale ale Federației Ruse

Despre Forțele pentru Operații Speciale ale Federației Ruse circulă legende specifice de la începutul existenței acestora, precum că nu sunt oameni, ci pur și simplu o ficțiune. Cu toate acestea, sursele din cadrul Ministerului Apărării în condiții de anonim au confirmat că structurile SOF există și sunt active, iar geografia activităților acestora este strict secretă. Dacă despre componenta SOF nu se cunoaște practic nimic, atunci despre personalul selectat în acestea au apărut ceva informații.

SOF este o diviziune completată cu cei mai buni din cei mai buni, o unitate combinată din supraoameni (forțele speciale ale MAI, FSB (Федеральная Служба Безопасности), GRU (Главное Разведывательное Управление), trupe aeropurtate, pușcași marini) în serviciul statului.

Despre structurile SOF a început să se vorbească transparent pentru prima dată în 2008, cu un an înainte de apariția oficială a acestora. Operatorii SOF au început să acționeze de sine stătător, prin suprimarea elementelor georgiene de apărare antiaeriană. Raportul privind eficiența utilizării operatorilor SOF în 2008 a constituit baza ordinului de creare a acestora în 2009. Din acel moment începe fila istorică a Forțelor pentru Operații Speciale ale Federației Ruse.

Pentru a asigura claritatea și coerența acțiunilor, la baza formării SOF nu a stat selectarea și antrenarea efectivului, ci elaborarea actelor normative, documentelor și directivelor. Potrivit unor surse, abia în 2011, Ministerul Apărării al Federației Ruse a început selectarea și înrolarea ofițerilor în serviciu, pe bază de contract [72, p.231].

Componența SOF ale Federației Ruse:

1. Comandamentul SOF:
 - Secția pentru operații speciale;
 - Secția pentru operații speciale (marine);
 - Secția antiterorism.
2. Centrul pentru operațiuni speciale "Senej":
 - Secțiunea operații speciale desant aerian;
 - Secțiunea operații speciale vânători de munte;
 - Secțiunea operații speciale asalt;
 - Secțiunea operații speciale protecție și paza persoanelor cu rang înalt;
 - Secțiunea operații speciale logistice.
3. Centrul de formare a specialiștilor:
 - Secțiunea modernizare, păstrare și deservire a armamentului, echipamentului și tehnicii militare speciale;
4. Centrul pentru operații speciale „Zazabore”.

Misiunile SOF în afara hotarelor Federației Ruse sunt:

- protecția împotriva atacurilor asupra cetățenilor ruși în alte țări;
- evacuarea ambasadelor și funcționarilor importanți;
- răpirea sau lichidarea teroriștilor, persoanelor militare importante și liderilor politici;
- organizarea protestelor antiguvernamentale, mișcărilor rebele și de gherilă, pentru destabilizarea situației în țară și răsturnarea guvernării acesteia;
- colectarea informației;
- efectuarea actelor de sabotaj;

- organizarea grevelor;
- depozitarea armamentului și echipamentului de sprijin logistic, în zonele potrivite pentru operațiuni speciale, pe timp de război;
- distrugerea, falsificarea și sustragerea informațiilor;
- efectuarea operațiilor psihologice și desfășurarea acțiunilor de sabotaj a activității guvernului, deschis sau sub acoperire;
- operații de dezinformare etc.

Pe timp de război, suplimentar, SOF sunt responsabile de:

- distrugerea sau capturarea obiectivelor militare și industriale de importanță majoră;
- destabilizarea activității liniilor de comunicații, sistemelor de control statale, militare și logistice;
- corectarea focului aviației, de artilerie și rachetelor;
- colectarea informațiilor secrete în favoarea grupărilor militare în AO;
- organizarea raidurilor în spatele liniilor inamice, cu scopul de a captura documente, armament, echipamente și tehnică militară, demoralizarea forțelor armate și populația inamicului.

Forțele pentru operații speciale ale Elveției

La fel ca în majoritatea celorlalte țări europene, Forțele Speciale ale Elveției sunt în nemijlocită supunere unui singur comandament, pentru a îmbunătăți coordonarea între subunități și pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor atribuite [187].

Sarcinile Comandamentului Forțelor pentru Operații Speciale sunt: - asigurarea securității autorităților publice; - efectuarea recunoașterii speciale și acțiunilor directe în interesul autorităților publice în cazul creșterii nivelurilor de amenințare în Elveția; - căutarea surselor, furnizarea de servicii de consultanță și protecția autorităților publice peste hotarele țării; - operații de salvare și evacuare a cetățenilor elvețieni din țările străine în caz de pericol; - furnizarea de asistență militară. Comandamentul SFC este subordonat direct șefului statului major al Forțelor Armate Elvețiene. Acest lucru permite guvernului federal să utilizeze unitățile SOF imediat în caz de criză sau pericol și să exercite comanda fără legături birocratice inutile.

Componenta SOF a Elveției

Forțele speciale includ: - Statul Major Întrunit al Forțelor Armate (AFJS) și centrul operațiilor speciale (SOC).

Unități operaționale:

- Detașamentul 10 de Recunoaștere a Forțelor Armate (ARD 10);
- Detașamentul special de poliție militară (MP Spec. det.);
- Batalionul Grenadier (gren bn.);
- Compania 17 de parașutiști-cercetași (Parascout Coy 17);
- Centrul de instruire a forțelor speciale (SFTC).

Comandamentul Forțelor pentru Operații Speciale garantează un nivel profesionist ridicat a angajaților săi. O atenție deosebită în pregătirea luptătorilor SOF se acordată tirului lunetist, pregătirii de desant aerian, capacității de a supraviețui în condiții extreme, metodelor speciale explozive de penetrare, metodelor amfibii de evacuare a grupurilor de luptă, etc.

Forțele speciale ale Armatei Naționale

La ora actuală, în cadrul Armatei Naționale, nu putem vorbi despre forțe pentru operații speciale, doar despre forțe speciale. În fapt, chiar dacă denumirea este alta, actualele forțe speciale pot îndeplini misiuni ca cele ale forțelor pentru operații speciale. La nivelul Armatei Naționale, acestea sunt reprezentate de un batalion, forțe care, din punctul nostru de vedere, sunt insuficiente pentru a acoperi întreaga paleta de misiuni specifice pe teritoriul național.

Batalionul cu destinație specială „Fulger” este o unitate militară din cadrul Forțelor Terestre ale Armatei Naționale a Republicii Moldova, dislocată la Chișinău. Fila istorică pornește cu data de 16 octombrie anul 1992, când în conformitate cu ordinului Ministrului Apărării al Armatei Naționale al Republicii Moldova nr.171 în structura AN au fost desemnate forțe de cercetare-diversiuni în componența Batalionului de Desant și Asalt. Efectivul Batalionului a depus jurământul de credință Republicii Moldova la 1 noiembrie 1992, care și a devenit ziua de naștere a unității. Ulterior prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr.124 din 11 august anul 1993 batalionul este renumit în Batalion Destinație Specială Independent „Fulger” cu înmânarea drapelului de luptă. Pe parcursul a 25 de ani de activitate Batalionul cu destinație specială a fost supus mai multor reorganizări în conformitate cu condițiile dictate de situația prezentă în lume.

Militarii unității sunt instruiți în domeniul tacticilor speciale, topografiei militare, pregătirii fizice, proceselor de planificare. Totodată, instruiții învață tehnici avansate de trageri și sunt instruiți și brevetați în calitate de parașutiști militari. Programul cursului include și executarea unui șir de exerciții complexe, specifice misiunilor forțelor speciale, cum ar fi

pregătirea alpină, forțarea cursurilor de apă, supraviețuirea în condiții deosebite și pregătirea medico-militară.

Pe arena internațională, în premieră efectivul batalionului, în număr de 50 militari au participat la exercițiul internațional „Cooperative Nugget 97” desfășurat în SUA statul Louisiana în perioada 11.06. – 04.07.1997, unde au reprezentat Republica Moldova în componența a 22 țări din lume. Până în prezent, militarii din unitate au participat la misiuni speciale în Irak și au fost observatori sub egida ONU în Liberia, Sudan și Coasta de Fildeș

1.5 Concluzii

În urma analizei publicațiilor științifice în domeniu putem concluziona imaginea de ansamblu asupra istoricului conceptului de război hibrid, care la etapa actuală este considerat o problemă globală a contemporaneității. Pe bună dreptate conflictul poate reprezenta un agent al politicii, însă odată declanșat, poate modela politica. Formele viitoare ale conflictualității de natură militară vor constitui manifestări violente ale conflictelor din interiorul sistemelor sociale. Din evaluarea riscurilor și amenințărilor convenționale, neconvenționale și asimetrice, rezultă un nou concept denumit „riscuri și amenințări de tip hibrid”, care se manifestă în mediul operațional contemporan și presupune abordări complexe în plan informațional, decizional și acționar.

În conflictele viitorului, adversarii vor induce provocări diverse la adresa abilității și capacității operaționale a forțelor inamicului de a-și îndeplini obiectivele, concretizate în amenințări hibride (care combină amenințări convenționale, neregulate și asimetrice), simultan, în timp și spațiu.

Cu toată convingerea, conflictul va rămâne ca până acum, un spațiu al fricțiunii și incertitudinii, fiind un mozaic de adversari, amenințări și răspunsuri la acestea. Angajarea într-un conflict potențial va schimba fundamental modul de întrebuințare și paradigmele de acțiune, conceptuale sau de altă natură, în baza cărora forțele armate se pregătesc în prezent și care nu pot fi controlate deplin sau cel puțin anticipate. Aplicarea principiilor adaptabilității și flexibilității reprezintă căi de menținere a capacității operaționale a forțelor.

Sursele bibliografice autohtone necesită o completare la multe dintre subiectele abordate în lucrare. În literatura de specialitate autohtonă ar trebui de a testa o abordare teoretico-cognitivă, vizând în special elaborarea și implementarea politicilor de securitate și apărare ale Republicii Moldova în contextul strategiilor de răspuns la riscurile și amenințările provocate de războiului hibrid în lume și de asigurare a securității în țara noastră. Acest fapt demonstrează că subiectul privind războiul hibrid și consolidarea sistemului de securitate internațională este de o actualitate importantă în lumea academică.

Astăzi, în structura sistemului european și internațional, conflictele interstatale nu mai rămân doar o chestiune exclusivă a părților implicate în conflict, ci au devenit subiect de îngrijorare legitimă pentru întreaga comunitate de state, un fenomen contemporan european. Astfel, problema studiului constă în faptul că acțiunile de tip hibrid necesită schimbări în structurile forțelor armate și anume: desfășurarea operațiilor speciale, utilizarea forțelor pentru operații speciale, ca instrument de răspuns la amenințările și crizele parvenite din punct de vedere structural, politic și militar.

Modificarea formelor și metodelor de ducere a operațiilor militare și creșterii rolului operațiilor speciale (SO) în tactica armatelor unor țări pentru soluționarea problemelor în situații de criză și conflicte militare au dus la implementarea activă în prim plan a structurilor SOF în desfășurarea acestora, ceea ce ar fi necesar de implementat și în practica Armatei Naționale. Experiența țărilor dezvoltate arată că tendințele principale în crearea SOF sunt: centralizarea forțelor prin crearea unei structuri organizatorice cu drepturile unui gen de forțe armate (genul de trupe); extinderea misiunilor la gama întreagă de amenințări pe timp de pace, criză și timp de război; recrutare exclusiv pe bază de voluntariat; diferențierea instruirii individuale și instruirii unităților; furnizarea celor mai moderne eșantioane de arme speciale, echipamente și tehnică militară, ceea ce ar fi benefic pentru implementarea unor structuri SOF în componenta Armatei Naționale .

Pentru a spori capacitățile SOF în îndeplinirea anumitor misiuni, în majoritatea țărilor dezvoltate sunt create SOF ca structuri organizatorice separate, ce includ componenta terestră, navală și aviația, centre proprii de formare și pregătire, unități de asigurare și întreținere. Componenta SOF include unități de forțe speciale cu subordonări centrale, genuri de arme, precum și unități cu pregătire specială a forțelor terestre, infanteriei marine, poliției militare, jandarmeriei etc.

Prezenta cercetare științifică are drept scop analiza confruntărilor militare în care s-au utilizat tactici și tehnici de luptă hibride și identificarea unor noi metode pentru îmbunătățirea instruirii SOF din cadrul Armatei Naționale atât sub aspect teoretic, dar mai ales al celui practic pentru a fi în măsură să desfășoare cu succes întregul spectru de operații militare atât în sistem național cât și în cadrul unor coaliții de forte.

Ajustarea rapidă a metodelor, tacticilor, tehnicilor și procedeelelor de operare a Armatei Naționale la acțiunile adversarului constituie o condiție a eficienței acesteia.

2.SCENARIILE DE ÎNTREBUINȚARE A FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE ÎN CONFLICTELE MODERNE

Conflictele contemporane din Europa de Est (Ucraina), Africa (Burkina Faso, Ciad, Mali, Mauritania și Niger), regiunii Pacificului Asiatic (teritoriu disputat Jamu și Kașmir între India și Pakistan, operațiile continue în Afganistan) și Orientul Mijlociu (Libia, Siria și Irak) permit definirea clară a cerințelor actuale față de structurile SOF. În prezent tot mai multe țări recunosc structurile SOF, ca un mijloc de consolidare a capacităților de luptă, capabile să execute o gamă largă de misiuni, inclusiv lupta împotriva insurgenților, de reacție rapidă, cercetare specială și asistență militară. În deosebi, aceste oportunități tradiționale ale SOF se extind în prezent datorită unei atenții deosebite față de operațiile informaționale, inclusiv războiul psihologic și cibernetic. În această ordine de idei structurile SOF, necesită o expansiune constantă a varietăților de deprinderi profesionale și competențe, ce contribuie la îndeplinirea unor misiuni specifice de luptă împotriva forțelor guvernamentale și non-statale.

2.1 Scenarii de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale în conflictele moderne

Potrivit experienței militare dobândite în cel de-al doilea război mondial și în conflictele militare postbelice, se evidențiază faptul că victoria pe câmpul de luptă poate fi obținută cu pierderi limitate, în cazul, în care se întrebuințează forțe și mijloace capabile să dezorganizeze diferitele activități, să scoată din luptă obiective importante din dispozitivul inamic, să furnizeze date și informații cu privire la sistemul de apărare al inamicului, starea morală a armatei și populației, potențialul militar și economic, să dezorganizeze activitatea organelor administrației locale și a conducerii politico-militare a statului advers. Din analiza efectuată în domeniu, aceste forțe și mijloace trebuie să constituie 1-3% din componenta forțelor armate.

În viziunea istoricului militar Simon Anglim majoritatea forțelor speciale din armatele moderne contemporane soluționează următoarele misiuni: supraveghere și recunoaștere, acțiuni împotriva unor obiective importante, precum și sprijinul pentru forțele antiguvernamentale, influențând asupra stabilității politice interne (sprijin și influență)[124].

Analizând studiile prezentate de către experți militari contemporani, observăm așa-numitele războaie de generația a patra (sau a șasea în opinia analiștilor militari ruși), caracteristica distinctivă a cărora este utilizarea de către statele militar avansate o gamă largă de arme cu precizie înaltă. În același timp, eficacitatea utilizării armamentului dat se realizează prin folosirea acestuia în cadrul conceptului de război bazat pe rețea. Pe de altă parte, ciocnirile militare directe între state apar tot mai rar, cedând locul conflictelor intra-statale, războaielor

civile, care sunt cauzate în primul rând de factorii interni, dar de multe ori inspirate sau sprijinite din exterior. În operațiile militare a războaielor de acest tip, actorii nestatali joacă un rol primordial.

Un exemplu edificator de utilizare a formațiunilor nestatale de către state ca mijloc de rezolvare a diversificărilor cu caracter politico-militar, este situația ce predomină în Orientul Mijlociu. În 2011, țările aliate NATO au mizat pe intervenția armată indirectă, folosind SOF în timpul războiului civil din Libia, ceea ce a dus în cele din urmă la răsturnarea regimului lui Muammar Gaddafi. În același timp, nivelul și spectru resurselor implicate în susținerea rebelilor libieni au fost extrem de largi. A fost asigurată așa-numita „zonă fără zbor”, care a privat trupele guvernamentale de un avantaj față de forțele opoziției. Structurile SOF a țărilor membre ale Alianței au îndeplinit funcții de instructor, au oferit sprijin și management al detașamentelor rebele și au participat la planificare. În această operație a fost implicat un astfel de instrument precum companiile militare private, care, în esența lor, sunt și actori nestatali ai operațiilor militare[154]. Toate acestea epizoade sunt doar o parte a faptelor care ilustrează utilizarea deliberată a actorilor nestatali în conflicte armate de către țările terțe.

În interesul atingerii obiectivelor politico-militare și militaro-strategice ale statului sau a coaliției de state, atât pe timp de pace, cât și pe timp de război, precum și pentru a sprijini operațiile în TO (pe timp de război), se desfășoară operații strategice speciale. Astfel, în timpul fazei active a operației „Neptune's trident” pentru lichidarea teroristului Nr.1 Osama Bin Laden (Pakistan, mai 2011) au fost implicate grupe cu personal limitat (28 de militari), care nu a durat mai mult de 40 de minute, însă în opinia experților americani, în importanța sa a fost o operație strategică.

Operațiile iregulare sunt o confruntare între actorii statali și nestatali pentru puterea și influența asupra populației. Dacă în fața structurilor SOF sunt puse sarcini de a răsturna un regimul politic nedorit, atunci aceste formațiuni duc operații netradiționale pentru a susține forțele opoziției. Dacă operațiunile militare se desfășoară pe teritoriul unui stat prietenos, atunci, acționând din partea autorităților oficiale, aceste formațiuni luptă împotriva insurgenților, a forțelor de opoziție și a organizațiilor teroriste.

Un exemplu edificator de utilizare a structurilor SOF rusești este crima din Peninsula Crimeea în februarie-martie 2014, unde acestea au asigurat în secret începutul operației forțelor armate ruse pentru blocarea obiectelor militare ucrainene pe peninsulă. Capturarea rapidă și fără victime a celor mai importante obiective militare și celor de stat, blocarea selectivă a sistemelor de comunicații au determinat succesul operației în ansamblu[110].

Deși utilizarea forțelor militare ruse în Peninsula Crimeea a fost recunoscută oficial, acțiunile SOF în această campanie nu au fost comentate. În premieră, au apărut discuții pe marginea structurilor SOF ruse în Siria, pe timpul desfășurării operației de salvare-evacuare din nordul provinciei Latakia (vestul Siriei), după doborârea (24 noiembrie 2015) unui bombardier rus tip Su-24, de către un avion de luptă F-16 (Fighting Falcon) aparținând Forțelor Aeriene turce.

Pe timpul desfășurării operației a intervenit necesitatea de a salva nu numai echipajul bombardierului, ci și echipajul elicopterului Mi-8 implicat în operația de salvare, cu pușcașii marini ruși aflați la bordul aeronavei doborâte. Operația a fost efectuată în cooperare cu SF a Armatei Siriene și a forțelor pro-guvernamentale locale.

Unități SOF sunt utilizate în Siria foarte activ, atât în operații de luptă - inclusiv cercetarea, dirijarea cu loviturile și acțiunilor împotriva forțelor teroriste, cât și pentru asigurarea operațiilor umanitare, inclusiv escorta ajutorului umanitar și de experți, care urmează în teritoriul eliberat de rebeli. În cele din urmă, în decembrie 2016 postul de televiziune „Rusia-24” în cadrul emisiunii „Вести недели”, a prezentat imagini cu participarea SOF rusești în ciocnirile directe cu rebelii din Siria, care pot fi considerate recunoașterea rolului SOF în această campanie. Potrivit studiului prezentat, concluzionăm că zona de operare a structurilor SOF rusești în afara Federației Ruse nu este limitată numai de acțiunile din Siria - în conformitate cu informațiile disponibile, acestea sunt utilizate împotriva teroriștilor de la Africa de Nord până la Afganistan și pe teritoriul fostelor republici sovietice din Asia Centrală. Ca și în Siria, operațiile SOF din aceste zone sunt desfășurate utilizând echipamente tehnice de recunoaștere, precum și informațiile parvenite de la agenți.

Astfel, analiza opiniilor conceptuale a conducerii politico-militare SUA, NATO și a Federației Ruse, privind întrebuințarea structurilor SOF în conflictele recente permite să concluzionăm, că forma principală a aplicării SOF este o Operație Specială, care în viitorul apropiat va suferi adaptări și anume, diversificările între operațiile strategice, operaționale și tactice se vor pierde treptat. Va înceta să existe o distincție clară între operațiile defensive și cele ofensive și vor avea în principiu o orientare ofensivă (lovitură de forță). Divizarea în operații tradiționale și iregulare va continua și în următorii ani, iar în multe cazuri acțiunile SOF vor reprezenta o combinație a ambelor forme „acțiuni hibride”. Metodele de acțiune vor întreprinde un caracter mixt, combinând atât acțiunile de luptă, cât și acțiunile non-combatante, dar în același timp se vor îmbunătăți în mod constant. Această tendință va fi durabilă.

2.2 Acțiunile Forțelor pentru Operații Speciale în Ucraina, anexarea peninsulei CRIMEEA

Evenimentele din Peninsula Crimeea, care au adus Federației Ruse moderne un fenomen interesant de „omuleții verzi”, au fost deja evaluate din diferite puncte de vedere și vor fi evaluate în viitor. Operația militară desfășurată în Peninsula Crimeea după caracterul său nu corespunde ipotezei obișnuite despre armata perioadei post-sovietice, care merită o examinare separată.

Ceea ce s-a întâmplat din punct de vedere militar poate fi împărțit în mai multe aspecte:

- acțiuni de a prelua controlul asupra obiectivelor-cheie ale peninsulei;
- blocarea unităților militare ucrainene;
- reținerea ulterioară a situației sub control;
- efectul PRO al evenimentelor.

Apariția inopinantă a unor subunități bine organizate și dotate, au provocat șoc nu numai în rândul observatorilor interni, ci și a celor occidentali, inclusiv celor, care potrivit posturilor sale erau împuterniciți să monitorizeze astfel de manipulații.

Cuvântul rusesc „маскировка” de mult timp este utilizat în textele militare occidentale fără traducere transliterară, ca fiind un complex de măsuri pentru mascarea acțiunilor față de inamic, până în momentul în care reacția acestuia ar fi ineficace sau pur și simplu întârziată față de cele întâmplate. Comparând operația din Crimeea cu practicile clasice din Vest demonstrate în mod repetat, putem concluziona că principala diferență este în tănuirea însăși a intențiilor de a trece la acțiuni militare. Faptul că țările occidentale se pregăteau să acționeze în Irak, Iugoslavia, Afganistan, era cunoscut din timp.

Evenimentele debutează cronologic la data de 23 februarie 2014, ca răspuns la lovitura de stat din Kiev, mitingul din Sevastopol l-a proclamat ca primar al poporului pe Alexei Cialâi, iar în oraș și în zonele înconjurătoare a început recrutarea pentru formarea unităților de autoapărare. În acel moment nu existau întrebări referitor la planurile Rusiei față de Crimeea. Abia apoi, după declarațiile lui Vladimir Putin, precum că întrebarea reînțoarcerii Crimeii a parvenit în noaptea de 22-23 februarie, înțelegem cum au evoluat evenimentele.

Totuși, în exterior schimbări majore nu s-au observat. Vacuumul informativ a persistat până la începerea operației. Nimeni nu putea afirma cu certitudine când au apărut „omuleții verzi”. De asemenea, nu a fost posibilă stabilirea fără echivoc a identității acestora.

Analizând cursul evenimentelor în detaliu, putem identifica următoarele:

1. Pe 25 februarie 2014, după cum s-a dovedit mai târziu, a fost înregistrat unul dintre primii pași în începutul „operației Crimeea”: la bordul navei de debarcare „Nikolai Filcenkov” pe peninsulă au fost transportate primele unități ale „oamenilor politicoși”.

2. Începutul vizibil al evenimentelor din Crimeea (capturarea de către persoane înarmate neidentificate a clădirii Consiliului Suprem a Crimeii în noaptea din 26 spre 27 februarie 2014) a coincis cu desfășurarea exercițiilor pe scară largă a Regiunilor Militare Centru și Vest, care a fost percepută de un număr de observatori ca o etapă de mascare.

3. Începerea operației a fost determinată în NATO cu o întârziere. Ca urmare, Washingtonul și Bruxelles au reușit să realizeze cele întâmplante, vizând fluența a zeci de elicoptere și aeronave în spațiul aerian al Peninsulei Crimeea și regiunii din nord-estul Mării Negre pe ecranele radarelor în noaptea de pe 27 spre 28 februarie.

4. Acțiunile „omuleților verzi” au coincis în timp cu întărirea contingentului militar rus din Peninsula Crimeea, petrecută în limitele cotei stabilite în urma semnării acordului de la Harkov între Federația Rusă și Ucraina, referitor la „staționarea Flotei Marine Ruse pe teritoriul Ucrainei”, [110] până la 25 mii de personal. Efectivul sosit a fost folosit pentru paza obiectivelor militare rusești - de la îndrumătoare marine și poligoane, până la sanatoriile Flotei Marine Ruse din Yalta.

Începând cu data de 28 februarie, în spațiul aerian al Peninsulei Crimeea, au fost observate, în mod repetat, elicopterele de producție rusă Mi-8AMTȘ, Mi-8MTV5 și Mi-35. În noaptea de 28 februarie spațiul aerian al peninsulei a fost închis până în seara zilei de 1 martie. Potrivit mass-media, în această perioadă pe piste de decolare din peninsulă, în prim plan pe aerodromul din Gvardeiskoe, au aterizat nave de transport tip IL-76 neidentificate din cauza întunericii, probabil - a Forțelor Aeriene Ruse [109].

„Omuleții verzi” declarați la acel timp, ca „forțe de auto-apărare” din Crimeea, au acționat foarte prompt. În dimineața zilei de 1 martie pe peninsulă, practic nu au mai existat unități militare ale Armatei Ucrainene neblockate de acestea, iar ocuparea aeroporturilor și a porturilor a exclus redislocarea altora din exterior. Potrivit analiștilor occidentali, operația a fost executată extrem de rapid. Blocarea principalelor unități militare și a aerodromurilor a durat mai puțin de 24 de ore. Toate obiectele au fost luate sub control fără folosirea armelor.

Planificarea bine elaborată, prelucrarea psihologică preliminară a populației locale și tăria de caracter excepțională a efectivului implicat au dus la lipsa de victime pe timpul desfășurării operației.

În partea estică a Marii Mediterane a fost formată o grupare navală puternică rusă, în componența căreia intra portavionul „Amiral Kuzniețov”, crucișătorul rus cu propulsie nucleară

Petru cel Mare (Пётр Великий), submarine și alte unități de luptă și sprijin. Această grupare în cooperare cu forțele aeriene a Regiunii Militare Vest și a aviației cu rază lungă de acțiune, care au fost ridicate prin treptele capacității de luptă, au „echilibrat” gruparea portavioane de lovire americană în frunte cu portavionul „GeorgeBush”, desfășurată în aceeași zonă. Gruparea rusă a jucat rolul clasic de „Fleet in being”, forțându-i să ia în considerare un posibil răspuns, în cazul în care SUA ar decide să ofere sprijin militar Ucrainei împotriva „oamenii politicoși”[110].

Un rol important a jucat și Flota Maritimă Militară Rusă dislocată în Peninsula Crimeea:

- în primul rând, interzicerea Forțelor Navale a Ucrainei de a împiedica desfășurarea evenimentelor în teritoriu;
- în al doilea rând, interzicerea navelor flotei marine ucrainene să părăsească bazele de dislocare permanentă.

În noaptea de 6 martie 2014, Forțe militare ruse au preluat controlul parțial a două baze ucrainene de lansare a rachetelor, din Fiolent, lângă Sevastopol și în Evpatoria, dar fără a folosi armele. Rachetele ucrainene erau deja dezarmate sau evacuate. La intrarea în lacul Donuzlav unde se află una din bazele Flotei Militare a Ucrainei de la Sevastopol, marina rusă și-a scufundat o navă, crucișătorul antisubmarin Oceaokov (Очаков) proiectul 1134B aparținând Flotei Ruse din Marea Neagră (FRMN), pentru a bloca flota ucraineană.

O parte semnificativă a personalului Flotei Marine a Ucrainei, inclusiv noul comandant contraamiralul Denis Berezovskii, au trecut de partea Crimeii insurgente, prin urmare și a Federației Ruse. Acest lucru poate fi explicat de relațiile de camaraderie între marinarii ambelor flote, care pe parcursul anilor au împărtășit una și aceeași bază istorică.

Instalarea controlului total asupra obiectivelor cheie de pe peninsulă a fost doar primul pas în asigurarea securității populației. Acest eveniment a produs un efect militar, garantând imposibilitatea unui „pas de răzbunare” din partea Forțelor Armate Ucrainene controlate de autoritățile actuale, însă în succesul ulterior rolul principal la jucat contrastul evident și bine evidențiat, pe de o parte între „omuleții verzi” care păzeau Crimeea și evenimentele recente din Maidan, pe de altă parte.

Atacurile agresive, amenințările, promisiunile de „trenuri de prietenie” în Crimeea și în Sud-estul Ucrainei, chiar în a doua zi după uzurparea puterii de la Kiev, o serie de demolări a monumentelor puterii sovietice, au avut efect negativ asupra populației peninsulei. Pregătirea pentru apărarea Crimeii a început înainte de apariția „omuleților verzi” în teritoriu, iar sosirea acestora în sine a fost percepută de locuitorii autohtoni ca protecție împotriva unei amenințări foarte reale.

Apartenența statală a „oamenilor politicoși” pentru o lungă perioadă de timp a rămas neconfirmată - atâta timp cât utilizarea Forței Armate Ruse în Crimeea nu a fost recunoscută de Vladimir Putin. Mulți observatori au fost derutați de contrastul dintre pregătirea profesionistă și echipamentul performant al „omuleților verzi” și părerile obișnuite despre armata rusă.

Astfel, comunitatea internațională a văzut forțe armate, capabile timp de două zile să desfășoare o grupare de forțe de peste 150.000 de persoane, dotate cu armament și tehnică militară adecvată. Despre armamentul și tehnică militară trebuie de menționat separat – o astfel de desfășurare impune implementarea și disponibilitatea de mii de vehicule blindate (în manevre au fost implicate mai mult de 900 de tancuri și câteva mii de vehicule de luptă de alte clase), zeci de mii de autoturisme și alte mijloace. Intensitatea acțiunilor aeriene nu a fost prezentată, însă în baza unor dovezi indirecte, se poate estima faptul că s-au executat mai mult de 1.000 de zboruri pe zi, inclusiv zboruri ale aeronavelor militare de transport de diferite tipuri. Amploarea acestor exerciții a permis să ascundă adevăratele intenții și direcții de acțiune, dizolvându-le într-o masă comună și demonstrând posibilitățile Forțelor Armate ruse de acțiune.

Analizând conflictul Georgian din august 2008, putem afirma că în primăvara anului 2014, Forțele Armate ruse se aflau într-o stare mult mai benefică, decât în momentul „războiului 888”, când reforma abia începuse. O analiză detaliată a evenimentelor din Crimeea și a legăturilor acestora cu reforma Forțelor Armate lansată în 2008 urmează să apară, însă primul rezultat a impresionat comunitatea internațională.

Anexarea Peninsulei Crimeea a oferit o oportunitate Kremlinului de a testa metodele de intervenție „hibridă”. La mijlocul lunii martie 2015 televiziunea rusă a prezentat un film documentar, partea principală fiind dedicată interviului lui Putin. Acesta a afirmat că, în zorii zilei de 23 februarie 2014, a ordonat șefilor serviciilor secrete rusești și forțelor armate „să înceapă lucrul pentru reîntoarcerea peninsulei Crimeea către Rusia”[128]. Cel mai probabil, cuvintele „a începe lucrul” înseamnă „începutul implementării planurilor de intervenție „hibridă” în Ucraina, compilate anterior.

Mulți dintre cetățenii ruși consideră anexarea Peninsulei Crimeea, un succes tactic genial al „războiului hibrid” și un exemplu de planificare și implementare excelentă a unei operații militare. Prin urmare, succesul Moscovei nu a fost atât rezultatul activității grupurilor tactice și potențialului Statului Major General, cât o parte din situația dramatică actuală din Ucraina, cauzată de prăbușirea regimului Ianukovici. De fapt, motivul a fost:

- reticența unităților militare ucrainene dislocate pe peninsula pentru a opune rezistență invaziei, cauzate din motivul că 90% din invadatori erau localnici;

- campaniile de propagandă șocante desfășurate de ideologii din Federația Rusă au intimidat populația locală cu amenințări imaginare, ce proveneau din partea noilor autorități ucrainene;
- incompetența totală a Forțelor Armate a Ucrainei de a răspunde la situații de criză, ca urmare a trădării conducerii militare de vârf de atunci;

Recunoscutul strateg american Edward Luttwak a afirmat: „După prăbușirea speranțelor pentru inaugurarea unei democrații post-comuniste adevărate în Rusia, era de așteptat că Vladimir Putin va construi cel puțin un regim autoritar corect, în care toată puterea este concentrată în mâinile Kremlinului, dar economia este în mare parte liberă. În loc de acesta Putin a creat un sistem unic de banditism administrat la nivel central, în care proprietarii ruși de capital neconvenabili puterii, precum și investitori străini într-o singură noapte pot fi lipsiți de dreptul de proprietate asupra bunurilor în urma acuzațiilor în săvârșirea unor crime imperfecte, iar ucigașii loiali puterii sunt întăriți în posturi de lideri de partid în Duma de Stat, care acceptă susținerea acelor legi dictate de Kremlin” [167, p.10].

Aceste observații sunt utile pentru înțelegerea nu numai a politicii interne a Kremlinului, dar și promovarea acesteia la nivel internațional. Agresiunea „hibridă” rusă în Ucraina - un exemplu flagrant de „banditism” gestionat de Kremlin, care s-a manifestat în relațiile internaționale.

Agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei are consecințe ireversibile pentru întreaga comunitate internațională. Se creează un precedent periculos, în care litigiile nu pot fi soluționate pe baza presupusei justiții și dreptului, ci pe norme răsucite a statului de drept și a forței. Politica de tăcere și de liniște nu a dus niciodată la pace.

Pe de altă parte, acest război „hibrid” trebuie să deschidă o nouă etapă în relațiile internaționale, să devină un catalizator pentru creșterea eficienței sistemului de securitate colectivă, precum și coeziunea organizațiilor internaționale, în primul rând a Uniunii Europene.

2.3 Modalități noi de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale

Forțele pentru Operații Speciale, la momentul actual reprezintă un instrument operațional și decisiv în rezolvarea diverselor probleme în toate părțile lumii, nu numai prin utilizarea armamentului pentru lichidarea fizică a obiectivului-țintă, ci și pentru ducerea războiului informațional/psihologic, efectuarea cercetării speciale, asistenței militate și dezvoltării unor noi metode de confruntare[20]. Oferind cel mai larg spectru de capabilități, care au aplicabilitate directă într-un număr mare de medii, SOF sunt de cele mai multe ori opțiunea preferată a factorilor de decizie politico-militari. Acțiunile SOF diferă de acțiunile forțelor convenționale

datorită riscurilor politice, modului de acțiune și de implicare, independenței față de forțele proprii și dependenței sporite de informațiile și mijloacele forțelor indigene.

Întrebuințate corespunzător, SOF devin o capabilitate strategică, având în special trei roluri mari, care se regăsesc în istoria majorității forțelor speciale de pe glob: *supraveghere și cercetare, sprijin și influențare, ducerea acțiunilor ofensive*[124].

Supravegherea și cercetarea permit informarea corectă a factorilor de decizie cu date informaționale în timp real, evitându-se pierderile de conținut generate de ciclul altor agenții și servicii de informații, în special din zone inaccesibile sateliților sau mijloacelor aeriene.

Acțiunile de sprijin și influențare desfășurate în zonele sensibile sunt realizate de forțe reduse, care oferă opțiuni militare și nu implică riscul de escaladare oferit de forțele convenționale, ce sunt mult mai vizibile.

Ducerea acțiunilor ofensive poate fi axată asupra unor obiective importante, cu precizie în timp și spațiu, ce nu sunt accesibile forțelor convenționale sau când prin utilizarea acestora există riscul înregistrării unor pierderi mari.

Rolul Forțelor pentru Operații Speciale este diversificat și poartă amprenta scopului preconizat pentru ele. Aceste forțe pot fi utilizate pe timp de pace, tensiune (criză), în timpul conflictului (războiului) și în perioada post-conflictuală (după război). Acestea reprezintă un instrument de neprețuit în toată diversitatea de acțiuni militare. Ele sunt capabile de acțiuni unilaterale sau pot fi utilizate în acțiuni decisive, cu rază mare, dar și pentru operații limitate în regiuni îndepărtate. Acțiunile acestei forțe dau profunzime campaniei și obligă adversarul să întreprindă forțe de luptă semnificative pentru a-și proteja spatele frontului. Organizează, instruiască, echipează și îndrumă forțele de rezistență în lupta de gherilă, în acțiuni subversive, de sabotaj. La ordin caută, salvează răniții și prizonierii în dispozitivul adversarului. În situații deosebite, forțele pentru operații speciale sunt folosite în eliberarea ostajilor și anihilarea unor acțiuni sau formațiuni teroriste. Spectrul larg de obiective preconizate pentru SOF contribuie direct la creșterea rolului acestora, în condițiile obligației conducerii superioare de a apela la elemente sigure de reușită în acțiuni din ce în ce mai riscante. Cu toată convingerea putem confirma că în următorii ani trebuie să crească considerabil rolul SOF în structura forțelor armate, precum și în cadrul sistemului general de asigurare a intereselor naționale ale Republicii Moldova. În organizarea unităților se are în vedere evaluarea situațiilor posibile de luptă și previzionarea acestora pe termen scurt, mediu, și lung. La baza constituirii acestora se află principii ca flexibilitatea, mobilitatea, viteza de reacție și forța de lovire, conspirativitatea și legitimitatea.

Flexibilitatea constă în capacitatea de adaptare la misiuni cu specific diferit, ce decurg din acțiunile de sprijin a diverselor genuri de forțe armate, din necesitatea de intervenție într-un timp limitat ce nu oferă posibilitatea pregătirii amănunțite a acțiunilor. Existența a cât mai puține niveluri ierarhice permite o coordonare și coerență mai bună în realizarea obiectivelor, precum și îndeplinirea acestora în timp util. Nevoia unei mobilități majore rezultă din caracterul operațiilor speciale, ce se desfășoară de obicei prin surprindere și vizează lovirea simultană a unor obiective dispuse în puncte diferite în dispozitivul inamic și din necesitatea regrupării și replierii urgente în vederea părăsirii zonei și revenirii în dispozitivul propriu.

Mobilitatea înaltă, viteza de reacție și forță de lovire a unităților SOF permit preluarea și prelucrarea în timp real a informațiilor în vederea luării deciziilor, acoperirea informațională și combativă a unei zone cât mai vaste din teritoriul vizat. De cele mai multe ori, succesul misiunilor de luptă depinde de viteza desfășurării acestora, condiție esențială pentru realizarea surprinderii. Aceasta presupune nu numai existența unui sistem decizional bine pus la punct, capabil să facă față situațiilor neprevăzute, dar și a unor mijloace materiale care să evite apariția unor astfel de situații. Descurajarea unui agresor potențial se realizează în special pe timp de pace, prin executarea unor acțiuni demonstrative de amploare, în care SOF să dea dovadă de un nivel ridicat de pregătire. Pentru prevenirea acțiunilor separatiste, prezența acestor structuri în zonele de conflict ar genera un efect psihologic de natură să domolească spiritele incitatoare sau să contracareze propaganda revizionistă.

Principiul conspirativității oferă protecție structurilor SOF, asigurând în același timp surprinderea inamicului. Pregătirea și executarea acțiunilor pe ascuns necesită măsuri de protecție și siguranță militară din cele mai eficiente. Acest principiu nu trebuie să excludă consultarea specialiștilor ce se ocupă de pregătirea SOF, care cunosc cel mai bine situația și vor fi în măsură să propună cele mai optime variante pentru asigurarea succesului. Războiul a exploatat întotdeauna psihicul uman, dar în același timp, l-a modelat continuu de-a lungul anilor. Astfel, se aduce în atenție elementul motivație, de care fiecare comandant trebuie să țină cont.

Principiul legitimității în întrebuintărea SOF trebuie să asigure protecția juridică a participanților la anumite acțiuni, ce pot genera atitudini din partea diferitelor organizații internaționale. Asumarea responsabilității în exercitarea actului de comandă, la toate treptele ierarhice, astfel încât executanții acțiunii să vadă în scopul ce urmează a fi îndeplinit un act pe deplin justificat, reprezintă o necesitate obiectivă atât pe timp de pace, cât și în situații de criză. Fiind destinate executării unor operații cu caracter deosebit, SOF au fost susținute întotdeauna printr-o dotare particularizată și un suport tehnologic pe măsură. Utilizarea SOF constituie o

parte deosebită a conflictelor de tip hibrid din epoca contemporană. Prin intermediul operațiilor speciale și întrebuințarea pe scară extinsă a forțelor pentru operații speciale – forțe de valoare, tactic destinate îndeplinirii unor misiuni strategice – doctrina întrebuințării acestora în operații și luptă a căpătat un viitor cert în peisajul strategiilor globale ale începutului de mileniu. Luptătorul viitorului, dar și al prezentului, trebuie să fie un luptător complet, posesor în egală măsură atât a unei pregătiri complexe și solide, cât și a unei dotări pe măsură, purtător a celor mai noi tehnologii din domeniul militar.

Caracterizate prin reacționare rapidă, SOF sunt întrebuințate în zonele de operații, de regulă, în situații de criză, înaintea sosirii forțelor convenționale, pentru asigurarea sprijinului necesar acestora în timpul realizării dispozitivelor operative și desfășurării operațiilor convenționale.

În ansamblul operațiilor militare, acțiunile SOF sunt pentru:

- a) descurajarea agresiunii;
- b) sprijinul/menținerea stabilității regionale;
- c) acumularea experienței de acțiune în regiuni diverse;
- d) promovarea pregătirii comune cu structurile similare din alte armate;
- e) asigurarea unei capacități inițiale și oportune de reacție.

Prin modul specific de organizare și pregătire multidisciplinară excelentă, forțele pentru operații speciale reprezintă un instrument discret, eficient și oportun la dispoziția decidenților politico-militari, cu capacitate mărită de a răspunde rapid și flexibil tuturor provocărilor mediului dinamic de acțiune, caracteristic secolului XXI în continuă schimbare, caracterizat de o dezvoltare tehnologică rapidă.

Tipic, SOF sunt organizate în echipe mici, flexibile, agile și autonome, ce pot opera fără sprijin într-un mediu ambiguu, aspru și dinamic, pe o perioadă scurtă. SOF sunt capabile de:

- desfășurarea operațiilor în comun cu forțele convenționale, partenerii multinaționali și organizațiile guvernamentale internaționale (IGO);
- conlucrarea cu autoritățile militare și civile străine, precum și cu populația prezentă în zonă;
- detașarea rapidă și riposta organizată;
- dobândirea accesului spre zone ostile, interzise sau arii sensibile din punct de vedere politic și diplomatic, cu scopul pregătirii mediului operațional pentru operații ulterioare și dezvoltării opțiunilor adresate interesului național;
- conducerea operațiilor în mod discret în medii aspre cu sprijin limitat;

- comunicarea la nivel mondial, folosind echipament organic;
- evaluarea situației locale și riposta rapidă;
- realizarea misiunii SO, folosind echipament ne standard.

Pe bună dreptate putem considera, precum că SOF este o diviziune diversificată pentru îndeplinirea unei game largi de sarcini[20]. Caracteristicile SOF asigură autorității naționale de comandă o gamă largă de capacități, care izvorăsc din abilitățile profesionale, potențialul fizic, psihic și intelectual. Aceste structuri pot acționa independent sau împreună cu forțele convenționale. SOF dețin capacități unice pentru a îndeplini obiective ce nu pot fi atinse. Abilitățile speciale ale SOF și capacitățile discrete oferă o ripostă militară adaptabilă și scalabilă în situații de criză ce necesită întrebuintarea calculată, precisă și focusată a forțelor, un proces riguros de selectare, apoi desfășurarea antrenamentelor specifice misiunii pentru atingerea eficienței în abilitățile SO. Luptătorii SOF selectați, dețin specialități regionale, culturale și lingvistice, posedă esența competențelor de luptă, reprezentând elita luptătorilor profesioniști; sunt experți și stăpâni ai mânăuirii armelor; cunosc tactica, tehnicile și procedeele întrebuintate de infanteriști, parașutiști, cercetași etc. Abilitățile acestora sunt utilizate eficient, atât în operații specifice, cât și în operații inter-arme, în cele întrunite și multinaționale. Aceste competente fac din personalul SOF elementul adecvat pentru misiuni complexe, dificile, foarte riscante și sensibile politic. De asemenea, militarii care activează în structurile SOF stăpânesc arta și știința instruirii. Ei sunt în măsură să planifice, organizeze, conducă, coordoneze și să desfășoare instruirea individuală a unităților și subunităților, atât cele de pe teritoriul național, cât și cele ale națiunilor gazdă din ariile de operații (AO) unde acționează. Aceștia sunt pregătiți să identifice nevoile, să stabilească cerințele, să elaboreze și să desfășoare programe de instruire, precum și să evalueze rezultatele finale ale acestor programe. Abilitățile de comunicare cu populația din aria de operații reprezintă unul din factorii esențiali pentru îndeplinirea misiunilor, într-un mediu străin și adesea ostil.

Competențele în realizarea comunicării interculturale a luptătorilor SOF se bazează pe următoarele capacități:

- calități personale;
- abilități de comunicare non-verbală;
- abilități de comunicare verbală - prin cunoașterea și utilizarea limbilor străine;
- cunoașterea regiunii.

Calitățile personale reprezintă abilitatea de a asculta și a înțelege, de a avea un simț de observație dezvoltat și de a sesiza elementele esențiale ale unei situații date. Militarii SOF

utilizează calitățile personale pentru a obține rezultatele și atitudinile dorite din partea partenerilor și a populației civile din aria de operații.

Abilitățile de comunicare non-verbală cer o înțelegere deplină a gesturilor specifice fiecărei culturi. Pregătirea orientată regional permite luptătorilor SOF să se concentreze pe cunoașterea vocabularului non-verbal dintr-o anumită regiune și să fie sensibili la acest tip de comunicare.

Abilitățile de comunicare verbală dată de competența lingvistică reprezintă un element cheie pentru realizarea comunicării interculturale. Militarii SOF trebuie să cunoască cel puțin o limbă străină și în mod deosebit, cea corespunzătoare zonei de responsabilitate și de acțiune.

Cunoașterea particularității regiunii, obținută prin pregătirea orientată pe criteriul regional, permite militarilor SOF să realizeze o înțelegere deplină a istoriei, culturii și religiei, a dinamicii sociale, politice și economice a unui grup anumit de populații. Această cunoaștere a AO se extinde asupra factorilor geografici și de climă, specifici regiunii. Factorii fizici influențează nu numai atitudinile, credințele și comportamentul populației locale, dar și organizarea și conducerea operațiilor militare.

Misiunile SOF, desfășurate pe timp de pace, în situații de criză și pe timp de război, sunt misiuni cu un puternic caracter specific, atât prin obiectivele urmărite, modul de îndeplinire și prin mijloacele și forțele întrebunțate. Pentru stabilirea și planificarea misiunilor SOF trebuie respectate anumite criterii, (care sunt detaliate în Anexa 15).

O caracteristică a personalului SOF este abilitatea de a analiza situația, de a adapta și aplica doctrina, modul de selecție, instruire și utilizare a echipamentului într-un mediu cultural sensibil, astfel încât să poată rezolva probleme dificile în situații neobișnuite. Natura războiului neconvențional și misiunile specifice ale SOF refuză modelele ori soluțiile prestabilite.

Forțele pentru Operații Speciale stăpânesc o varietate largă de procedee pentru infiltrarea și retragerea mascată și/sau clandestină, au capacitatea de a acționa în cele trei medii, aerian, terestru și acvatic, utilizând mijloace de transport atât civile, cât și militare. Au o capacitate unică de a fi în măsură să acopere atât domeniul activităților specifice civile, cât și cele militare, constituind o punte de legătură între organismele militare și agențiile civile. Militarii SOF sunt capabili de a acționa izolat, perioade îndelungate de timp, în raioane îndepărtate, ostile și în condiții climatice nefavorabile, cu un sprijin minim. Luptătorii SOF sunt înzestrați cu tehnică și echipament, care se regăsesc și la forțele convenționale, precum și cu echipamente unice, moderne, de ultimă generație.

Divizarea în operații tradiționale și neregulate va continua și în următorii ani, iar în multe cazuri acțiunile SOF vor reprezenta o combinație a ambelor forme de „acțiuni hibride”. Metodele

de acțiune vor avea un caracter mixt, combinând atât acțiunile de luptă, cât și acțiunile non-combatante, dar în același timp se vor îmbunătăți constant. Această tendință va fi durabilă[22].

2.4 Scenariu operativ-tactic de întrebuințare a forțelor pentru operații speciale din Armata Națională

Scenariul este produsul unui proces complex, caracterizat de realizarea unei combinații judicioase a artei militare cu Știința militară și cu experiența planificatorilor. El constituie modul prin care personalul participant la exercițiile de orice nivel al artei militare (strategic, operativ sau tactic) este introdus în situația acționară pe care trebuie să o soluționeze.

Documentele care reglementează desfășurarea exercițiilor în Armata Națională definesc scenariul ca fiind „un cadru conceptual ipotetic prin care se configurează o situație probabilă de criză în domeniul securității sau de altă natură, de nivel strategic operativ sau tactic, generată de amenințări de factură militară sau nemilitară care afectează interesele Republicii Moldova, pun în pericol securitatea națională și stabilitatea anumitor zone la nivel regional, pentru a căror soluționare este necesară angajarea forțelor armate”[1]. O caracteristică deosebit de importantă a scenariilor este că admit o gamă variată de modalități de dezvoltare, fiecare dintre ele fiind construită în jurul unor factori determinanți care, separat, dar mai ales în conexiune au ponderi determinante pentru cursul acțiunilor pe care le implică.

1. SITUAȚIA GENERALĂ

a. Situația strategică și operativă. Transformările sociale și economice care au avut loc la începutul secolului XXI au coincis cu apariția unor fenomene noi în planul securității statelor.

Acestea au determinat concepte și acțiuni specifice Noii Ordini Mondiale, bazate, de multe ori, pe forță, în care pacea se întreține (Peace Operations-P.Op.), se menține (Peace Support-PS) și se impune cu armele (Peace Enforcement – P.E.) sau se „consolidează” prin operații multinaționale (Mn.Op.), operații de stabilitate (SO), conflicte de joasă intensitate (Low Intensity Conflicts-LIC), operații speciale (Special Operations – SPECOPS) etc.

În cadrul acestui mediu fierbinte au acționat, de cele mai multe ori sub egida ONU, alianțe și organizații politico-militare, în conflicte asimetrice, care au impus folosirea unor metode, tehnici și tehnologii cu valențe clasice sau corespunzătoare unor noi generații.

Ca urmare a unor violențe de dimensiuni deosebite provocate de acțiunile unui nou «Centru de putere», situat în afara controlului ONU, de tip terorist, paramilitar, denumit ALIANȚA INVIZIBILĂ (AVI), începând cu luna septembrie 2001, fizionomia confruntărilor politico-militare este caracterizată de o dinamică intensă.

AVI a fost formată după căderea Uniunii Sovietice și este susținută în continuare de către cel mai puternic stat al fostei uniuni, statul NOVOROSIA.

Sub pretextul distrugerii a tot ceea ce nu este Islam, a alungării oricăror forțe din zonele de interes, precum și a altor pretexte incompatibile cu progresul civilizației umane, ALIANȚA INVIZIBILĂ a determinat angajarea ALIANȚEI ALBASTRE în două conflicte majore, în zona Orientului Mijlociu Extins, și a deteriorat grav relațiile politice între state, grupuri de state sau organizații și alianțe regionale.

Starea de teroare impusă de aceste acțiuni a generat, la nivel regional, creșterea neîncrederii în tratatele dintre state și o supraevaluare a amenințărilor și pericolelor referitoare la securitatea națională și globală.

În acest context pe Insula Jderilor s-au agravat tensiunile din cauza dezacordurilor privind resursele de tot felul, delimitarea frontierelor și a apelor teritoriale, disputele etnice și consecințele acțiunilor desfășurate de ALIANȚA ALBASTRĂ în ORIENTUL MIJLOCIU și EUROPA.

Statul BUCOVISNA, situat în regiunea sud-vestica a Insulei Jderilor, a cunoscut, de-a lungul timpului, numeroase tulburări etnice și conflicte între statele ROMANIȚA, BUCOVISNA și ALIANȚA INVIZIBILĂ. După mulți ani, în urma negocierilor purtate între fostele puteri, statul BUCOVISNA a obținut independența, granițele țării au fost conturate neluându-se în considerare componența etnică locală. În 1992 în urma unui conflict armat pe teritoriul statului BUCOVISNA s-a constituit un stat nerecunoscut TRANSVISNA.

La 21 iulie 1992 a fost semnat Acordul de încetare a focului între președintele statului NOVOROSIA și statului BUCOVISNA. Acordul a generat și introducerea în fosta zonă de conflict a forțelor de menținere a păcii. Forțele de menținere a păcii au fost formate din 5 batalioane ale satului NOVOROSIA, 3 batalioane ale statului BUCOVISNA și 3 batalioane ale statului TRANSVISNA cu subordonarea Comisiei Unificate de Control (CUC). Ne cătând la acordul încheiat, pe parcursul perioadei expirate, există divergențe între state cu transformarea acestui conflict, într-un conflict înghețat.

În vara anului 2013 forțele armate ale TRANSVISNEI au amplasat sisteme moderne antiaeriene de-a lungul hotarului cu BUCOVISNA, având ca scop neutralizarea Forțelor Aeriene ale BUCOVISNEI. După executarea unor atacuri raider de către forțele armate ale BUCOVISNEI, toate sistemele antiaeriene au fost neutralizate.

Reieșind din situația din zonă, și respectiv neeficiența forțelor mixte de menținere a păcii din subordinea CUC, Secretarul General al ONU a adoptat rezoluția 23-459, care prevede introducerea forțelor de Impunere a Păcii în BUCOVISNA. Forțele respective fiind sub

conducerea Departamentului de Menținere a Păcii al ONU (DPKO) pentru menținerea integrității teritoriale ale Statului BUCOVISNA.

Pe lângă DPKO, US European Comand (EUCOM) a stabilit grupări de forțe pentru operații speciale din cadrul EU, NATO, US care se proiectează în zonă pentru desfășurarea Asistenței Militare în Străinătate (MA).

Începând cu 2013, EUCOM, proiectează anual forțe pentru operații speciale în zonă, cu scopul de a conduce MA. În August 2013 pe Insula Jderilor a fost detașată gruparea de forțe pentru operații speciale DECEBAL (compusă din SOF: MD și SUA), una din sarcini fiind desfășurarea MA cu structurile forțelor speciale din componența Armatei Naționale ale BUCOVISNEI și executarea cercetării speciale / acțiunilor directe în comun (Operația Citadela).

Alianța invizibilă dorind să mențină controlul în regiune susține neoficial statul nerecunoscut TRANSVISNA și își menține trupe pe teritoriul acestui stat neputând fi verificate de către comisiile conform tratatului de arme convenționale.

După evenimentele care au avut loc pe piața MAIDANIANĂ din capitala statului UKRAINIȚA, Uniunea Europeană și a exprimat îngrijorări în cea ce privește situația de pe insulă, în special susținerea insurgențelor de către AVI.

Începând cu a doua decadă a lunii ianuarie situația socio-economică din țările situate pe Insula Jderilor s-a agravat profund. La începutul lunii martie statul nerecunoscut TRANSVISNA susținut de către AVI, având ca obiectiv extinderea graniței de stat, în scopul extinderii controlului AVI asupra regiunii, deținerii controlului total și pentru a executa presiuni în vederea diminuării capacității de intervenție a ALIANȚEI ALBASTRE (AA) în operațiile majore din Orientului Mijlociu Extins și îngreunării parcursului European al BUCOVISNEI. Pe parcursul lunilor martie și aprilie au fost activate și revitalizate structuri extremiste în BUCOVISNA. În principalele orașe din BUCOVISNA s-au executat, în această perioadă, acțiuni teroriste, în special de către AVI, în scop de intimidare și obligare a opiniei publice să intervină pentru stoparea acțiunilor AA.

Instalarea în POARTA FOCȘANILOR în statul ROMANIȚA a unui Centru de Supraveghere Meteo și Avertizare Seismică¹ având, pe lângă scopurile anunțate public pentru

¹*Centru de Supraveghere Meteo și Avertizare Seismică (CSMAS)* este compus din instalații și echipamente grupate în 3 subcentre dispuse în raionul POARTA FOCȘANILOR, fiecare cu suprafața de aproximativ 260 km².

Numărul personalului care asigură funcționarea acestui centru se ridică la 1200 de oameni, majoritatea având o înaltă pregătire în domeniul de vârf ale tehnologiei informației.

CSMAS poate culege informații exacte de la adâncimi de 150-200 km. în scoarța terestră, precum și din mediul terestru și aerian având o rază de acțiune de 2000 – 2500 km.

care a fost construit, și posibilitatea monitorizării activităților cu caracter militar și civil din zonele adiacente, poate determina folosirea forțelor terestre și aeriene de către statul nerecunoscut TRANSVISNA, susținut de AVI, pentru cucerirea statului BUCOVISNA, susținut de statul ROMANIȚA, în scopul extinderii AVI și deținerii controlului regional.

b. Forțele convenționale

FORȚELE ROȘII

În contextul politico-militar și strategic descris anterior, forțele armate ale statului nerecunoscut TRANSVISNA, cu sprijinul indirect AVI, începând cu ultima decadă a lunii martie, sub pretextul desfășurării unor exerciții întrunite, care au inclus și activități de mobilizare, au operaționalizat mai multe comandamente de nivel brigadă în cadrul Forțelor Militare, precum și un comandament întrunit;

Începând cu 20 martie 2018, comandamentul întrunit a luat în subordine marile unități și unitățile operaționalizate din Forțele Armate, constituind Armata Populară a TRANSVISNEI (APT), concentrată de-a lungul frontierei de stat la est de BUCOVISNA (Bg.1I.Mo., Bg.2I.Mo., Bg.3I.Mo., Bg.4I.Mo.,Bg.8Art.Mx., Bg.1RAS., B.1DS., B.1Cc., B.1Trs., B.1Ge., B.1Mnt., B.1MP.(Menținere a păcii), B.2MP., B.3MP.,B.1El.). Acestea continuă cu intensitate activitățile de operaționalizare a forțelor, inclusiv prin exerciții cu trupe cu trageri de luptă în poligoane specializate.

Începând cu 01.04, elicopterele de cercetare izolate au executat zboruri la toate înălțimile, de-a lungul frontierelor de est a BUCOVISNEI, la o distanță mai mică de 30 km.

FORȚELE ALBASTRE

Ca urmare a tensionării situației internaționale din zona de interes strategic a BUCOVISNEI, în a doua decadă a lunii martie Consiliul Suprem de Apărare a Tarii a hotărât ridicarea nivelului de pregătire a Forțelor Armate, astfel că, la 01.04.18, au fost alarmate și s-a trecut la ridicarea capacității de luptă a forțelor active.

În perioada 01.04 – 15.04.2018, Forțele Armatei Naționale (FAN) și ale MAI au desfășurat activități de operaționalizare, potrivit planurilor, și s-au concentrat în raioane (baze). Totodată, au desfășurat operații de stabilitate și sprijin în scopul de a captura sau nimici forțele

De asemenea, acest centru poate determina cu precizie locația rachetelor balistice cu rază medie și lungă de acțiune, are posibilitatea de a urmări activitățile desfășurate de către trupele terestre, aeriene și navale, precum și interceptarea sistemelor (complexelor) de dirijare a sistemelor de armament.

Centrul poate furniza informații privind regimul de lucru și sistemul de funcționare a mijloacelor electronice de securitate montate pentru asigurarea siguranței diferitelor obiective civile sau militare.

paramilitare rebele pătrunse pe teritoriul național, precum și pentru a restabili ordinea publică grav deteriorată în unele centre urbane importante (BALȚI și COMRAT).

Marile unități ale Armatei Naționale au luat măsurile necesare de pregătire pentru dislocarea în zona de operații.

Începând cu 01.04.2018 Marele Stat Major (M.St.M) a luat în subordine operativă (OPCOM) forțele MAI, potrivit planurilor de operații și a constituit GFÎ „BUCOVISNA”.

Începând cu 01.04.2018 EUCOM va proiecta pe insula JDERILOR gruparea de forțe pentru operații speciale EAGLE, cu scopul de-a acorda țărilor din zonă asistența militară în vederea neutralizării forțelor separatiste.

2. SITUAȚIA SPECIALĂ

1. Inamicul

GFÎ „APT” execută cu unitățile din componere, exerciții de forțare a fluviului NISTRU, concomitent cu intensificarea cercetării pe itinerarele principale de pătrundere către frontiera de est a BUCOVISNEI.

Pe timpul desfășurării exercițiilor, conducerea forțelor s-a realizat pe fondul unor intense acțiuni de război electronic.

În raioanele UNGENI, CHIȘINĂU și CAHUL au fost goniometrate instalații de bruiaj radio (HF) care au executat imixtiuni în unele rețele radio de conducere ale GFÎ „BUCOVISNA”.

În zonele localităților ANENII-NOI, CRIULENI, ORHEI și SOROCA au fost descoperite elemente de Forțe pentru Operații Speciale care au desfășurat acțiuni de cercetare și identificare a unor obiective de importantă operativă din zonă.

În zonele localităților BĂLȚI și COMRAT au fost semnalate activități ale unor grupuri paramilitare și a unor elemente terorist-diversioniste.

2. Forțele albastre

Bg.1I.Mo. „Moldova” dispusă la BĂLȚI a executat exerciții tactice cu trupe, cu trageri de luptă, continuă operaționalizarea. Bg.2I.Mo. „Stefan cel Mare”, dispusă la CHIȘINĂU a executat exerciții tactice cu trupe, cu trageri de luptă, este operațională și gata de luptă. Bg.3I.Mo. „DACIA” dispusă la CAHUL a executat exerciții tactice cu trupe, cu trageri de luptă, continuă operaționalizarea.

La 020800APR18, unitățile Armatei Naționale (AN) continuă activitățile de pregătire, conform planurilor, și au luat măsurile necesare pentru a se deplasa, la ordin, în zona de operații.

3. Situația forțelor Ministerului Afacerilor Interne

Inspectoratele raionale de poliție de frontieră din REZINA, CRIULENI, ANENII-NOI și CĂUȘENI au trecut la paza întărită a frontierei.

Unitățile de poliție specială au participat la îndeplinirea misiunilor specifice, îndeosebi: paza și apărarea unor obiective importante; descoperirea și capturarea grupurilor de cercetare-diversiune și a grupărilor paramilitare; asigurarea ordinii și liniștii publice.

Organele de poliție din zona de responsabilitate a diviziei au asigurat îndrumarea circulației, menținerea ordinii și liniștii publice în localitățile de reședință.

Inspectoratele raionale pentru situații de urgență (ISU) au desfășurat activități de pregătire a populației privind acțiunea în caz de atacuri aeriene ale adversarului, au continuat punerea în aplicare a măsurilor pentru ridicarea gradului de protecție a populației și au participat cu personalul specializat la asigurarea asistenței medicale răniților în orașele unde au avut loc atentate teroriste.

4. Situația cercetării

Forțele de cercetare din subordinea AN au desfășurat activități de completare cu efective și tehnică militară și de perfecționare a pregătirii pentru luptă. Unele subunități au fost angajate în acțiuni specifice, împreună cu forțe ale MAI, în operațiile de stabilitate și sprijin.

B. 2 SOF. are capacitatea de luptă completă și se află în punctul permanent de dislocare în RÎȘCANI.

5. Situația comunicațiilor și informaticii

Comandantul și statul major al GFÎ. „BUCOVISNA” au asigurată legătura cu comandanții brigăzilor din subordine, prin toate categoriile de mijloace de transmisiuni, inclusiv prin sistemul de transmisiuni de garnizoană CODRU.

B.1 Trs. este dispus în raionul P.C. al GFÎ. ”BUCOVISNA”, în localitatea CHIȘINĂU, de unde asigură legăturile cu P.C. ale marilor unități și unităților din subordine, prin toate categoriile de mijloace.

Biroul de prelucrare automată a datelor dispune de o rețea tehnică de tipul microcalculatoarelor PC (similare) cu terminale la comandant, locțiitorul comandantului, șeful de stat major și șefii de compartimente, precum și de programe de calcul necesare fundamentării științifice a estimărilor statului major.

6. Situația rachetelor și artileriei antiaeriene

Bg.1 Ra.AS. are o parte din unități angajate în misiuni de poliție aeriană, potrivit sarcinilor stabilite de M.St.M.. Unitățile au capacitatea de luptă completă și sunt dislocate în loc. MĂRCULEȘTI, DĂNCENI, DURLEȘTI și CĂUȘENI.

7. Situația războiului electronic

În perioada de creștere a tensiunii și înrăutățire a situației din spațiul strategic adiacent BUCOVISNEI s-au intensificat acțiunile elementelor de război electronic aflate în dispozitive de luptă permanente, pentru a descoperi raioanele de dislocare a unităților și marilor unități, manevra acestora și a furniza informații despre caracteristicile de lucru radio, regulile de exploatare a mijloacelor de transmisiuni etc.

În cadrul exercițiilor executate de unitățile terestre și aeriene roșii, acțiunile au fost precedate și sprijinită prin acțiuni de atac electronic executat cu mijloace de bruij radio, radioreleu și de radiolocație, dispuse la sol. Grupurile de atac aerian au fost însoțite de grupuri de sprijin electronic formate din elicoptere (MI - 8 PP) echipate cu rachete anti-radiolocație și dispozitive de bruij.

B.1R.E. are capacitatea de luptă completă și se află cu o parte din mijloace în loc. BĂLȚI.

8. Situația mascării

Forțele roșii au intensificat cercetarea asupra teritoriului țării BUCOVISNA, folosind întreaga gamă a mijloacelor și sistemelor de cercetare radio-electronice și optoelectronice, cu prioritate a celor instalate pe purtători aerieni.

Pe comunicațiile principale și în apropierea unor obiective importante, au fost descoperiți senzori de diferite tipuri plantați în scopul semnalării prezenței și activităților desfășurate de trupe și comandamente.

Marile unități și unitățile din compunerea GFÎ „BUCOVISNA” au realizat măsurile de ascundere a obiectivelor și activităților prevăzute în planurile de mascare pentru situație de criză.

9. Situația artileriei

Unitățile de artilerie din compunerea GFÎ. ” BUCOVISNA” au resursele și muniția de toate tipurile și calibrele completate conform statelor de organizare și tabelor de înzestrare la război.

Bg.1Art.Mx. a participat cu B.1Ob. la un exercițiu tactic cu trageri de luptă în poligonul „ZAGARANEA”. B. 2, 3 Ar.Pr.R. sunt în punctul de dislocare permanentă în localitatea UNGHENI. La 020800APR18 unitățile brigăzii continuă activitățile de pregătire pentru luptă.

10. Situația apărării N.B.C.

Inamicul are capacități N.B.C. ofensive cunoscute, dar nu sunt indici privind întrebuițarea A.D.M.N.B.C. în viitorul apropiat. Prin sursele de informare proprii a marcat cu senzori unele obiective de risc chimic din zona de operații.

Trupele proprii au executat antrenamente pentru folosirea echipamentelor de protecție N.B.C. și de decontaminare individuale, precum și privind modul de acțiune la primirea semnalelor de alarmare în caz de pericol/urgente despre contaminare sau atac.

În comandamentul GFÎ „BUCOVISNA” și în cadrul marilor unități (unităților) subordonate s-au desfășurat ședințe de pregătire a cadrelor în prognoza contaminării R.B.C. prin procedurile detaliate și simplificate.

GFÎ „BUCOVISNA” are realizat „Sistemul de avertizare și raportare N.B.C. (S.A.R.N.B.C.)” în zona de responsabilitate, iar Centrul de prognoză și control N.B.C. la P.C. al acesteia.

Cp.1Ap.N.B.C. are capacitatea de luptă completă și este dispusă în punctul permanent de dislocare în localitatea NEGREȘTI, unde execută activități de pregătire pentru luptă și de mentenanță a tehnicii și materialelor din înzestrare.

Stocurile de echipamente și materiale de apărare N.B.C. la mari unități și unități sunt asigurate în procent de 98%.

11. Situația genistică

Din analiza informațiilor la dispoziție rezultă că în procesul de operaționalizare a forțelor, trupele de geniu ale inamicului au pus un accent deosebit pe pregătirea subunităților specializate în executarea culoarelor, a lucrărilor de distrugeri, cercetarea la minare și deminare a terenului, amenajarea și deservirea trecerilor peste cursuri de apă și diferite alte obstacole din teren. Pe principalele direcții care conduc către BUCOVISNA s-au executat sau sunt în curs de definitivare importante lucrări de refacere și consolidare a comunicațiilor și lucrărilor de artă existente pe traseele acestora. În raioanele de dispunere de unități și mari unități, precum și în imediata vecinătate a frontierei de stat au fost semnalate subunități de cercetare de geniu.

Unitățile de geniu din compunerea GFÎ „BUCOVISNA” sunt operaționalizate, au asigurate efectivele și tehnica potrivit statelor de război, având, totodată, realizate complet stocurile la muniții și materiale de geniu.

B.1Ge. este dispus, la această dată, în punctul permanent de dislocare în localitatea NEGREȘTI. Tehnica de geniu dispune de o rezervă de moto resurse în limita unui consum zilnic de 15 moto ore.

12. Situația logistică

Sprijinul logistic al forțele terestre, aeriene și cele ale MAI care au desfășurat activități de operaționalizare s-a realizat, potrivit planurilor, prin arondarea M.U.,U. la sursele de teritoriu militare și civile, prin grija M.St.M.

La data de 020800APR18 sprijinul logistic al GFÎ „BUCOVISNA” se realizează - prin grija modulului logistic situate pe o rază de 200 km față de raionul de dispunere al acestuia, pentru materialele cu specific militar. Pentru materialele comune cu cele din economia națională, M.U.,U. execută transporturile de aprovizionare/ reaprovizionare cu mijloacele proprii.

GFÎ „BUCOVISNA” se aprovizionează cu materialele necesare din surse ale economiei naționale, din depozitele militare de teritoriu potrivit cu reglementările pentru situație de criză și la război.

Unitățile și formațiunile de logistică ale GFÎ „BUCOVISNA” se află în raioanele de dispunere, și execută activități specifice de completare a stocurilor la toate clasele de materiale, din sursele puse la dispoziție.

Până la 020800APR18, în cadrul marilor unități și unităților din subordinea GFÎ „BUCOVISNA”, a fost realizat stocul trupelor complet la toate categoriile de materiale, potrivit normelor.

Unitățile și subunitățile de transport logistic ale B.1Log. și ale marilor unități subordonate GFÎ „BUCOVISNA” au în funcțiune 98% din mijloacele de transport necesare.

Evacuarea tehnicii cu nevoi de Rp.N 2 și 3 se face la Bz.Rp./AN, dispus în localitatea BACIOI și formațiuni de specialitate din economia națională.

Coeficientul de completare cu blindate, automobile și tractoare este de 1,0, cel de stare tehnică - de 0,98, iar coeficientul de operativitate-de 0,95.

Evacuarea răniților și bolnavilor se face la formațiunile medicale militare și civile din zonele de dislocare a M.U.,U. și la Spitalul clinic medical central din localitatea CHIȘINĂU.

GFÎ „BUCOVISNA” este asigurată cu mijloacele financiare necesare prin Secția financiară a M.St.M..

Prizonierii de război vor fi tratați potrivit prevederilor dreptului internațional, asigurându-se subzistența conform celor prevăzute în tratatele juridice internaționale.

Comenduirea și îndrumarea circulației se va face, în plan zonal, prin forțe proprii și cu colaborarea organelor MAI.

13. Gruparea de forțe pentru operații speciale EAGLE (conform Anexei 16).

3. PROBLEME DIVERSE

1. Organizarea, dotarea și gradul probabil de completare al marilor unități și unităților Forțelor Roșii (conform Anexei 17). Doctrina tactică și principiile folosirii lor în luptă și operație, identice cu cele din fosta Uniune Sovietică.

2. Organizarea marilor unități și unităților GFÎ ”BUCOVISNA” (conform Anexei 16).

3. Semnale de înștiințare (conform Anexei 18).

4. Situația meteorologică:

- temperatura aerului: ziua +15- +23°C; noaptea +10 - +12°C.
- vântul bate din direcția S, cu viteza de 5 m/s.
- soarele răsare la 06.05 și apune la ora 20.00.
- umiditatea – 87%.

Misiunea Forțelor Armate a statului BUCOVISNA:

Începând cu 020800APR18, Marele Stat Major dislocă forțele în zonele de operații întrunite pentru a preveni agresiunea FORȚELOR ROȘII asupra BUCOVISNEI. În caz că FORȚELOR ROȘII declanșează agresiunea, Forțele Armate a statului BUCOVISNA opresc și înving forțele principale ale GFÎ „APT” pătrunse pe teritoriul național, pentru a restabili integritatea teritorială și suveranitatea națională ale statului BUCOVISNA, dezvoltă ofensiva pentru cucerirea și alipirea teritoriului național capturat de autoproclamata republică TRANSVISNA.

Intenția comandantului Armatei Naționale:

Scop - menținerea integrității teritoriale a statului BUCOVISNA și asigurarea condițiilor pentru rezolvarea politică a conflictului înghețat. În caz de necesitate asigurarea condițiilor de trecere la ofensivă a forțelor susținătoare, forțe ale Alianței Albastre.

Sarcini cheie:

- concentrarea rapidă a forțele terestre în zona de operații întrunite pentru a trece la acoperire și, ulterior, la apărare;
- apărarea spațiului aerian și preponderența superiorității aeriene;
- desfășurarea asistenței militare (MA) cu suportul AA;
- interzicerea afluirii forțelor aliate statului TRANSVISNA și pătrunderii acestora la vest de râul NISTRU;
- capturarea sau nimicirea forțelor GFÎ „APT” pătrunse pe teritoriul național și refacerea apărării pe frontiera de stat;
- asigurarea căilor de comunicație dinspre partea de vest pentru introducerea în operație a forțelor principale ale ALIANȚEI ALBASTRE la est de r. PRUT.

Starea finală: Neadmiterea declanșării agresiunii de către autoproclamatul stat TRANSVISNA, crearea condițiilor pentru rezolvarea conflictului pe căi diplomatice. În cazul declanșării agresiunii, forțele principale ale GFÎ „APT” capturate sau respinse peste granița improvizată, în imposibilitate de a relua ofensiva.

O parte din Forțele Terestre în apărare pe r. Nistru, iar forțele principale regrupate, în

măsură să treacă la urmărirea inamicului, la ordin, peste granița improvizată, împreună cu alte forțe ale ARMATEI ALBASTRE. Teritoriul istoric al statului BUCOVISNA integrat.

Subordonări și re-subordonări: - Conform organizării pentru misiune.

Situația operativă/tactică.

a) situația politică și situația forțelor inamicului în zona de operații:

În contextul situației geopolitice actuale, pe fundalul stării situației de urgență din regiunea ODESIA, UCRAINIȚA, conducerea politică a regiunii TRANSVINENE a intensificat activitățile de propagandă și de destabilizare a situației în raionale Criuleni, Dubăsari, și Anenii Noi ale BUCOVISNEI.

Administrația locală din unele teritorii ale raioanelor Criuleni, Dubăsari, și Anenii Noi, sprijină activitatea anticonstituțională a administrației politice a regiunii TRANSVINENE și consideră legitimă trecerea unor localități ale BUCOVISNEI (localitățile ȘERPENI, SPEIA, TELIȚA și COBUSCA VECHE raionul Anenii Noi) sub jurisdicția conducerii politice TRANSVINENE.

Prezența limitată a forțelor de ordine și militare ale BUCOVISNEI în apropierea localităților menționate agravează situația politică.

Ulterior, începând cu 01 martie 2018, în Zona de securitate a BUCOVISNEI a fost blocată activarea Comisiei unificate de control și sistarea fluxului de trecere prin punctele de control, prin constituirea ilegală de organele regiunii TRANSVINENE a punctelor vamale.

La 13 martie curent, orele 11.00, în zona localităților BUTOR(35T PN 8287612442), TOCMAGIU (35T PN 80954 01808) și CRASNOGORCA (35T PN 87018 04419) au fost observate manevre de formațiuni militare, concentrarea subunităților de tancuri și intensificarea de zboruri a aeronavelor ușoare de tip AN-2, cu antrenarea procedurilor de desantare a parașutiștilor și bunurilor.

La 13 martie curent, orele 15.00, în apropierea podului peste r. Nistru, est loc. BÎCIOAC (35T PM 88579 99267), de către organele de poliție locală, au fost observate elemente de cercetare geniu și instalarea posturi de observare de către forțele separatiste.

Componența, dotarea elementelor de forțe pe sectorul menționat nu se cunoaște. Este estimată probabilitatea ocupării podului de trecere peste r. Nistru pe sectorul RÎBNIȚA – REZINA; DUBĂSARI – USTIA și KRASNOE - RĂSCĂIEȚI în următoarele 72 ore, în scopul cuceririi cu forță a localităților SOLONCENI, BOȘERNIȚA, CIORNA raionul Rezina; MĂRCĂUȚI și HOLERCANI raionul Dubăsari; MERENEȘTI, CHIȚCANI, CREMENCUIUG raionului Căușeni; localităților ȘERPENI, SPEIA, TELIȚA și COBUSCA VECHE raionul Anenii Noi.

b) Situația specială.

Începând cu 160300MAR18, Parlamentul BUCOVISNEI a declarat starea de urgență în regiunile de sud-est ale statului, în scopul stabilirii unui regim special de lucru pentru instituțiile statului, soluționarea altor chestiuni privind activitatea acestora, precum și ridicarea gradului de pregătire pentru luptă a forțelor și mijloacelor Sistemului Național de Apărare.

Comisia situațiilor excepționale, sub conducerea Prim-ministrului BUCOVISNEI este activată. Punctele de comandă staționare ale Armatei Naționale și ale structurilor de forțe activează în regim sporit, începând cu 160400APR18.

c) Forțele proprii.

Începând cu 160600APR18, unitățile militare ale Forțelor Armate, se află în punctele de dislocare permanentă și desfășoară activități de ridicare graduală a capacității de luptă. Unitățile militare dislocate în raionale de est ale statului, sunt ridicate prin treptele capacității de luptă și desfășoară activități de pază și apărare a obiectivelor și întărirea posturilor de control și trecere.

4. MISIUNEA SOF EAGLE

Gruparea de Forțe pentru Operații Speciale EAGLE va executa asistență militară pe teritoriul țărilor aflate pe insula JDERILR în perioada 23APR2018 – 27 APR2018 cu scopul de a contracara acțiunile forțelor care destabilizează situația pe teritoriul BUCOVISNEI.

EXECUȚIA

Intenția comandantului SOF EAGLE:

Scopul acestei operație este de a executa asistența militară țărilor din cadrul Insulei JDERILOR și a contracara acțiunile forțelor care destabilizează situația în zonă.

Sarcini cheie:

- execută joncțiunea cu forțele indigene;
- execută asistență militară cu forțele indigene;
- la ordin, execută cercetare specială/acțiuni directe cu forțele indigene.

Starea finală: Asistența militară este efectuată. Prezența forțelor adverse este confirmată. Căile de comunicații esențiale sunt cercetate și stabilite locurile favorabile pentru executarea Acțiunilor Directe. Forțele ostile a TRANSVISNEI sunt neutralizate. Gruparea SOF sunt reîntoarse la locurile de dislocare permanentă.

a. Concepția operației:

Operația se va desfășura în patru faze.

Faza I – Planificarea operației.

Această fază începe la 231100APR2018 și se încheie la 242030APR2018

Manevra:

Comandantul SOF EAGLE proiectează rapid forțele care pregătesc dosarul misiunii și execută repetiții.

Faza a II - a – Infiltrarea - Proiectarea forțelor cu ajutorul avioanelor de transport cu executarea parașutărilor cu cord.

Această fază începe la 251200APR2018 și se încheie la momentul aterizării ultimului parașutist în raionul de parașutare (35TPN 6996408820) din cadrul Insulei JDREILOR.

Manevra:

Infiltrarea subunităților SOF, întâlnirea cu agentul de legătură, deplasarea spre locul de dislocare al forțelor.

Faza a III - a – Asistență militară.

Această fază începe la momentul ajungerii forțelor speciale la locul de dislocare al forțelor indigene și se încheie NLT 270900APR2018.

Manevra:

Operația decisivă:

1. Gr. 1 FS:

- Execută infiltrarea prin parașutare în zona de operații (35TPN 69964 08820)
- Întâlnirea cu agentul de legătură al forțelor indigene (35TPN 70310 10154)
- Execută asistență militară cu forțele indigene;
- În gătiță de a executa misiuni cu forțele indigene;

2. Gr. 2 FS:

- Execută infiltrarea prin parașutare în zona de operații (35TPN 69964 08820)
- Întâlnirea cu agentul de legătură al forțelor indigene (35TPN 71420 08392)
- Execută asistență militară cu forțele indigene;
- În gătiță de a executa misiuni cu forțele indigene;

Faza a IV - a – Ex-filtrarea

Această fază începe în momentul executării operațiilor decisive și se încheie odată cu executarea chestionării după îndeplinirea misiunii.

Manevra:

Executarea ex-filtrării NLT 270900APR18, executarea chestionării, întoarcerea în punctul permanent de dislocare.

b. Sarcini planificate pentru unitățile de sprijin:

- (1) Sprijinul cu foc de aviație – Forțele indigene.

(2) Sprijinul cu foc de artilerie – Forțele indigene.

c. Instrucțiuni de coordonare:

(1) Ordinul se pune în aplicare din momentul primirii.

(2) Cerințe critice/prioritare de informații ale comandantului (conform Anexa 17).

(4) Recunoașterea agentului de legătură de către Gr 1 FS: bărbat, haine sportive (inscripție TRIUMF), chipiu negru. Parola: Unde se află casa pădurarului; răspuns: În Pădurea veselă.

(5) Recunoașterea agentului de legătură de către Gr 2 FS: bărbat, haină cu glugă (inscripție I love London). Parola: La ce oră este următorul autobuz; răspunsul: Autobuzul azi nu merge.

(6) Limite: Prezentarea dosarului misiunii pentru aprobare 242030APR2018.

5. SPRIJIN LOGISTIC

Sprijinul logistic a subunităților SOF se va realiza cu ajutorul forțelor indigene. Un suport minim va fi acordat de către gruparea de forțe SOF.

Transportul.

TF EAGLE HQ – autovehicule închiriate;

SOF MD – va folosi autovehiculele din dotare și ale forțelor indigene.

Suportul medical.

Subunitățile vor utiliza suportul local pentru situațiile necritice.

Aprovizionare.

Subunitățile vor fi detașate cu suficiente resurse pentru executarea MA

Aprovizionare limitată din partea Cp.Log.

6. COMANDĂ ȘI COMUNICAȚII

a. Comandă și control

(1) Punctul de comandă se va dispune la Baza de Instrucție a Armatei Naționale a BUCOVISNEI, în funcțiune de la 230800APR18, comandatul FOS EAGLE LTC PÎNZARI.

2.5 Concluzii

În concluzie, apreciem că forțele pentru operații speciale, constituie cea mai avantajoasă și eficientă capacitate strategică, atât datorită spectrului larg de misiuni, cât și datorită preciziei și posibilităților de a acționa în locul și perioada de timp neaccesibilă forțelor convenționale[17].

Analiza conflictelor militare, a spectrului confruntărilor internaționale estompează concepția tradițională, iar SOF care pentru un politician reprezintă instrumentul la care poate apela la un moment dat în condiții bine definite pentru a-și susține obiectivele politice pe care le promovează, au un rol preponderent și în continuă creștere. Acest gen de formațiuni militare sunt puse în valoare de către factorul de decizie politico-militar din lume și ar trebui de luat la înarmare de către factorii decizionali politico-militari din Republica Moldova prin stabilirea naturii, cantității și calității, cât și întrebuirii într-un spațiu și într-un interval de timp determinat. Natura efectelor ce se doresc a fi obținute prin întrebuirarea forțelor pentru operații speciale, valoarea resurselor economice și financiare ce pot fi alocate efortului militar influențează în mod hotărâtor atât alegerea forțelor, cât și a mijloacelor.

În urma analizei efectuate asupra conflictelor armate contemporane, războaielor locale și a operațiilor antiteroriste, am determinat schimbările semnificative în formele și metodele de utilizare a forțelor armate, naturii luptei armate, ale cărei trăsături caracteristice sunt: corelarea acțiunilor directe și indirecte, creșterea semnificativă a metodelor speciale de ducere a conflictelor militare, precum și o combinație de acțiuni tradiționale a trupelor (forțelor) cu cele netradiționale.

Modificarea formelor și metodelor de ducere a operațiilor militare și creșterii rolului operațiilor speciale (SO) în tactica armatelor unor țări pentru soluționarea problemelor în situații de criză și conflicte militare au dus la implementarea activă în prim plan a structurilor SOF în desfășurarea acestora, ceea ce ar fi necesar de implementat și în practica Armatei Naționale. Experiența țărilor dezvoltate arată că tendințele principale în crearea SOF sunt: centralizarea forțelor prin crearea unei structuri organizatorice cu drepturile unui gen de forțe armate (genul de trupe); extinderea misiunilor la gama întreagă de amenințări pe timp de pace, criză și timp de război; recrutare exclusiv pe bază de voluntariat; diferențierea instruirii individuale și instruirii unităților; furnizarea celor mai moderne eșantioane de arme speciale, echipamente și tehnică militară, ceea ce ar fi benefic pentru implementarea unor structuri SOF în componenta Armatei Naționale.

3. MODALITĂȚI NOI DE UTILIZARE A FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE DIN ARMATA NAȚIONALĂ

În ultimii ani, în mass-media și în notele informative parvenite din regiuni diferite, în care se desfășoară operațiuni militare, tot mai des întâlnim sintagma „Forțe pentru Operații Speciale” și rolul sporit de întrebuintare a acestora în conflictele armate ale timpului prezent. Indiferent de denumire - acestea reprezintă componenta specializată de intervenție oportună, discretă și precisă, pregătită să execute o gamă largă de misiuni îndreptate împotriva unor obiective politice, militare, economice sau diplomatice ale adversarului. Pregătirea acestora pune accentul pe adaptarea la complexitatea mediului, forța fizică și psihică, coeziunea grupului și eficiența acțiunilor.

Cronograful istoric de instituire a acestor forțe pornește încă din antichitate. Pe parcursul mileniilor, fiecare epocă istorică a beneficiat de forțe de elită pentru operații speciale diverse. De la hitiți la greci, din Orient în Occident, civilizații numeroase și tehnologic avansate, toate acestea au avut definite, în mod explicit sau implicit, forme speciale de a purta lupta. Totodată, cărțile marilor strategii militari ai Chinei și Indiei vechi, Sun Tzu și Kautilya, strategii medievali și ai modernității, cu toții vorbesc despre formele speciale de a duce războaie și de a gestiona conflicte [17].

Crearea acestor detașamente independente de luptă în zona operațiilor în adâncime a reprezentat o dimensiune nouă pentru arta ducerii războiului. Ideea de bătălie punctuală, decisivă a început să fie substituită cu noțiunile de campanie și teatru de operații, și presupune existența mai multor zone de angajare și desfășurare concomitentă sau succesivă, a mai multor confruntări de anvergură mai mică, purtate atât în primele linii, cât și dincolo de acestea.

Una dintre formele moderne de utilizare a SOF este o operație specială - (în continuare SO). De asemenea, noțiunea de „operație specială” este folosită pe scară largă în activitățile altor formațiuni militare și organe de drept ale statului, precum și în lucrările științifice privind istoricul evenimentelor militare ale secolului trecut.

Această formă de aplicare devine din ce în ce mai răspândită în activitățile trupelor (forțelor) și organelor de drept ale statelor. La fel de important este faptul că în forțele armate ale țărilor lumii există o tendință de a crește rolul și locul operațiilor speciale. Având în vedere acest lucru, recent, în cercurile științifice au loc discuții cu privire la definiția, conținutul, modalitățile de acțiune în SO și locul acestora în sistemul de operații al forțelor armate.

După ce în capitolul anterior am făcut o analiză a situației în domeniu, în acest capitol, ne propunem să analizăm modele noi de organizare și întrebuintare a forțelor speciale din

Armata Națională și, să prezentăm, cu argumente, o variantă proprie a ceea ce ar trebui să însemne Forțele pentru Operații Speciale naționale.

3.1 Modele noi de organizare a forțelor speciale din Armata Națională

Operațiile speciale, executate în Sud-estul Ucrainei și anexarea Peninsulei Crimeea, au demonstrat necesitatea dezvoltării structurilor SOF, ca instrument de atingere a scopurilor și intereselor politice a statului.

Republica Moldova este situată la interferența a patru evoluții strategice dezvoltate în spațiile: central-european, (vezi Anexa 19), sud-est european, răsăritean (spațiul ex-sovietic) și cel al Mării Negre, (vezi Anexa 21), ultimele trei fiind generatoare de instabilitate și reprezentând atât o zonă de importanță strategică pentru flancul estic al Alianței Atlanticului de Nord (North Atlantic Treaty Organization – NATO), cât și spațiu de tranzit pentru resursele energetice din Asia către Uniunea Europeană (UE), (vezi Anexa 20).

Principalele riscuri, amenințări și vulnerabilități de natură politică, economică, socială și militară, capabile să pună în pericol siguranța cetățeanului și securitatea națională a Republicii Moldova, valorile și interesele sale ca stat independent sunt: terorismul internațional structurat în rețele transfrontaliere; proliferarea armelor de distrugere în masă; conflictele regionale; criminalitatea transnațională organizată; guvernarea inefficientă.

În acest context, forțele militare trebuie să fie pregătite să răspundă provocărilor secolului al XXI-lea, care se manifestă cu precădere în spațiul de interes strategic militar al Republicii Moldova.

Ca mijloace strategice, SOF sunt bineînțeles văzute în principal prin prisma intereselor naționale. Acestea sunt definite ca mijloace strategice datorită capacității de a atinge scopuri militare, politice, psihologice și informaționale care reprezintă instrumentele fundamentale ale puterii naționale. Forțele pentru Operații Speciale operează în afara spectrului operațiilor convenționale sau dincolo de capacitățile standard ale forțelor convenționale, ceea ce asigură o soluție la circumstanțe extraordinare ale intereselor politice când nici o altă opțiune nu este la dispoziție. Probabil, nivelul ridicat al amenințărilor în perspectivă indică faptul că un aranjament multinațional colectiv de securitate este de preferat în locul unei confruntări separate. Soluțiile SOF multinaționale și colective vor crește capacitățile SOF naționale și colective concomitent cu capitalizarea în comun, avantajele și compensarea lipsurilor.

Nevoia de îmbunătățire a SOF reprezintă povara mandatului „de a nu înregistra un eșec”. Politicile Republicii Moldova în domeniul asigurării securității naționale au la bază evoluțiile amenințărilor existente și posibile pentru securitatea țării. În procesul elaborării acestora se iau în

calcul interesele principalilor actori politici internaționali, deoarece securitatea națională nu poate fi concepută decât în contextul securității internaționale. Uniunea Europeană, NATO, Federația Rusă și SUA astăzi sunt elemente importante în arhitectura continentală de securitate.

Ne propunem să facem o analiză costuri-beneficii și să examinăm utilitatea unor structuri noi ale forțelor pentru operații speciale pentru a conștientiza factorul politico-militar să înțeleagă de ce o unitate mică de SOF, cu un nivel corespunzător de deprinderi, capacități și experiență, este preferată unei forțe mult mai mari, de calitate inferioară. O asemenea capacitate SOF necesită un procent relativ minor din totalul costurilor pentru apărare.

Printr-o investiție mică, Republica Moldova poate echipa și pregăti o structură militară de elită și deci, poate activa o capacitate națională strategică semnificativă. Există o diferență critică între această investiție și capacitatea obținută cu anticipație în mediul de securitate actual, ceea ce demonstrează că o asemenea decizie este pragmatică și mai mult decât prudentă. Transformarea și modelarea tendințelor SOF la nivelul Armatei Naționale a Republicii Moldova în viziunea noastră o prezentăm în cele ce urmează. În urma analizei particularităților SOF (fără a le include pe cele din categoria black ops) din armatele țârilor NATO și parteneri, și a rolurilor în contracararea terorismului pe teritoriul național, se pot desprinde 3 modele diferite[19]:

1. Modelul american: structură de comandă pe același palier cu cele ale categoriilor de forțe, cu atribuții în contracararea terorismului (pe lângă alte misiuni) în afara granițelor: SUA, Canada, Franța, Polonia, etc.

2. Modelul britanic: structură de comandă subordonată ministerului apărării, fără similarități cu cele ale categoriilor de forțe, cu atribuții în contracararea terorismului (pe lângă alte misiuni) și în plan intern: Marea Britanie, Australia, Noua Zeelandă.

3. Modelul SOF cu structura de comandă subordonată altor structuri cu atribuții în contracararea terorismului (pe lângă alte misiuni) în afara granițelor.

Este evident că, proporțional, modelul britanic este cel mai puțin reprezentativ. SOF sunt mijloace de importanță strategică și bineînțeles, particularitățile lor sunt dictate de viziunea proprie a statului.

Având în vedere complexitatea misiunilor, amplitudinea și relevanța acestora **prezentăm o variantă proprie a structurilor de comandă, operative și de pregătire**, care în concepția noastră sunt necesare Republicii Moldova.

La nivelul Marelui Stat Major al Armatei Naționale(nivelul strategic), o structură de comandament: **Componenta Națională pentru operații speciale**, (detalii sunt prezentate în Anexele 22-23). Acest model de comandament trebuie să fie responsabil pentru:

1. Consilierea pe linie a structurii SOF de către ministrului apărării și Șefului Marelui Stat Major;

2. Dezvoltarea viziunii, politicilor, strategiilor pe termen lung și doctrinei pentru structura SOF, în vederea integrării și armonizării unităților SOF, și activării capabilităților acestora;

3. Identificarea cerințelor operaționale și a resurselor necesare (echipamente, mijloace, sprijin logistic, etc.);

4. Constituirea unui element de conducere viabil și dislocabil pentru comanda și controlul operațiilor speciale naționale;

5. Managementul programelor și achizițiilor pentru echipamentele structurii SOF, imperios necesare și procurarea rapidă a echipamentelor specifice pentru misiune;

6. Identificarea resurselor, planificarea, coordonarea și conducerea întrunită sau combinată a pregătirii și exercițiilor structurii SOF în vederea standardizării tacticilor, tehnicilor și procedeeelor;

7. Stabilirea criteriilor de evaluare pentru certificarea abilităților unităților SOF de a atinge standardele necesare în executarea misiunilor specifice destinate;

8. Constituirea unui sistem educațional potrivit pentru personalul SOF.

Îndeplinirea acestor responsabilități trebuie să asigure ingredientele critice: îndrumarea, autoritatea și direcția coerentă și pe termen lung pentru SOF la nivel național.

La nivel operativ, **forțe pentru operații speciale terestre**: 2 Batalioane pentru operații speciale, organizate astfel, (detalii sunt prezentate în Anexa 24):

- 2 x Companii pentru operații speciale;
- 1 x Companie parașutiști;
- 1 x Companie cercetare specială;
- 1 x Companie logistică;
- escadrilă de elicoptere de luptă – transport;

Din analiza efectuată asupra componentei, cu toată convingerea propunem, ca fiecare batalion să aibă în compunere patru companii de luptă, care la rândul său să includă 7 detașamente operaționale, o companie asigurare logistică și o escadrilă de elicoptere de luptă-transport. Din studiul efectuat în lucrare asupra componentei detașamentului operațional din armatele țărilor cu tradiție, numărul operatorilor SOF variază de la 10 la 22 de luptători. Suntem de părere că detașamentul operațional național trebuie să fie format din 12 luptători, fiecare

dintre ei deținând o funcție specifică, însă întreg personalul militar trebuie supus unei instruirii încrucișate.

În viziunea noastră efectivul detașamentului operațional ar trebui să fie completat, după cum urmează:

- comandant grupă – funcție de „căpitan”. Comandantul grupei este responsabil pentru asigurarea și menținerea pregătirii pentru luptă și a altor indicatori ai detașamentului. Poate comanda sau consulta forțele rezistenței până la nivel de batalion;

- loțiitor comandant grupă – funcție de „locotenent major”. Primește comanda în absența comandantului de grupă, reprezintă o persoană pregătită tactic și tehnic în toate sferile de activitate ale SOF: coordonează activitățile statului major, este împuternicit de a efectua operații psihologice (PSYOPS), ofițer de legătură cu populația civilă (CIMIC), deține cunoștințe în domeniul culturii și tradițiilor regionale și cunoaște limbii de comunicare a țării. Efectuează planificarea pe termen mediu și lung. Poate să se ocupe de recrutare, organizare, instruire, supraveghere a unităților de luptă ale insurgenților până la nivel de batalion;

- sergent operațional – funcție de „sergent principal”. Sergentul echipei este responsabil pentru supravegherea tuturor operațiilor grupei și a personalului. De obicei conduce direct echipa. El poate recruta, organiza și supraveghea unitățile militare ale insurgenților până la nivel de batalion;

- ajutor sergent operațional – funcție de „sergent major”. Sergentul de recunoaștere îl ajută pe sergentul operativ în conducerea echipei. Planifică, coordonează și direcționează culegerea de informații de către personalul grupei, le analizează, de asemenea produce și difuzează informații. Interoghează prizonierii de război. Instruiește patrulele rezistenței. Poate instrui, consulta sau gestiona unitățile de luptă a forțelor de rezistență până la nivel de companie;

- specialist în armament – funcția de „sergent major” și ajutor specialist în armament – funcția de „sergent clasa I”. Dețin cunoștințe în domeniul sistemelor de armament, regulilor de tragere și deservire a acestora, de asemenea folosesc în sprijinul acțiunilor grupei mortiere, mitraliere, lansatoare de grenade antitanc. Pot instrui forțele rezistenței în folosirea armamentului. Doi sergenți specialiști în armament implementează tactica și tehnicile acțiunilor neconvenționale în calitate de conducător al misiunii. Aceștia sunt responsabili pentru asigurarea siguranței tactice a detașamentului. Fiecare dintre ei este capabil să predea, să consulte sau să conducă unități de luptă ale forțelor de rezistență până la nivel de companie;

- specialist genist – funcția de „sergent major”, și ajutor specialist genist – funcția „sergent clasa I”. Specialiștii în distrugeri, explozii, inginerie și construcții, ridicarea

fortificațiilor și barajelor. Fiecare dintre ei este capabil să predea, să consulte sau să conducă unități de luptă ale forțelor de rezistență până la nivel de companie;

➤ specialist medic – funcția de „sergent major” și ajutor specialist medic – funcția „sergent clasa I”. Medici de teren. Pregătiți pentru a efectua intervenții chirurgicale și asistență de urgență în condiții de câmp. Familiarizați cu elementele de bază ale medicinei umane și veterinare. Fiecare dintre ei este capabil să predea, să consulte sau să conducă unități de luptă ale forțelor de rezistență până la nivel de companie;

➤ specialist transmisiuni – funcția de „sergent major” și ajutor specialist transmisiuni – funcția „sergent clasa I”. Aceștia sunt instruiți în utilizarea echipamentelor de comunicații, cum ar fi emițătoare de unde scurte și lungi, sistemele de comunicații prin satelit, internetul. Familiarizați cu metodele de criptare și semnalizare. Fiecare dintre ei este capabil să predea, să consulte sau să conducă unități de luptă ale forțelor de rezistență până la nivel de companie.

Reieșind din faptul că teritoriul Republicii Moldova are o suprafață de 33846 km², iar din punct de vedere strategic poate fi împărțit în două zone de acțiune: zona de Nord și zona de Sud (conform Anexei 25), propunem constituirea celor două batalioane, respectiv batalionul I „Alfa” dislocat în zona Nord, raionul Râșcani și batalionul II „Bravo” dislocat în zona Sud, raionul Cahul. La baza acestui raționament stă faptul că, unui detașament operațional i se încredințează drept zonă de responsabilitate și acțiune un raion cu suprafața de 600 km². Având în vedere, că fiecare companie are un număr de șapte detașamente, iar la nivelul batalionului sunt 28 de detașamente operaționale, rezultă că un singur batalion nu poate acoperi decât 16800 km², care reprezintă jumătate din teritoriul național. Prin urmare, apariția celui de-al doilea batalion justifică varianta propusă de noi.

Centrul de instruire al luptătorilor pentru operații speciale, propunem să aibă sediul în Academia militară „Alexandru cel Bun”, din municipiul Chișinău. Acesta să-și desfășoare activitatea după modelul de program de selecție și instruire pe care-l vom prezenta în subcapitolul următor. Centrul de instruire ar trebui să-și dezvolte propriile facilități de instrucție în poligonul bazei de instruire al Armatei Naționale „Bulboaca”.

Pe baza datelor furnizate în prezenta lucrare, se poate afirma fără riscul de a greși, că componenta națională SOF varezprezenta un exemplu de inovație militară. În urma reformelor propuse, structura SOF a Armatei Naționale va fi supusă unor restructurări organizatorice fundamentale și își va mări capacitatea de acțiune în câmpul de luptă contemporan. În opinia noastră, modelele propuse vor duce la o creștere substanțială a capacitații de apărare a Republicii Moldova, iar demersul nostru științific este suficient de a fi considerat o inovație militară.

3.2 Doctrina pentru întrebuințarea forțelor pentru operații speciale din Armata Națională a Republicii Moldova (proiect)

Existența unei structuri noi în Armata Națională a Republicii Moldova reclamă și apariția unui document oficial care să reglementeze modul de organizare și funcționare a acesteia. Prin urmare, prezentăm un model de doctrină pentru întrebuințarea SOF, model care are la bază doctrinele SUA și României. Prin demersul nostru încercăm să punem la dispoziția factorilor politico-militari din Republica Moldova un model fiabil, modern și interoperabil.

CAPITOLUL I

GENERALITĂȚI PRIVIND OPERAȚIILE SPECIALE

1. Introducere

În prezenta doctrină sunt descrise principiile de bază și directive pentru comandamentul (*Componenta Națională pentru operații speciale*) și comandanți (*de batalioane*) ce planifică, pregătesc și conduc operații speciale (SO). Sunt definite noțiunile de SO și sunt oferite îndrumări generale comandanților privind planificarea, angajarea și exercitarea comenzii și controlului, precum și sprijinul forțelor pentru operații speciale (SOF).

Potrivit documentelor oficiale, „Forțele pentru Operații Speciale se constituie și funcționează pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter deosebit, atât la nivel central, cât și în cadrul categoriilor de forțe ale armatei. Aceste forțe sunt cele care inițiază, amplifică și gestionează operațiile speciale în spațiul controlat de agresor”. [3, p.19] Misiunile de bază ale SOF sunt acțiunile directe, cercetarea specială, asistența militară în străinătate, operațiile psihologice și acțiunile de cooperare civili – militari.

Printre misiunile colaterale se înscriu acțiunile contra teroriste, de căutare – salvare în luptă sau de eliberare a ostajilor. Din punctul de vedere al legislației Republicii Moldova, SOF au voie să acționeze cât pe teritoriul propriu, atât și în afara acestuia, conform înțelegerilor internaționale.

La momentul actual observăm o diversitate uluitoare de războaie separatiste, violențe etnice și religioase, lovituri de stat, dispute de frontieră, atacuri teroriste, valuri forțate de imigranți loviți de sărăcie și războaie (precum și bande de traficanți de droguri) de-a lungul frontierelor naționale. În cadrul economiei globale aflate în creștere, multe dintre aceste aparent mici conflicte atrag efecte secundare puternice în țările învecinate (și chiar îndepărtate). Astfel, un scenariu de „multe războaie mici” îi constrânge pe cercetătorii militari din armatele

contemporane să-și reîntoarcă privirile către noțiunile de „Operație Specială” și „Forțe pentru Operații Speciale” - asul din mânecă forțelor politice contemporane.

2. Operații Speciale

1. Operațiile speciale necesită metode de angajare, tactici, tehnici, echipament și procedee unice. Aceste operații sunt desfășurate în medii ostile, aspre și sensibile politic sau diplomatic, caracterizate de unu sau mai mulți factori: limitate în timp, clandestine sau sub acoperire, cu vizibilitate redusă, lucru cu sau prin forțe băștinașe, cu necesități sporite privind orientarea regională și culturală, și cu un nivel sporit de risc. Operația Specială asigură factorii de decizie politico-militari ai Republicii Moldova cu opțiuni discrete, precise și cuantificabile, ce pot fi sincronizate cu activitățile altor parteneri, pentru satisfacerea obiectivelor Guvernului Republicii Moldova. Aceste operații sunt concepute într-o manieră unică, pentru a crea efecte imediate și durabile ce ajută la prevenirea și descurajarea conflictelor sau la deținerea inițiativei în război. SO diferă de operațiile convenționale prin nivelul riscurilor strategice, fizice, politice și diplomatice, tehnici operaționale, metode de angajare, dependența de cercetare și active locale.

2. În majoritatea cazurilor SOF desfășoară operații decisive, departe de bazele principale. SOF utilizează sisteme comunicaționale sofisticate, tehnici de infiltrare, sprijin, ex-filtrare pentru a penetra sau a se evacua din medii ostile, izolate, ori din zone sensibile politic și/sau diplomatic.

3. Deși operațiile speciale pot fi desfășurate în mod unilateral, în sprijinul unui anumit scop militar sau național, cele mai multe sunt planificate și desfășurate în sprijinul teatrului de operații. SO completează de obicei - nu concurează și nu înlocuiesc operațiile convenționale.

4. Operațiile Speciale sunt constituite de subunități mici, ce întrebunțează aptitudini speciale ca adaptabilitate, improvizare și inovare. În mod normal SO necesită o planificare precisă la nivel tactic, cercetare detaliată și cunoștințe profunde privind cultura și limbile din zona operațională. Antrenamentul riguros și repetiția îndeplinirii misiunii, reprezintă factorul de succes al SO. Operațiile speciale desfășurate de echipe SOF, cu capabilități unice și autonomie (pe o perioadă scurtă de timp), asigură factorul de decizie politico-militar cu o variație de opțiuni militare. Aceste opțiuni generează mai puține responsabilități sau riscuri de escaladare, ce sunt specifice în cazul întrebunțării forțelor convenționale mai mari și mai vizibile. Partenerii străini doresc să lucreze cu SOF, deoarece prezența acestora este mai puțin vizibilă în medii sensibile politic sau diplomatic.

5. Operațiile Speciale pot fi de o singură angajare, de exemplu: acțiuni directe împotriva țintelor vitale; acțiuni de lungă durată sau un șir de activități, cum ar fi: sprijinul forțelor insurgente într-un război neconvențional; asistența forțelor de securitate.

6. Criteriile de antrenamente și formare a luptătorilor structurilor SOF includ: studii civile, militare profesionale, privind cultura regională și cunoașterea limbilor străine. Majoritatea membrilor personalului de sprijin pentru SOF beneficiază de o educație suplimentară prin intermediul cursului de Război Special pe lângă Academia Militară „Alexandru cel Bun” sau al componentei SOF. Aceștia cultivă cunoștințele necesare în metode de angajare, tactici, tehnici, utilizare a echipamentelor speciale și procedee unice întrebuințate în operațiile speciale, care satisfac cerințele educaționale unice ale SOF și nu sunt predate conform programelor de formare a specialiștilor în domeniul logisticii.

3. Forțe pentru Operațiuni Speciale

Componenta Națională pentru Operații Speciale ale Armatei Naționale a Republicii Moldova reprezintă un comandament de luptă unificat cu funcții și responsabilități. Aceste funcții, responsabilități și autorități oferă posibilitatea de programare, bugetare, achiziționare, organizare, pregătire, echipare și asigurare cu luptători SOF gata de luptă, precum și dezvoltarea strategiei, doctrinei, tacticilor și procedeelelor pentru activitatea acestora. Aceste structuri sunt pregătite pentru a opera de sine stătător, folosind echipament special, modificat, tactici, tehnici și procedee iregulare. Acestea sunt antrenate în îndeplinirea misiunilor esențiale pentru atingerea obiectivelor strategice și operaționale. Comandantul Componentei Naționale pentru Operații Speciale exercită conducerea de luptă pentru toate structurile SOF, fiind subordonat direct Șefului Marelui Stat Major - Comandantul Armatei Naționale.

1. *Componenta Națională pentru Operații Speciale* este un comandament din cadrul Marelui Stat Major, care oferă resurse umane antrenate și echipate din forțele speciale ale Armatei Naționale, (structura organizatorică este reprezentată în Anexa 22). Componenta Națională pentru Operații Speciale are ca misiune: studiul cerințelor și tehnicilor operațiilor speciale; asigură interoperabilitatea și standardizarea echipamentului; planifică, conduce exerciții și antrenamente; dezvoltă tactici întrunite a SO.

2. Președintele Republicii Moldova și Șeful Marelui Stat Major – Comandantul Armatei Naționale utilizează structurile SOF desemnate pentru a conduce activități și operații în zonele controlate de inamic.

3. Unele forțe convenționale primesc antrenament specific și echipament sport pentru a sprijini SO și a conlucra relațional cu unități SOF în executarea unor misiuni specifice.

4. Caracteristicile operațiilor speciale

a) Forțele pentru Operații Speciale desfășoară antrenamente întrunite și combinate atât cu luptătorii structurilor SOF, cât și cu forțele convenționale. SOF sunt angajate cu structura intactă proprie C2, care facilitează integrarea în forțele întrunite, menține coeziunea SOF și coordonează activitatea proprie cu alte componente și comandamente de sprijin.

b) **Parteneriate SOF.** De obicei SOF operează cu Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Interne (în interes național), organizații interguvernamentale și forțele speciale ale altor state. Operațiile clandestine, sub acoperire și discrete, necesită coordonare extensivă inter-agenții sau inter-organizațională.

c) **Personalul SOF**

1. Pentru completarea structurilor SOF cu luptători, aceștia necesită să parcurgă un proces de selectare riguros. După selectare se desfășoară antrenamente specifice misiunii, pentru atingerea eficienței în abilitățile SO. SOF tind spre a forma personal cu experiență, care posedă deprinderi în mai multe specialități militare în Școala de Război Special pe baza Academiei Militare „Alexandru cel Bun”.

2. Luptătorii SOF selectați dețin cunoștințe regionale, culturale și lingvistice. Studiarea extensivă a limbilor străine și cunoștințele multiculturală fac parte din rutina pregătirii de luptă. Personalul necesită antrenamente high-tech avansate pentru următoarele misiuni.

d) **Capabilitățile SOF.** Tipic, SOF sunt organizate în echipe mici, flexibile, agile și autonome, ce pot opera fără sprijin în mediu ambiguu, aspru și dinamic pe o perioadă scurtă. SOF sunt capabile să:

1. Desfășoare operații în comun cu forțele convenționale, parteneri multinaționali și organizații interguvernamentale;

2. Conlucreze cu autoritățile militare și civile străine, precum și cu populația băștinașă prezentă în zonă;

3. Efectueze detașarea rapidă și ripostă organizată;

4. Dobândească acces spre zone ostile, interzise, arii sensibile politic sau diplomatic, pentru a pregăti mediul operațional corespunzător acțiunilor ulterioare și dezvoltarea opțiunilor adresate spre interes național;

5. Conducă operații discrete în medii aspre cu sprijin limitat;

6. Comunice la nivel internațional folosind echipamente organice;

7. Evalueze situații locale și să riposte rapid;

8. Execute misiuni SO folosind echipamente ne standarde.

e) **Interdependență**

1. Forțele pentru Operații Speciale nu pot substitui forțele convenționale, însă pot spori capacitățile și eficiența acestora. Gradul de interoperabilitate variază în dependență de rolul specific, activități și circumstanțe.

2. Forțele pentru Operații Speciale pot acționa independent sau împreună cu forțele convenționale. SOF dețin capacități unice pentru a îndeplini obiective ce nu pot fi atinse. Abilitățile speciale ale SOF și capacitățile discrete oferă o ripostă militară adaptabilă și scalabilă în situații de criză, ce necesită întrebuintarea calculată, precisă și focusată a forțelor.

f) Limitele SOF

1. Operațiile Speciale în general sunt limitate de componenta SOF;

2. Angajarea inadecvată a SOF sporește riscul scăderii capacității acestora. SOF nu pot fi reconstituite sau mărire rapid din cauza procesului îndelungat de recrutare, antrenament și educație;

3. Forțele pentru Operații Speciale nu pot substitui forțele convenționale. Pentru a menține capacitățile SOF, acestea nu ar trebui folosite în operații ce pot fi îndeplinite de forțele convenționale;

4. Majoritatea misiunilor SO necesită sprijinul logistic al forțelor convenționale. Capacitățile logistice SOF sunt limitate, se bazează de obicei pe sprijin extern pentru îndeplinirea operațiilor continue;

5. Șeful Misiunii poate restricționa accesul SOF în zonele non-combatante.

g) Considerații privind Misiunile SO. Înainte de a planifica sau conduce o SO, comandanții SOF/CF și ofițerii de planificare iau în considerație:

1. Evaluarea fiecărei misiuni pentru relevanța strategică sau operațională;

2. Misiunea trebuie să sprijine planurile teatrului de campanie, campania, planul operației (OPLAN), răspunsul la criză. Unitatea efortului este esențială pentru acțiunile comune;

3. Forțele pentru Operații Speciale nu sunt structurate pentru un război de uzură;

4. Planificarea misiunii include coordonarea resurselor necesare pentru sprijinul SOF în timpul misiunii. Misiunile SOF adesea necesită sprijin de la sursele forțelor convenționale;

5. Obiectivele misiunii trebuie să justifice riscurile. Activele SOF sunt limitate. Comandanții trebuie să evalueze riscurile pentru SOF înainte de a decurge procesul decizional de angajare;

6. Utilizarea cunoștințelor culturale și abilităților lingvistice sunt necesare pentru îndeplinirea misiunii, când poate fi necesar contactul cu populația sau forțele băștinașe.

5. Operația Specială în spectrul Operațiilor Militare

a. Forțele pentru Operații Speciale sunt forțe bazate pe capacități. Fiecare operație (operație întrunită) are un context strategic unic, deci natura activităților SOF va varia în dependență de aspectele distincte ale mediului misiunii sau celui operațional.

b. *Spectrul Operațiilor Militare.* Operațiile militare pot varia în dependență de domeniul de aplicare, scopul și intensitatea conflictului ce se extinde de la *angajarea militară, cooperare în asigurarea securității și activități de descurajare*, până la *răspuns la criză și operații de contingent limitat* sau dacă e necesar până la *operații majore și campanii*. SO pot fi efectuate la toate nivelele războiului sau toate nivelele conflictului.

1. *Angajarea militară, Cooperarea în securitate și Descurajarea.* Acest tip de activități stabilește, modelează, menține și perfecțază relații cu alte state, modifică mediul operațional pentru a menține tensiunile cotidiene între națiuni sau grupări în cadrul conflictului armat și servesc pentru crearea capacităților și capacităților țării gazdă, ce pot avea efect de levier în criză sau război

2. *Răspuns la criză și Operații de Contingent Limitat.* Răspunsul la criză sau operații de contingent limitat, pot fi operații de scară mică și durată limitată sau pot fi o parte importantă a unei operații majore de durată extinsă ce include lupte. Rolul SOF variază de la evaluarea la rezolvarea conflictului. Răspunsul la criză și folosirea contingentelor limitate adesea includ atât SOF cât și forțe convenționale, deci necesită colaborarea și coordonarea detaliată pentru integrarea, planificarea și executarea forțelor întrunite.

3. *Operații Majore și Campanii.* Interesul național, în unele cazuri, poate fi protejat la maxim, prin intermediul operațiilor majore și campaniilor, ce includ lupte pe scară largă. Pentru asigurarea efortului, SOF execută activități în sprijinul forțelor convenționale în operații și campanii.

c. Operațiile Speciale pot fi desfășurate la toate etapele războiului și la toate nivelele campaniilor și operațiilor.

1. Pentru îndeplinirea unor activități în asigurarea securității, SO pot fi desfășurate sub competența directă a Președintelui Republicii Moldova sau Șefului Marelui Stat Major – Comandantul Armatei Naționale.

CAPITOLUL II

ACTIVITĂȚILE DE BAZĂ SO

1. Introducere

1. *Operațiile Speciale*, sunt adresate Războiului Iregular (IW) ca fiind o luptă violentă între actori statali și non-statali pentru obținerea legitimității și influenței asupra

populației relevante. Actorii non-statali adesea încearcă să creeze instabilități și distrugerii pentru a nega legitimitatea și guvernarea statului, ceea ce le oferă control sau influența și suportul populației relevante. Actorii non-statali folosesc metode politice, psihologice și economice, sprijinite de acțiuni militare. Contracurarea acestor metode necesită o gândire și capacități diferite de cele a războiului tradițional. SOF sunt selectate, antrenate și echipate pentru a conduce toate formele de război iregular. SO include totalitatea aspectelor cognitive, informaționale, fizice, culturale și sociale a mediului operațional, pentru a influența comportamentul populației locale, identifica și influența populația relevantă, spori stabilitatea, preveni conflictele și când este necesar, angaja și nimici adversarul. Capabilitățile SOF le complimentează pe cele ale forțelor convenționale.

2. Mediul strategic de securitate este caracterizat de incertitudine, complexitate, schimbări rapide și conflicte persistente. Componenta Națională pentru operații speciale constituie forțele proprii pentru a preveni și combate amenințările hibride. Amenințări îndelungate, subversive și clandestine provocate de actori statali și non-statali ce întrebunțează o varietate de metode a HT, pot proveni din partea Transnistriei, Ucraine și Federației Ruse. SOF pot opera în orice medii pentru prevenirea, respingerea, degradarea și combaterea organizațiilor extremiste violente și a altor forțe destabilizatoare ce amenință interesul național al Republicii Moldova.

3. Componenta Națională pentru Operații Speciale sprijină strategia securității naționale prin menținerea aptitudinilor, capacităților și capacităților pentru SO. Forțele pentru Operații Speciale pot deține capacități combinate, aplicabile unui șir de provocări strategice și operaționale. Componenta Națională pentru Operații Speciale antrenează structurile SOF pentru a conduce SO în timpul operațiilor unilaterale și multinaționale. Deși unitățile SOF sunt mici și au un număr limitat de personal, acestea conduc și combat războiul hibrid. Posibilitatea întrebunțării capacităților SOF, extind instrumentul militar al puterii naționale spre regiuni în care războiul tradițional nu este nici potrivit, nici realizabil.

2. Activitățile de bază în Operația Specială

a. Componenta Națională pentru Operații Speciale organizează, instruieste și echipează structurile SOF pentru misiuni de bază și alte activități de acest tip ce sunt specificate de Președintele Republicii Moldova și Șefului Marelui Stat Major – Comandantul Armatei Naționale. Aceste activități pot fi executate și de forțele convenționale, însă pentru desfășurarea acestora SOF întrebunțează tactici, tehnici și procedee specializate, în condiții unice și standarde diferite, dar într-o manieră ce complimentează capacitățile forțelor convenționale. Forțele pentru Operații Speciale pot crea combinații de capacități ce oferă opțiuni pentru crearea

efectelor variate necesare îndeplinirii unui șir de obiective operaționale și strategice. Adicional, datorită capabilităților inerente, SOF pot desfășura activități colaterale precum: operații împotriva traficului de droguri; recuperarea personalului; operații de contracarare a armelor de distrugere în masă; operații de evacuare a non-combatanților.

b. Misiunile SO pot include mai mult de o singură activitate de bază. Executarea unei activități de bază poate avea impact operațional sau strategic asupra altor activități planificate sau desfășurate. Ulterior este prezentată lista unor activități SO de sprijin în timpul desfășurării unei operații majore sau campanii:

1. Misiuni *derecunoaștere specială și acțiune directă* pot sprijini direct misiunea comandantului și efortul principal a forțelor convenționale;

2. *Salvarea și recuperarea ostaticilor* sprijină operațiile de recuperare a personalului a forțelor întrunite;

3. *Operațiile de afaceri civile* sunt conduse în operații militare pentru a intensifica mediul operațional prin identificarea și diminuarea cauzelor principale a instabilității în rândurile societății civile sau pentru a aplica competențe funcționale a guvernului în scopul favorizării stabilității.

4. *Operațiile de combatere a terorismului și de contracarare a armelor de distrugere în masă* pot fi sprijinite mutual din cauza unei rețele potențiale de terorism și proliferare a armelor de distrugere în masă;

5. În timpul *operației de contra insurgență*, pot fi desfășurate *operații de acțiuni directe, cercetare specială, contra terorism și de afaceri civile*.

c. *Pregătirea Mediului (PE)*. Structurile SOF întreprind acțiuni în pregătirea mediului operațional pentru operații potențiale. Pregătirea mediului este executat în faza de planificare a operației, precum și pe timpul planificării, pregătirii de utilizare a forțelor și a structurilor de sprijin pentru rezolvarea conflictului, folosind metode letale sau non-letale. Pregătirea mediului sprijină SO a forțelor de înaintare/angajare fiind conduse pentru stabilirea localizării unei ținte specifice identificate și dezvoltarea ulterioară a mediului operațional. SO a forțelor de înaintare/angajare cuprinde un complex de activități pentru pregătirea mediului operațional, însă sunt îndreptate spre pregătirea acțiunilor directe pe timp apropiat. Acest complex de activități include, dar nu se limitează doar cu: recunoașterea în apropiere de țintă; identificarea, urmărirea, localizarea, receptarea, înscenarea, mișcarea continuă și integrarea forțelor; dezvoltarea infrastructurii și conducerea focului.

d. *Acțiunile Directe (DA)* includ lovituri de scurtă durată și alte acțiuni ofensive la scară redusă desfășurate cu capabilități militare specializate să profite, să distrugă, să captureze,

să exploateze, să recupereze sau să deterioreze țintele desemnate în medii ostile, respinse diplomatice și/sau sensibile din punct de vedere politic. Acțiunile directe diferă de alte acțiuni ofensive în ceea ce privește gradul de risc diplomatic sau politic, tehnicii operaționale utilizate și gradul înalt a preciziei de întrebuințare a forțelor pentru atingerea scopului specific. Forțele pentru Operații Speciale pot efectua acțiuni directe prin raiduri, ambuscade sau alte procedee ofensive; atac la distanță prin focul platformelor aeriene sau terestre; conducerea focului sistemelor cu precizie înaltă sau dirijate; sabotaj.

1. Forțele ce conduc acțiuni directe de obicei sunt retrase cât mai rapid din zona planificată, pentru a limita scopul și durata operației. Acțiunile directe pot oferi rezultate specifice și de obicei sensibile din punct de vedere a timpului, la nivel strategic și operațional al războiului.

2. Forțele pentru Operații Speciale pot conduce acțiuni directe independent sau ca o parte a unei operații întrunite mai mari sau a unei campanii. Deși de obicei acțiunile directe sunt văzute ca acțiuni de luptă în contact nemijlocit, acestea includ: folosirea lunetiștilor profesionali, corectarea focului și altor atacuri la distanță, ce presupun întrebuințarea nemijlocită a luptătorilor SOF. Atacul la distanță este utilizat atunci când obiectivul poate fi nimicit fără contact nemijlocit. Luptătorii SOF utilizează tehnici și tactici de contact nemijlocit în cazul, în care misiunea necesită utilizarea precisă și discretă a forței.

3. Acțiunile directe pot include: localizarea, capturarea sau blocare obiectivelor de importanță majoră, a armamentului, tehnicii și echipamentelor speciale în zone sensibile, neaccesibile. Aceste misiuni rezultă din situații ce includ sensibilitate diplomatică și/sau politică.

4. Acțiunile directe sprijină operații de recuperare a personalului prin utilizarea elementelor terestre specifice, tehnici neconvenționale, inteligență precisă a personalului izolat și ajutor local.

e. *Cercetarea Specială (SR)* include acțiuni de recunoaștere și supraveghere, se desfășoară clandestin sub acoperire, pentru colectarea sau verificarea informației importante strategice sau operaționale, fiind utilizate capacități militare ce nu pot fi găsite de obicei la forțele convenționale. Aceste acțiuni asigură comandantul cu capacități sporite de a primi informații și a sprijini acțiunile convenționale de recunoaștere și supraveghere. Cercetarea specială include: colectarea informației despre activitatea unui actual sau potențial inamic; protecția datelor meteorologice, hidrografice sau geografice caracteristice unei arii particulare; evaluarea pericolului chimic, biologic, radiologic și nuclear sau a calamităților naturale într-o zonă interzisă; identificarea țintelor, evaluarea ariilor, recunoașterea post-lovitură ce poate fi executată prin mijloace aeriene sau terestre.

1. Cercetarea specială complimentează baza de date a direcției de cercetare din cadrul Marelui Stat Major și cea a teatrului de operații, prin acumularea informației specifice, bine definite și sensibile din punct de vedere a timpului. Cercetarea specială poate de asemenea complimenta alte metode de acumulare constrânse de starea vremii, mascarea terenului sau apărarea adversarului. Luptătorii SOF efectuează cercetarea specială pentru a „pune ochii” pe țintă. De obicei cercetarea specială oferă informații pentru conștientizarea situației, necesară pentru luarea deciziei de către comandant, misiunile ulterioare sau evaluările critice.

2. Utilizarea cercetării speciale sporește conștientizarea situației de către comandant și facilitează personalul de planificare și execuție a operației. SOF nu sunt mijloace de recunoaștere preconizate forțelor convenționale. Comandantul pune sarcina luptătorilor SOF de a executa cercetarea specială și poate stabili o zonă de operație specială întrunită pentru această misiune. În unele cazuri, comandantul poate pune ca misiune executarea cercetării speciale pentru acumularea informației esențiale în zona de operare a forțelor convenționale când acestea nu dispun de capabilități de recunoaștere necesare.

3. Cercetarea specială și alte operații de cercetare sunt inerente nu doar planificării și operațiilor. SOF utilizează și mijloace de cercetare, supraveghere și recunoaștere organice ce nu ar trebui fi confundate cu cercetarea specială. Aceste mijloace necesită sincronizare de la planificare, pe parcursul execuției și includ procesarea, exploatarea și diseminarea informației. Supravegherea persistentă combinată cu procesarea, exploatarea și diseminarea calculată asigură SOF cu informații precise. Forțele pentru Operații Speciale necesită informația detaliată și precisă ce poate fi adesea produsă și diseminată în medii severe cu căi limitate de transmitere a datelor.

4. Forțele pentru Operații Speciale depind de mijloace pilotate și fără pilot. Sprijinul esențial a informației pentru cercetarea specială includ elemente de cercetare radio, cercetare umană și dispozitive de identificare, urmărire și localizare ce asigură supravegherea și recunoașterea sporită în concordanță cu elementele esențiale ale informației și cerințele prioritare ale recunoașterii. Cercetarea specială este utilizată pentru identificarea și confirmarea țintei, indicarea prin laser și recunoașterea post-lovitură.

f. *Contracarare Armelor de Distrugere în Masă.* Forțele pentru Operații Speciale sprijină efortul de prevenire a dezvoltării, posesiei, proliferării, utilizării și efectul armelor de distrugere în masă. Obiectivele strategice ale operațiilor de contracarare a armelor de distrugere în masă sunt: reducerea posibilității de obținere și folosire a armelor de distrugere în masă; formarea unei bariere pentru interzicerea acestora; managementul riscurilor.

g. *Combaterea Terorismul.* Terorismul a evoluat pe parcursul ultimilor decenii de la o tactică de inducere a fricii unei populații selecte spre o amenințare transnațională de proporție strategică perpetră în special de grupuri violente extremiste. Extremiștii pot fi insurgenți locali sau membri a unor rețele internaționale, ei sunt teroriști dacă sunt actori non-statali ce folosesc violența pentru inducerea fricii și constrângerea guvernului sau a societății. Accesul la armele de distrugere în masă sporesc semnificativ capacitatea teroriștilor de instaurare a fricii.

1. *Combaterea terorismul* reprezintă activități și operații de neutralizare a teroriștilor și a rețelilor acestora, cu scopul de a lipsi de posibilitățile să folosească violența ilicită cu scopul inducerii fricii în populație pentru atingerea scopurilor sale. Pe lângă faptul că contra terorismul este o activitate de bază a SOF, *Componenta Națională pentru Operații Speciale* este responsabilă de crearea mijloacelor de combatere a terorismului.

2. *Combaterea terorismul* se petrece în comun cu operații de contra-spionaj și operații civil-militare.

h. *Salvarea și recuperarea ostaticilor.* Operațiile date reprezintă misiuni sensibile de răspuns la criză, pentru combaterea amenințărilor și incidentelor teroriste. Acțiunile ofensive în sprijinul acestora pot include recapturarea instituțiilor, instalațiilor și materialului sensibil.

i. *Contra insurgența.* Contra insurgența este un efort comprehensiv militar și civil îndreptate spre combaterea și constrângerea simultană a insurgenței și a cauzelor principale ale acesteia.

1. Structurile SOF reprezintă forțele esențiale pentru succesul operației de contra insurgență prin capacitatea de a conduce o varietate de misiuni.

2. Luptătorii SOF sunt echipați, organizați și antrenați pentru a îndeplini activități de bază ce pot fi implicate în operații de contra insurgență.

3. Misiunile *acțiunilor directe* pot fi întreprinse pe timpul desfășurării operației de contra insurgență pentru capturarea sau lichidarea liderilor insurgenți și a altor ținte insurgente vitale. Tipurile specifice de acțiuni directe sunt raidul, ambuscada și asaltul, dirijarea focului a sistemelor cu precizie înaltă de lovire și operații de recuperare a personalului.

4. *Cercetarea specială* include recunoașterea în teren, cercetarea prin luptă, indicarea țintelor sau amenințărilor, recunoașterea post-lovitură.

5. Terorismul trebuie prevăzut în orice mișcare insurgentă, nu doar ca terorism local ce sprijină insurgența, ci și ca terorism transnațional ce poate folosi conflictul și situația creată în folosul său.

j. *Operații afaceri civile.* Aceste acțiuni sunt planificate și executate cu scopul de a spori mediul operațional, identifica și neutraliza cauzele instabilității în societatea civilă.

1. *Operații de afaceri civile* sunt executate de către echipe mici sau elemente de afaceri civile, de obicei fără suport al unor formațiuni militare mai mari, în medii aspre, izolate, sensibile diplomatic și/ sau politic. De obicei aceste operații necesită planificarea și coordonarea între parteneri multipli, civili și militari, pentru facilitarea executării descentralizate. Aceste operații necesită sprijin logistic a componentelor forțelor convenționale.

2. Echipele de operații de afaceri civile identifică vulnerabilități critice civile, execută recunoașterea civilă, creează planuri tactice și facilitează unitatea efortului pentru atingerea scopului.

3. Activitățile operației de afaceri civile cuprind:

a. Controlul populației și resurselor.

b. Sprijinul administrației civile.

c. Managementul informației civile.

4. Pentru planificarea și executarea operațiilor militare se includ operații civil-militare. La nivelul strategic, operativ și tactic operațiile civil-militare sunt esențiale în executarea operațiilor contra insurgenței, precum și a altor operații ce includ riscuri asimetrice și iregulare. Comandantul responsabil de o zonă operațională, duce responsabilitate și de populația civilă prezentă. Operații civil-militare pot fi conduse înainte sau în cursul operațiilor militare. Relațiile dintre operații civil-militare și operații afaceri civile sunt exprimate prin faptul că acțiunile unificate includ sincronizarea, coordonarea și integrarea activităților entităților guvernamentale și non-guvernamentale cu operații militare pentru atingerea unității efortului.

CAPITOLUL III

COMANDA ȘI CONTROL A FOȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE

1. **Introducere**

2. **Comanda.** Comanda este autoritatea comandantului exercitată în baza legilor stabilite asupra subordonaților în dependență de grad sau funcție și include responsabilitatea asupra îndeplinirii misiunii stabilite. *Componenta Națională pentru Operații Speciale* stabilește relațiile de comandă și delegă misiunile necesare unităților subordonate pentru executarea activităților și operațiilor stabilite.

3. **Unitatea de comandă.** Unitatea de comandă presupune faptul că toate forțele operează sub un comandant unic cu autoritatea de a dirija și angaja toate forțele pentru îndeplinirea scopului comun. Unitatea de comandă în lanțul de comandă a structurilor SOF adesea este complex din cauza componentelor, capabilităților, misiunilor diversificate și prezența numeroaselor elemente operaționale mici pe întreaga zonă de operare a acestora. Aceste

elemente pot opera cu numeroase relații de sprijin concurente. Principiul de bază pentru angajare a structurilor SOF constă în concentrarea tuturor elementelor prezente într-o zonă de operare; având o misiune sau operație specifică sub un singur comandant SOF cu autoritate de a coordona SO între unitățile de sprijin și cele sprijinite.

4. Unitatea efortului și Unitatea Acțiunilor. Unitatea efortului presupune coordonarea și cooperarea pentru atingerea obiectivelor comune, ca rezultat a acțiunilor unificate, chiar dacă participanții nu fac parte din același comandament sau organizație. Unitatea acțiunilor presupune activități sincronizate, coordonate și integrate ale entităților guvernamentale sau non-guvernamentale cu cele militare pentru atingerea obiectivelor comune. Prin unitatea acțiunilor, structurile SOF sunt implicate ca o parte în efortul comun guvernamental, operând cu alte forțe întrunite, parteneri inter-agenții. Unitatea acțiunilor necesită ca comandantul SOF să fie sigur, precum că SO sunt coordonate și sincronizate cu alte eforturi. Unitatea efortului asigură unitatea comenzii.

5. Comanda și controlul. Comandanții SOF pot utiliza principiile comenzii misiunii pentru a executa comanda și controlul. Comandamentul misiunii relevă comanda și controlul descentralizat spre nivelul tactic. Comandamentul misiunii asigură operațiile militare prin descentralizarea execuției bazată pe ordinele misiunii. Ordinele comandantului misiunii împuternicește liderii din subordine să exercite hotărâri proprii, inițiativă, disciplinată și independență în îndeplinirea sarcinilor puse. Forțele pentru Operații Speciale de obicei operează în unități mici distribuite pe întreaga zonă de operare. Această situație necesită o planificare la nivel tactic „de jos în sus”, descentralizarea execuției, un sistem de comunicații robust și o interacțiune fructuoasă cu comandamentul superior de nivel strategic și operativ.

6. Doctrina Relațiilor de Comandă a SO. Comandanții împuterniciți să preia comanda asupra SOF sunt obligați:

1. Să fie în măsură să asigure claritatea lanțului de comandă, pentru crearea unității acestuia cu autoritățile ce vor îndeplini sarcinile stabilite.

2. Să stabilească relații organizatorice clare, pentru a crea unitatea efortului. Să definească clar autoritățile, rolul și relațiile acestora, să se asigure că comandanții subordonați, șefii de servicii și a nodurilor de comandă și control înțeleg autoritatea sa și relațiile stabilite între ei.

3. Să asigure comandamentele sprijinite cu personal SOF cu experiență și expertiză suficientă pentru a planifica, conduce și sprijini operațiile.

4. Să fie capabil să integreze structurile SOF cu forțele convenționale pe timpul procesului de planificare.

5. Să stabilească capabilitățile SOF ce convin cerințelor misiunii.

6. Să înțeleagă sincronizarea SO cu operațiile convenționale ca o parte a unității acțiunilor.

7. Să mențină unitățile SOF în zona de operare și comandamentele.

7. Considerații privind Planificarea Misiunilor SO. Planificarea misiunilor SO este bazată pe 4 puncte:

1. SOF încep planificarea prin dezvoltarea direcțiilor și opțiunilor ale misiunii bazate pe intenția și concepția comandamentului superior. Flexibilitatea timpului de sprijin a obiectivelor, intenției și conceptului comandamentului superior, asigură folosirea efectivă a SOF și integrarea optimizată în forțele convenționale.

2. Țintele specifice sau obiectivele misiunii ale SOF ar trebui să contribuie la obiectivele strategice și operaționale în direcțiile operative și cele de efort a comandamentului superior. Resursele limitate și planificarea extensivă necesită ca comandantul să angajeze SOF selectiv, pentru operații de prioritate majoră. Sensibilitatea majorității misiunilor SOF impune prezența unor limitări operaționale ale forțelor sprijinite și de sprijin.

3. Misiunile SOF ce includ infiltrarea, aprovizionarea urgentă, sprijinul cu foc și manevră, precum și ex-filtrarea, ar trebui planificate amănunțit până la angajarea forțelor. Caracteristicile țintei, situația inamicului și forțelor proprii, caracterul mediului în zona de operare sunt factorii cheie ale planificării. Acestea dictează mărimea, compoziția, capabilitățile forțelor întrebuintate, tactica, tehnica și procedeele folosite, precum și metodele de infiltrare/ex-filtrare, perioada prezenței forței, cerințele logistice, precum și mărimea, compoziția structurilor de comandă și sprijin.

4. Direcțiile SO și planificarea misiunilor necesită coordonarea cu forțele (forțe întrunite) aplicate prin comandamentul atribuit. Pe timpul unei crize sau lupte, timpul de lovire a forțelor convenționale este destul de rapid, ceea ce poate afecta coridoarele de mobilitate, căile de infiltrare/ex-filtrare, adăposturile, căile de recuperare a personalului și zona țintă a SOF. Implicarea planificatorilor forțelor convenționale la etapa inițială va facilita coordonarea și sincronizarea mijloacelor, fiind inclusă și sprijinul resurselor de către forțele convenționale pentru activitățile SOF. Informația viabilă este necesară pentru direcționarea detaliată și planificarea misiunii de către SOF. Informația este vitală pentru succesul execuției misiunii și supraviețuirii elementului operativ detașat.

5. Rare ori SO pot fi repetate după prima încercare, deoarece țintele acestor operații de obicei sunt perisabile. Deci, pe timpul planificării misiunii și la posibilitate este esențială

repetiția acțiunii pentru succes. Comandanții ar trebui să anticipeze astfel de timp pentru pregătire.

8. Interdependența dintre forțele convenționale și SOF

a. Adesea SOF și forțele convenționale au aceeași zonă de operare pe o perioadă extinsă când acestea se bazează mutual pe capacitățile deținute. Coordonarea preventivă și detaliată între SOF și forțele convenționale asigură unitatea efortului. Sincronizarea acestora facilitează unitatea efortului; sporește capacitățile forțelor întrunite; permite comandantului misiunii să optimizeze principiile operațiilor întrunite în planificare și execuție.

b. Unele misiuni SO necesită sprijinul forțelor convenționale pentru a primi antrenament sporit și/sau echipament necesar. Interdependența SOF-CF este necesar asigurată, atunci când cerințele sunt determinate din timp și unitățile au oportunitatea să dezvolte relații și procedee din timp, până la începutul misiunii.

9. Coordonarea Interorganizațională

a. Pentru unitatea acțiunii, pe timpul verificării elementelor întreprinse de către comandantul misiunii, acesta organizează cooperarea și stabilește consensul în atingerea unității de efort prin coordonarea inter-agenției. Măsurile întreprinse pentru coordonarea interorganizațională este integrală pentru SO. Comandantul SOF ar trebui să stabilească relații cu alți lideri și personal militar străin pe timpul angajării și activităților de cooperare în securitate. Aceste relații pot crea, după o perioadă de timp, încrederea mutuală ce poate oferi o coordonare interorganizațională mai eficientă când este nevoie de unitatea acțiunii. Prin structura sa, SOF asigură aceste relații cu unii parteneri și asigură o coordonare inter-agenției mai eficientă.

b. Consultarea, compromisul și consensul sunt metodele de asigurare a unității acțiunilor. Comandanții și personalul ce creează relații pentru a inspira încrederea și confidență sunt de obicei cei ce au succes. Crearea unei armonii și sinergii inter-agenției este complex, din motivul că relațiile nu sunt clar definite.

CAPITOLUL IV

CONSIDERAȚII PRIVIND SPRIJINUL FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE

1. Introducere

Sprijinul SOF este bazat pe situație și misiune, având o flexibilitate ce permite să reziste mediului operațional dinamic. Forțele pentru Operații Speciale sunt capabile să utilizeze informația dobândită prin intermediul unei rețele complexe de informații.

2. Sprijinul de Informații

Informația și importanța sa pentru SO necesită o înțelegere a activităților de bază și necesității de a asigura SOF cu date precise pentru îndeplinirea acestora. Adesea SOF sunt detașate cu forță mică, fiind inclus și un personal și echipament limitat de informații. Considerațiile cheie asupra sprijinului de informații includ înțelegerea mediului operațional, colaborarea constantă între personalul de operații, planificare și informație.

3. Sprijinul Logistic

Necesitățile logistice ale SOF trebuie să fie identificate în procesul de planificare. În operațiile cu contingent redus sau răspuns la criză, care necesită o rapiditate sau răspuns sensibil față de timp, componenta de comandă este pregătită să asigure suportul logistic pe o perioadă de 15 zile, structurile logistice ar trebui să fie gata să sprijine SO cât de repede posibil, dar nu mai târziu de 15 zile.

4. Sprijinul de Comunicații

Forțele pentru Operații Speciale detașate necesită comunicații în timp real pentru a colecta, transmite, procesa, afișa, stoca și transmite datele. Planificarea operațiilor ar trebui să asigure cu resurse pentru o conectare directă, la necesitate, între operatorii SOF.

Sistemul de comunicație SOF este creat să:

- a) asigure accesul de către cel mai mic nivel tactic la datele misiunii;
- b) sprijine comanda și controlul, simultan asigură cu informații despre schimbarea situație chiar și cel mai mic operator tactic SOF.

5. Protecția

Protecția asigură conservarea capacităților SOF prin apărare activă, ce presupune protecția fizică a informațiilor, bazelor, infrastructurii, liniilor de comunicare de un atac și apărarea pasivă ce îngreunează identificarea, lovirea și distrugerea forțelor proprii, sistemelor și infrastructurii. Pe lângă aceasta sunt folosite tehnologii și proceduri ce reduc riscul de fratricid, managementul evenimentelor neprevăzute cu scopul de a reduce pierderi în rândul personalului luptător și capacităților acestuia în urma unor accidente, pericolelor de sănătate și calamităților naturale.

Protecția presupune securitatea de bază a forțelor, protecția activă și pasivă, antiaeriană, securitate operațională, protecția mediului cibernetic, protecția electronică, operații de recuperare a personalului și CBRN, operații EOD, sprijinul antiterorist, supraviețuire și protecția medicală.

6. Sprijinul cu Foc

Elementele de legătură SOF asigură coordonarea focului prin surse externe și canalele SOF. Ele coordonează și sincronizează sprijinul cu foc în folosul SOF.

7. Sprijinul Aerian

Pe lângă capabilitățile organice pentru infiltrare, ex-filtrare, suplinire, focul de precizie, SOF adesea are nevoie de sprijinul aerian convențional.

8. Sprijinul Meteorologic

Informațiile despre mediul înconjurător sunt integrate în procesul de luare a deciziei de către comandantul SOF de la începutul planificării, cât și pe parcursul execuției.

9. Sprijinul Juridic

Considerații privind legislația și politica se aplică tuturor activităților SO. Legitimitatea este cel mai crucial factor în dezvoltarea și menținerea sprijinului intern. Comandanții de toate nivelurile trebuie să se asigure că trupele sale activează conform Dreptului Internațional Umanitar, după regulile războiului și regulile de angajare. Fiecare comandant SOF are un subordonat jurist ce dă îndrumări privind legalitatea acțiunilor la toate nivelurile planificării și execuției SO. Conceptul de legalitate nu se limitează doar de legi, dar și de legitimitatea morală și politică.

10. Sprijinul Medical

Sprijinul Medical SOF deține un personal medical limitat antrenat în acordarea primului ajutor de urgență și medicină preventivă. Nu toate SO necesită personal medical SOF, de obicei sprijinul medical este asigurat de către forțele convenționale.

Proiectul de doctrină prezentat, odată adoptat de către conducerea Armatei Naționale și promulgat de către conducerea de vârf a Republicii Moldova va determina constituirea tuturor entităților de pregătire și instruire a luptătorilor pentru operații speciale.

3.3 Manualul de selecție și antrenare a candidaților pentru structurile SOF (proiect)

Privind modul de selecție și instruire prezentăm un model de manual de selecție, antrenare și întrebuințare a structurilor SOF. Prezentul manual se adresează instructorilor din Centrul de instruire al luptătorilor pentru operații speciale, fiind necesar în procesul de selecție și pregătire a viitorilor luptători din forțele pentru operații speciale.

1.SELECTAREA

Candidații care doresc să devină luptători SOF trebuie să:

- posede un nivel ridicat de aptitudini fizice,
- dețină calități psihologice relevante.

Dintre calitățile fizice, un loc central îl ocupă *rezistența fizică*, deoarece, majoritatea activităților de luptă desfășurate de către luptătorii SOF necesită parcurgeri unor distanțe de până la 30-50 de kilometri și mai mult. După îndeplinirea cu succes a misiunii urmează părăsirea cu

viteză maximă a zonei de acțiune. Prin urmare, candidații pentru serviciu în structurile SOF, trebuie selectați din rândul persoanelor ce au practicat sportul de performanță, în special discipline ce dezvoltă forța și rezistența, cum ar fi: înotul, deplasarea rapidă pe distanțe mari, ciclismul, canotajul, schi, arte marțiale. Din păcate, nu întotdeauna printre cei selectați ca potențiali luptători, pot fi găsiți sportivi de performanță.

În cele ce urmează ne propunem să prezentăm un algoritm de lucru al comisiei de selecție a candidaților, care doresc să devină luptători SOF. Suntem de părerea că, acest prim pas, al selecției inițiale, este unul extrem de important care marchează începutul drumului în promovarea viitorului luptător SOF.

În opinia noastră, comisia de selecție trebuie să aibă în componere, în mod obligatoriu:

- 1-2 instructori SOF sau luptători SOF cu mare experiență;
- 1-2 psihologi cu experiență în testare și evaluare;
- echipă medicală completă, care va evalua fiecare candidat pentru a răspunde categoriei de sănătate SO-1 și care va monitoriza candidații pe timpul susținerii probelor fizice.

Comisia își va desfășura activitatea pe parcursul a 10-15 zile, în funcție de numărul candidaților, iar probele, propunem să se desfășoare, în următoarea ordine:

- Proba medicală – pe parcursul a 2-3 zile, în urma căreia candidatul trebuie să corespundă criteriilor de sănătate categoria SO-1;
- Proba de verificare a pregătirii fizice – pe parcursul a 2 zile, în care se vor parcurge cele două teste: al rezistenței fizice și al eficacității musculare. Candidați, care nu au obținut calificativul „excelent”, sunt declarați respinși.
- Proba de testare psihologică – pe parcursul a 5-10 zile. Este ultima și cea mai relevantă probă. Candidații vor fi supuși unor teste psihologice: (pe care le prezentăm în Anexa 26), iar cei care au obținut punctajul necesar de trecere vor parcurge și etapa a II-a, cea de integrare, pentru o perioadă de 2-3 zile într-o echipă de luptători SOF.

Pe parcursul acestor 2-3 zile candidatul va desfășura activități în componența echipei (trageri, marș, supraviețuire), va fi observat permanent și testat de către luptătorii echipei SOF. Fiecare luptător al echipei, va prezenta o fișă individuală de observații asupra candidatului. Dacă toate fișele sunt pozitive, candidatul este declarat admis. În situația, în care o fișă are concluzii negative, candidatul este declarat respins.

Candidații, propunem să fie supuși următoarelor teste:

1. Test, pentru determinarea rezistenței generale a candidatului.

Candidatul va avea de parcurs o distanță în 12 minute cu următorul calificativ:

- mai mult de 2.8 km – calificativul „excelent”;
- 2.8 până la 2.4 km – calificativul „bine”;
- 2.4 până la 2.0 km – calificativul „satisfăcător”;
- mai puțin decât 2.0 km – calificativul „nesatisfăcător”.

2. Test, pentru determinarea eficacității musculare.

Se compune din patru exerciții, care sunt îndeplinite unul după altul fără întreruperi, de 10 ori fiecare:

- flotări de brațe din sprijin culcat;
- poziția inițială, semi așezat cu sprijin – se trece în poziția sprijin culcat ;
- ridicarea picioarelor – poziția culcat pe spate;
- poziția inițială, semi așezat – sărituri prin extensie cu îndreptarea completă a picioarelor și a trunchiului, mâinile în lacăt după cap.

Patru exerciții - formează o serie.

Calificativul:

7 serii – calificativul „excelent”;

5 – 6 serii calificativul „bine”;

3 – 4 serii calificativul „satisfăcător”;

1 – 2 serii calificativul „nesatisfăcător”.

3. Test psihologic simplu, pentru determinarea dezvoltării mentale, (vezi Anexa 27)

Este demonstrat științific, că un luptător perfect SOF are: un caracter de tip „pasiv-agresiv”; un intelect care depășește rata medie de cel puțin 10-15 puncte; predispus la risc (dar nu la aventurism); în eșecurile parvenite, de obicei, dă vina pe el însuși nu pe „circumstanțe” sau alte persoane; apreciază prietenia masculină; este independente în evaluările și deciziile sale; își poate reconstrui rapid comportamentul în funcție de situație.

Cei care cred, că aceste calități și cele similare nu contează la selectarea candidaților, ar trebui remarcat că luptătorii SOF operează izolat de trupele proprii în teritoriul inamic, nu ore, ci zile sau chiar săptămâni. Aceștia în mod constant se „Joacă de-a baba oarba” cu contra-spionajul inamic și sunt lipsiți de dreptul de a face o greșală. Eșecurile emise de luptătorii SOF, sunt plătite cu sânge sau cu viața proprie, ne luând în considerare ne îndeplinirea misiunii, ca rezultat în cele din urmă, viața altor soldați. Prin urmare, un luptător SOF într-adevăr trebuie să depășească nivelul mediu al unui soldat de rând în toate privințele.

Trecerea cu succes a celor 3 probe din faza de selecție inițială nu înseamnă dobândirea calității de „luptător SOF”. Candidații desemnați „admis”, vor intra în etapa de pregătire cu o durată de 6 luni, care se va desfășura în centrul de pregătire a luptătorilor SOF.

Etapa fundamentală, propunem să fie împărțită în 3 module, astfel:

- modulul I – pe o perioadă de două luni în care se vor parcurge următoarele: lecții în sala de studii, pe pista cercetașului, complexul pregătirii fizice, tiruri sau câmpuri de tragere.
- modulul II – pe o perioadă de două luni în care se vor parcurge următoarele: studierea metodelor de camuflaj și urmărire, topografiei militare și metodelor de supraviețuire, elaborarea unor acțiuni tactice speciale în tabăra de antrenament, „pe teren”.
- modulul III – pe o perioadă de două luni, în care se vor parcurge următoarele: consolidarea și îmbunătățirea competențelor dobândite la concursurile de reconfirmare a grupurilor SOF și aplicațiile militare.

În paralel cu pregătirea de bază (sau după aceasta) sunt studiate discipline speciale, cum ar fi: sisteme de armament și pregătirea de geniu, comunicațiile radio, pregătirea de desant aerian și montană, conducerea vehiculelor, metodele de interogare rapidă în teren, studiul forțelor armate a unui probabil inamic, limbile străine etc.

La sfârșitul acestui modul, pentru o perioadă de 10 zile toți candidații vor susține verificarea finală, unde vor trebui să obțină rezultate necesare la toate disciplinele studiate pentru a fi calificat în structurile SOF.

PREGĂTIREA DE LUPTĂ

Instruirea luptătorului SOF în mod tradițional presupune o atenție deosebită. Specificul îndeplinirii misiunilor necesită abordări majore: o atenție deosebită în selectarea candidaților, organizarea instruirii primare, închegarea subunităților de luptă, precum și abilități de perfecționare continuă a efectivului pe parcursul întregii perioade de serviciu. Pregătirea de luptă și cea specială a luptătorilor SOF este adaptată sarcinilor îndeplinite de subunitățile de luptă, atât pe timp de pace, cât și pe timp de război. Aceste misiuni includ:

- efectuarea acțiunilor de cercetare-diversiuni la obiectele militare în adâncimea dispozitivului de apărare a inamicului;
- cercetarea și nimicirea punctelor de sprijin din componența sistemului de apărare a inamicului;
- participarea la operații contra-terrorism și de menținere a păcii;
- participarea la operații de căutare și salvare;

- lupta împotriva echipelor de cercetare-diversiuni ale adversarului.

Programele pregătirii de luptă a efectivului presupun adoptarea (in etape), a unei game largi de competențe și discipline. Acestea includ: dobândirea, exersarea și perfecționarea de către luptătorii SOF a diverselor cunoștințe speciale și abilitați. Pe timpul pregătirii, li se predau elementele de bază de supraviețuire și orientarea în teren, patrulare, efectuarea activităților de căutare și salvare, forțarea râurilor și antrenarea în tehnicile luptei corp la corp. În etapa de încheiere de luptă, luptătorii SOF exersează tactica luptei în spații limitate și elemente de combatere a terorismului. Pe parcursul antrenamentelor zilnice, sunt exersate abilități privind: pătrunderea și controlul încăperilor, autovehiculelor sau a navelor aeriene, eliberarea ostaticilor și nimicirea teroriștilor.

Experiența operațiilor militare reale a demonstrat în mod convingător, că pregătirea unui luptător SOF necesită un astfel de material uman, termeni și mijloace atât de lungi încât este practic irealizabil. De aceea fiecare luptător SOF are propriul său profil: unul este lunetist, celălalt este un pioner, al treilea este un transmisionist, al patrulea este un scafandru, al cincilea parașutist etc. Dar, mai întâi de toate, toți primesc o pregătire de bază.

Luptătorilor le sunt perfecționate abilitați de a folosi armament, echipamente speciale și tehnice, li se predau modalitățile de pătrundere la obiectele destinate pentru efectuarea diversiunilor, stabilirea comunicației radio, elemente de distrugere genetică și de recunoaștere, inclusiv obținerea de informații despre probabilul adversar și zonele presupuse pentru acțiuni.

Un element important în pregătirea luptătorilor SOF sunt salturile cu parașuta și pregătirea de scafandri. Aceștia sunt antrenați în îndeplinirea misiunilor de luptă în condiții climatice specifice, studiază limba probabilului adversar, stăpânesc tehnici și metode de supraviețuire în condițiile climaterice din zona viitoarelor acțiuni, pregătirea pentru evadarea din captivitate, normele de conduită în captivitate, tehnici de interogare a prizonierilor, organizarea de sabotaj și a altor acte provocatoare. Luptătorii SOF sunt familiarizați suficient cu organizarea, armamentul și tehnica militară a potențialului inamic, precum și cu specificul etnic al populației locale.

Se desfășoară antrenamente intensive de pregătire fizică, lecții de planificare și efectuare a recunoașterii, moduri de transmitere a informațiilor procurate, precum și minarea obiectelor. Antrenamentele vor viza acțiuni de contracarare a inamicului, distrugerea și capturarea diverselor obiective, organizarea ambuscadei, eliberarea ostaticilor, simularea unei operații majore de luptă pentru ducerea în eroare a inamicului.

Pentru acțiunile echipelor SOF în zone polare, accentul considerabil este pus pe acțiuni la temperaturi scăzute. Luptătorii SOF parcurg taseuri pe schiuri, sunt antrenați pentru a se orienta

și supraviețui în munți și teren înzăpezit. Ca rezultat, grupele și subunitățile SOF sunt cele mai pregătite unități din componența Forțelor Armate, capabile să îndeplinească sarcinile de luptă, în orice mediu și în toate regiunile lumii.

Elementele de formare a unui luptător SOF trebuie să corespundă unor condiții specifice de muncă, însă există secțiuni „clasice” de pregătire în luptă, existente, cu unele modificări, în majoritatea unităților SOF: pregătirea generală, de recunoaștere, foc, specială, geniu, comunicații, tehnică de luptă.

Conținutul componentelor de formare în luptă sunt:

1. Pregătirea tactică-specială;
2. Sisteme de armament;
3. Pregătirea de geniu;
4. Pregătirea radio-tehnică;
5. Pregătirea de cercetare;
6. Pregătirea psihofizică;
7. Pregătirea fizică;
8. Pregătirea de desant aerian;
9. Pregătirea alpină;
10. Pregătirea scafandri.

Pregătirea psihofizică

Fiecare luptător SOF trebuie să fie perfect pregătit fizic și stabil din punct de vedere psihologic.

Exercițiile fizico-psihologice, au drept ca scop antrenarea calităților moral psihologice, tot odată și a celor fizice. În sine, acestea reprezintă metode și acțiuni complexe, ce sunt efectuate în condiții de pericol crescut (risc) și asociate cu stres fizic și mental semnificativ.

În luptă factorul fizic este puternic influențat de factorul mental. Frica este funcția de protecție a corpului și servește ca un semnal de pericol. Dacă luptătorul SOF, nu are frică, nu este apt de a îndeplini misiunea. Frica este o bijuterie dacă luptătorul o poate stăpâni, aceasta avertizează doar luptătorul de pericol, îl ajută să ia o decizie rapidă.

Toate exercițiile, toate antrenamentele trebuie să funcționeze pentru un singur scop: să convingă luptătorul, că acesta este mai puternic decât propria sa frică. Posibilitățile omului sunt nelimitate, dacă acesta cucerește frica.

În educația stabilității psihologice, eforturile principale ar trebui să fie îndreptate spre deprinderea luptătorilor SOF cu orice surpriză parvenită pe neașteptate. Ca factorii surprinzători

să devină o regulă, o surpriză este o regularitate, iar și o schimbare bruscă a situației este un proces obișnuit.

O selecție de exerciții fizico-psihologici:

- exerciții pe pista cercetașului;
- „pista de risc”, porțiunea de teren ce este depășită sub focul intensiv din armamentul cu glonț;
- exerciții din pregătirea alpină;
- exerciții din pregătirea de desant aerian;
- trecerea prin înot echipat și cu mijloace improvizate a cursurilor de apă cu curent rapid;
- depășirea unui gard din sârmă ghimpoasă sub curent electric;
- acțiuni cu substanțe explozive și aruncarea grenadelor de mână de luptă;
- lupta cu tancurile – rodajul luptătorului cu tancul;
- deplasarea pe ascuns pe un teren variabil accidentat, concomitent cu soluționarea misiunilor tactice;
- exerciții pentru a elimina teama de înălțime, apă, foc, explozii, spațiu închis;
- traversează pe frânghie a un râu sau a un defileu de munte în echipament de luptă complet;
- înot cu echipament militar și arma;
- scufundări la o adâncime de 3 m și eliberare acolo de armă și echipamente;
- scufundări în apă de la o înălțime de 3 m cu arma și cu ochii legați;
- lupta corp la corp cu 2-3 adversari;
- o combinație de antrenamente de schi cu elemente de supraviețuire: un marș în teren accidentat, cu tragere de la 2 - 3 aliniamente și cu orientarea pe hartă și busolă;
- lupta corp la corp cu arme albe, lopățița de infanterie, cu arma cu baioneta pumnal cuplată;
- deviații și evaziuni de la cuțitul de luptă care zboară în luptător;
- rezistență la durere și asfixiere;
- adaptarea la tăieturi, la sânge și rănirea unei creaturi vii;
- exercițiu special: să prindă în buclă un iepure viu, să ucidă animalul lovindu-l cu capul de un copac, să-l lege de picioarele din spate, să taie rapid capul și reținându-și respirația să bea sângele ce izvorăște din cadavru, apoi să expire;
- vizitarea morgilor, cu asistarea la autopsia cadavrelor;

- marș forțat la 25-35km pe teren accidentat noaptea cu orientarea pe azimut.
- Natura obstacolelor trebuie să corespundă teatrului de operații în cauză. În funcție de scopurile și sarcinile unităților speciale, vor fi selectate mijloacele și metodele de pregătire psihofizică și vor fi stabilite sarcini generale și individuale. Firește, acest lucru va ține cont atât de parametrii grupului, cât și de cei individuali ai pregătirii luptătorilor.

Pregătirea fizică generală

Lista exercițiilor de bază incluse în curriculumul de educație fizică este după cum urmează:

➤ *Alergare la 3 km.*

Calificativ:

- „excelent” 12 min. 30 de secunde;
- „bine” 12 min. 45 de secunde;
- „satisfăcător” 13 min. 10 secunde.

➤ *Schi la 5 km.*

Calificativ:

- „excelent” 28 min.;
- „bine” 29 min.;
- „satisfăcător” 30 de minute.

➤ *Deplasare rapidă la 5 km (pentru zonele fără zăpadă).*

Calificativul:

- „excelent” 24 min.;
- „bine” 25 min.;
- „satisfăcător” 26 min.

➤ *Tracțiuni la bara fixă.*

Calificativul:

- „excelent” 13 ori;
- „bine” 11 ori;
- „satisfăcător” 9 ori.

➤ *Exerciții complexe la forță.*

Se îndeplinește timp de 1 min. în două faze:

I probă – ridicarea trunchiului din culcat dorsal, maximal ori în 30sec.;

II probă – flotări de brațe din sprijin culcat, maximal ori în 30sec.

Calificativul:

- „excelent” 48 ori;
 - „bine” 44 ori;
 - „satisfăcător” 40 ori.
- *Alergare la 100 m.*

Calificativ:

- „excelent” 14,1 sec.;
 - „bine” 14,6 sec.;
 - „satisfăcător” 15,6 sec.
- *Îndoirea și dezdoirea brațelor cu balansarea laterală a picioarelor din sprijin la paralele.*

Calificativ:

- „excelent” 9 ori;
 - „bine” 6 ori;
 - „satisfăcător” 4 ori.
- *Deplasare rapidă la 10 km se execută în componență subunității cu echipamentul deplin de luptă (pe schi/pentru zonele fără zăpadă).*

Calificativul:

- „excelent” 1oră 15 min./ 96min.;
 - „bine” 1oră 20 min./ 58min.;
 - „satisfăcător” 1oră 25 min./ 1oră.
- *Trecerea pistei cu obstacole, exercițiul special.*

Se execută cu arma din dotare, port încărcătorul cu două încărcătoare și masca antigaz.

Lungimea traseului 400 m. Poziția inițială – stând la linia de start, cu arma în mână.

- 1) alergare 200 m. până la linia de începere a pistei;
- 2) sectorul de sârmă lisă – trecerea târâș;
- 3) abatiza – se trece în formă liberă, pășind sau trecând pe sub barele de metal;
- 4) macheta MLD – urcare prin oblonul din spate, aruncarea grenadei de 600gr. prin oblonul ochitorului-operator asupra șanțului tridimensional și ieșirea prin oblonul mecanicului-conducător;

Ținta se consideră lovită când grenada atinge direct obiectivul. În caz contrar se prelungește aruncarea grenadelor (dar nu mai mult de 3 grenade);

Dacă din 3 grenade aruncate nici una nu a lovit ținta, atunci nota generală se reduce cu un punct.

- 5) șanțul tridimensional – săritură peste șanțul cu lățimea de 2,5 m;
- 6) labirintul – trecerea tuturor secțiilor, prin cea mai convenabilă metodă;
- 7) gardul – urcarea pe gard prin alergare e pe planul înclinat;
- 8) podul distrus – alergare pe grinzi, sărind peste rupturi, cu salt de pe capătul ultimului segment al grinzii;
- 9) scările distruse – călcând pe fiecare treaptă, cu salt pe sol de pe ultima scară;
- 10) zidul – săritură peste zid;
- 11) fântâna, șanțul de comunicare, tranșee – săritură în fântână, se ia lada cu muniții cu greutatea de 24 kg., se trece prin șanțul de comunicare până la tranșee;
Lada se pune pe parapetul tranșeei.
- 12) fațada - zid – săritură peste zid;
- 13) macheta casei – urcarea pe fereastra de jos, apoi pe fereastra de sus, trecerea pe grindă, salt pe sol cu trecerea alternativă de pe o platformă pe alta;
- 14) podul pliant – trecerea podului pliant. Finiș.

Calificativul:

- „excelent” 3min 20sec.;
- „bine” 3min 30sec.;
- „satisfăcător” 3min 40sec.

➤ *Trecerea pistei cu obstacole în componența subunității după alergarea 3000m.*

Se execută în componența grupei, echipajului, plutonului cu armele din dotare și masca antigaz.

- 1) alergare la 3000 m;
- 2) lupta corp la corp cu un grup de manechine - la primul manechin se execută împingere, la al doilea, lovitură cu patul armei de jos în sus și la al treilea, parare cu arma de jos și lovitură cu piciorul de jos în sus;
- 3) șanțul tridimensional – se trece prin șanț;
- 4) labirintul;
- 5) gardul;
- 6) scara distrusă - călcând pe fiecare din ele, atingând solul, trecerea pe sub treapta a patra a scării distruse;
- 7) zidul – săritură peste zid;
- 8) tranșee – săritura peste tranșee. Finiș.

În timpul executării exercițiului se permite ajutorul reciproc, fără transmiterea armelor, măștilor antigaz și altui echipament. Rezultatul se fixează după săritura peste tranșee a ultimului militar. Trecerea obstacolelor la care nu este descrisă modalitatea de trecere, se efectuează similar exercițiului general.

Pentru trecerea fiecărui obstacol se permit nu mai mult de trei încercări. Dacă n-a fost trecut un obstacol, sau au fost încălcate regulile de trecere a pistei, sau de executare a procedeelelor din lupta corp la corp, exercițiul se consideră neîndeplinit.

Nota individuală se reduce cu un punct, dacă au fost executate incorect procedeele de luptă corp la corp.

Calificativul:

- „excelent” 14min 5sec.;
- „bine” 14min 55sec.;
- „satisfăcător” 15min 40sec.

➤ *Înotul cu echipament militar și arma.*

Calificativ:

- „excelent” 100m;
- „bine” 75m;
- „satisfăcător” 50m.

În timpul pregătirii pentru exerciții tactice, cu o săptămână înainte de începerea instruirii, conținutul cursurilor de pregătire fizică includ marșuri forțate la 15 - 20 km cu depășirea obstacolelor; metode de înlăturare a santinei; exerciții în pereche sub formă de lupte corp la corp cu arme și mijloace improvizate. Marșurile forțate sunt planificate în toate formele de pregătire fizică și sunt efectuate peste o zi. Cu trei zile înainte de aplicații, cursurile de pregătire cu efort intens fizic se opresc.

În perioadele lungi de pregătire pentru exerciții tactice sau operații militare (până la două luni), cursurile de pregătire fizică se desfășoară în etape. În prima etapă sunt incluse în conținutul pregătirii fizice alergări la 100m, 400m, 3km și exerciții la rezistență, în cea de-a doua etapă – alergări la 3-5 km, trecerea pistei cu obstacole și lupta corp la corp, în a treia etapă - alergări la 100m, 400m și lupta corp la corp, în a patra etapă - marșuri forțate la 15-20km, trecerea pistei cu obstacole și lupta corp la corp.

Lupta corp la corp

Loviturile cu baioneta - se execută în punctele vulnerabile ale corpului: direct, de jos, de sus, din lateral, din interior spre exterior. Ele se execută cu amplitudinea scurtă – orizontal, vertical și diagonal.

Răsucirea brațului spre exterior - se fixează mina adversarului (laba mâinii) cu ambele mâini de jos.

Răsucirea brațului spre interior - se fixează mina adversarului cu ambele mâini de sus (una de antebraț, cealaltă mai sus de nivelul cotului).

Răsucirea brațului la spate - fixând brațul adversarului cu o mână din regiunea articulației mâinii, iar cu cealaltă de haină mai sus de cot, se execută lovitura de șocare cu piciorul.

Aruncarea peste șold - cu mâna stângă se fixează brațul drept al adversarului, iar cu dreapta reverul sau spatele lui.

Aruncarea peste umăr - se execută similar aruncării peste șold, diferența fiind în fixarea prizei (de rever) și amplitudine mai mare de executare a aruncării.

Piedica din spate - cu mâna stângă se fixează brațul adversarului în regiunea cotului, cu cotul drept se execută lovitura în cap și se fixează priza de rever sau umăr, se dezechilibrează adversarul și, pășind cu dreptul înainte pe o linie cu umărul adversarului, apăsând cu trunchiul și cotul brațului drept, se doboară adversarul.

Doborâre cu fixarea gambelor din spate - apropiindu-se de adversar din spate, se fixează ambele gambe mai jos de genunchi, se împinge cu umărul sub bazin și, trăgând gamba spre sine în sus, se doboară adversarul.

Strangulare din spate - apropiindu-se de adversar din spate, se execută lovitură cu piciorul mai jos de genunchi, în același timp cu mâna stângă se apucă capul (orbitele ochilor, nas) și se trage înapoi.

Standarde de bază ale dezvoltării fizice pentru cei care doresc să activeze în unități speciale.

Pregătirea de cercetare

Studierea principiilor de recunoaștere și operații speciale (14 săptămâni); tactici, metode de recunoaștere și sabotaj, pregătire de geniu, sisteme de armament, comunicare, supraviețuire în condiții extreme, comportament în caz de captivitate, pregătirea medicală, pregătirea pentru lupte în junglă (șase săptămâni); pregătirea de desant aerian (pentru cei care nu au abilitățile unui parașutist, patru săptămâni).

Programul de pregătire în domeniul cercetării:

1. Organizarea, armamentul și tactica acțiunilor diviziilor de infanteriei și tancuri a probabilului inamic;
2. Organizarea, armamentul și întrebuințarea de luptă a unităților de atac nuclear a probabilului inamic;
3. Indiciile de demascare ale mijloacelor de atac nuclear a probabilului inamic;
4. Indiciile de demascare ale unor instalații militare cu o importanță majoră;
5. Utilizarea instrumentelor de topografie și orientare în realizarea recunoașterii;
6. Determinarea coordonatelor obiectivelor, obiectelor;
7. Efectuarea recunoașterii prin observare cu ajutorul mijloacelor tehnice;
8. Metode de recunoaștere utilizând agenții;
9. Interogarea prizonierilor și examinarea documentelor inamice;
10. Mijloace de recunoaștere optică, dispozitive de vedere pe timp de noapte;
11. Dispozitive de cercetare de geniu;
12. Mijloace de recunoaștere radio.
13. Dispozitive de cercetare chimică și radiații.
14. Instruire tactică-specială.

Pregătirea tactică

Leccióniile tactice se desfășoară în condiții cât mai apropiate de cele reale, de obicei în zone greu accesibile și cu o lipsă acută de alimente. Pe parcursul lecțiilor, se creează, acolo unde este posibil, o situație complexă, caracterizată prin schimbări frecvente și abrupte, forțând candidații să ia decizii rapide și informate de sine stătător. Se acordă o atenție deosebită acțiunilor în componența unei patruli (detașare) a patru persoane (principala unitate tactică a SOF). Sunt studiate metodele de mișcare în compoziția patrului, semnalele de comandă și interacțiune în îndeplinirea diferitelor sarcini, se execută cercetarea prin supraveghere (selectarea amplasamentului și amenajarea postului de observație, procedeele de acțiune pe acesta), acțiunile în timpul raidurilor și ambuscadelor.

Studierea metodelor de a supraviețui în condiții extreme este una dintre cele mai importante sarcini ale cursului de bază. Pe parcursul acestuia, luptătorul SOF trebuie să stăpânească diferite modalități de a dobândi și a pregăti hrană și apă, amenajarea locașului de adăpostire pentru șederea temporară, dobândirea și susținerea focului. După acest curs și numirea în unul dintre plutoane SOF, militarii se supun unei pregătiri suplimentare privind metodele de supraviețuire, în conformitate cu specializarea unității.

O versiune aproximativă a instruirii tactice în tabăra de antrenament:

1. Primirea misiunii de luptă.
2. Analiza detaliată a ordinului de acțiune utilizând macheta terenului.
3. Pregătirea armamentului și echipamentului.
4. În cazul în care tabăra se află în munți - ieșire din tabără de pe partea abruptă „verticală” la „streășină” în cazul în care tabăra se află în mlaștini – ieșirea din tabără cu traversarea zonei mlăștinoase greu de accesat.
5. Marș forțat de 30 - 40 km cu orientarea pe hartă utilizând busola, folosind dispozitivul de luptă pentru deplasarea grupei în adâncimea frontului inamicului: patrula de spate, arme îndreptate spre exterior , patrula de cap.
6. Executarea recunoașterii obiectivului indicat. Grupa este împărțită în echipe de asalt, sprijin etc.
7. Atac silențios asupra obiectului „inamicului”. În tabăra de antrenament, manechinele și țintele trebuie plasate din timp.
8. Retragerea corectă din punct de vedere tactic. Transportarea „răniților”.
9. Intrarea în tabără utilizând metoda „melcului”;
10. Transmisioniștii contactează Centrul și transmit raportul. Analiza exercițiului efectuat.

Sisteme de armament

Lecțiile desfășurate la sisteme de armament(până la șase săptămâni) includ studierea armamentului de infanterie din dotarea AN și a armamentului armatelor străine. Pentru instruirea practică în îndeplinirea exercițiilor speciale de tragere, unui luptător SOF îi revine până la 1500 de cartușe. De exemplu, unul dintre exerciții este să pătrundă într-o încăpere controlată de un „grup de persoane înarmate” (de fapt manechine) și să le lovească cu focuri de armă (sunt alocate 13 cartușe), ca rezultat, fiecare țintă trebuie să fie lovită de două gloanțe de la o distanță de cel puțin 18m. Scopul principal, constă în dobândirea abilităților de către luptători în determinarea rapidă a țintelor, identificarea acestora după categoriile de importanță și pericol, să deschidă focul rapid și cu precizie înaltă. Pe timpul lecțiilor se studiază tot armamentul posibil din dotarea SOF.

Pe parcursul ședințelor de tragere din pistol – mitralieră, o atenție deosebită se atrage efectuării tragerii rapide, tragere foră a ochi la șold și piept, reîncărcarea rapidă a armelor și înlăturarea reținerilor și defecțiunilor parvenite pe timpul tragerii. Tragerile se execută în intervalul de până la 500 m. O atenție specială este acordată exerciții de grup, ca parte a unei patrule pe fondul punerii în aplicare a sarcinilor tactice (într-o ambuscadă, într-o coliziune cu un

adversar pe timpul efectuării marșului). Aproximativ jumătate din toate exercițiile de tragere se efectuează în condiții de vizibilitate redusă și pe timp de noapte, inclusiv prin folosirea dispozitivelor de vizibilitate pe timp de noapte.

Programul aproximativ de pregătire:

1. Partea materială a armamentului de infanterie;
2. Reguli de tragere din armamentul de infanterie. Metode de tragere;
3. Lecții practice de tragere din armamentul de infanterie;
4. Partea materială a armamentului special și destinația acestuia;
5. Deservirea armamentului și aducerea acestuia la bătaie normală;
6. Reguli de tragere din armamentul special. Metode de tragere;
7. Lecții practice de tragere din armamentul special.

Pregătirea lunetiștilor

Utilizarea lunetiștilor poate compensa lipsa de arme grele și de personal. Lunetiștii pot reduce în mod semnificativ eficacitatea operațiilor de luptă ale inamicului sau chiar le pot reduce la zero.

Forțele speciale din întreaga lume folosesc lunetiști pentru a rezolva trei sarcini principale:

- a) activitatea pe câmpul de luptă;
- b) acțiuni împotriva teroriștilor în mediul urban;
- c) pentru acțiuni specifice împotriva insurgenților.

Un lunetist poate lega forțe inamice mari, distrugând comandanți și operatori de radio. Întrucât comandantul și operatorul de radio acționează, de obicei, în contact strâns, deseori aceștia pot fi nimiciți prin două lovituri, efectuate una după alta. Alte obiective prioritare pentru lunetiști sunt mitraliorii, echipajele de arme, lansatoarele de rachete antitanc și antiaerene, dispozitivele electronice.

Distanța focului efectiv la puștile cu lunetă este diferită, în dependență de producător și destinația acesteia. Majoritatea puștilor cu lunetă destinate pentru armată, au foc efectiv la distanțe de până la 900-1000 de metri. Puștile cu lunetă cu destinație specială au un foc efectiv la o distanță de până la 300-400 de metri.

Programul aproximativ de pregătire:

1. Destinația, caracteristicile și construcția puștilor cu lunetă. Destinația părților componente și ordinea demontării incomplete;

2. Principiul de funcționare. Înălțătorul optic. Destinația, caracteristicile, construcția și schema optică a acestuia;
3. Reținerile parvenite pe timpul tragerilor și înlăturarea acestora. Pregătirea armei pentru tragere;
4. Deservirea armamentului. Verificarea și aducerea puștii cu lunetă la bătaie normală: cu înălțător mecanic; cu înălțător optic;
5. Reguli de tragere din pușca cu lunetă. Metode de tragere;
6. Rezolvarea misiunilor de foc;
7. Ambuscada lunetistă. Tehnica și tactica organizării ambuscadei. Pozițiile de bază și de rezervă pe timpul organizării ambuscadei;
8. Tactica de lucru a tandemului de lunetiști.

Bareme pentru lunetiști:

1. La distanța de 200m. - 10 spargerii pe țintă trebuie să se încadreze în gabaritul cutiei de chibrituri;
2. La distanța de 100m, lunetistul trebuie să nimerească în partea de fund a tub cartușului calibrul 7,62mm modelul anului 1908.

Pregătirea radio-tehnică

Pregătirea de transmisiuni cuprinde studiul diferitelor mijloace de comunicare, inclusiv comunicațiile prin satelit, alegerea unui loc pentru o sesiune de comunicare, organizarea comunicării în diferite condiții de teren și studierea codului Morse (standardul pentru recepție / transmitere este de opt grupuri de cinci cifre pe minut).

Programul de pregătire radio-tehnică

1. Partea materială a instalațiilor radio;
2. Reguli și metode de comunicare;
3. Codificarea și decodarea transmisiilor pe tabele speciale.

Programul de pregătire a radiotelegrafiștilor

1. Asimilarea semnalelor radiotelegrafice cu recepția prin auz și transmiterea acestora cu ajutorul cheii. Sistemul de exprimare verbală a codului Morse;
2. Mărirea vitezei de recepție a semnalelor prin auz și transmiterea acestora cu ajutorul cheii;
3. Studierea metodelor de a recepționa prin auz și a transmite codurile radio de serviciu cu ajutorul cheii;
4. Disciplina de comunicare și obligațiunile unui radiotelegrafic;

5. Regulile generale ale comunicațiilor radio;
6. Realizarea unui schimb de radio în sala de clasă;
7. Asimilarea de către telegrafist metode de a lucra la stațiile radio: pregătirea stației radio pentru lucru; stabilirea frecvenței predeterminate și intrarea în conexiune prin fir telefonic, trecerea la o frecvență alternativă și vice-versa, lucrul în mod de telegraf, tranziția de la frecvența de lucru la una supleantă și vice-verso, schimbul de radiograme;
8. Lucru la stația radio în condiții de bruiaj;
9. Elementele de bază ale criptării;
10. Realizarea traficului radio în condiții de câmp.

Pregătirea medicală

La cursul de pregătire medicală, sunt studiate metodele de prim ajutor în caz de leziuni, traume, arsuri, intoxicații alimentare, metode de respirație artificială, precum și proceduri medicale simple (cum se pune un picurător, injecție sau clismă).

Pregătirea de geniu

Pe timpul lecțiilor la pregătirea de geniu, luptătorii SOF dobândesc abilități, cum ar fi: distrugeri, manipularea cu substanțe explozive și mijloace de darea focului fabricate de uzină, studiază metodele de confecționare a substanțelor explozive cu ajutorul mijloacelor improvizate, metode de instalare a minelor și deteriorarea sau distrugerea diferitor obiective, obiectelor și tehnicii militare. De obicei, lecțiile la pregătirea de geniu sunt comasate cu cele de studiere a elementele tactice de acțiune în spatele inamicului.

Programul de formare în domeniul geniu

1. Substanțe explozive și mijloace de darea focului. Metode de fabricare a explozivilor din mijloace improvizate;
2. Depozitarea, evidența și transportarea substanțelor explozive și mijloacelor de dare a focului;
3. Încărcătura și fabricarea acestora;
4. Distrugeri prin metoda pirotehnică;
5. Distrugeri prin metoda electrică;
6. Substanțe explozive și mijloace de darea focului din armatele străine;
7. Subminarea solului și a rocilor stâncoase;
8. Subminarea gheții și a pragurilor de gheață;
9. Distrugerea elementelor structurilor din lemn;

10. Distrugerea elementelor structurale din metal;
11. Distrugerea elementelor structurale din cărămida, piatra, beton si beton armat;
12. Distrugerea fortificațiilor și a obstacolelor non-explozive;
13. Deteriorarea și distrugerea bazei materiale și a echipamentului militar;
14. Distrugerea căilor ferate, a structurilor feroviare și materialului rulant;
15. Aprofundarea și curățarea paturilor râurilor și a zonelor marine într-un mod exploziv;
16. Subminarea autostrăzilor și a aerodromurilor;
17. Minele din dotarea Armatei Naționale;
18. Minele din dotarea armatelor străine;
19. Confecționarea minelor terestre improvizate și a fugaselor;
20. Opțiuni pentru plasarea minelor improvizate și a fugaselor.

Alpinismul

Acțiunile grupurilor SOF în regiuni muntoase, diferă semnificativ de cele din terenul plat. Pe timpul deplasării în teren muntos luptătorii SOF vor întâlni râuri furtunoase, stânci, canioane de netrecut, creste, treceri de munte, gheață și pante de zăpadă. Aceștia vor fi amenințați de prăbușiri de pietre, gheață și avalanșe de zăpadă. Condițiile climatice aspre (vânturi puternice și furtunile) în zonele muntoase pot avea un impact negativ asupra eficienței de luptă grupului SOF, deoarece schimbările meteorologice acționează negativ asupra rezistenței fizice a luptătorilor, razele solare de munte canalizează obstacole odihnei normale pe timpul haltelor. În ciuda dificultăților enorme pentru activitatea luptătorilor SOF în condiții muntoase, anume aceste condiții oferă facilități pentru bazarea conspirativă a grupurilor și săvârșirea pătrunderilor pentru îndeplinirea misiunilor de luptă.

Tehnica mișcării prin munți stă la baza alpinismului. Aceasta se bazează pe capacitatea luptătorului SOF de a se adapta la caracteristicile unui teren muntos, în alegerea modul cel mai convenabil și a condițiilor de siguranță pe timpul ridicării sau coborârii pe stânci, aplicarea tehnicilor și utilizarea de echipamente adecvate. Mișcarea prin munți necesită deseori o forță fizică puternică, rezistență și o pregătire morală adecvată. Prin urmare, o tehnică modernă de alpinism este considerată nu numai ca abilitatea de a depăși teren stâncos dificil, dar și ca un set de pregătire fizică, tehnică și psihologică. Dificultățile parvenite în urma trecerii unui traseu montan depinde de înclinația pantelor, forma reliefului și de gradul de disecție a suprafeței de rocă.

Un rol important îl joacă antrenarea aparatului vestibular. Echilibru pe timpul deplasării pe cărării montane cu un rucsac greu, pe creste de stânci ascuțite, ghețari nu este congenitală, ci se dobândește în urma antrenamentelor și exercițiilor speciale. Odată cu schimbarea înălțimii de pante de la 10 la 30°, viteza variază nesemnificativ, dar scade semnificativ odată cu creșterea altitudinii deasupra nivelului mării. Pe secțiunile de perete ale traseului datorită complexității reliefului de rocă, viteza de deplasare variază de la 30, 40 și chiar până la 100 m/oră pentru întreaga zi

Reguli de bază a depășirii stâncilor:

1. Înainte de a începe urcarea, trebuie de examinat cu atenție stânca și de determinat traseul, în funcție de disponibilitatea punctelor de sprijin;
2. Efectuarea opririlor pentru răgaz și pentru studierea unei noi porțiuni al traseului se execută în cel mai simplu și convenabil loc. Depășirea segmentelor dificile și periculoase se efectuează fără rețineri;
3. Înainte de a încărca punctul pivotant, mai întâi se determină vizual puterea de rezistență, apoi de asigurat de fiabilitatea acestuia.
4. Aveți în mod constant trei puncte pivotante.
5. Fiecare punct pivotant trebuie de utilizat în mod repetat.
6. Deplasarea se execută în principal cu picioare, sprijinindu-ne cu mâinile pe punctele de pivotare. Cu toate acestea, cu cât sunt mai fiabile picioarele, cu atât misiunea acestora ar trebui transferată către mâini. Adesea, pe porțiunile dificile, misiunea principală cade către mâini.
7. De alternat sarcina pe diferite grupuri musculare ale extremităților;
8. Punctele pivotante necorespunzătoare sau nesigure sunt necesare de întrebuințat tehnici suplimentar de frecare a corpului și extremităților de stâncă;
9. Depășirea stâncilor se execută lent, fără balansări, cu menținerea echilibrului, energiei și rezistenței punctului pivot.

Programa pregătirii la alpinism

1. Noțiuni generale despre alpinism;
2. Munții și clasificarea acestora;
3. Echipamente speciale pentru alpinism;
4. Tactici și metode de depășire a regiunilor muntoase;
5. Metode și procedee de executare a nodurilor.

Pregătirea de desant aerian

Pregătirea de desant aerian este unul dintre elementele obligatorii pe care trebuie să le dețină un luptător din forțe speciale. La efectuarea salturilor cu parașuta, se acordă o atenție sporită saltului în condiții dificile: pe timp de noapte, în vânturi puternice, de la altitudini joase.

Programul pregătirii de desant aerian

1. Cunoașterea sistemelor de parașutare;
2. Caracteristicile tactico tehnice și construcția sistemelor de parașutare;
3. Etapele de pliere a sistemelor de parașutare;
4. Deservirea sistemelor de parașutare;
5. Efectuarea salturilor cu parașuta de instruire fără armă;
6. Efectuarea salturilor cu parașuta cu armă și echipamentul complet;
7. Efectuarea salturilor cu parașuta în condiții dificile (iarna, pe apă, în pădure, în munți, pe deasupra norilor, cu stabilizare îndelungată, cu containerul pentru arme);
8. Efectuarea salturilor cu parașuta cu efectuarea tragerilor și aruncarea grenadelor de mână în aer;
9. Efectuarea salturilor cu parașuta în condiții meteo dificile;
10. Efectuarea salturilor cu parașuta de la înălțimi mici 100-300m;
11. Desantarea din elicoptere pe frânghii.

Pregătirea scafandrilor

Meseria de scafandru este o provocare continuă, un test de rezistență zilnică, însă merită. Munca lor implică multă pregătire fizică, dar și psihică, zeci de ore de stat în apă pe săptămână și capacitatea de a lua decizii „la limită”.

Este o meserie destul de grea, pe care nu o poate face oricine. Asta pentru că testele de rezistență fizică sunt extrem de complexe și au bareme ridicate. De obicei, doar jumătate dintre cei care aplică la un astfel de curs reușesc să-și ia brevetul de scafandru.

Preselecția are ca scop verificarea nivelului de pregătire fizică a candidaților. La proba practică, candidatul trebuie să fie declarat admis (să obțină minimum nota 5, pe scară de la 1 la 10) în urma verificărilor la pregătire fizică; maximum 3 minute - înot liber 100 metri; minim 20 secunde - apnee staționară în bazin; maximum 16 minute - alergare de rezistență pe distanța de 3.000 metri; minimum 25 flotări, 25 abdomene și 50 genuflexiuni. Criteriile de selecție a candidaților sunt următoarele: să aibă vârsta cuprinsă între 18-40 ani; să fie declarat admis în urma verificărilor aptitudinilor fizice, prevăzute la evaluarea inițială; să fie declarat admis la evaluarea psihologică efectuată de către psiholog; să fie declarat apt pentru scufundare de către

comisia medico-militară; să fie declarat admis la testele de barofuncție și toleranță la oxigen executate de către specialiștii în domeniu.

Pregătirea scafandrilor militari se desfășoară în două etape:

1. Individuală;
2. Colectivă.

În prima etapă, scafandru militar trebuie să parcurgă următoarele cursuri de pregătire pentru a atinge standardele de performanță individuale:

- curs de scafandru autonom;
- curs de scafandru de luptă;

Primele trei săptămâni sunt de înot, pregătire fizică și teorie, o săptămână de scufundări în bazin și apoi urmează scufundările în mare, pe timp de zi, noapte, indiferent de condiții. Pe parcursul celor opt săptămâni se întâmplă ca cei înscriși să renunțe, să își dea seama că nu este pentru ei sau se întâmplă să fie eliminați. Asta pentru că după primele trei săptămâni se dau niște probe de admitere la scufundare, iar ca să le treci trebuie să ai anumite aptitudini, să știi să înoate, să cunoască aparatele de scufundare și metodele de adaptare a organismului la mediul acvatic.

După finalizarea pregătirii individuale, scafandri militari dobândesc cunoștințe și deprinderi de bază pentru activitățile specifice desfășurate de scafandri de luptă. Aceștia sunt în măsură să execute scufundări de antrenament cu aparate cu circuit deschis, închis și semiînchis, să utilizeze tehnica și aparatura din dotare.

În etapa de pregătire colectivă, militarii intră în componența unei grupe/detașament și încep un program de pregătire de la simplu la complex, la sfârșitul căruia grupa/detașamentul trebuie să acționeze ca un tot unitar pentru îndeplinirea misiunilor specifice fiecărei structuri.

Programul de pregătire colectivă conține activități teoretice și practice ce vor permite executarea de acțiuni în cele trei medii: uscat, aer și apă (scufundări, parașutări, salturi din elicopter și din vedete rapide, trageri speciale, proceduri specifice cu explozivi reali, tabere de pregătire, marșuri, supraviețuiri) organizate în cadru tactic, cu marcarea inamicului. La sfârșitul cursului se susțin anumite evaluări, iar cei ce obțin rezultate excelente primesc brevetul de scafandru și un certificat.

Topografia militară

Topografia militară este unul dintre cele mai importante subiecte în formarea unui luptător SOF. Dacă acesta nu cunoaște elementele de bază ale topografiei, nu există nici un sens să fie infiltrat în spatele inamicului: pur și simplu nu va fi în măsură să ajungă în raionul

specificat, să găsească obiectul dorit, săi determine locația exactă și să transmită coordonatele acestuia. Orice luptător trebuie să poseze următoarele abilități: determinarea punctului său de poziție pe teren zi și noapte (pe hartă); orientarea pe teren cu harta și busola, dar și fără ele; pregătirea datelor pentru mișcarea pe azimut; studierea terenului și materializare pe hartă a informației despre inamic; desemnarea țintelor pentru direcționarea aviației sau pentru reglarea focului de artilerie.

Programa pregătirii la topografia militară

1. Cunoașterea hărților militare și modalitatea de utilizare a acestora;
2. Orientarea hărții cu ajutorul obiectelor de pe teren;
3. Azimutul, determinarea acestuia prin diferite metode și deplasarea pe azimut;
4. Determinarea distanțelor până la obiective prin diferite metode. Formula miinii și însemnătatea acesteia pe câmpul de luptă;
5. Materializarea situației tactice pe hartă;
6. Determinarea coordonatelor și indicarea țintelor;
7. Orientarea pe teren prin diferite metode;

Pregătirea tactică-specială

Pregătirea tactică-specială este destinată pentru a cultiva luptătorilor SOF abilități, calități și deprinderi profesionale în diferite situații dificile și condiții extreme de luptă.

Programul pregătirii

1. Pregătirea către îndeplinirea misiunilor și infiltrarea pe teritoriul inamic;
2. Trecerea gupei în raionul indicat;
3. Căutarea și determinarea țintelor;
4. Acțiunile grupei în lupta în localitate;
5. Asaltul și curățirea încăperilor;
6. Utilizarea căilor de comunicații subterane;
7. Metodele de citire a urmelor;
8. Dobândirea hranei și a apei prin diferite metode;
9. Metode de supraviețuire în condiții dificile.

Forțele speciale, sub un aspect sau altul, sunt la dispoziția practic a oricărei țări din lume și sunt unități de elită ale acestei țări. Ele reprezintă structuri specializate din componența forțele armate ale țării și sunt concepute pentru a rezolva misiuni specifice în vederea atingerii obiectivelor militare, politice și economice pe teritoriile proprii sau care sunt cotate de state străine, precum și în zonele geografice care reprezintă un interes politic pentru țări. Aceste

unități sunt gata permanent pentru a reacționa rapid, atât pe timp de război, cât și pe timp de pace, sunt în stare de a îndeplini misiuni, cât de sine stătător, atât și în comun cu forțele armate.

În programa prezentată sunt extrase cele mai interesante și avansate metode de pregătire a luptătorilor din forțele speciale, care corespund cerințelor condițiilor moderne de ducere a luptei armate.

3.4 Concluzii

Afirmăm cu toată convingerea necesitatea proiectării, elaborării și fundamentării unei viziuni strategice în Armata Națională care să exprime opțiunea de a realiza și operaționaliza acele capacități militare care să asigure participarea Forțelor Armate la operații de tip hibrid.

Forțele pentru operații speciale, constituie cea mai avantajoasă și eficientă capacitate strategică, atât datorită spectrului larg de misiuni, cât și datorită preciziei și posibilităților de acțiune în locul și perioada de timp neaccesibilă forțelor convenționale. Conform unuia dintre principiile SOF, acestea „*nu pot fi create după ce criza a avut loc*”.

De asemenea, trebuie să luăm în considerare faptul că există SOF de altă natură, despre care nu există prea multe informații în mediul virtual, care se situează la granița dintre serviciile speciale naționale și armate. Prin urmare caracteristicile SOF trebuie să fie modelate în așa fel ca, în situații de criză, autoritățile naționale în domeniul combaterii terorismului să poată recurge la acestea, în baza unor aranjamente interne și a unor planuri de contingență.

Reieșind din faptul, că instruirea unui luptător SOF sau a unei structuri acționare necesită 4-5 ani, rezultă necesitatea unei analize profunde a modului de întrebuințare a acestora pentru a maximiza efectele. Considerăm că SOF este un instrument eficace mult mai puțin costisitor decât alte categorii/genuri de armă, care necesită timp și pregătire pentru generare, iar întrebuințarea acestora se face preponderent pentru obiective strategice sau operative.

Legendă, dezinformare, tăcere– un „trio” care a învăluit deseori forțele militare trimise să execute acest gen de operații de mica anvergură – clandestine, secrete sau deschise – cu un înalt grad de risc. Destinați să lupte, să învingă sau să moară neștiuți, adesea fără recunoașterea postumă a meritelor, luptătorii acestor forte sunt „cavalerii” acestui secol în confruntările politico-militare. Forțele speciale sunt formațiuni și unități eterogene – constituite din elementele cele mai dotate, atât spiritual cât și fizic – reprezentând arma de temut a fiecărei națiuni, a fiecărei armate, asul ascuns în mâneca fiecărui comandant sau stat care se respectă. Instrumente utile, relativ ieftine în comparație cu pagubele produse, discrete, forțele speciale se afirmă tot mai pregnant.

În ceea ce privește organismul militar al Republicii Moldova și capacitatea acestuia de a face față conflictelor atipice (inclusiv unui război hibrid), considerăm că factorii decizionali politico-militari trebuie să acorde o atenție deosebită dezvoltării Forțelor pentru Operații Speciale în cadrul Armatei Naționale; operațiilor speciale în complexul măsurilor pentru asigurarea securității naționale; comandanții și liderii trebuie să fie instruiți și educați în exercitarea inițiativei și desfășurarea descentralizată a misiunilor în condiții complexe de incertitudine și ambiguitate, deziderat central al eficacității în condițiile războaielor atipice.

Republica Moldova este o entitate importantă a sistemului de securitate internațională. Rolul acesteia va crește, însă, în urma asigurării stabilității politice interne a țării, lichidării corupției, asigurării ordinii sociale și diminuării tendințelor separatiste. Soluționarea problemelor actuale ale securității presupune o participare activă în crearea sistemului internațional de securitate colectivă, o atenție deosebită fiind acordată colaborării bilaterale și multilaterale în domeniul militar în baza principiului egalității priorităților, relațiilor în sfera politico-militară cu statele vecine, cu alte țări și grupe de state.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Studiul subiectului propus pentru cercetare „**Modalități de organizare și întrebuințare a Forțelor pentru Operații Speciale în războiul hibrid**” a permis soluționarea problemei științifice înaintate investigației. În rezultatul cercetării efectuate au fost identificate unele concepte teoretice, prin intermediul cărora poate fi stabilită o percepere și calificare noțională pe potrivă a noțiunii de război hibrid, precum și evaluarea impactului potențial al acestuia asupra securității naționale a Republicii Moldova și a instruirii Armatei Naționale. Soluționarea problemei științifice abordate este argumentată de caracterul inovator al lucrării prezentate, de semnificația teoretică și valoarea aplicativă a studiului realizat. Cercetarea teoretică realizată permite să identificăm și să analizăm caracteristicile, cerințele, principiile și misiunile structurilor SOF, dar și impactul aplicării acestora asupra instruirii și pregătirii forțelor speciale din cadrul Armatei Naționale. Metodologia elaborată și aplicată în prezenta lucrare evidențiază semnificația sa teoretică în dezvoltarea studiilor strategice de securitate și apărare prin abordarea teoretico-conceptuală și analitico-aplicativă a analizei sistemice a caracteristicilor amenințărilor hibride din conflictele moderne; analiza structurilor SOF a armatelor țărilor dezvoltate și întrebuințarea acestora ca instrument de reacționare la un atare tip de amenințări, în contextul mediului de securitate actual; identificarea principalelor lecții învățate din acțiunile militare cu caracter hibrid la care au participat operatorii SOF. Abordarea conceptuală, bazată pe metodologia de cercetare a condus la concluzii referitoare la rolul și importanța implementării componentei SOF în cadrul Armatei Naționale ca soluție viabilă de răspuns la amenințările hibride actuale. Valoarea aplicativă a lucrării rezidă din evaluarea specificului manifestării și funcționalității *modelului de structură a Forțelor pentru Operații Speciale propus de a fi instituit în Armata Națională a Republicii Moldova*.

Rezultatele obținute au permis formularea următoarelor **concluzii**:

1. Din evaluarea riscurilor și amenințărilor convenționale, neconvenționale și asimetrice, rezultă un nou concept denumit „riscuri și amenințări de tip hibrid”, care se manifestă în mediul operațional contemporan și presupune abordări complexe în plan informațional, decizional și acțional. Amenințările hibride constituie o provocare reală pentru Armata Națională a Republicii Moldova, deoarece combină avantajele de utilizare în luptă a mijloacelor și metodelor neconvenționale, devenind dificil de anticipat.

2. Mediul de securitate internațional actual poate fi caracterizat de trei fenomene ce se află în relații interdependente: multipolaritatea, tehnologizarea și globalizarea. Dinamica schimbărilor parvenite în evoluția acestor fenomene influențează în mod direct perspectivele

războiului de tip hibrid. Tendințele de evoluție a mediului de securitate al Republicii Moldova în următoarele decenii va fi caracterizat de o instabilitate la nivel global, creșterea ponderii și importanței actorilor non-statali, diversificarea amenințărilor hibride și accelerarea competiției globale pentru posesia resurselor vitale.

3. În rezultatul analizei confruntărilor din Afganistan, Irak, Libia, Siria și Ucraina, războiul global declarat terorismului transfrontalier, în ansamblu, au scos la iveală necesitatea de a utiliza în lupta împotriva mișcărilor insurgente (Al QAEDA, ISIS), un nou tip de forțe: mobile, bine instruite, echipate în corespundere cu cerințele tehnologiilor moderne - Forțe pentru Operații Speciale. Aceste forțe reprezintă componenta specializată de intervenție oportună, discretă și precisă, pregătită să execute o gamă largă de misiuni orientate împotriva unor obiective politice, militare, economice sau diplomatice ale adversarului.

4. În baza studierii Forțelor pentru Operații Speciale din armatele moderne am determinat rolul acestora, ce comportă un caracter diversificat și poartă amprenta scopului preconizat pentru ele. În concepția specialiștilor străini, rolul forțelor speciale este în continuă creștere. Structurile SOF pot fi utilizate în timp de pace, tensiune (criză), pe timpul conflictului (războiului) și în perioada post-conflictuală (după război). Acestea reprezintă un instrument valoros în toată gama de acțiuni militare. Ele sunt capabile de acțiuni unilaterale sau pot fi utilizate în acțiuni decisive, cu rază mare, dar și pentru operații limitate în regiuni îndepărtate. Acțiunile SOF dau profunzime campaniei și obligă adversarul să întrebuițeze forțe de luptă semnificative pentru a-și proteja spatele frontului.

5. Modificarea formelor și metodelor de ducere a operațiilor militare și creșterii rolul operațiilor speciale în soluționarea diferendelor în situații de criză și conflicte militare de ultimă generație, au dus la implementarea activă spre desfășurarea acestora. Prin termenul de SO se înțelege un complex de măsuri pentru utilizarea în luptă a operatorilor SOF și unităților neregulate în asigurarea realizării intereselor țărilor sau parteneriatelor acestora: acțiuni directe, cercetare specială, acțiuni cu utilizarea de arme și tactici speciale, operații psihologice, acțiuni antiteroriste, asistență umanitară, operații de căutare și salvare în spatele inamic, etc.

6. În rezultatul analizei detaliate a formelor și metodelor de întrebuițare a structurilor SOF din unele armatele moderne, concluzionăm necesitatea de instituire a unui atare tip de structuri specializate în componența Armatei Naționale a Republicii Moldova, ca instrument de răspuns la riscurile, amenințările și vulnerabilitățile de natură politică, economică, socială și militară, capabile să periclitizeze siguranța cetățeanului și securitatea națională a Republicii Moldova, valorile și interesele sale ca stat independent. Acest fapt implică perfectarea actelor normative de întrebuițare a acestora.

7. Capabilitățile și libertatea de acțiune la nivel strategic pe care structurile SOF le oferă unui stat sunt adecvate pentru a se adresa amenințărilor neregulate ce dezechilibrează situația de securitate actuală și cea anticipată pentru viitor la nivel regional și global. Principalele tendințe în crearea SOF sunt centralizarea forțelor cu crearea unei structuri organizatorice cu drepturile unui gen de forțe armate (genul de trupe); extinderea misiunilor la întreaga gamă de amenințări pe timp de pace, criză și timp de război; recrutare exclusiv pe bază de voluntariat; diferențierea instruirii individuale și instruirii unităților, furnizarea celor mai moderne eșantioane de arme speciale, echipamente și tehnică militară.

În temeiul studiului realizat și a concluziilor deduse, care confirmă actualitatea și importanța problematicii cercetării, propunem următoarele **recomandări**:

1. Structurile de guvernare ale Republicii Moldova urmează să inițieze o amplă analiză, în vederea identificării soluțiilor de reconfigurare a organismului militar al Armatei Naționale a Republicii Moldova, pentru a face față conflictelor atipice (inclusiv unui război hibrid), cu o atenție deosebită acordată dezvoltării Forțelor pentru Operații Speciale și operațiilor speciale în complexul măsurilor pentru asigurarea securității naționale;

2. Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul și Ministerul Apărării al Republicii Moldova să contribuie la modificările Hotărârii Nr. 679 din 23.11.2001, pentru „Aprobarea structurii generale și a efectivului Armatei Naționale și a instituțiilor Ministerului Apărării”, și anume la capitolul Structura Generală a Armatei Naționale prin introducerea Componentei Forțelor pentru Operații Speciale în această structură;

3. Ministerul Apărării a Republicii Moldova în cooperare cu Marele Stat Major al Armatei Naționale să desemneze în structura organizatorică a Armatei Naționale, Componenta Forțelor pentru operații Speciale, cu structurile propuse până în anul 2029;

4. Ministerul Apărării a Republicii Moldova în cooperare cu Marele Stat Major al Armatei Naționale să înzestreze structurile Componentei Forțelor pentru operații Speciale din Armata Națională cu tehnică, armament și echipamente unice speciale, moderne, de ultimă generație, care, esențial vor spori capacitățile de luptă a acestora, în implementarea strategiei militare naționale;

5. Ministerul Apărării a Republicii Moldova în cooperare cu Marele Stat Major al Armatei Naționale să elaboreze actele normative ce ar putea să reglementeze activitățile structurilor Componentei Forțelor pentru Operații Speciale noi, formate în cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova și anume o doctrină pentru întrebuințarea forțelor pentru operații speciale și un manual de selectare și antrenare a candidaților pentru structurile SOF.

BIBLIOGRAFIE:

- a) **în limba română**
1. Doctrina de instruire a Armatei Naționale nr.D-18 din 08 decembrie 2011.
 2. Strategia securității naționale a Republicii Moldova (proiect), Chișinău, 2016.
 3. Strategia militară a Republicii Moldova (proiect), Chișinău, 2013.
 4. Strategia Națională de Apărare (proiect), Chișinău, 2016.
 5. ANTON, S., SARCINSCHI, A., SITEANU, E. *Conflictele atipice ale secolului XXI*, București, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015, 40 p. ISBN 978-606-660-220-4.
 6. ABRAM, N., SCHMITT, G. *Războiul tacit. Introducere în universul informațiilor secrete*, București: Polirom, 2008, 380 p. ISBN 978-973-681-733-5.
 7. ATANASIU, M., STĂNCILĂ, L. *Terorismul – raiul din umbră al începutului de secol*, București, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 2014, 170 p. ISBN 978-606-660-167-2;
 8. BĂRBIERU, D., STAN, I. *Securitatea cibernetică (II), Curs universitar*, Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan, 2016, 214 p. ISSN 2066-1983.
 9. BUZAN, B. *Popoarele, statele și frica – o agendă pentru studii de securitate internațională în epoca de după Războiul Rece.*, Chișinău: Cartier, 2014, 404 p. ISBN 978-9975-79-727-6.
 10. BUȚA, V., VASILE, V. *Studiu privind metamorfozele războiului hibrid*, București, Universitatea Națională de Apărare “Carol I”, 2016.
 11. CEBOTARI, S. „Războiul Hibrid”. *Unele considerațiuni*, în Revista Militară. nr. 1 (13) / 2015, pp. 23-34. ISSN 1857- 405X.
 12. CHETE, E. *Asimetria și conflictele asimetrice, posibile rezolvări în viziune strategică românească. În: Centrul de studii strategice de securitate. Comunicări științifice la Conferința internațională din 29 noiembrie 2001*, pp. 56-70.
 13. COSMA, M. *Riscuri și amenințări la începutul secolului XXI*, Sibiu: Alma Mater, 2008, 229 p. ISBN 978-973-632-468-0.
 14. COBUZ, C. *Noul război între clasic, disimetric, asimetric și nonconvențional. În: Politici și tactici în gestionarea conflictualității*, Vol.3, Coord. Moștoflei, C., București, 2008, pp. 146-170. ISSN 2065 – 1244.
 15. CRUCERU, V. *Războiul hibrid în gândirea militară americană*, Monografie, București, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015, 18 p. ISBN 978-606-660-173-3.

16. **DACIN, O.** „*Considerații privind etapele de dezvoltare a armamentului din dotarea forțelor pentru operații speciale*”, în: Materialele conferinței cu participare internațională, Chișinău, 14 aprilie 2016, AMFA, Notograf Prim, 2016, pp. 172-178. ISBN 978-9975-84-017-0.
17. **DACIN, O.** „*Evoluția istorică, esența, clasificarea forțelor speciale și a operațiunilor speciale*”, în: Materialele conferinței cu participare internațională, Chișinău, 14 aprilie 2016, AMFA, Notograf Prim, 2016, pp. 81-91. ISBN 978-9975-84-017-0.
18. **DACIN, O.** *Aplicarea Forțelor în Operațiuni Speciale în condiții moderne*, în: Materialele Conferinței internaționale: „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, Chișinău, 19 mai 2016, Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2017, pp. 189-195. ISBN 978-9975-3048-9-4.
19. **DACIN, O.** *Forțele pentru Operații Speciale din armatele moderne*, în Revista Militară. nr. 2 (16) / 2016, pp. 162-167. ISSN 1857-405X.
20. **DACIN, O.** „*Forțele Pentru Operații Speciale - starea actuală, caracteristici și metode de aplicare*”, sesiunea de comunicări științifice TAOFT 2017, Romania, București, UNAp. „Carol I”, 2017, pp. 173-177. ISSN 2286-3753.
21. **DACIN, O.** *Operațiile Speciale în spectrul conflictului modern*, Mediul strategic de securitate: tendințe și provocări, în: Materialele conferinței științifice internaționale, 18 mai 2017, Chișinău, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2018, pp. 281-290. ISBN 978-9975-3174-2-9.
22. **DACIN, O.** *The use of special operations forces in the context of contemporary wars: conceptual, operational and tactical highlights*, în revista Strategii XXI, Romania, București, UNAp. „Carol I”, 2018, pp. 78-84. ISSN 2285-8318.
23. **DINU, M.** *Rolul religiei în construcția viitoarei Europe*, București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2009, 50 p. ISBN 978-973-663-733-9.
24. **DINU, M., ALEXANDRESCU, G.** *Surse de instabilitate*, buletinul universitar, București, Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2004, 574 p. ISSN 1584-1928.
25. **DOLGHIN, N., VĂDUVĂ, Gh.** *Războiul bazat pe rețea și viitorul strategiei militare*, București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2005, 48 p. ISBN 973-663-193-1.
26. **EȘANU, C.** *Politica de securitate a Republicii Moldova în spațiul Sud-Est European: avantaje și perspective*, În: Studii internaționale: viziuni din Moldova (publicație periodică științifico-metodică), vol. I, 2006, nr. 1, pp. 284-288. ISBN 978-9975-70-011-5.

27. FRUNZETI, T. *Convențional și neconvențional în acțiunile militare*, în revista CSSAS Impact strategic nr.4[45]/2012, pp. 6-12. ISSN 1582-6511.
28. FRUNZETI, T. *Intervențiile umanitare*. In: *Gândirea Militara Românească*, nr. 4/2005. București, Editura Statul Major General, 2005, pp.57-68. ISSN 1454-0460.
29. FRIEDMAN, G. *Următorii 100 de ani. Previziuni pentru secolul XXI*, București: Litera, 2009, 224 p. ISBN9789736756955.
30. Gândirea militară română, *Provocările militare în mileniul III, război hibrid ca fenomen actual*, în revista de teorii și științe militare, editată de Secția de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, număr special, București, 2016, 161 p. ISSN 2457-9904.
31. Gândirea militară română, *Războiul hibrid în Ucraina, model pentru alte state*, în revista de teorii și științe militare, editată de Secția de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, număr special, București, 2017, 94 p. ISSN 2457-9904.
32. GRIGORE, L. *Viitorul războiului - războiul hibrid*, Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, iunie 2015, pp. 187-191. ISSN 1584 – 1928.
33. HERCIU, A. *Conducerea și întrebuințarea forțelor întrunite în conflictele hibride*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2016, 198p. ISBN 978-606-254-9.
34. HERCIU, A. *Riscuri și amenințări de tip hibrid în mediul de securitate actual*, București, Sesiunea de comunicări științifice a Departamentului Sisteme Informaționale Militare și Informații pentru Apărare „Sisteme informaționale - 2013”, 14 februarie 2013, 4 p. ISSN 1844-6183.
35. HERCIU, A. *Evaluarea mediului operațional hibrid din perspectiva lecțiilor învățate*, București, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2016, 198 p. ISBN 978-606-660-253-2.
36. HORNEA, I. *Războiul hibrid, o etapă de tranziție spre conflictul viitorului din secolului al XXI-lea.*, în revista de teorii și științe militare, editată de Secția de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, 2017, pp. 77-93. ISSN 2457-9904.
37. *Lexicon militar*, Chișinău, Editura Saka, 1994, 366 p. ISBN 5-86892-110-0.
38. LUNGU, E. *Zece ani de turbulențe în securitatea lumii, 2001-2011*, București, ISPRI, 2013, 253 p.
39. MĂRGĂRIT, M. *Ucraina și războiul hibrid, în tentativele Rusiei expansioniste ale Moscovei de revenire a ei la masa marilor decizii ce privesc geopolitica mondială*, Pulsul Geostrategic, Nr.175, Sâmbătă 20 Septembrie 2014.

40. MITULEȚU, I., STANCU, M. *Conflicte militare. Lecții învățate, curs – Catedra Forțe Terestre*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010, 150 p.
41. MOLDOVAN, C. Considerații privind rolul și misiunile Forței de Reacție Rapidă în Armata României, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Sibiu, 2002, pp. 44-49. ISSN 1582 – 6384.
42. MUREȘANU, M., VĂDUVĂ, Gh. *Războiul viitorului - Viitorul războiului*, București, Universitatea Națională de Apărare “Carol I”, 2004, 57 p. ISBN 973-663-123-0.
43. NACU, F. *Marele dicționar de neologisme*, Iași, Editura Speculum I.O., 2002, 960 p. ISBN 978-973-8455-26-9.
44. NAGHI, G., TOMA, Gh. *Globalizare versus Antiglobalizare*, sesiunea de comunicări științifice cu participare internațională , București, UNAp, 14-15 aprilie, 2005, pp. 76-88 ISBN 973-663-182-6.
45. NICOLAESCU, C., ROMAN, D. *Necesitatea adaptării structurii de Forțe pentru Operații Speciale ca răspuns la prezentele și potențialele provocări*, Conferința Științifică Internațională STRATEGII XXI, Universității Naționale de Apărare „Carol I”, noiembrie 2017, pp. 205-210. ISSN 1844-3087.
46. *Noul dicționar universal al limbii române*, București, Editura Litera Internațional, 2006, 1778 p. ISBN 966-8879-04-X.
47. ORZEAȚĂ, M. *Între război și pace. Lumea dominată de conflictele în care trăim*, Editura Militară, București, 2013, 268 p. ISBN: 978-973-32-0897-6.
48. ORZEAȚĂ, M. *Războiul continuu*, Editura Militară, București, 2011, 264 p. ISBN 978-973-32-0876-1.
49. PÎNTEA, Iu. *Perspectivile cooperării Republicii Moldova în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună*. Chișinău: Bons Offices, 2011. 48 p.
50. *Dicționar enciclopedic*, București Editura Enciclopedică, 1993-2009, v.1, 511 p.
51. ROMAN, D., NICOLAESCU, C. *Conflictele moderne și eficiența Forțelor pentru Operații Speciale în mediul operațional nou creat*, Conferința Științifică Internațională STRATEGII XXI, Universității Naționale de Apărare „Carol I”, noiembrie 2017, pp. 197-204. ISSN 1844-3087.
52. SCIPANOV, L. *Considerații privind acțiunile militare desfășurate în Nordul Mării Negre*, Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, iunie 2015, pp. 99-105. ISSN1584-1928.
53. STAN, A. *Rusia a ridicat războiul la rang de artă*, ziarul Adevărul.ro 02.09.2014.

54. STANCIU, C. *Viitorul conflictualității - Operații asimetrice și hibride*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2016, 153 p. ISBN 978-606-660-275-4.
55. S.M.G / F.O.S. 3.2. *Doctrina pentru operații speciale întrunite*, București, 2007, 57 p.
56. S.M.G PF-3. *Doctrina pentru operații întrunite ale forțelor armate*, București, 2003, 51 p.
57. S.M.G. / F.O.S. 3.14 *Manualul pentru luptă al subunităților de operații speciale (Detașamentele Alpha, Bravo)*; București, 2005, 240 p.
58. S.M.G. /F.O.S. – 3.16 *Manualului pentru asistență militară specială și sprijin în străinătate* ; București, 2008, 44 p.
59. S.M.G. P.F.-1. *Doctrina pentru sprijinul cu personal în operațiile întrunite*, București, 2003, 52 p.
60. S.M.G. P.F-3.15. *Manualul pregătirii și executării misiunilor militare în afara teritoriului statului Român de către contingentele naționale*, București, 2005, 246 p.
61. S.M.G. P.F-5-3. *Manualul pentru cooperare civili-militari*, București, 2011, 180 p.
62. SMO 50014/1999. *Doctrina tactică a unităților operaționale din trupele de uscat pentru acțiuni militare combinate(multinaționale)*, București, 2009, 53 p.
63. S.M.G.-65. *Manualul de planificare a operațiilor*, București, 2016, 264 p.
64. VĂDUVĂ, Gh., ALEXANDRESCU, G. *Reacția rapidă în operația militară*, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, 2004, 82 p. ISBN 973-663-189-3.
65. VELENCIUC S. *Organizarea militară hibridă. studiu de caz: Rusia și organizațiile hibride*, p.10. [citată pe 13.10.2017]. Disponibil: revista.ispri.ro/wp-content/.../99-108-Serghei-Veleneiuc.pdf.
66. SUN, TZU. *Arta războiului*, București, Editura Nicol, 2012, 109 p. ISBN 978-973-7664-55-6.
67. ȘUȘTAC, Z., CLAUDIU, I. *Modalități alternative de soluționare a conflictelor (ADR)*, București: Editura universitară, 2008, 6p.[citată pe 27.07.2017]. Disponibil: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Conflict>.

b) în limba rusă

68. АЛЁНОВА, О., ГЕДА, Е., НОВИКОВ, В. „Блок НАТО разошелся на блок пакеты”, в газете Коммерсантъ, 07.04.2008.
69. АРЗУМАНЯН, Р. *Стратегия иррегулярной войны: теория и практика применения. Теоретические и стратегические проблемы концептуализации, религиозные и военно-политические отношения в операционной среде иррегулярных военных действий/*

Под общ. ред. А.Б. Михайловского. Москва: АНО ЦСОиП, 2015, 334с. ISBN 978-5-906661-09-8.

70. АРДАШЕВ, А. *Боевая подготовка Спецназа*: Москва, Яуза, Эксмо; 2014, 372 с. ISBN 978-5-699-75169-3.

71. БАЛЕНКО, С. *Спецназ везде спецназ*. Полная энциклопедия элитных подразделений, Москва : Яуза Эксмо, 2012, 816 с. ISBN. 978-5-699-54322-9.

72. БАЛЕНКО, С. *Полная энциклопедия элитных подразделений, Элитные подразделения 100 стран*, Яуза, Эксмо, 2014, 670 с. ISBN 978-5-699-75392-5.

73. БАРАБАНОВ, М. *Между миром и войной: силы специальных операций*, М.: Центр анализа стратегий и технологий, 2016, 244 с. ISBN 978-5-9902620-7-2.

74. БАРТОШ, А. *Адаптивные стратегии информационной войны* – М.: Вестник Академии военных наук, № 2 и 3, 2016, с.20-30.

75. БАРТОШ, А. *Эволюция публичной дипломатии НАТО*, М. Дипломатическая служба, 2013, № 3, с.6-11.

76. БЖЕЗИНСКИЙ, З. *Цитаты известных людей, афоризмы*. [citat pe 15.09.2016]. Disponibil:URL/: http://citaty.info/man/zbignevbzhezinskii?utm_source=own&utm_medium=relap&utm.

77. БОЧАРНИКОВ, И., ЛЕМЕШЕВ, С., ЛЮТКЕНЕ, Г. *Современные концепции войн и практика военного строительства*. – М.: Экон-информ, 2013, 144 с. ISBN 978-5-9506-1028-8.

78. БОЧАРНИКОВ, И. *Эволюция форм, методов и инструментов противоборства в современных конфликтах* – М.: Изд-во «Экон-Информ», 2015, 218 с. ISBN 978-5-9907418-7-4.

79. БЕЛЬКОВ, О. *«Гибридная война» - выдуманная реальность?». Гибридные войны XXI века: материалы межвузовского круглого стола 29.01.2015*, Москва: ВУ, 2015, 310 с.

80. ВИНОКУРОВ, В. *Сетевая дипломатия в борьбе против гибридных войн*, Дипломатическая служба №1-2016, с.19-25.

81. ВИНОКУРОВ, В. *Применение гибридных методов в современных конфликтах, Проблемы национальной стратегии*, РИСИ, №3(36), 2016, 249 с. ISSN 2079-3359.

82. ВЛАДИМИРОВ, А. *«Гибридные войны в Общей теории войны» на конференции «Гибридные войны XXI века»*. Военный университет МО РФ, Москва, 2015, 988 с.

83. ГАЛУШКО, С. *Некоторые вопросы подготовки и проведения специальных операций в период после Второй Мировой войны*, Аналитический доклад, Москва, 2011, 73 с.
84. ГАЛУШКО, С. *Силы специальных операций и войн в Ливии*, Аналитический доклад, Москва, 2011, 31 с.
85. ГЕРАСИМОВ, В. «Ценность науки в предвидении», в еженедельной газете «Военно-промышленный курьер», 8(476), 27 февраля 2013.
86. ГЕРАСИМОВ, В. *Организация обороны Российской Федерации в условиях применения противником «традиционных» и «гибридных» методов ведения войны*. М.: Вестник Академии военных наук №2, (55), 2016, 20 с.
87. ГЕЛЬМАН, З. *ХАМАС против «Хезболлах»* // Статья на сайте издания «Независимое военное обозрение» от 13.09.2013. [citat pe 26.06.2018]. Disponibil: http://nvo.ng.ru/wars/2013-09-13/14_hamas_hesbollah.html.
88. ДЕЛЯГИН, М. *Новые технологии цветных революций: не готовьтесь к позавчерашней войне*. [citat pe 11.01.2017]. Disponibil: <http://delyagin.ru/position/85421-novyje-tekhnologii-tcvetnykh-revoljucij-ne-gotovtes-k-pozavcherashnej-vojne.html>.
89. ИЛЛАРИОНОВ, А. *Будапештский меморандум как правовая основа для интервенции?* [citat pe 16.06.2017]. Disponibil: <http://aillarionov.livejournal.com/605972.html>.
90. ИССЕРСОН, Г. *Новые формы борьбы*, Воениздат, 1940 г., 42 с.
91. КАЗАЧКОВ, Г. *Тактика спецназа*, Ростов на Дону, Феникс, 2006, 272 с. ISBN 5-222-08444-2.
92. КАНТОРОВИЧ, О. *Россия: проблемы выработки национальной стратегии политического управления современными международными конфликтами* // Политика и Общество, 2011, 8, с.48-59.
93. КАРПОВИЧ, О. *Проблемы и перспективы исследования современных концепций, моделей и технологий управления международными конфликтами* // Национальная безопасность, 2013, 5, с.80–93. ISSN: 2454-0668.
94. КАРПОВИЧ, О. *Современные концепции и модели управления международными конфликтами (сравнительный политологический анализ)* // Национальная безопасность, 2013, 4, с.605–612.
95. КНЯЗЕВА, Л. *Гибридные войны XXI века: материалы межвузовского круглого стола 29.01.2015 г.* - Москва: ВУ, 2015, 3 с.
96. КУРИЛКИН, А. *Современные подходы к ведению информационных войн* // Международные отношения. 2014. 1, с.75-80.

97. КЛАУЗЕВИЦ, К.О *Войне*, Издательства: Эксмо, Мидгард ,2007, 837 с. ISBN 978-5-699-24697-7.
98. КРЕВЕЛЬД, М. *Трансформация войны*. М.: Альпина Бизнес букс, 2005, 344 с. ISBN 5-9614-0280-0.
99. ЛАРИНА, Е., ОВЧИНСКИЙ, В. *Мировойна. Все против всех. Новейшие концепции боевых действий англосаксов*. – М.: Книжный мир, 2015, 430 с. ISBN: 978-5-8041-0788-9.
100. МАНОЙЛО, А. *Парадигмы управления международными конфликтами: конкуренция или конфронтация* // Национальная безопасность / 2011,5, с.135–142.
101. МАНОЙЛО, А. *Управление психологической войной* // Международные отношения, 2013, 3, с.377–389.
102. МАНОЙЛО, А. *Вооруженный мятеж в Украине может стать для России последним тревожным звонком* // Мировая политика. 2014, 2, с.24-37.[citat pe 10.05.2017]. Disponibil: http://www.e-notabene.ru/wi/article_11137.html.
103. МЕССНЕР, Е. *Хочешь мира, победи мятежевойну*, Москва, Военный Университет, Русский Путь, 2005, 485 с. ISBN 5-85887-134-8.
104. НАУМОВ, Ю. *Энциклопедия спецназа стран мира*, Харьков, гарнитура Балтика, 2011, 604 с. ISBN 978-966-14-1284-1.
105. НЕЙМАРК, М. *Культура как ресурс национальной безопасности России*: М.: Современный мир и геополитика, 2015, 448 с. ISBN. 978-5-88373-477-8.
106. НИКОЛАЙЧУК, И. *О сущности гибридной войны в контексте современной военно-политической ситуации. Проблемы национальной стратегии*, РИСИ, №3 (36), 2016, с.85-105. ISSN 2079-3359.
107. *Негосударственные участники военных действий в конфликтах нового поколения. Уроки и возможности для России*. [citat pe 26.06.2018]. Disponibil: csef.ru/.../negosudarstvennye-uchastniki-voennyh-dejstvij-v-konfliktah-novogo-pokolenya.
108. ПОПОВ, И., ХАМЗАТОВ, М. *Война будущего: Концептуальные основы и практические выводы. Очерки стратегической мысли*— М.: Кучково поле, 2016, 832 с. ISBN 978-5-9950-0745-6.
109. ПОЛИКАРПОВ, В., ПОЛИКАРПОВА, Е. *Войны будущего. От ракеты «Сармат» до виртуального противостояния*, Москва; ТД Алгоритм; 2015, 368 с. ISBN 978-5-906798-52-7.
110. *Работа Сил специальных операций России в Крыму в 2014 году*. [citat pe 03.03.2017]. Disponibil: www.militarycolumnist.ru/russian-special-forces-in-crimea/.

111. *Соглашение о статусе и условиях пребывания Черноморского флота.*[citat pe 27.10.2017]. Disponibil: <https://ru.wikipedia.org/.../>.

112. СЛИПЧЕНКО, В.К *какой войне должны готовиться вооружённые силы // Отечественные записки.* 2002. № 8.[citat pe 27.06.2018]. Disponibil: <http://www.strana-oz.ru/2002/8/k-kakoy-voyne-dolzhny-gotovitsya-vooruzhennyye-sily>.

113. СУРГУЛАДЗЕ, В. «Сетевые», «гибридные», «новые» современные войны и политика идентичности в эпоху глобализации. *Проблемы национальной стратегии, РИСИ, №3 (36), 2016, 249 с.*ISSN 2079-3359.

114. *Силы специальных операций России. Создание, становление, работа.*[citat pe 30.07.2017]. Disponibil:www.militarycolumnist.ru/russian-special-operations-forces/.

115. ТРУБЕЦКОЙ, Н., *„Наследие Чингисхана”*, Москва, Эксмо, Алгоритм, 2012, 256 с. ISBN978-5-699-55658-8.

116. ФЕЛЬГЕНГАУЭР, П. *Интервью журналу «Дипломатия», 25 марта 2015.*[citat pe 14.07.2017]. Disponibil: <http://aillarionov.livejournal.com/807444.html>.

117. ЦЫГАНКОВ, П. *«Гибридные войны»: понятие, интерпретации и реальность. «Гибридные войны» в хаотизирующемся мире XXI века*/Москва: Издательство МГУ, 2015, с.32-42.

ШОЙГУ, С. *Выступление на III Московской конференции по вопросам международной безопасности* – М.: 2014.[citat pe 03.08.2016]. Disponibil:http://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=11929740%40egNews.

c) în limba engleză

118. AJP-01(D).*Allied Joint Doctrine*, December 2010, North Atlantic Treaty Organization, NATO Standardization Agency (NSA), 130 p.

119. AJP-2(A).*Allied Joint Doctrine for Intelligence, Counter-Intelligence and Security*, North Atlantic Treaty Organization, NATO Standardization Agency (NSA), Draft 2012, 90 p.

120. AJP- 3.5.*Allied Joint Doctrine for Special Operations*, North Atlantic Treaty Organization, from SAI Global, 01 January 2009, 69 p.

121. AAP-6.*NATO Glossary of Terms and Definitions*, 2015, 805 p.

122. AAP-6.*NATO Glossary of Terms and Definitions*, North Atlantic Treaty Organization, NATO Standardization Agency (NSA), 2017, 275 p.

123. ANGLIM, S.*Special Forces*, Infinity Journal, Issue No. 2, Spring 2011, pp.16-20.

124. ARON, L. *Russia's Next Target Could Be Ukraine*. The Wall Street Journal, 2008.[citat pe 15.04.2018]. Disponibil:<https://www.wsj.com/articles/SB122100831438617621>.

125. ARQUILLA, J. *The End of War As We Knew It*, „Third World Quarterly” 28, no. 2, march 2007.
126. ADRP 3-05. Army Doctrine Reference Publication, *Special Operations*, 2012, 96 p.
127. ARSOF. *Army Special Operations Forces 2022, part I-II*, This publication is approved for public release; distribution is unlimited, Headquarters, Department of the Army, 64 p.
128. BBC News, *Putin reveals secrets of Russia's Crimea takeover plot*, 2015.[citat pe 17.07.2017]. Disponibil: <http://www.bbc.com/news/world-europe-31796226>.
129. BJERREGAARD, Th. *Hybrid warfare: a military revolution or revolution in military affairs?*, Swedish Armed Forces B.M.S. Swedish National Defence College Stockholm, Sweden, Fort Leavenworth, Kansas, 2012, 86 p.
130. BOULDING, K. - *Conflict and defense: A general theory*, 1962, Harper and Row, New York.[citat pe 27.07.2017]. Disponibil:<http://ro.wikipedia.org/wiki/Conflict>.
131. Bridlav, F. – *Soyuzniki dolzhny gotovit'sya k rossiiskoi gibridnoi voine-Starz end straips*. [citat pe 19.05.2018]. Disponibil: <http://www.stripes.com/news/saceur-allies-must-prepare-for-russia-hybrid-war-1.301464>.
132. BOND, M. *Hybrid War: A New Paradigm for Stability Operations in Failing States*, Carlisle Barracks, PA: U.S. Army War College. Kenneth E. Boulding - *Conflict and defense: A general theory*, 1962, Harper and Row, New York.[citat pe 27.07.2017]. Disponibil: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Conflict>.
133. BRAHM, E. *Conflict Stages*, Guy Burgess&Heidi Burgess, (ed.) „Beyond Intractability”, Conflict Information Consortium, Boulder : University of Colorado. [citat pe 03.10.2016]. Disponibil:<http://www.beyondintractability.org/essay/conflict-stages>.
134. BRUNO, G. *State Sponsors: Iran, Council on Foreign Relations*. [citat pe 30.10.2016]. Disponibil:<http://www.cfr.org/iran/state-sponsors-iran/p9362>.
135. CABLE, K. *Closer look at Russia's „Hybrid War”*, nr.7, april 2015, 67 p.
136. *Doctrine for Joint Special Operations*, JP 3-05, 2008, 71 p.
137. FM 3-0. *Field Manual, Headquarters Department of the Army*, Washington, DC, 6 October 2017, 364 p.
138. FEICKERT, A. specialist in Military Ground Forces, *U.S. Special Operations Forces (SOF): Background and Issues for Congress*, January 6, 2017, 12 p.

139. FLEMING, B. *The Hybrid Threat Concept: Contemporary War, Military Planning and the Advent of Unrestricted Operational Art*, Fort Leavenworth, Kansas, School of Advanced Military Studies, 2011, 93 p.
140. FM 3-05.100. *Army Special Operations Forces*, Headquarters Department of the Army, Washington, DC, 20 September 2006, 119 p.
141. FM 3-05.130. *Army Special Operations Forces Unconventional Warfare*, Headquarters Department of the Army, Washington, DC, 30 September 2008, 248 p.
142. FM 3-05.102. *Army Special Operations Intelligence*, Department of the Army, July 2001, 202 p.
143. FLOURNOY, M. & BRIMLEY, S. *The Defense Inheritance: Challenges and Choices for the Next Pentagon Team*, "The Washington Quarterly", nr. 31, 2008.[citat pe 30.10.2016]. Disponibil:<http://csis.org/publication/twq-defense-inheritance-challenges-and-choices-next-pentagon-team-fall-2008>.
144. GALEOTTI, M. *The „Gerasimov Doctrine” and Russian Non-Linear War*. [citat pe 07.10.2016]. Disponibil:<http://inmoscowsshadows.wordpress.com/2014/07/06/the-gerasimov-doctrine-and-russian-non-linear-war/>.
145. GATES, R. *A Balanced Strategy: Reprogramming the Pentagon for a New Age*, "Foreign Affairs", January/February 2009.[citat pe 30.10.2016]. Disponibil:www.foreignaffairs.org/20090101faessay88103-p20/robert-m-gates/a-balanced-strategy.html.
146. GEBICKE, M. *Special Operations Forces: Opportunities to Preclude Overuse and Misuse*, 1997, 37 p.
147. *General Accounting Office /NSIAD-97-85 Special Operations Forces - Opportunities to Preclude Overuse and Misuse*, 37 p.
148. *Government Accountability Office, Hybrid Warfare*, GAO-10-1036R. Briefing to the Subcommittee on Terrorism, Unconventional Threats and Capabilities, Committee on Armed Services, House of Representatives, Washington, DC, 2010, 28 p.
149. HOFFMAN, F., MATTIS, J. *Future Warfare: The Rise of Hybrid Wars*. In: U. S. Naval Institute Proceedings, vol. 131, November 2005, 175 p. [citat pe 15.06.2018]. Disponibil:http://dde.carlisle.army.mil/documents/sis/docs/Hybrid_Wars.pdf.
150. HOFFMAN, F. *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*, Arlington: The Potomac Institute for Policy Studies, 72 p.
151. HOFFMAN, F. "Hybrid" vs. Compound War: The Janus Choice: Defining Today's Multifaceted Conflict, *Armed Forces Journal International*, October 2009, 175 p.

152. HOFFMAN, F. *Hybrid Warfare and Challenges*, JFQ, issue 52, 1st quarter 2009, 175 p.
153. *Head of French Company is Killed in Libyan City* // „The New York Times” may 2011.[citat pe 03.03.2017]. Disponibil: <http://www.nytimes.com/2011/05/13/world/africa/13benghazi.html>.
154. HUBER, Th. *Compound Warfare: A Conceptual Framework*, in Thomas Huber, ed., *Compound Warfare: That Fatal Knot*, Fort Leavenworth, KS: US Army Command and General Staff College Press, 334 p.
155. HUNTER, E. WITH PIRET, P. *The Challenges of Hybrid Warfare*, International Centre for Defence and Security Toom-Rüütli 12-6, 10130 Tallinn, Estonia, 2015, 7 p. ISSN 2228-2076.
156. HUBER, Th. *Huber Comments on Hybrid Warfare and Compound Warfare*, CGSC Blog response, 12 February 2009, Fort Leavenworth, KS, apud Fleming, 15 p.
157. HUOVINEN, K.-P. *Hezbollah and taliban – hybrid adversaries in contemporary conflicts?*, National Defence University, 55 p. [citat pe 30.10.2016]. Disponibil: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/92639/Y2622_HuovinenKPO_YEK56.pdf?sequence=2.
158. *Joint Irregular Warfare Center, Irregular adversaries and Hybrid Threats. An Assessment – 2011*, 40 p.
159. JP 3-05.*Joint Special Operations*, 18 April 2011, 97 p.
160. JP 3-05.1.*Joint Special Operations Task Force*, 16 July 2014, 183 p.
161. JSOU.*Joint Special Operations University, report 16-4, 2016, Special Operations Essays*, The JSOU Press MacDill Air Force Base, Florida, 2016, 74p. ISBN 978-1-941715-10-1.
162. JSOU.*Joint Special Operations University, Special Operations Research Topics 2017*, The JSOU Press MacDill Air Force Base, Florida, 2016, 82 p. ISBN 978-1-941715-12-3.
163. *Joint Vision 2020*, US Government Printing Office, Washington DC, June 2000, 26 p.
164. KALDOR, M. *New and Old Wars, Organised Violence in a Global Era*, Polity Cambridge, 2012, 416 p.
165. KILCULLEN, D. „*Accidental guerrilla: Fighting small wars in the midst of a big one*”, Oxford University Press, 16 march 2009, 384 p.
166. KORYBKO, A. *Hybrid Wars: the indirect adaptive approach to regime change*, Moscow, Peoples' Friendship University of Russia, 2015, 127 p.

167. LUTTWAK, E. *The Declinists, Wrong Again*, „The American Interest”, vol. IV. N 2. November/December.2008, 37 p.
168. *Leavenworth, KS*: Combat Studies Institute Press. United Kingdom, Ministry of Defence (2010), *Future Character of Conflict*, London : HQ Land Forces, 108 p. [citat pe 30.10.2016].
Disponibil:https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/33685/FCOCReadactedFinalWeb.pdf.
169. MARKS, E. *Rethinking the Geographic Combatant Commands*, în “InterAgency Journal”, Vol. 1 nr.1, 2010, 64 p.
170. MATTIS, J., HOFFMAN, F. *Future Warfare: The Rise of Hybrid Wars*, în „Proceedings Magazine”, US Naval Institute, November 2005, nr. 2, 62 p.
171. McCuen, J. *Hybrid Wars*, “Military Review”, 2008, pp.107-113.
172. McWilliams, S. *Hybrid War Beyond Lebanon: Lessons from the South African Campaign 1976 to 1989*, Fort Leavenworth, KS, 105 p.;
173. MURRAY, W. & MANSOOR, P. *Hybrid Warfare: Fighting Complex Opponents from the Ancient World to the Present*, New York, NY: Cambridge University Press, 12 p.
174. NEMETH, W. *Future war and Chechnya: a case for hybrid warfare*, Monterey - CA : Naval Postgraduate School, 101 p.
175. NATO Special Operation Coordination Centre (2009), SOTG (*Version 1.0*, 11.12.2009), NSCC, Belgia, 197 p.
176. NATO Special Operation Coordination Centre (2008), *The NATO Special Operations Forces Study*, 4 decembrie 2008, NSCC, Belgia, 101 p.
177. NATO Special Operations Forces, Transformation Initiative (NSTI), 12 February 2008, 22 p.
178. NATO Strategy to Defeat Enemy Forces in the Hybrid War. International Conference of Scientific Paper. Brasov, 28-30 May 2015. [citat pe 12.07.2016].
Disponibil:<http://www.afahc.ro/ro/afases/2015>.
179. NATO Secretary General Jens Stoltenberg, “Zero-sum? Russia, Power Politics, and the Post War Era” , Brussels Forum, March 20, 2015.[citat pe 03.03.2017].
Disponibil:http://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_118347.htm.
180. *Nothing is Taken Serious Until it Gets Serious: Countering Hybrid Threats*, *Defence Against Terrorism Review*, Vol. 4 No. 1, Spring & Fall 2012, pp.47-70. ISSN 1307-9190.

181. OPFOR. *Battle Book for the Operational Environment, ST 7-100 version 1.0, U.S. Army TRADOC G-2, TRADOC - Intelligence Support Activity, TRISA – Threats Complex Operational Environment and Threat Integration Directorate (CTID)*, june 2013, 92 p.
182. *Pocket Guide of Unconventional Warfare (UW)*, Joint Publication (JP) 3-05.1, 5 april 2016, Fort Leavenworth, Kansas, 44 p.
183. QIAO LIANG & WANG XIANGSUI. *Unrestricted Warfare*, Beijing, China: People's Liberation Army, 228 p.
184. ROBINSON, L. *The Future of U.S. Special Operations Forces*, Council Special report No. 66, april 2013, 51 p.
185. REINER, D., GAUTIER, J., LARCHER, G. *FAIT au nom de la commission des affaires étrangères, de la défense et des forces armées (1) sur le renforcement des forces spéciales françaises*, № 525 Sénat Session Ordinaire, 2013-2014, 82 p.
186. SNYDER, M. *Information Strategies against a Hybrid Threat: What the Recent Experience of Israel Versus Hezbollah/Hamas Tell the US Army*, in „*Back to Basics: A Study of the Second Lebanon War and Operation Cast Lead*”, ed. Lt. Col. S.C. Farquhar, 103-142. Fort, 156 p.
187. Special Forces Command, [citat pe 13.10.2021]. Disponibil: <https://army-news.org/2013/04/special-forces-command-sdelano-v-shvejcarii/>.
188. *Strategic Concept for the Defence and Security of The Members of the North Atlantic Treaty Organisation adopted by Heads of State and Government in Lisbon*, 19 November, 2010.[citat pe 30.06.2016]. Disponibil:http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68580.htm.
189. TC18-01. *Training Circular, Special Forces Unconventional Warfare*, Headquarters Department of the Army, Washington, DC, 30 november 2010, 97 p.
190. TC 7-100. *Training Circular, Hybrid Threat*, Headquarters Department of the Army, Washington DC, July 2010, 76 p.
191. *Text of Putin's speech at NATO Summit* (Bucharest, April 2, 2008).[citat pe 17.07.2017]. Disponibil: <https://www.unian.info/.../111033-text-of-putins-speech-at-n>.
192. *The Oxford Essential Dictionary of the U.S. Military*, New York: Oxford University Press Inc., 2002.[citat pe 25.06.2018]. Disponibil:<http://www.oxfordreference.com>.
193. *United States Department of the Army, Field Manual (FM) 3-24.2: Tactics in Counterinsurgency*. Washington, D.C.: Department of the Army, 307 p.
194. USJFC. *Irregular Warfare Special Study*, Washington D.C.: Joint Warfighting Center, 83 p.

195. USSOCOM, USMCCDC. *Irregular Warfare (IW) Joint Operating Concept (JOC) VI.0*. Washington D.C.: Department of Defense, 141 p.
196. *United Kingdom Ministry of Defence, Future Character of Conflict*, HQ Special Forces, London, 2011, 72 p.
197. *United States Army Special Operations Command, Counter-Unconventional Warfare*, White Paper, 26 september 2014, 46 p.
198. *U.S. Special Operation Forces (SOF)*, CRS-RS21048, Feickert Andrew: Background and issues for Congress, April, 2008, 13 p.
199. *U. S. Special Operations Command Fact Book*, 2014, 52 p.
200. *United States Government Accountability Office: Army Planning. Comprehensive Risk Assessment Needed for Planned Changes to the Army's Force Structure*, GAO-16-327- April 2016, 30 p.

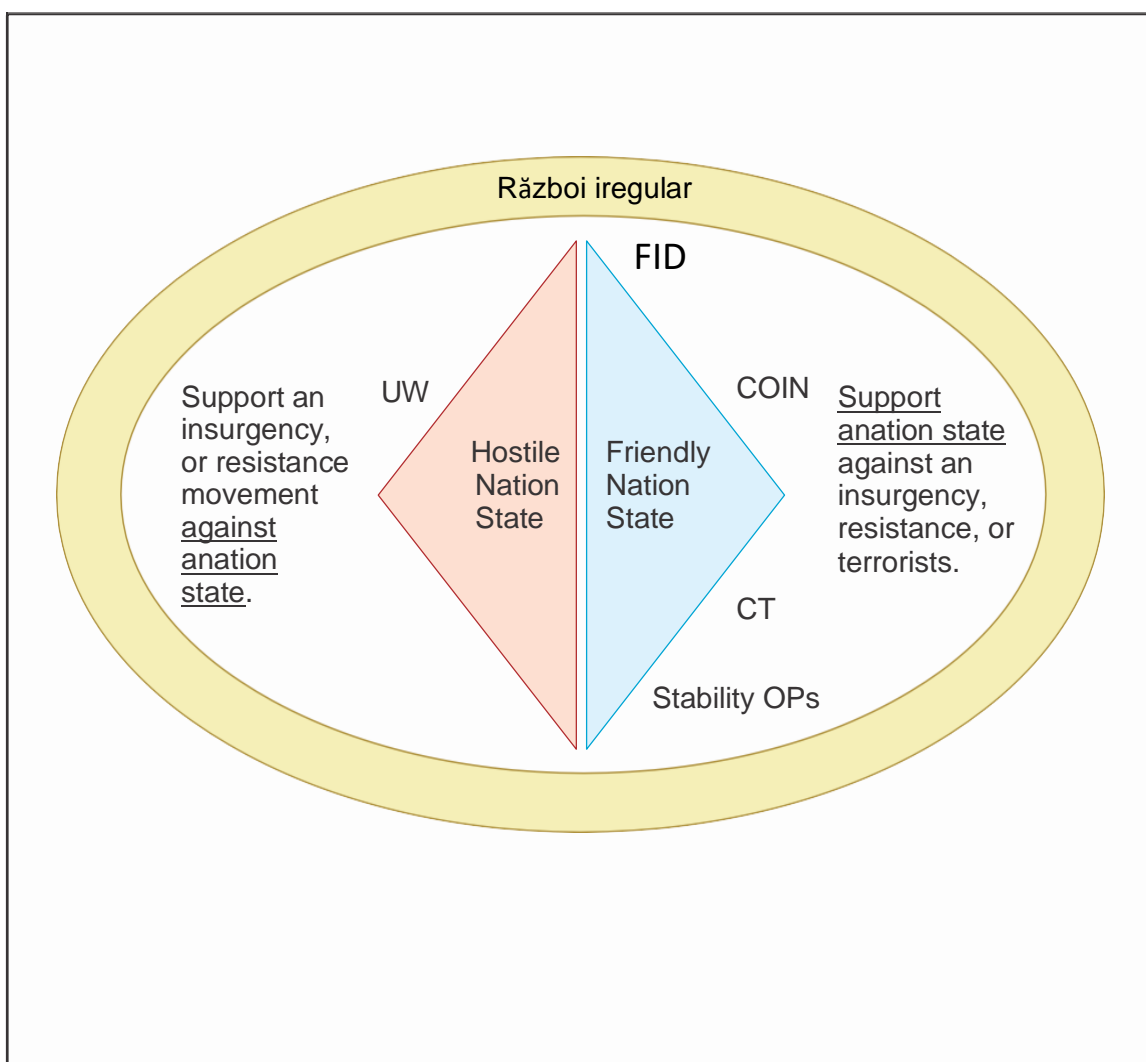
ROLUL ȘI MISIUNILE FORTELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE [136, p.I-3]

ROL	MISIUNI
<p>ACTIUNI OFENSIVE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actiuni directe • Sustinerea acțiunilor militare convenționale • Combaterea terorismului
<p>SUPRAVEGHERE CERCETARE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cercetare specială • Desfășurarea de acțiuni specifice operațiilor informaționale, <i>INFOPS</i>
<p>SPRIJIN INFLUENȚARE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asistență militară • Desfășurarea de acțiuni specifice operațiilor psihologice <i>PSYOPS</i> • Participarea la aplicarea măsurilor împotriva proliferării armelor de distrugere în masă;

ACTIVITĂȚILE DE BAZĂ ÎN OPERAȚIILE SPECIALE[160,p.II-3]

- Acțiuni directe
- Recunoaștere specială
- Combaterea armelor de distrugere în masă
- Combaterea terorismului
- Războiul neconvențional
- Apărarea internă străină
- Asistența forțelor de securitate
- Salvarea și recuperarea ostaticilor
- Contrainsurgența
- Asistența umanitară străină
- Operații militare pentru susținerea informațiilor
- Operații de afaceri civile

RELAȚIA DINTRE OPERAȚIUNILE SPECIALE ȘI RĂZBOIUL ASIMETRIC
[160, p.II-2]

Legendă:

UW – război asimetric;

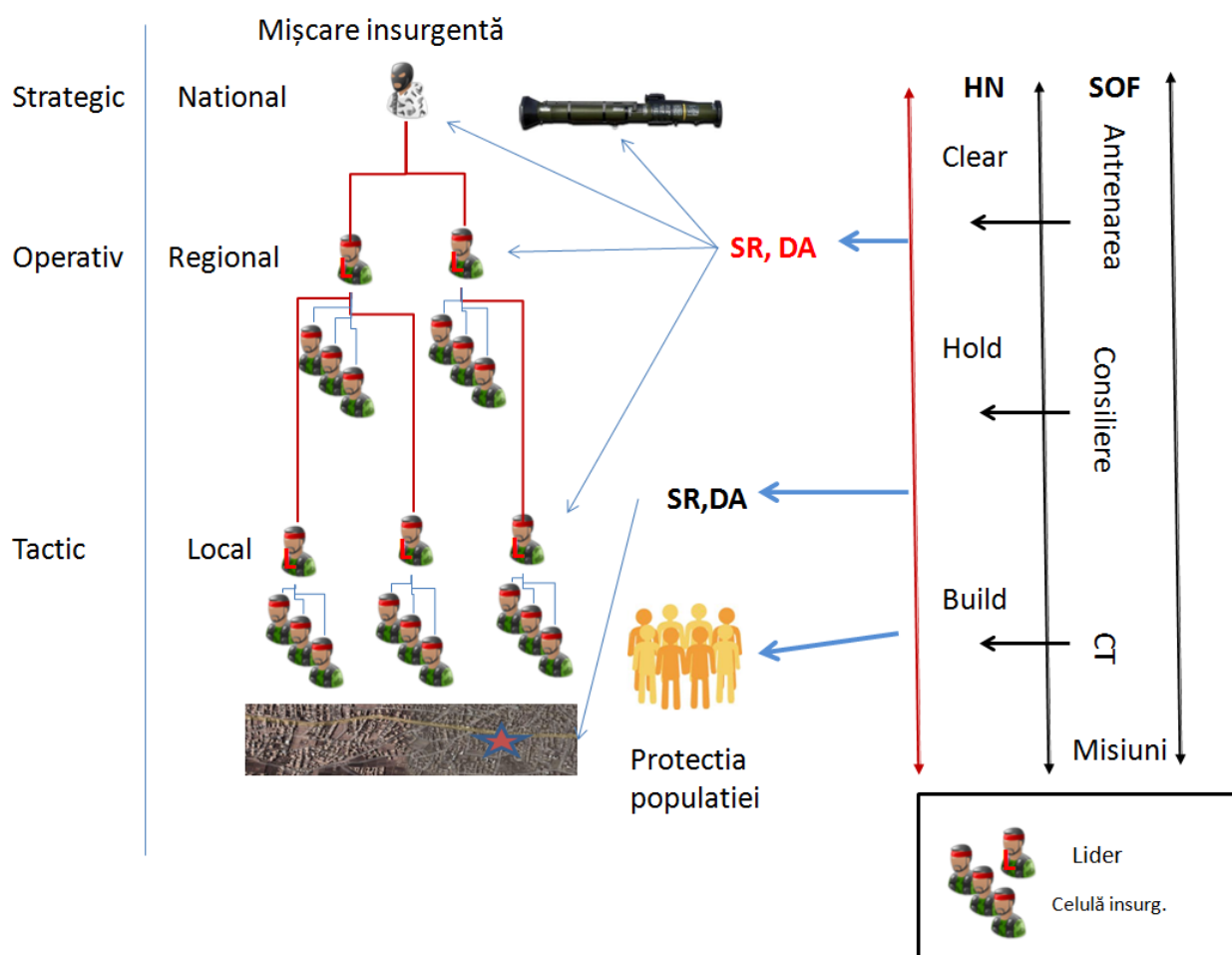
COIN – contrainsurgență;

CT – combaterea terorismului;

Stability OPs – operații de stabilitate;

FID – apărare internă străină.

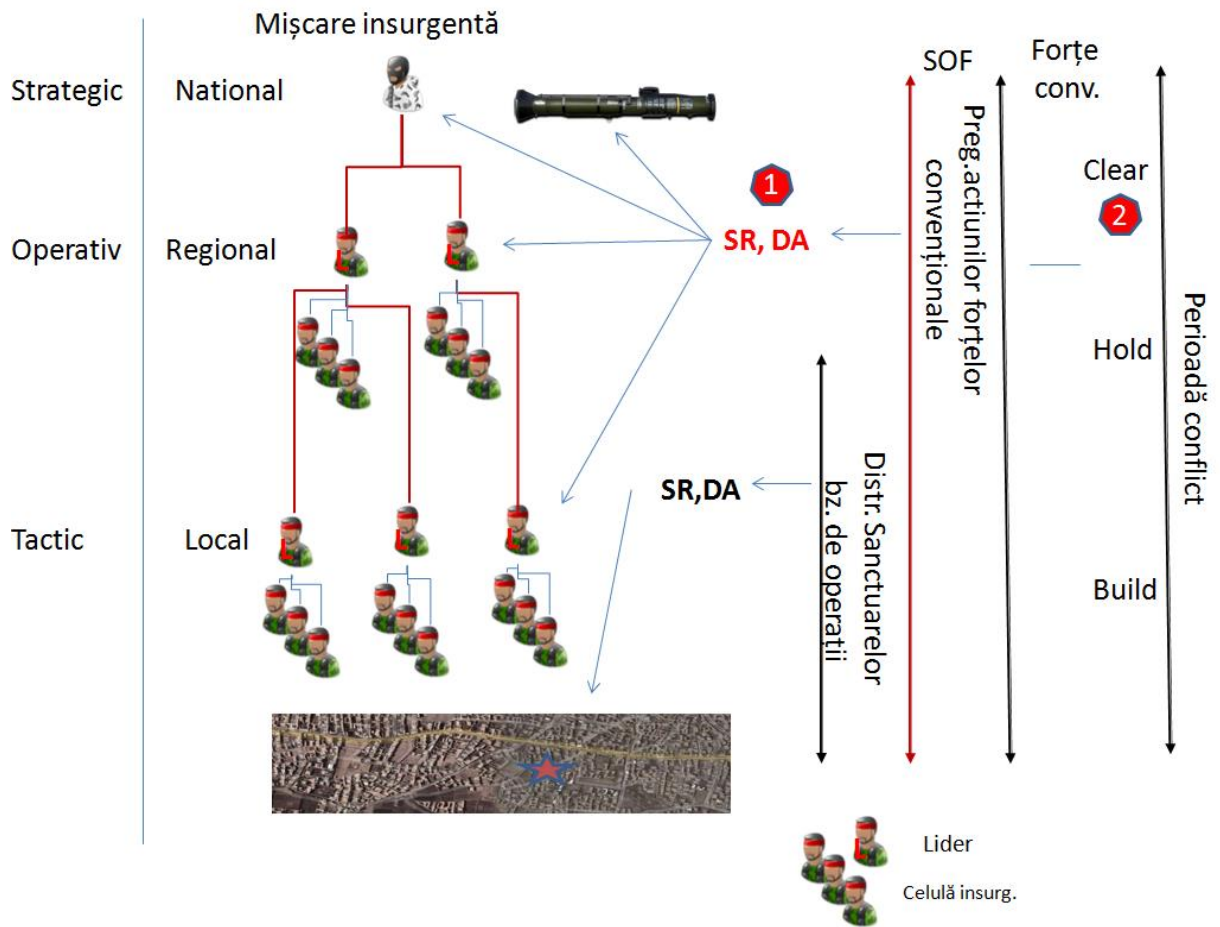
MISIUNILE FORTELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE ASISTENȚĂ MILITARĂ

ACȚIUNI COLATERALE SPECIFICE OPERAȚIILOR SPECIALE [136, p.II-11]

SUPORTUL COALIȚIEI
OPERAȚII DE CĂUTARE ȘI SALVARE
OPERAȚII DE COMBATERE A DROGURILOR
OPERAȚII DE DEMINARE
ASISTENȚĂ UMANITARĂ STRĂINĂ
SPRIGINUL ÎN OPERAȚII DE SECURITATE
ACTIVITĂȚI SPECIALE

SPRIJINUL FORȚELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE ÎN OPERAȚII DE CONTRAINSURGENȚĂ

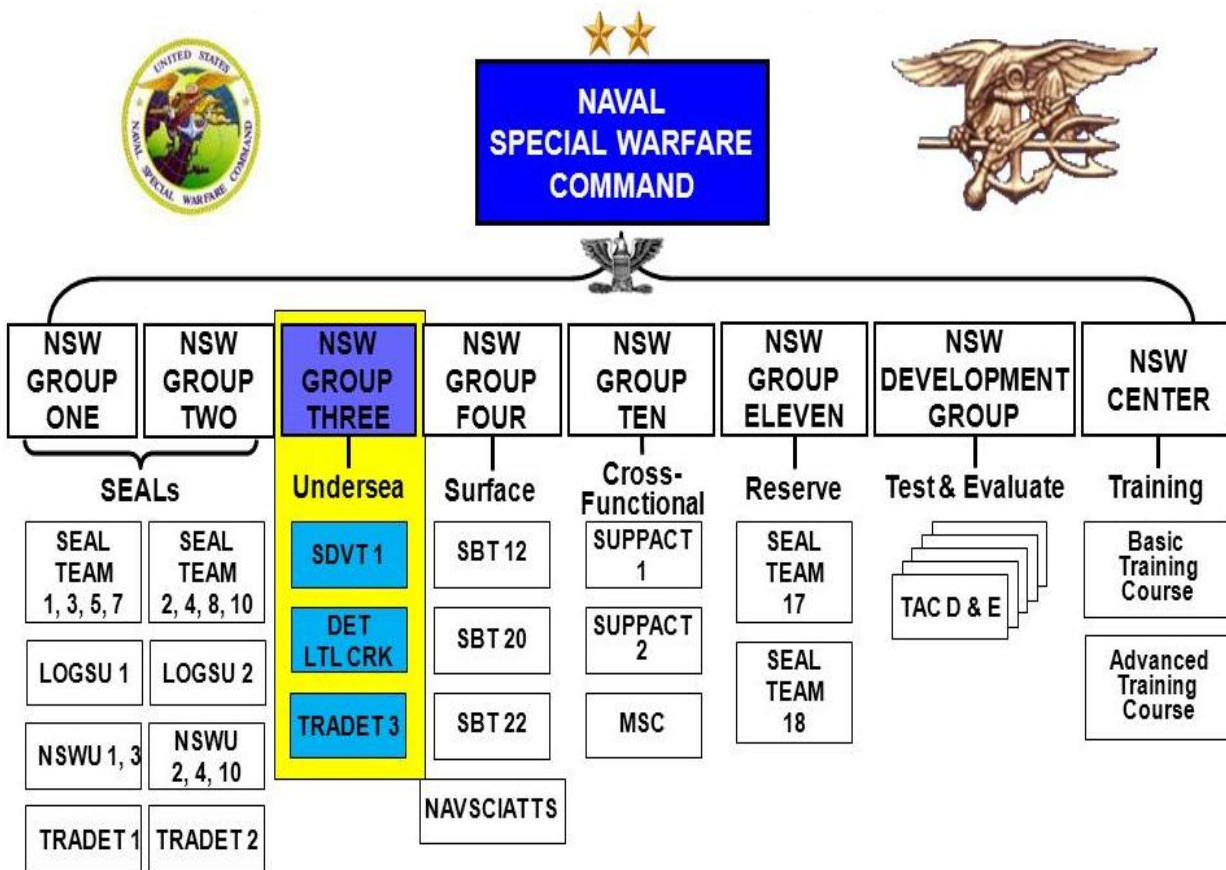
COMANDAMENTUL OPERAȚIILOR SPECIALE AL SUA [199, p.11]

COMANDAMENTUL OPERAȚIILOR SPECIALE AL ARMATEI SUA[199, p.19]

COMANDAMENTUL OPERAȚIILOR SPECIALE NAVALE[199, p.23]

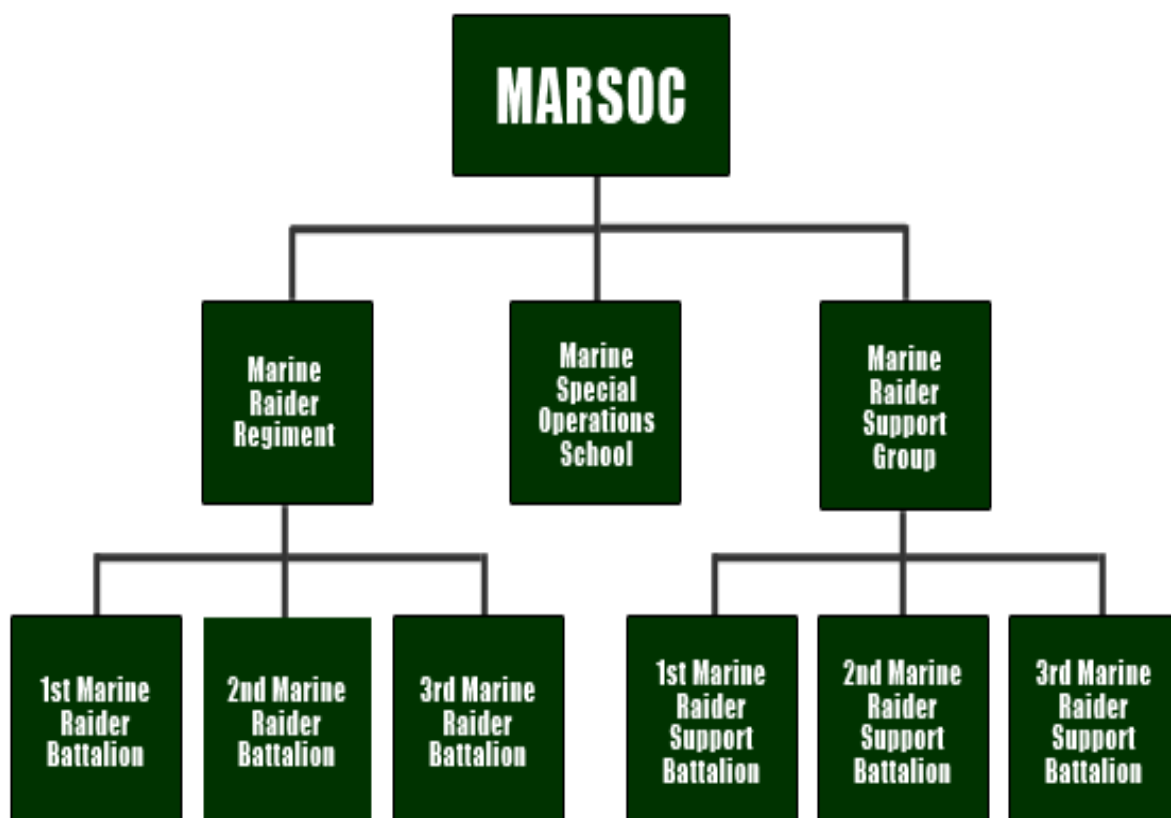

COMANDAMENTUL OPERAȚIILOR SPECIALE AERIENE[199, p.27]

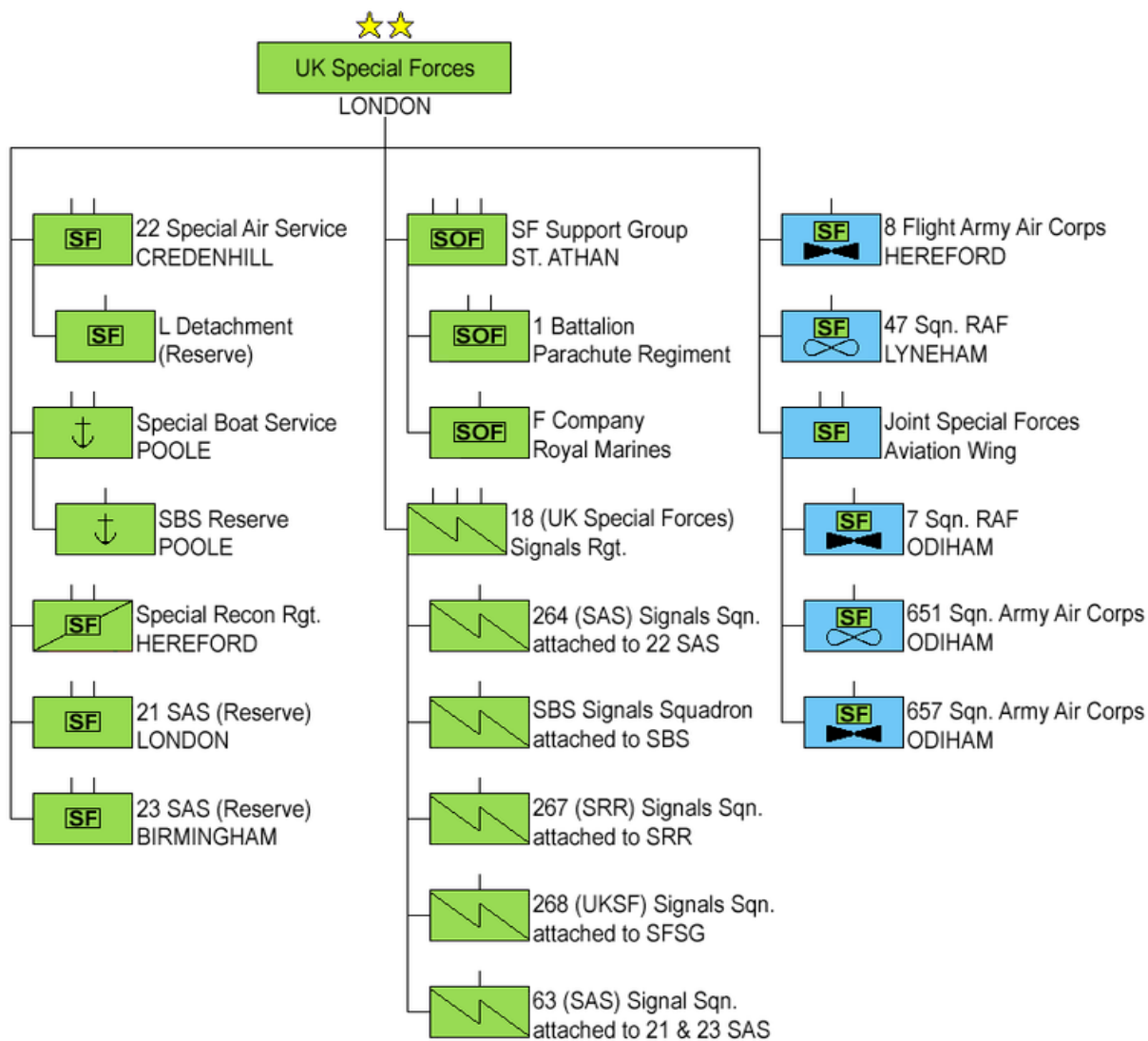

COMANDAMENTUL PENTRU OPERAȚII SPECIALE AL INFANTERIEI MARINE

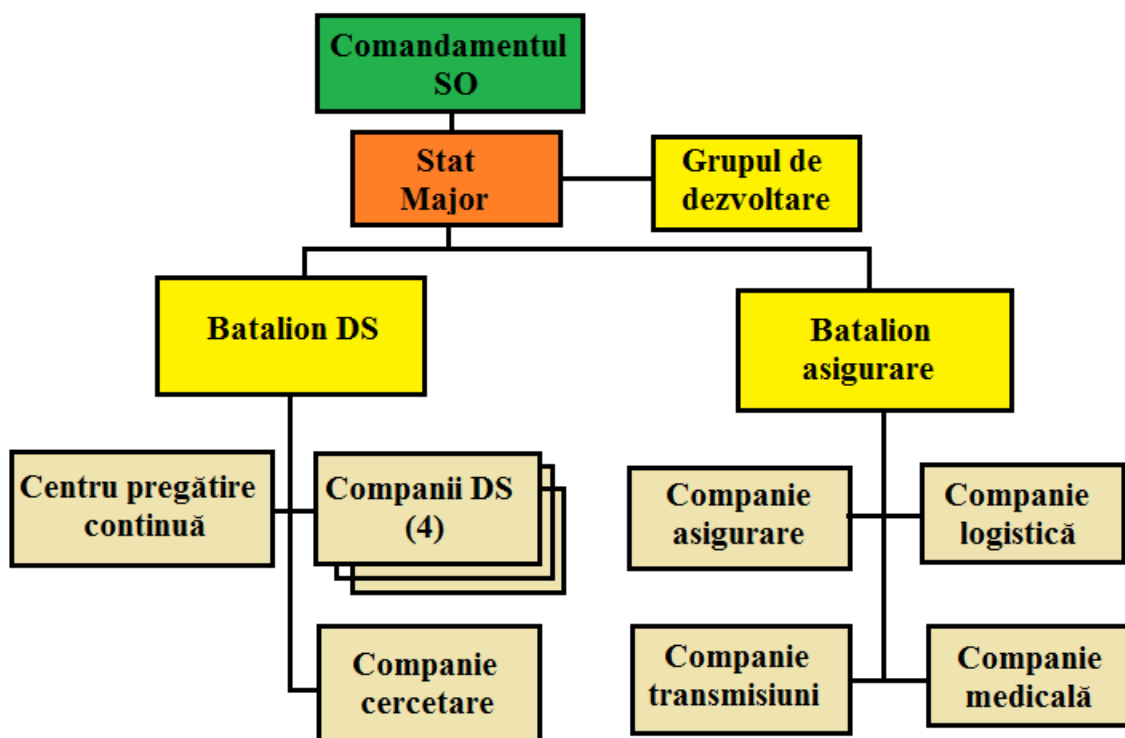
[199, p.31]

FORȚELE SPECIALE ALE REGATULUI UNIT (UKSF)[196, p.15]

**COMANDAMENTUL PENTRU OPERAȚIILE SPECIALE AL REPUBLICII
FEDERALE GERMANIA[19]**

COMANDAMENTUL PENTRU OPERAȚIUNI SPECIALE AL FRANȚEI[185, p.24]

CRITERII ALE MISIUNILOR FORTELOR PENTRU OPERAȚII SPECIALE**[126, p.1-13]**

Acest set de criterii oferă comandanților și statelor majore liniile directoare atunci când se planifică utilizarea SOF:

a) *Specificul misiunii.* Misiunea trebuie să fie adecvată pentru SOF. Comandanții trebuie să întrebuițeze SOF numai în cazul când se cer capacități specifice acestora pentru îndeplinirea misiunii, iar obiectivul este de importantă strategică sau operativă. SOF nu trebuie să fie considerate un înlocuitor al forțelor convenționale, dar pot facilita și uneori chiar substitui acțiunile acestora.

b) *Scopul.* Sprijină misiunea SOF obiectivele comandantului forței întrunite din AO? SOF primesc numai acele misiuni care duc fie la îndeplinirea obiectivelor comandantului de nivel strategic sau operativ, fie la influențarea acestora într-o manieră hotărâtoare.

c) *Realismul.* Planificatorii trebuie să țină cont de limitările și vulnerabilitățile SOF și să nu le atribuie misiuni care depășesc capacitățile operaționale ale acestora.

d) *Asigurarea resurselor.* Sunt resursele necesare disponibile pentru îndeplinirea misiunii? Unele misiuni necesită sprijinul din partea altor forțe cu mijloace de deplasare, logistice, comunicații, de sprijin cu foc etc. Lipsa sprijinului acestor forțe poate micșora șansele de îndeplinire a unei misiuni, în special atunci când SOF se confruntă cu schimbări dramatice și neprevăzute ale contextului operativ / strategic.

e) *Eficiența.* Justifică rezultatul final al misiunii riscul asumat? Unele misiuni, insuficient de bine fundamentate pentru realizarea obiectivului stabilit, pot implica riscuri deosebite pentru personalul SOF, fără a contribui decisiv la realizarea scopului propus. Comandanții trebuie să analizeze foarte bine dacă beneficiile obținute prin executarea misiunii justifică pierderile posibile în rândul personalului SOF. Misiunile SOF trebuie selectate cu multă atenție în urma cunoașterii și evaluării exacte a situației.

ORGANIZAREA GFÎ „BUCOVISNA”

Nr. crt.	Brigăzi (UDD)	Unități	Obs.
1	Bg.1I.Mo. „MOLDOVA”	B.10I.,12I.,14I., B.16Art.Mx., B.18Ra.Art.AA, B.18Log., Cp.18Ge., Cp.18ApNBC, Cp.18Cc., Cp.18Trs., Pl.18Comenduire, Cp.28Log.	
2	Bg.2I.Mo. „Ștefan cel Mare”	B.20I, 22I, 24I., B. 26Art.Mx, B.28Art.AA, Cp.28Ge., Cp.28 Ap.NBC, Cp.28Cc., Cp.28Trs., Cp. 28Comenduire, Cp.28Log.	
3	Bg.3I.Mo. “DACIA”	B.30, 32, 34 I., B.36Art.Mx., B.38Art.AA., Cp.38Ge., Cp.38Ap.NBC, Cp.38Cc., Cp.38Trs., Pl.38Comenduire, Cp.38Log.	
4	Bg.18Art.Mx.	Div Art., B.1 Ob., 2, 3 Ar.Pr.R. „URAGAN”, 4Art.AT, 5Asig.Date, B.6Log.	
5	Bg. 1 Ra.AS	B.1,2,3,4 C-175, B.5 Tehnic	
6	B.1 Ge.	Cp.Stat Major, Cp. 1 Ge. Luptă Cp. 2 C-ții Refacere Drumuri Cp. 3 C-ții Refacere Poduri Cp. 4 Tehnică	
7	B Gardă		
8	B1și B2 SOF		
9	B 22 MP		
10	Cp.1Ap.NBC		
11	B.1Trs.		
12	B.1Cc.		
13	B. 1RE		
14	B.1Log.		

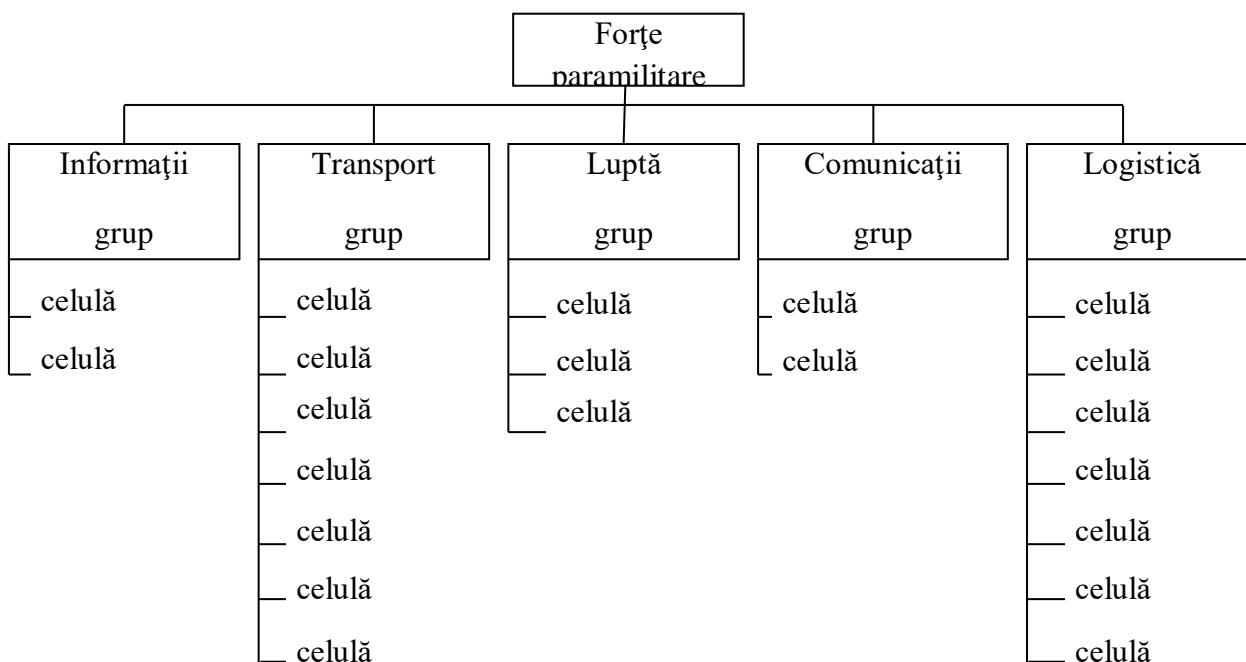
FOS EAGLE

Nr. crt.	Denumirea unităților FOS	Unități partenere pentru MA	Obs.
1	1B.SOF, MDA	Batalionul pentru operații speciale din cadrul Armatei Naționale a Bucovisnei	
2	AOB 2120	BFS 610 din cadrul Armatei Romanita	
3	AOB 2320	Bg.1FS din cadrul Armatei Ucrainița	
4	Cp.Log	Insula JDERILOR	

GRUPAREA FORTELOR ÎNTRUNITE „ART”

Nr. crt.	Forțe	M.U.	Brigăzi (UDD)	Unități	Obs.	
1.	FA TRANSVISNA	GFÎ „APT”	Bg.1I.Mo.	B.113I.	Organizate identic	
2.				B.114I.		
3.				B.115I.		
4.				Dn.121Art.		
5.				Dn122Ra.Art.AA		
6.				B123Log.		
7.				Cp1Ge.		
8.				Cp.1AT		
9.				Cp.1Trs.		
10.				Cp1NBC		
11.				Cp.1Cc.		
12.			Bg.2I.Mo.		Organizată identic cu Bg.1I.Mo.	
13.			Bg.3I.Mo		Organizată identic cu Bg.1I.Mo.	
14.			Bg.4I.Mo		Organizată identic cu Bg.1I.Mo.	
15.			Bg.1Art.Mx.			
16.			Bg.1Ra.AS.			
17.			B.1Menținere a păcii			
18.			B.2Menținere a păcii			
19.			B.3Menținere a păcii			
20.			B.1DS			
21.			B.1Cc			
22.					B.1Ge	
23.					B.1Men.	
24.					B.1Trs.	
25.					Cp.1NBC	
26.					B.1El.Tp.	

FORȚE NECONVENȚIONALE (FORȚE PARAMILITARE)

Notă: Fiecare celulă are 2-6 persoane.

Comanda și coordonarea misiunilor este asigurată în fiecare zonă de acțiune.

Forțe speciale - de valoare companie (5 grupuri a câte 12 luptători); fac parte din unitățile de corp.

Tăria, Compunerea și dispozitivul

1. Forțele inamicului au încadrarea în personal și tehnică de 90-95%;
2. **Artileria.** Dispune de piese de artilerie de 152 mm care poate întrebuința și muniție chimică;
3. **Artileria AA.** Dispune de instalații de lansare de tipul SA-8 și SA-16.
4. **Geniu.** Dispune de echipamente și vehicule care permit sprijinul deplasării.
5. **Aviația.** Dispune de elicoptere de transport de tipul MI-8 (încadrarea acestora este din 90% voluntari și 10% rezerviști).

Forțele speciale

1. grupul reprezintă subunitatea de bază. Pătrunderea în dispozitivul propriu se poate executa cu ajutorul elicopterelor, prin parașutare sau pe jos.

Grupările paramilitare

1. Dispun de armament de calibru 7,62 mm, pistoale Makarov, RPG-16, AGS-17 și mașini de teren 4x4.

Capabilitățile inamicului

1. **Acțiuni nonviolente:**

(a) pot incita grupurile minoritare din rândul populației din zona de operații la demonstrații antiromânești;

(b) infiltrarea/intrarea în forțele locale de apărare a ordinii publice.

2. Acțiuni teroriste:

(a) pot fi activați membrii ai organizațiilor teroriste în scopul desfășurării de acțiuni împotriva personalităților civile și militare;

(b) pot captura vehicule militare și pot desfășura acțiuni de sabotaj;

(c) cooperarea cu teroriștii ca aparțin organizațiilor teroriste internaționale pentru a primi finanțare, armament, pregătire și tehnică de specialitate.

(d) pot desfășura acțiuni de război informațional;

(e) continuă să aibă succes în recrutarea de personal;

(f) dispune de resurse financiare și logistice pentru susținerea acțiunilor militare.

SEMNAL DE ÎNȘTIINȚARE

SEMNAL DE ÎNȘTIINȚARE	FONIE	TELEGRAFIE
DESPRE PERICOLUL ATACULUI NUCLEAR	TRĂSNETUL	71-56-71
DESPRE PERICOLUL ATACULUI CHIMIC	BURNIȚA	21-57-21
DESPRE CONTAMINAREA RADIOACTIVĂ CHIMICĂ ȘI BIOLOGICĂ	SENZAȚIA	33-90-33
ÎNCETAREA STĂRII DE PERICOL	BLOCADA	41-65-41
DE PRIORITATE PENTRU TRANSMITEREA PARAMETRILOR LOVITURILOR NUCLEARE ȘI CHIMICE	FULGERUL	79-24-79

DELIMITAREA GEOGRAFICĂ A EUROPEI DE SUD-EST

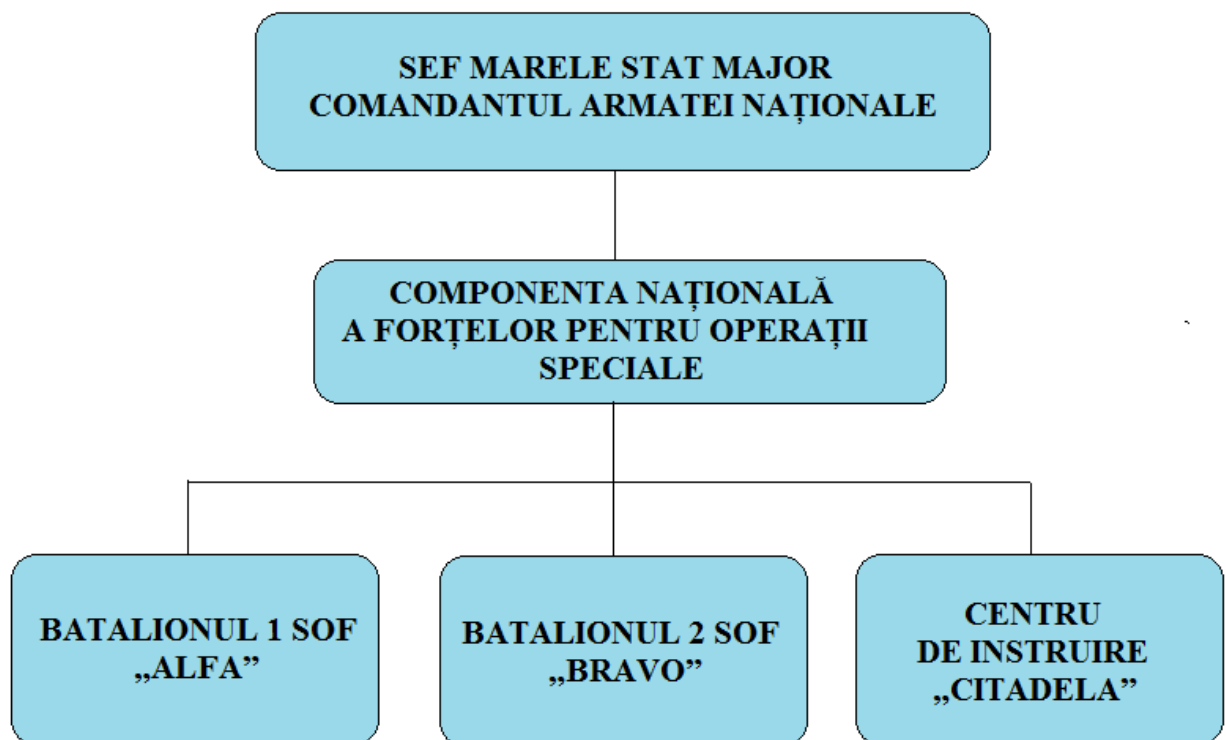
HARTA CONFLICTELOR ÎNGHEȚATE DIN EUROPA DE SUD-EST

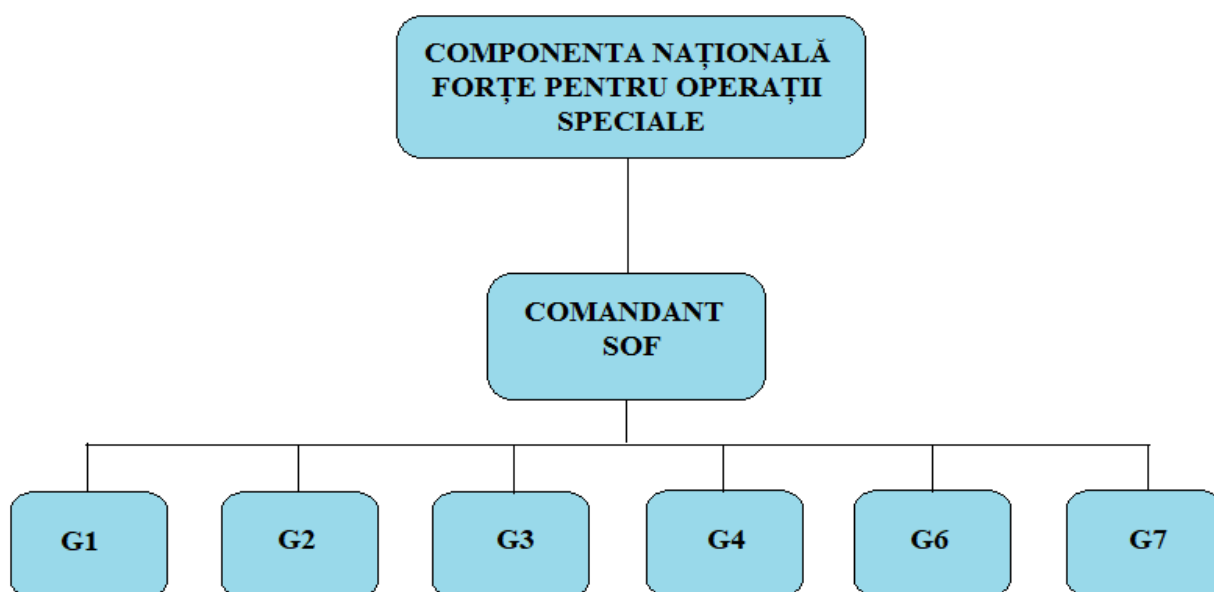
POZIȚIA GEOSTRATEGICĂ A EUROPEI DE SUD-EST

SISTEMUL DE COMANDĂ AL SOF DIN REPUBLICA MOLDOVA

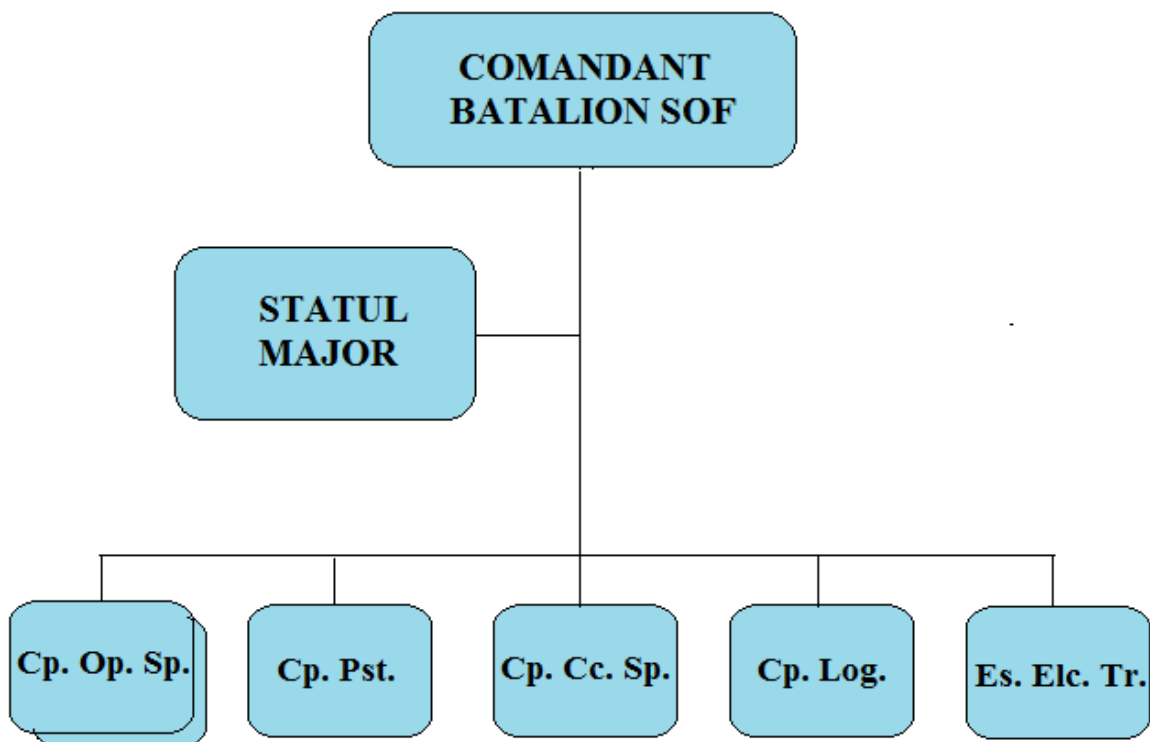

STRUCTURA DE COMANDĂ A COMPONENTEI NAȚIONALE SOF

G1	Secția personal
G2	Secția cercetare
G3	Secția operații
G4	Secția logistică
G6	Secția comunicație și informatică
J7	Secția instruire întrunită și doctrine

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A B.1 „ALFA”/ B.2 „BRAVO”

Cp. Op. Sp.	Companie Operații Speciale
Cp. Pst.	Companie Parașutiști
Cp. Cc. Sp.	Companie Cercetare Specială
Cp. Log.	Companie Logistică
Es. Elc. Tp.	Escadrilă Elicoptere de Transport

HARTA ZONELOR DE OPERAȚII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

CHESTIONARUL DE PERSONALITATE FPI. FORMA B.(F.FAHRENBERG, H.SELG, R.HAMPEL)

Chestionarul FPI este destinat diagnozei stărilor și însușirilor de personalitate în procesul de adaptare socială și reglare comportamentală. Forma B a chestionarului conține 114 itemi și se administrează în grup sau individual (fără limită de timp) persoanelor cu nivel educațional și dezvoltare intelectuală medie, capabile să surprindă semnificația itemilor. Testul FPI conține 9 scale de bază la care, pentru a obține o imagine mai completă a personalității celui investigat, autorii au adăugat reiscule suplimentare. Descrierea scalelor:

Scala 1 (Nervozitate). *Valoarea mare* de testare indică disconfortul psiho-somatic (tulburări de somn, dureri și stări general proaste, oboseală cu fenomene de epuizare, neliniște, instabilitate), stări de iritație afectivă însoțite de tulburări vegetative și muscular intense. *Valoarea mică* prezintă tulburări psiho-somatice minore, rezonanță afectivă scăzută.

Scala II (Agresivitate spontană). *Valoarea marea* de testare indică un comportament impulsiv, sadic. În relație cu oamenii subiectul face glume grosolane sau lipsite de sens, se bucură de răul altora. Este nestăpânit, neliniștit, manifestă nevoia de schimbări, setea de aventură, tendința spre exaltare. Reprezintă tabloul imaturității emoționale. *Valoarea mică* prezintă tendința de agresivitate spontană minimă, stăpânire de sine, comportare stabilă.

Scala III (Depresie). *Valoarea mare* de testare indică fluctuația mare în dispoziții, prevalând stările depresive, tensionate, pesimiste. Subiectul este prost dispus, nemulțumit, epuizat, iritabil, anxios, cu sentimentul unui pericol nedefinit, cu complexe de inferioritate adânc înrădăcinate. Are mereu probleme, sentimentul de culpă, își face reproșuri. *Valoarea mică* indică o dispoziție echilibrată, un raport emoțional bun cu ceilalți. Subiectul este relaxat, optimist, cu puține griji.

Scala IV (Emotivitate). *Valoarea mare* este testarea stării de instabilitate emoțională, tensiune. Subiectul este nerăbdător, neliniștit, tulburat chiar de dificultăți banale. Devine furios, apoi agresiv, amenințător, cu acțiuni de afecte violente. *Valoarea mică* indică stări de impulsivitate redusă. Subiectul este calm, flegmatic, stăpânit emoțional, răbdător.

Scala V (Sociabilitate). *Valoarea mare* de testare indică un subiect sociabil, activ, vorbăreț și prompt la replică, cale leagă repede prieteni și are cerc mare de cunoștințe. *Valoarea*

mică indică un subiect cu dorința de contact redusă (care se mulțumește cu propria persoană), cu cerc redus de cunoștințe. Persoana este distantă, ciudată, puțin întreprinzătoare.

Scala VI (Caracter calm). *Valoarea mare* de testare indică subiectul care are încredere în sine, nu poate fi enervat ușor, nu se abate din drumul său, este răbdător, optimist, energic. *Valoarea mică* indică subiectul iritabil, decepționat, supărăcios, succesibil, descurajat, pesimist.

Scala VII (Dominare). *Valoarea mare* de testare indică acte de agresiune reactiv fizice, verbale sau imaginare; tendințe spre o gândire autoritar-conformistă; agresivitate în limita formelor de conviețuire în societate. *Valoarea mică* indică tactul toleranța, atitudinea ponderată.

Scala VIII (Inhibiție) *Valoarea mare* de testare indică timiditate, inhibare în contact cu alte persoane, incapacitate de contact, neliniște, tremurături, paloare sau roșeață, tulburări digestive. *Valoarea mică* indică încredere în propriile puteri, disponibilitate pentru o acțiune, abnegație.

Scala IX (Fire deschisă). *Valoarea mare* indică spiritul autocritic, atitudinea dezinvoltă, capacitatea de a recunoaște mici slăbiciuni și defecte pe care la are, probabil, fiecare. *Valoarea mică* indică disimularea micilor slăbiciuni și defecte, dorința de a produce o impresie bună, lipsa de sinceritate și spirit autocritic, atitudine de automulțumire.

Scala X (Extraversiune-introversiune). *Valoarea mare* indică sociabilitate, nevoia de contact, degajare, impulsivitate, nestăpânire. *Valoarea mică* indică nesociabilitate, calm, rezervă, constanță, stăpânire, pasivitate.

Scala XI (Labilitate emoțională). *Valoarea mare* indică indispoziție sau dispoziție labilă, tristețe, iritabilitate, violență, agitație, meditații inutile, sentiment de vinovăție, apatie dificultăți de contact. *Valoarea mică* indică o dispoziție stabilă și echilibrată, degajare, calm, stăpânire de sine, siguranță de sine, capacitate de concentrare.

Scala XII (Masculinitate-feminitate). *Valoarea mare* de testare indică activismul în anumite situații, optimism, caracter întreprinzător, dispoziție echilibrată, puține neplăceri fizice, fără tulburări psiho-somatice generale. *Valoarea mică* indică o atitudine de rezervă ușoară, neîncredere abătută, descurajare ușoară, neîncredere în sine, neplăceri fizice și tulburări psiho-somatice generale. În special pulsul neregulat, amețeli, mâini și picioare reci, genunchi moi și emoții, sensibilitate la schimbările atmosferice.

Autoaprecierea stărilor psihice Eysenck

Testul constă din 40 de afirmații grupate în patru blocuri a câte 10 întrebări fiecare. Fiecare afirmație are trei variante de răspuns: „desori” – apreciat cu două puncte; „uneori” – apreciat cu un punct; și „nu” – apreciat cu zero puncte.

Pentru fiecare bloc de afirmații se calculează punctajul total. În cel dintâi bloc se observă starea de anxietate, în al doilea – starea de frustrare, în al treilea – starea de agresivitate, în al patrulea – starea de rigiditate. Se sumează punctele pentru fiecare situație.

Anxietate: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Frustrare: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Agresivitate: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.

Rigiditate: 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Toate stările de cercetare (anxietate, frustrare, agresivitate, rigiditate) sunt apreciate în corespundere cu cele trei niveluri luând în considerație punctajul total: 0-7 lipsa stării date; 8-14 nivelul moderat al stării de identificate; 15-20 nivelul ridicat al stării evaluate.

Tehnica de culegere a informațiilor din cadrul anchetei sociologice a fost chestionarul. Această alegere are în vedere adecvarea instrumentului de cercetare la specificul cercetării, luând în considerare avantajele pe care le comportă chestionarul spre deosebire de alte tehnici. Înainte de completarea chestionarului, respondenților le-au fost prezentate: existența anonimatului și confidențialității datelor recoltate și stabilirea coordonatelor în care va avea loc completarea chestionarului.

Chestionarul de personalitate FPI. Forma B. (F.Fahrenberg, H.Selg, R.Hampel)

1. Am citit instrucțiunile și sunt gata să răspund sincer la toate întrebările.
2. Îmi place să ies seara și să mă distrez.
3. Îmi vine greu să leg noi prietenii.
4. Întotdeauna sunt bine dispus.
5. Rareori ripostez când cineva mă lovește.
6. Deseori visez la lucruri de care e mai bine să nu vorbești.
7. Când vreau să fac cunoștință cu cineva, îmi vine greu să găsesc subiectul de conversație potrivit.
8. Am deseori dureri de cap.
9. Uneori am palpitații sau inima îmi bate neregulat.
10. Se întâmplă uneori să-mi simt inima zvâcnind în gât.
11. Îmi pierd repede cumpătul, dar mă și stăpânesc repede.
12. Câteodată râd de câte o glumă necuviincioasă.
13. Când vreau să aflu ceva, prefer să caut într-o carte decât să întreb.
14. Chiar când nu aflu în societate, mă simt adesea singur.
15. Roșesc sau pălesc ușor.
16. Uneori am vâjâieli în urechi sau îmi apar scânteii în fața ochilor.
17. Pot să mă înfurii atât de tare, încât să sparg de exemplu vesela.
18. Sincer vorbind, îmi face uneori plăcere să chinui pe alții.
19. Mă simt cam jenat când lumea mă observă pe stradă sau într-un magazin.
20. Iau parte numai de nevoie, fără plăcere, la o mare reuniune, la un bal sau la o festivitate publică.
21. Uneori simt cum îmi bat sau îmi zvâcnesc venele.
22. Câteodată simt înțepături în piept.

23. Când cineva mi-a făcut o nedreptate, îi doresc o pedeapsă usturătoare.
24. Sunt de părere că răul trebuie răsplătit cu binele și chiar așa și procedez.
25. S-a întâmplat uneori să fac ceva periculos din pură plăcere.
26. Sunt mai întreprinzător decât majoritatea cunoscuților mei.
27. Adesea mi se întâmplă să amețesc și să văd negru înaintea ochilor, când mă ridic brusc din poziția culcat.
28. Când cineva din cercul meu de prietenii este jignit, ne îngrijim împreună de pedepsirea făptașului.
29. Un câine care nu ascultă merită bătaie.
30. Visez peste zi mai mult decât îmi priește.
31. Uneori am călduri și congestie la cap.
32. Cu oamenii care se poartă mai prietenos decât m-aș fi așteptat, devin prudent.
33. Dacă trebuie să recurg la forță fizică pentru a-mi apăra drepturile, o fac.
34. Mă pricep să înviorez o societate plicticoasă.
35. Mă fâstăcesc destul de ușor.
36. Nu mă supăr dacă alții critică ceva legat de mine sau de munca mea.
37. Chiar și pe vreme caldă, am deseori mâinile și picioarele reci.
38. Simt adesea furnicături și înțepături sau amorțeală în mâini, brațe și picioare.
39. Am adesea neînțelegeri cu alții.
40. În relațiile cu oamenii sunt neîndemânatic.
41. Câteodată mă simt, fără nici un motiv, destul de nenorocit (nefericit).
42. În situații emoționante adesea mi se taie răsuflarea, astfel încât trebuie să respire adânc.
43. Uneori simt un nod în gât.
44. Când mă înfurii, îmi place să-mi descarc nervii prin activități fizice, ca tăiatul lemnului, etc.
45. În copilărie îmi plăcea uneori să chinui pe alții, de pildă le suceam brațele, îi trăgeam de păr, etc.
46. Câteodată îmi pierd răbdarea și mă înfurii.
47. Uneori sunt plin de energie și dornic de acțiune, iar alteori nu sunt în stare să mă apuc de nici o treabă.
48. Câteodată gâfâi, chiar fără să fi săvârșit o muncă grea.
49. Am uneori senzația că nu primesc destul aer, că mă sufoc.
50. Uneori îmi imaginez ce rău ar trebui să pățească cei care îmi fac o nedreptate.
51. Dacă mă supără o muscă, nu mă las până n-o prind.
52. Câteodată mă cuprinde un sentiment de indiferență și de gol interior.
53. Mă sfiesc să intru singur într-o încăpere unde este adunată mai multă lume care stă de vorbă.
54. Simt adesea că mi se usucă gura.
55. Am comis multe greșeli în viață.
56. Am câteodată sentimental că alții râd de mine.
57. Îmi plac sarcinile care cer acțiune rapidă.
58. Mă simt aproape tot timpul flămând.
59. Am întâlnit oameni care m-au supărat atât de mult, încât am ajuns la bătaie.
60. Când mă gândesc la câte mi s-au întâmplat în viață, nu sunt tocmai mulțumit de soarta mea.
61. În general sunt liniștit, nu mă enervez ușor.
62. Într-o societate voioasă pot să mă manifest de obicei în mod firesc și relaxat.
63. Se întâmplă adesea să nu am poftă de mâncare.
64. În copilărie îmi făcea plăcere când alți copii mâncau bătaie de la părinți sau de la profesori.
65. De obicei pot să mă hotărâsc repede și sigur.
66. Nu spun totdeauna adevărul.
67. Am un stomac sensibil (senzație de apăsare, de plin, dureri de stomac).
68. S-a întâmplat să mă supăr atât de tare pe cineva, încât să-i doresc moartea.

69. Un cal care nu trage bine trebuie să simtă biciul.
70. Deviza mea este :„Nu te încrede niciodată în străini!”
71. Nu mă frământ pentru lucruri care au trecut.
72. În fond, sunt un om cam fricos.
73. Când călătoresc, prefer să privesc peisajul decât să stau de vorbă cu tovarășii de drum.
74. Dacă sufăr un eșec, aceasta nu mă supără.
75. Nu-mi pot închipui vreun motiv întemeiat ca să lovești pe cineva.
76. Aproape în fiecare săptămână întâlnesc pe cineva pe care nu pot să-l sufăr.
77. Fac multe lucruri de care apoi îmi pare rău.
78. Dacă cineva mă părăsește cu reavoință, îi doresc o pedeapsă usturătoare.
79. Am frecvent grețuri și vărsături.
80. Am deseori balonări.
81. Am adesea constipație.
82. Dacă cineva îi face un rău prietenului meu, sunt alături de el pentru a ne răzbuna.
83. Uneori am întârziat la întâlnire sau la școală.
84. Sincer vorbind, s-a întâmplat să chinuiesc animalele.
85. Când întâlnesc pe neașteptate un vechi prieten, îmi vine să-i sar de gât.
86. Dacă la restaurant mi s-ar servi mâncare proastă, aș face reclamație la ospătar sau la responsabil.
87. În momentele de emoție sau de frică, îmi apare nevoia de a avea scaun (diaree) sau de a urina.
88. Câteodată sunt abătut fără să știu de ce.
89. Adesea sunt sătul de toate.
90. De obicei acționez repede și sigur.
91. După ce mă culc, adorm de regulă în câteva minute.
92. Dacă cineva țipă la mine, țip și eu la el.
93. Îmi face plăcere să arăt greșelile altora.
94. Uneori nu-mi pot stăpâni o pornire de a-i face pe alții să sufere.
95. Câteodată îmi imaginez că adversarilor mei li se întâmplă ceva rău.
96. Când suntem mai mulți, mă cuprinde adesea dorința irezistibilă pentru glume și feste grosolane.
97. Uneori mai spun și câte o minciună.
98. Am participat activ la organizarea unui cerc sau a unui grup.
99. Există puține lucruri care să mă irite sau să mă supere.
100. Adesea întorc privirea sau mă uit spre partea cealaltă a străzii pentru a evita întâlnirea cu cineva.
101. Câteodată mai fac puțin pe grozavul.
102. Sunt destul de vioi din fire.
103. Mă întreb uneori dacă pe oamenii cu care stau de vorbă îi interesează într-adevăr ceea ce le spun.
104. Câteodată îmi apar pete roșii pe gât sau pe față.
105. Când mă înfurii cu adevărat, aș fi în stare să lovesc pe cineva.
106. Dacă cineva se poartă urât cu mine, asta nu mă supără.
107. Îmi vine greu să susțin față de cunoscuții mei o părere diferită.
108. Uneori mă neliniștește chiar și posibilitatea de a avea ghinion.
109. Nu toți cei pe care îi cunosc îmi sunt simpatici.
110. Corpul meu rareori se poate destinde (relaxa) cu totul.
111. Se întâmplă ca în anumite situații să mă bâlbâi puțin.
112. Adesea îmi tremură mâna (de ex. la aprinderea unei țigări sau folosirea unei cești).
113. Câteodată am gânduri de care ar trebuie să-mi fie rușine.

114. Nu știu de ce, dar câteodată aș vrea să fac ceva țândări.
115. Uneori mă liniștește când îmi imaginez diferite pățanii ale unor oameni antipatici.
116. Măinile și picioarele mele sunt deseori agitate.
117. Îmi face mai multă plăcere sa-mi petrec seara cu o îndeletnicire favorită, decât într-o societate veselă.
118. Mă număr printre acei oameni care, în general, iau lucrurile destul de ușor.
119. De regulă îmi vine ușor să mă concentrez asupra muncii mele.
120. Nu m-ar stânjeni cu nimic să fac o colectă pentru un scop bun.
121. În societate mă comport de obicei mai bine decât acasă.
122. Adesea îmi scapă câte o observație pe care era mai bine s-o păstrez pentru mine.
123. Mi-ar plăcea să am o profesiune legată de multă variație și călătorii, chiar dacă asta ar însemna mai multă nesiguranță.
124. Dacă m-am purtat stângaci într-o societate, pot s-o uit repede, n-o pun la inimă.
125. Am puțini cunoscuți mai apropiați.
126. Observ adesea o tresărire sau zvâcnire involuntară a pleoapelor, a feței, a capului sau a umerilor.
127. În anumite momente sau chiar în general sunt deosebit de sensibil la lumină și la zgomot, astfel încât lumina puternică, culorile țipătoare sau anumite zgomote îmi produc aproape o durere fizică.
128. După o petrecere, am adesea dorința ca împreună cu ceilalți să mai facem vreo poză pentru a necăji oamenii.
129. Cred că aș putea fi un pasionat vânător.
130. Dacă te gândești câtă suferință există pe acest pământ, parcă-ți dorești să nu te fi născut.
131. Cine mă jignește serios poate să încaseze o palmă.
132. Nici chiar o mare mulțime de necazuri și tulburări mărunte nu mă pot scoate din sărite.
133. Când mă înfurii spun lucruri necuviincioase.
134. La petreceri sau la festivități publice prefer să rămân pe planul al doilea, în umbră.
135. În prezența unor oameni deosebiți sau a unor superiori mă simt stingher, mă fâstăcesc ușor.
136. Adesea nu-mi pot stăpâni ciuda și mania.
137. Nu-mi place când oamenii mă privesc în timp ce lucrez.
138. Visez adesea la lucruri irealizabile.
139. Aș prefera să locuiesc într-un oraș mare, animat, decât într-un sat liniștit.
140. Câteodată m-am frământat foarte mult pentru lucruri care, de fapt, nu erau importante.
141. Uneori amân o treabă care ar trebui făcută imediat.
142. Nu este felul meu să spun bancuri și întâmplări amuzante.
143. Adesea tresar când ceva se mișcă repede sau dacă cineva mi se adresează pe neașteptate.
144. Deseori încep să tremur de spaimă sau de emoție sau mi se înmoaie genunchii.
145. Îmi face plăcere să decapitez florile cu un băț.
146. Greutățile de toate zilele mă scot adesea din sărite.
147. Există momente în care sunt foarte trist și deprimat.
148. În preajma unor anumite evenimente, am adesea trac (emoții) și devin agitat.
149. Din păcate, mă număr printre cei care se înfurie ușor.
150. Mai demult făceam parte dintr-o gașcă care rămânea strâns unită în orice împrejurare.
151. Îmi vine greu să vorbesc sau să fac o expunere în fața unui grup mare de oameni.
152. Dispoziția, toanele mele se schimbă destul de ușor.
153. Obosesc mai repede decât majoritatea oamenilor pe care-i cunosc.
154. Când mă necăjesc sau mă enervez tare, o simt în tot corpul.
155. Îmi pierd ușor cumpătul dacă sunt atacat.
156. Prefer să acționez decât să făuresc planuri.
157. Adesea mă supără gândurile inutile care îmi revin tot timpul în minte.

158. Familia mea și cunoștințele mele nu mă înțeleg cu adevărat.
159. Am tulburări de somn: adorm greu sau mă trezesc frecvent.
160. Organismul meu are nevoie de peste 8 ore de somn pentru a se reface cum trebuie.
161. Există atâtea lucruri supărătoare!
162. Adesea pronunț amenințări pe care însă nu le gândesc serios.
163. Spun deseori lucruri necugetate pe care apoi le regret.
164. Mă frământă mult viața mea de până acum.
165. Îmi place să fac câte o glumă nevinovată pe socoteala altora.
166. De obicei privesc spre viitor cu încredere.
167. Chiar dacă totul e împotriva mea, nu mă descurajez.
168. Câteodată sunt morocănos și prost dispus.
169. Visez destul de des.
170. Dimineața, după ce mă trezesc, mă simt încă multă vreme obosit, dărâmat.
171. Îmi place sa-mi bat joc de alții.
172. Am prezență de spirit și găsesc întotdeauna pe loc răspunsul potrivit.
173. Chiar dacă ceva mă scoate din sărite, de obicei mă liniștesc repede.
174. În acțiuni colective îmi place să preiau conducerea.
175. Adesea mă enervez repede.
176. Nu-mi place să fiu împreună cu oamenii pe care încă nu-i cunosc.
177. Adesea sunt atât de prost dispus, încât nu vreau să știu de nimeni.
178. Mă simt în stare să înfrunt cu succes viața și greutățile ei.
179. În copilărie mi s-a întâmplat uneori să umblu pe furiș la dulciuri.
180. Mi-e greu să-i câștig pe alții de partea mea.
181. Mă consider destul de vorbăreț.
182. Uneori îmi face plăcere să rănesc oamenii care-mi sunt dragi.
183. Mai bine să-i muți cuiva falca decât să fii considerat laș.
184. Îmi clocotește sângele când cineva mă ia drept fraier.
185. De obicei sunt foarte conștiincios.
186. Îmi place să-mi expun părerea în fața altora.
187. Uneori, fără vreun motiv întemeiat, am sentimental unui pericol vag sau simt o teamă nedeslușită.
188. Nu-mi vine să intru în vorbă cu oamenii până când aceștia nu mi se adresează.
189. Adesea sunt dus pe gânduri.
190. Uneori se mai întâmplă să mă bucur un pic de necazul altora.
191. Adesea mă necăjesc prea ușor din cauza altora.
192. Câteodată vorbesc despre lucruri la care nu mă pricep.
193. Am adesea sentimentul că nu duc un mod de viață corect.
194. Mă simt adesea ca un butoi de pulbere gata să explodeze.
195. Purtarea mea la masă este mai puțin îngrijită acasă decât în societate.
196. Mă simt adesea ostenit, vlăguit, epuizat.
197. Organismul meu reacționează în mod vădit la schimbările de vreme sau de climă.
198. Numai rareori mi se întâmplă sa fiu deprimat, să mă simt nefericit.
199. Îmi place atât de mult să stau de vorbă cu oamenii, încât folosesc orice prilej pentru a discuta cu persoane necunoscute.
200. Sunt sensibil la jigniri.
201. Dimineața, când mă trezesc, sunt adesea atât de bine dispus, încât încep să fluier sau să cant.
202. Când trebuie să iau o hotărâre importantă, chiar și după o chibzuială îndelungată, mă simt tot nesigur.
203. Într-o dispută înclin să vorbesc mai tare ca de obicei.

204. Nu-mi pasă dacă se râde de mine.
 205. Uneori cred că nu sunt bun de nimic.
 206. Mă neliniștește ce ar putea să creadă alții despre mine.
 207. Trec destul de ușor peste decepții.
 208. Deseori, îmi mușc buzele sau îmi rod unghiile.
 209. Prefer să cedez într-o problemă sau alta, decât să intru în discuții.
 210. Îmi amintesc că odată am fost atât de furios, încât am apucat primul obiect la îndemână și l-am spart sau l-am rupt.
 211. Cel mai fericit mă simt atunci când sunt singur.
 212. Câteodată mi-e dor de ceva emoționant

Tabel interpretativ

Dimensiune	RĂSPUNS	Indicatori	Total itemi
1. Nervozitate	DA	8, 9, 10, 16, 21, 22, 27, 31, 37, 38, 42, 43, 48, 49, 54, 63, 67, 79, 80, 81, 104, 110, 112, 116, 126, 127, 153, 154, 159, 160, 170, 196, 197	34
	NU	91	
2. Agresivitate	DA	18, 25, 45, 58, 59, 64, 68, 84, 93, 94, 95, 96, 114, 123, 128, 139, 145, 165, 169, 171, 182, 192, 208, 212	26
	NU	119, 185	
3. Depresivitate	DA	6, 30, 39, 41, 52, 55, 56, 60, 77, 88, 89, 103, 108, 130, 138, 140, 147, 152, 157, 158, 164, 177, 187, 189, 193, 205, 206	28
	NU	178	
4. Emotivitate	DA	11, 17, 44, 46, 105, 122, 133, 136, 146, 149, 15, 162, 163, 175, 191, 194, 200, 203, 210	20
	NU	61	
5. Sociabilitate	DA	26, 34, 62, 85, 98, 102, 120, 172, 174, 181, 186, 199	28
	NU	3, 7, 13, 14, 20, 40, 73, 100, 117, 125, 134, 142, 176, 180, 188, 211	
6. Calm	DA	4, 24, 36, 57, 71, 74, 75, 99, 106, 118, 132, 156, 166, 167, 173, 198, 201, 204, 207, 209	20
	NU	23, 28, 29, 32, 33, 50, 51, 69, 70, 76, 78, 82, 92, 115, 131, 150, 161, 183, 184	
7. Tendințe de dominare	DA	23, 28, 29, 32, 33, 50, 51, 69, 70, 76, 78, 82, 92, 115, 131, 150, 161, 183, 184	20
	NU	5	

	DA	15, 19, 35, 53, 72, 87, 107, 111, 135, 137, 143, 144, 148, 151, 202	
8. Timiditate	NU	65, 86, 90, 124, 129	20
9. Fire deschisă	DA	12, 47, 66, 83, 97, 101, 109, 113, 121, 141, 168, 179, 190, 195	14
10. Extroversiune-	DA	25, 34, 57, 62, 85, 86, 98, 102, 105, 120, 122, 123, 139, 165, 172, 174, 199	
introversiune	NU	3, 20, 26, 117, 134, 142	23
11. Labilitate	DA	30, 41, 52, 55, 56, 89, 103, 113, 138, 140, 152, 155, 157, 158, 163, 164, 168, 175, 189, 194, 200	
emoțională	NU	61, 99, 106	24
	DA	25, 33, 59, 64, 98, 121, 124, 129, 167, 178, 198, 207	25
12. Masculinitate	NU	9, 14, 27, 37, 81, 87, 127, 143, 144, 147, 148, 196, 197	

Sursa: MINULESCU, M., Chestionarele de personalitate în evaluarea psihologică, București, Editura Garell Publishing House, 2004.

TESTUL DE AUTOAPRECIERE A STĂRILOR PSIHICE EYSENCK TESTE DE PERSONALITATE

Instrucțiune: vă propunem descrierea diferitor stări psihice. Dacă această stare vă este caracteristică, acordați 2 puncte, dacă această stare apare, dar rareori - 1 punct, dacă deloc nu apare - 0 puncte.

itemi	da	uneori	nu
I.			
1. Nu mă simt încrezut			
2. Deseori roșesc din cauza unui fleac			
3. Somnul îmi este neliniștit			
4. Ușor mă întristez			
5. Mă neliniștesc chiar și neplăcerile imaginare			
6. Greutățile mă sperie			
7. Îmi place să mă aprofundez în neajunsurile mele			
8. Pot fi ușor convins			
9. Sunt temător, bănuitor			
10. Greu suport timpul când trebuie să aștept			
II.			
11. Deseori mi se par fără ieșire situațiile care pot fi rezolvate			
12. Neplăcerile mă tulbură puternic, mă descurajează			
13. Când am mari neplăceri, sunt dispus să mă învinuiesc pe mine însumi fără motive temeinice			
14. Nenorocirile și eșecurile nu mă învață nimic			
15. Deseori refuz să lupt considerând că ieste zădarnic			
16. Deseori mă simt lipsit de apărare			
17. Uneori sunt în stare de disperare			
18. Mă simt dezorientat în fața greutăților			
19. În momente diferite uneori mă port copilărește, vreau să fiu compătimit			
20. Consider că neajunsurile caracterului meu sunt greu de corectat			
III.			
21. Las ultimul cuvânt după mine			
22. Deseori în discuție întrerup interlocutorul			
23. Pot fi ușor scos din sărite			
24. Îmi place să fac altora observații			
25. Vreau să fiu o autoritate pentru ceilalți			
26. Nu mă mulțumesc cu puținul, vreau totul			
27. Când mă înfurii nu mă pot stăpâni			
28. Prefer să conduc decât să mă supun			
29. Gesturile mele sunt rapide, pronunțate			

30. Sunt răzbunător			
IV.			
31. Îmi este greu să-mi schimb obișnuințele			
32. Îmi este greu să-mi comut atenția			
33. Sunt suspicios de tot ce este nou			
34. Greu îmi schimb părerea			
35. Deseori nu pot scăpa de gânduri pe care ar trebui să le uit			
36. Greu mă apropii de oameni			
37. Mă deranjează chiar și cele mai mici devieri de la plan			
38. Deseori sunt încăpățânat			
39. Merg la risc chiar dacă nu vreau să fac un anumit lucru			
40. Abaterile de la regimul obișnuit mă deranjează foarte mult			

Aprecierea rezultatelor.

1. *anxietate*: 0...7- nu-s anxioși;
8...14 - anxietate moderată de nivel admisibil;
15...20- foarte anxios,
2. *frustrare*: 0...7 - nu are autoapreciere înaltă, este tolerant la eșecuri, nu se teme de greutăți;
8...14 - nivel mediu de frustrare, frustrarea are loc;
15...20 – auto apreciere scăzută, evitați dificultățile, vă temeți de insucces, sunteți frustrat.
3. *agresivitate*: 0...7 - sunteți liniștit, cumpătat;
8... 14 - nivel mediu de agresivitate;
15...20 - sunteți agresiv, nereținut aveți dificultăți de a relaționa și comunica cu alții.
4. *rigiditate*: 0...7 - nu sunteți rigid, comutare facilă;
8... 14 – nivel mediu;
15...20 - rigiditate înaltă, ne modificarea comportamentului, convingerilor, opiniilor, chiar dacă ele nu corespund realității.

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnatul, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele, în conformitate cu legislația în vigoare.

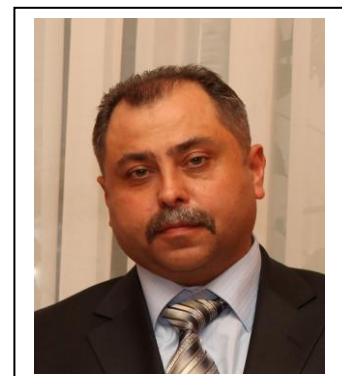
_____DACIN Octavian

(data)

CV – UL AUTORULUI

Date personale

Numele	DACIN
Prenumele	Octavian
Patronimic	Ion
Data nașterii	09.06.1969
Locul nașterii	Bahmut, Călărași, Republica Moldova
Cetățenia	Republica Moldova

Studii

Superioare ciclu III Doctorat națională” din cadrul Academia Militară a forțelor Armate „Alexandru cel Bun” Școala doctorală „Științe militare și de securitate
Septembrie/2016 – septembrie/2019mun. Chișinău, Republica Moldova
Specialitatea: Artă militară

Superioare ciclul II Masterat Academia Militară a Forțelor Armate
septembrie/ 2014 – decembrie/2015 „Alexandru cel Bun”
mun. Chișinău, Republica Moldova
Specialitatea: Securitate și Apărare

Superioare Școala Superioară Militară de Desant Aerian
august/1988 – iunie/1992 orașulReazan, Federația Rusă
Specialitatea – Comandant Trupe Desant Aerian
Grad militar - locotenent

septembrie/1984 – iunie/1988 **Tehnicumul Electromecanic**
mun. Chișinău, Republica Moldova
Specialitatea – Producerea Roboților în Industrie

Medii Școala Medie Nr.1
septembrie/1976 – iunie/1984 or. Călărași, Republica Moldova

Experiență profesională

1992 - 1997 **Batalion Destinație Specială „Fulger”, Armata Națională**
mun. Chișinău, Republica Moldova
Funcția deținută – Comandant Pluton, Companie,
Locuitor comandant de unitate Grad militar – Locotenent - Căpitan

1997 - 2003 **Serviciul Protecție și pază de Stat, mun. Chișinău, Republica Moldova**
Funcția deținută – Șef Secție
Grad militar – Maior – Locotenent Colonel – Colonel

2012 până în prezent **Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, mun. Chișinău, Republica Moldova**
Funcția deținută – lector universitar

Stagii/ instruirii

Iunie 1997 – iulie 1997 **Aplicații internaționale pentru Menținere a Păcii, „Cooperativ NAAGET-97”, Alexandria, Louisiana, SUA**
Funcția – Comandant de Companie

Ianuarie 1998 **Academia de Poliție din Turcia, or. Ankara**
Cursuri de perfecționare

Iunie 2000 **Diplomatic Security Service, mun. Chișinău, Republica Moldova, Cursuri de perfecționare**

Ianuarie - martie 2016 **Curs de Perfecționare în domeniul Securitate și Apărare Națională**

Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, mun. Chișinău, Republica Moldova

Domeniul de interes științific ***Științe militare și de securitate, Arta Militară.***

Participarea la foruri științifice(naționale și internaționale)

19 mai 2016 - conferința internațională „Republic of Moldova within the new architecture of regional security”, Chișinău, Republica Moldova;

15 decembrie 2016- conferința științifică „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova;

01 martie 2017 - conferința științifică cu participare internațională „dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova;

24-28 aprilie 2017- sesiunea de comunicări științifice TAOFT 2017, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, România;

18 mai 2017- conferința internațională „Security strategic environment: trends and challenges”, Chișinău, Republica Moldova;

07-08 decembrie 2017- conferința internațională STRATEGII XXI „The complex and dynamic nature of the security environment”, București, România;

21 decembrie 2017- conferința științifică „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova;

01 martie 2018- conferința inter-universitară „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova;

17 mai 2018- conferința internațională „Security strategic environment: trends and challenges”, Chișinău, Republica Moldova;

27-28 noiembrie 2018- conferința științifică internațională STRATEGII XXI „Complexitatea și dinamismul mediului de securitate”, București, România;

1 martie 2018 – conferința științifică inter universitară, „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova;

6 decembrie 2018 – conferința practico-științifică cu participare inter universitară, „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova;

14 februarie 2019 - conferința științifică inter universitară, „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, Chișinău, Republica Moldova;

23 mai 2019 – conferința internațională „Mediul strategic de securitate : provocări și tendințe”, Chișinău, Republica Moldova;

12 decembrie 2019 - conferința științifică inter universitară cu participare internațională „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova;

20 februarie 2020 – conferința științifică cu participare internațională „Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, ediția a V, Chișinău, Republica Moldova;

17 decembrie 2020 - conferința științifică cu participare internațională „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, Chișinău, Republica Moldova;

25 februarie 2021 - conferința științifică cu participare internațională „Dezvoltarea Armatei Naționale în Contextul Aprofundării Reformelor Democratice”, ediția VI, 2021, Chișinău, Republica Moldova;

27 mai 2021 - conferința internațională, „ Mediul strategic de securitate: Provocări și Tendințe, MSSPT - 2021”.

Lucrări și comunicări științifice:

Articole în culegeri internaționale

1. Dacin Octavian, „Forțele Pentru Operații Speciale - starea actuală, caracteristici și metode de aplicare”, sesiunea de comunicări științifice TAOFT 2017, Romania, București, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 2017, 173-177 p., ISSN 2286-3753;

2. Dacin Octavian, The use of special operations forces in the context of contemporary wars: conceptual, operational and tactical highlights, în revista Strategii XXI, Romania, București, 2018, 78-84p., ISSN 2285-8318;

Articole în culegeri naționale

1. Dacin Octavian, Considerații privind etapele de dezvoltare a armamentului din dotarea forțelor pentru operații speciale. În: Materialele conferinței științifice AMFA, Chișinău: Notograf Prim, 172-178 p., ISBN 978-9975-84-017-0;

2. Dacin Octavian, Forțele pentru Operații Speciale din armatele moderne, în Revista Militară. nr. 2 (16) / 2016, 162-167 p., ISSN: 1857-405X;

3. Dacin Octavian. Evoluția istorică, esența, clasificarea forțelor speciale și a operațiunilor speciale”. În: Materialele conferinței cu participare internațională AMFA, Chișinău: Notograf Prim, 81-91 p. , ISBN 978-9975-84-017-0;

4. Dacin Octavian, Aplicarea Forțelor în Operațiuni Speciale în condiții moderne, în Materialele Conferinței internaționale: „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, Chișinău, 19 mai 2016, Academiei Militare a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun", 2017, 189-195 p. , ISBN 978-9975-3048-9-4;

5. Dacin Octavian, Operațiile Speciale în spectrul conflictului modern, Mediul strategic de securitate: tendințe și provocări : în Materialele conferinței științifice internaționale, 18 mai 2017 – Chișinău : Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2018, 281-290 p., ISBN 978-9975-3174-2-9;

6. Dacin Octavian, Transformarea conflictelor militare necesită schimbări în stat, „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, în Materialele conferinței științifice inter universitare, 21decembrie 2017 – Chișinău : Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2019, 203-209 p., ISBN 978-9975-3174-8-1;

7. Dacin Octavian, Utilizarea metodelor „hibride” în conflictele moderne, în: Materialele conferinței inter universitare, 01 martie 2018,ed.a III, Chișinău, 2019,Notograf Prim, pp. 266-271, ISBN 978-9975-84-082-8;

8. Dacin Octavian, Utilizarea forțelor pentru operații speciale în contextul războaielor contemporane: repere conceptuale, operaționale și tactice, „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”, în Materialele conferinței științifice inter universitare, 6 decembrie 2018 – Chișinău : Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2019, 120-135 p., ISBN 978-9975-3174-9-8;

9. Dacin Octavian, Esența războiului neconvențional: probleme și perspective, în: Materialele conferinței științifice internaționale, Mediul strategic de securitate: tendințe și provocări,17 mai 2018, Chișinău, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2019, pp. 207-211, ISBN 978-9975-3174-7-4.

10. Dacin Octavian, Forțele pentru operații speciale ale Armatei Naționale a Republicii Moldova – actualitate și perspective, în materialele conferinței științifice internaționaleMediul strategic de securitate: tendințe și provocări, 23 mai 2019, Probleme actuale ale științei militare și securității naționale / Academia Militară a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun", Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Chișinău, 2021, 171-177 p., ISBN 978-9975-3048-2-5;

11. Dacin Octavian, Operații militare neconvenționale ale forțelor pentru operații speciale a armatei SUA, „Evoluția științei militare în contextul noilor amenințări la securitatea națională și regională”,în materialele conferinței științificeinter universitare cu participare internațională, 12 decembrie 2019 - Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2020, 5-13 p., ISBN 9975-3346-4-8;

Cunoașterea limbilor

Limba romana (limba maternă)
Limba rusă (fluent)
Limba franceză, engleză (de bază)

Adresa poștală

Telefon (mobil)

Telefon (domiciliu)

Adresa e-mail

str. Gheorghe Madan, 46/1, ap.87, mun. Chișinău

+37369112078

+37322461009

dacinoctavian@gmail.com